

Appendices

Designing for the political
participation of mbo-students

MASTER THESIS
BY MARIJN VAN STEEN

Table of contents

A Original Project Brief

B #MijnStemTelt Manifesto

C Interview NJR

Interview protocol
Interview transcript
Infographic

D Observations citizenship class

E Survey Political Youth Organisations

F Interview JOB mbo

Interview protocol
Interview transcript

G Focus Groups

Focus Group protocol
Focus Group transcripts
Generated materials

H Interview Participation Coordinator

Report of the interview

I Interview Policymaker culture participation

Interview protocol
Interview transcript

J Clustering of the results

K Verkiezingsfestival

Notes verkiezingsfestival

L Empathise cards

M Co-creation

Session plan
Results

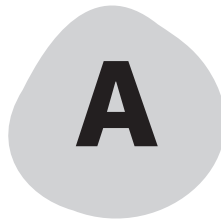
N Rake Praat toolkit

O Evaluation government

Evaluation protocol
Results council member 1
Results council member 2
Results policymaker culture participation

P Test context session

Survey for students
Report of interview with city council members 3 & 4

Original Project brief

A - Original Project brief

Designing for political engagement among MBO students

project title

Please state the title of your graduation project (above) and the start date and end date (below). Keep the title compact and simple. Do not use abbreviations. The remainder of this document allows you to define and clarify your graduation project.

start date 28 - 02 - 2022

10 - 08 - 2022 end date

INTRODUCTION **

Please describe, the context of your project, and address the main stakeholders (interests) within this context in a concise yet complete manner. Who are involved, what do they value and how do they currently operate within the given context? What are the main opportunities and limitations you are currently aware of (cultural- and social norms, resources (time, money,...), technology, ...).

One of the key principles of democracy is equality (e.g. Kimber, 1989; Diamond & Morlino, 2005). Democracy is most fair and truly 'the people ruling' is everyone is equally involved. That way we can ensure that every citizen feels heard and taken care of. For this system to function optimally, active participation of citizens is desirable, if not crucial (Crane et al., 2004). Political engagement (e.g., voting, protesting, or attending sessions hosted by the municipality) allows citizens to voice their concerns and desires, and is essential in the feedback loop regarding legislation and policies. Sen (1999) would even argue it has intrinsic value for human life and well-being.

If all people between 18 and 25 years old would vote, they would determine 15 seats in the House of Representatives (Hoogendoorn, 2021). But six out of ten adolescents (age 18-25) have little to no interest in politics and only 8% is very interested (CBS, 2019). This is reflected in the voter turn-out of this age group, which is, relative to the size of the group, the lowest turn-out of all age groups. And even if they vote, this only happens once every four years, creating a huge gap between their moments of involvement.

Adolescents who are politically engaged often do not come from vulnerable groups, are higher educated and often have positive role models at home or/and at school (Save the Children, 2020). However, the majority of the Dutch population did not receive formal education (CBS, 2020). A very large group of practically educated adolescents (e.g., MBO students) is therefore underrepresented in the political landscape, and not being heard. Politicians tend to focus on topics that are relevant for an older audience, as this is a more stable group of voters. They don't talk (enough) about the topics that matter to adolescents, who then feel like politics is not about them or like they can not affect it. This creates even more distance between the adolescents and politicians.

At the same time, policymakers at e.g., the municipal level also do not have a clear image of the needs and wishes of these young adults and whether the created policies and services are a good fit for them. With the societal shift away from the 'verzorgingsstaat' and towards a more self-reliance based system, political participation has become even more important (SCP, 2012). Responsibility has shifted from government to citizens. Citizens should not only perform their duties, but also actively use their rights. However, there seems to be a mismatch between citizens' ability to do so (doenvermogen) and the expectations of the government (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 2017). This discrepancy is even stronger for MBO students, as they, for example, experience a strong status difference with policymakers (i&o research, 2021). Regarding the corona measures for example, MBO students often feel forgotten or just not heard (Save the Children, 2020).

Especially for MBO students this can be extra challenging. They are in a stage in their lives where they are searching for more independence, learning to stand on their own feet for the first time. Their critical reflection skills are not as developed as their higher educated peers'. The current means to participate or voice concerns are not adequate for them. For example, this group might not have the financial stability to take a day off work to go to a protest.

space available for images / figures on next page

A - Original Project brief

introduction (continued): space for images

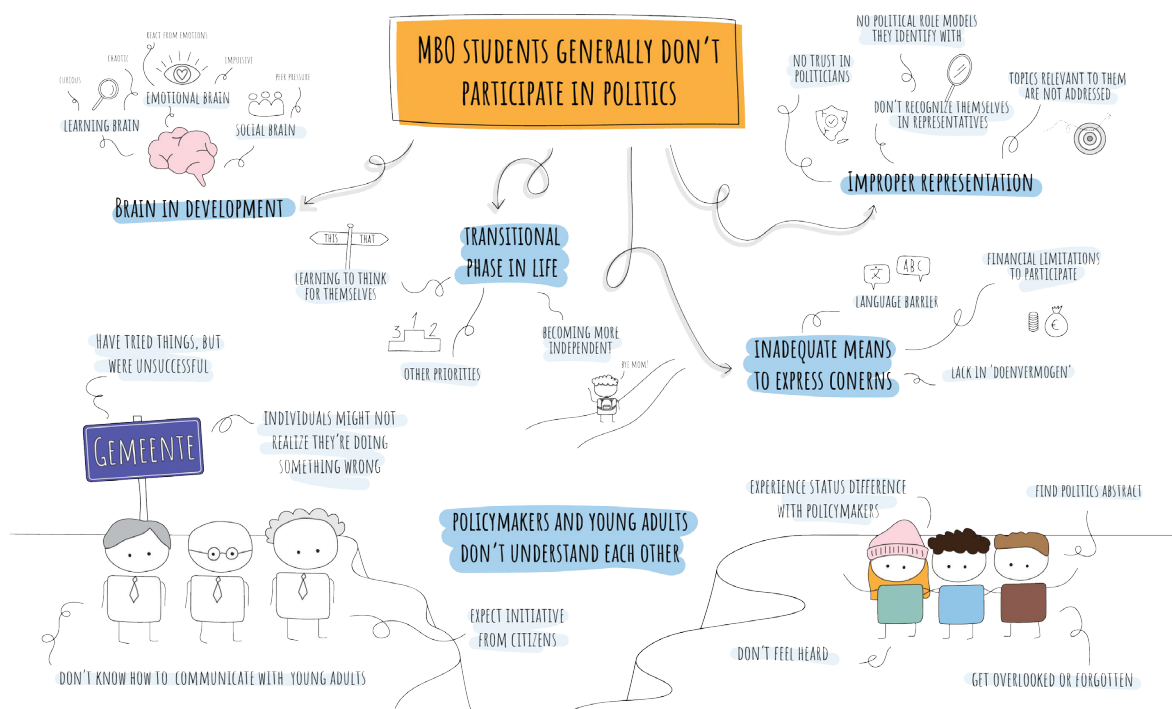

image / figure 1: Reasons why MBO students don't participate in politics

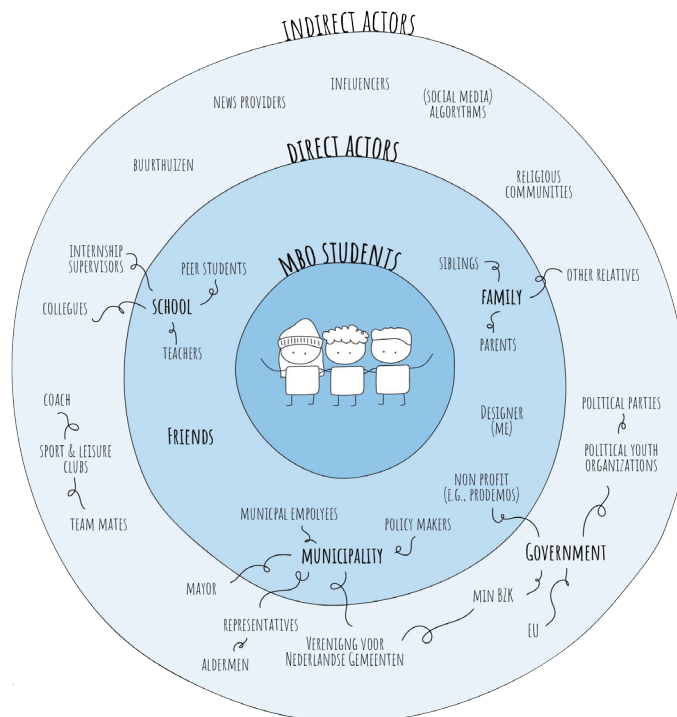

image / figure 2: Direct and indirect actors who influence MBO students' political participation

A - Original Project brief

PROBLEM DEFINITION **

Limit and define the scope and solution space of your project to one that is manageable within one Master Graduation Project of 30 EC (= 20 full time weeks or 100 working days) and clearly indicate what issue(s) should be addressed in this project.

The shift from a 'verzorgingsstaat' to more individual responsibility from citizens has resulted in a stronger segregation between citizens based on their abilities and the opportunities they get to take this responsibility. The effect: citizens who lack the skills or means needed to participate in the feedback system the government created get overlooked, not heard, or not taken seriously.

In this self-sustaining system MBO students are not feeling heard and politicians and policy makers overlook them. The government seems aware that they are not involving adolescents (and MBO students specifically) enough, as many reports have been published stating this repeatedly (for example: 'Wat is volgens jongeren en bestuurders goed contact? By i&o research, 2021). Both sides express the desire to be in contact, but don't have the proper means or skills to do so.

With this project, I want to empower and motivate MBO students to communicate their needs and wishes to make sure they are being heard regarding municipal policy making. I will focus on first-time voters (18-22) who started their further education (vervolgopleiding) at an MBO institution. This young group still has their entire 'electoral lifespan' ahead of them, making it very feasible to design something for their benefit. Where in high school they still have a quite strong social support system, once they start studying, they become more independent and their social support system changes. The solution space becomes more interesting, as it can't be solved with, for example, another sociology (maatschappijleer) course.

ASSIGNMENT **

State in 2 or 3 sentences what you are going to research, design, create and / or generate, that will solve (part of) the issue(s) pointed out in "problem definition". Then illustrate this assignment by indicating what kind of solution you expect and / or aim to deliver, for instance: a product, a product-service combination, a strategy illustrated through product or product-service combination ideas, In case of a Specialisation and/or Annotation, make sure the assignment reflects this/these.

I want to design an intervention that bridges the gap of political interest-peaks between elections and therefore reduces the experienced barriers regarding political participation and facilitates active political engagement for MBO students aged 18 till 22. To ensure this can be done within the one-hundred-day timespan, I will be using a case studying a specific municipality, facilitating the political participation on a local level.

I explicitly do not want to express a solution direction yet, since I do not know for sure what the actual issue is yet and want to design something that will really resonates with the target audience. However, I can imagine that a tangible intervention is desirable for this target audience in order to make something as seemingly abstract as politics more concrete. If research outcomes indicate a need for it, a product-service system could also be possible. Design directions could for example be: an installation in a public space or an interactive installation in a public space or school.

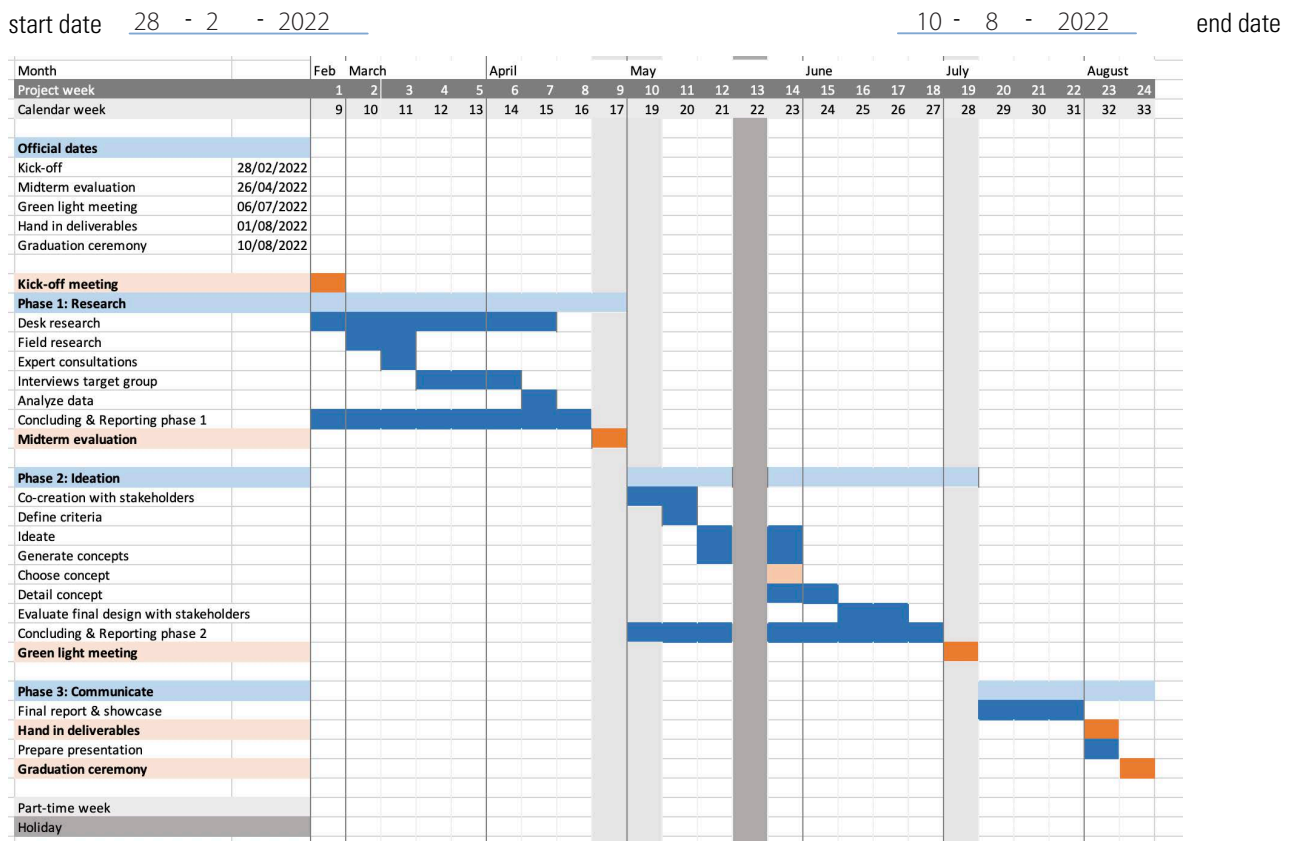
A point of attention for this project is to stay away from political preferences, as I belief the strength of democracy is that everyone has the right to their opinion.

Throughout the project I want to look at the issue from different disciplines, since I think a somewhat systemic challenge like this would benefit from that. These include (but are not limited to): Psychological aspects like their social support system, motivation (self-determination theory) and (group) behavior; Cultural aspects like their personal values and norms and language they use; Sociological aspects like their perception of politics/politicians and the government; Architectural aspects such as what their physical surroundings look like and how these facilitate for example their social contacts.

A - Original Project brief

PLANNING AND APPROACH **

Include a Gantt Chart (replace the example below - more examples can be found in Manual 2) that shows the different phases of your project, deliverables you have in mind, meetings, and how you plan to spend your time. Please note that all activities should fit within the given net time of 30 EC = 20 full time weeks or 100 working days, and your planning should include a kick-off meeting, mid-term meeting, green light meeting and graduation ceremony. Illustrate your Gantt Chart by, for instance, explaining your approach, and please indicate periods of part-time activities and/or periods of not spending time on your graduation project, if any, for instance because of holidays or parallel activities.

I think it is important to become aware of my own biases at the start of the project. I will start with stating what my own political views are and what my assumptions about the target group are. This allows me to stay more politically neutral and communicate about my biases if necessary.

In the research phase, I will mostly focus on qualitative research. I will do desk research (e.g., analyze course materials from 'maatschappijleer'), field research (e.g., visit an MBO school or talk to adolescents on the day of the town council elections), try to talk to experts (e.g., interview Titia Hoogendoorn, author of 'Waarom je niet zomaar moet stemmen waar je ouders op stemmen') and of course talk to the target audience in interviews (for which they will be sensitized). I intend to get in contact with the MBO students through a school and use snowballing once I'm in contact with a few students. This phase results in for example a more narrowed down scope, a set of personas of MBO students and design goals and vision. Throughout the phase, I will iteratively work on a one-pager explaining the project, which will help me to focus the project and adjust my approach when necessary.

For the design phase, I will work very iteratively. I would love to co-create with the target audience, as I strongly believe that it will help to get them more engaged and committed towards the topic and they are the experts of their own needs. The co-creation sessions will give me more insights in the type of solution that is desirable. Afterwards, I will develop several concepts by myself based on the co-creation. The concepts will be evaluated with the target audience again. Since the design will be based on insights from one case study municipality, it could be interesting to test the final concept in different municipalities, to see what elements are translatable.

During my graduation I will take several shorter breaks, for example by taking the days between national holidays and weekends off. I also plan to take a short break after my green light meeting in order to let everything sink in and recharge for the final weeks. These holidays are marked with grey in the Gantt-chart.

A - Original Project brief

MOTIVATION AND PERSONAL AMBITIONS

Explain why you set up this project, what competences you want to prove and learn. For example: acquired competences from your MSc programme, the elective semester, extra-curricular activities (etc.) and point out the competences you have yet developed. Optionally, describe which personal learning ambitions you explicitly want to address in this project, on top of the learning objectives of the Graduation Project, such as: in depth knowledge a on specific subject, broadening your competences or experimenting with a specific tool and/or methodology, Stick to no more than five ambitions.

With every design we bring into the world, we take a position and make a statement. Therefore, I strongly believe it is our responsibility to consider society and its future with everything we do as designers. Leaving our world behind in a more inclusive, united and future-proof state is paramount to me as a designer.

In this project, two of my biggest passions are brought together: politics and designing for adolescents. I am convinced that by focusing on this target audience, we can make a more long-term and lasting difference.

During a full-time year in the Central Student Council of the university, I got involved in politics for the first time. There I noticed the impact policy and politics can have on your daily life as a student. After this year, my interest in politics started only to grow, as I noticed it to be a good way to express your ideals. At the same time, many of my fellow students did not even know the student council existed and what rights they have. This (sometimes involuntary) lack of engagement was frustrating for me as a representative, as I wanted to do my job as well as I could. On the other hand, many students would not report the issues they would run into at the correct places, resulting in us not knowing what we could do better. The result: a big disconnect between students and student-representatives. If this feedback loop is already lacking on such a small scale, I can only imagine the scale of the problem on municipal or national levels.

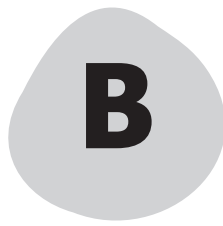
Personal learning ambitions:

1. To be able to order my thoughts more individually. Currently, I often need conversations to think and realize what my standpoint is or how elements connect. This can result in that I change my opinion mid-conversation. Although I think it's good that I'm open to switch perspective, it's also important to be reliable, and make the things I say matter and to the point.
2. To deepen my interviewing skills with more sensitivity towards the participants (i.e., have a more open and unbiased attitude towards them) and strengthen my creative facilitation skills, so I can confidently lead e.g., cocreation or context mapping sessions. A challenge in this project specifically is dealing with my own ideals and political views. I want to give those a place, but not judge others for having different perspectives and create an environment in which people feel safe to have opinions.
3. To learn to deal with my perfectionism in a manner that it can help me get the most out of myself, rather than getting blocked by it.
4. To become more confident as a designer, while staying humble and curious.
5. To find my 'design identity' and be able to express more eloquently who I am and what I want to achieve or can contribute as a multi-disciplinary designer. Ever since I switched from architecture to design, I've been struggling with my design identity, feeling a strong need to prove myself as a designer, while also wanting to use my architectural skills and perspective.

FINAL COMMENTS

In case your project brief needs final comments, please add any information you think is relevant.

Throughout the process I will try to involve organizations like ProDemos (a governmental organization working on the promotion of democracy). However, they are currently very busy with the run-up towards the town council elections so have not committed involvement yet. Their involvement would give the project a stronger connection to actual society.

#MijnStemTelt manifest

B - #MijnStemTelt Manifesto

MANIFEST

#MIJNSTEMTELT

De betrokkenheid en de stem van jongeren is essentieel voor onze democratie, juist nu de democratie in Europa onder vuur ligt. Met die boodschap roepen wij, jongeren en onze gemeenten, aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen, alle bestuurders van Nederland op om ons meer invloed te geven. Het is tijd om niet óver, maar mét ons te praten.

MEE PRATEN

Zoek ons op, we bijten niet

Nodig ons, jongeren niet uit op het gemeentehuis, zoek ons op. Op het sportveld, in onze school, favoriete snackbar, het jongerencentrum of de kroeg. Vraag je af: hoe passen jullie van de gemeente in onze wereld en niet andersom.

#dtv (en luisteren)

Vraag ons hoe wij over zaken denken. Durf door te vragen. Zend niet, maar luister naar ons en behandel ons als gelijkwaardige gesprekspartners. Spreek vooraf wederzijdse verwachtingen uit. Nee, zeggen tegen onze ideeën mag, maar leg uit waarom. Laat horen wat je met onze ideeën doet en laat ons het hele traject meedoen. Zeg wat je doet en doe wat je zegt. Doe je dat niet, dan haken we af.

Just do it (maar houd het simpel)

Maak jongereninspraak niet te ingewikkeld, begin klein en zorg voor een open gesprek. Laat ons zelf de loop van het gesprek bepalen. Vraag hoe wij over dingen denken, kom niet zelf met oplossingen.

Hi, I'm using Whatsapp

Vraag hoe wij willen communiceren. Wij bellen of vergaderen niet. We appen, chatten en hangen. Gebruik nieuwe media, ook al heb je daar zelf weinig ervaring mee. Heb je moeite om met ons in contact te komen? Bedenk een leuke actie waarmee je onze aandacht trekt. Een event op school, in een jongerencentrum of bij de sportclub. Bedenk altijd: *what's in it for them?*

MEE WERKEN

Jong geleerd

Leren je mening vormen en opkomen voor je ideeën zijn democratische waarden. Help ons daarbij. Met maatschappelijke projecten op school, een omgeving waar wij onze mening veilig kunnen vormen en uiten. Leer ons hoe wij invloed kunnen uitoefenen op beleid, met schaduwverkiezingen, een filmproject of debatfestival.

Werk samen

Wat wil je samen bereiken? Ga daar naar op zoek - zonder vooropgesteld plan of beleidsdoel. Bedenk vervolgens met ons hoe we dit kunnen realiseren. Een talkshow kan voor ons een beter middel zijn dan inspraak via een raad. Je kunt hetzelfde bereiken door een festival of feest samen met ons te organiseren. Of vraag ons onze stem te laten horen door zelf iets te maken of te organiseren: muziek, theater, een (sport)event, een videoclip of een film bijvoorbeeld.

Voor wat, hoort wat

Initiatieven opzetten of meedoen aan projecten kost tijd, tijd die ten koste gaat van school, studie of bijbaan. Met een financiële bijdrage geef je ons erkenning voor dit werk en maak je bij kleinere projecten als snel een groot verschil.

MEE BESLISSSEN

Vertrouw ons

Meedenken is mooi, maar meebeslissen is nog mooier. Wij kunnen veel meer dan volwassenen denken. Vertrouw ons en geef ons verantwoordelijkheid. Laat ons zelf een project uitvoeren met een eigen budget. Stel niet te veel eisen, het kan en mag ook best fout gaan. Ook een optie: geef ons een plek in gemeentelijke commissies of stel jongerenparticipatie verplicht bij een project of beleidskwestie.

Onze stemmen tellen

Er wordt veel van ons gevraagd, zeker de afgelopen jaren. Maar totdat we 18 jaar zijn hebben we daar zelf niets over te zeggen. Sommige gemeenten experimenteren met verruiming van het stemrecht onder 18 jaar bij deelraadverkiezingen en referenda. In enkele Europese landen mogen jongeren onder 18 in het stembokje meebeslissen over hun eigen toekomst. Uit onderzoek blijkt dat de meeste Nederlanders voor zo'n verandering nog niet warmlopen, maar misschien wordt het tijd dat Nederland hier toch over nadent. Ga in je gemeente met ons praten hierover en peil hoe wij er zelf over denken.

Mogelijk maken

Durf te experimenteren

Van de eerste stappen met gesprekssessies of co-creatie tot echte invloed vastleggen in democratische processen (met lokale verkiezingen, raden, commissies of beslissingsbevoegdheden): wat je ook onderneemt in jongerenparticipatie, begin met een experiment. Spreek met elkaar af wat je met die proef wilt bereiken en evalueer met ons wat er goed en fout gaat. Wees scherp en eerlijk.

Investeer in ons

'Het is nu of nooit!', hoor je wel eens bij jongerenparticipatie. Toch kost structurele en duurzame jongerenparticipatie aandacht, geduld en geld. Organiseer die aandacht en tijd voor ons in het werkpakket van een ambtenaar of cultuurverbinder, of schakel de hulp in van organisaties met ervaring met jongeren en de overheid. Denk aan jongerenwerkers of jonge mediamakers. Sluit je aan bij bestaande jongereninitiatieven voor je iets nieuws opbouwt. Maak gebruik van onze netwerken op social media als Instagram en TikTok of bij (sport)verenigingen en scholen. Gebruik ook de netwerken van jongerenwerkers, buurthuiscoaches en cultuurverbinders. Breng ons positief in beeld, dat werkt. En *last but not least*: projecten met ons gaan niet altijd zoals gepland. Wees flexibel als gemeente, *keep calm and carry on*.

DE JONGEREN EN BESTUURDERS VAN DE AMBASSADEURGEMEENTEN VAN #MIJNSTEMTELT

Etten-Leur

Groningen

Heerenveen

Heerhugowaard

Kerkrade

Urk

Groningen, 3 maart 2022

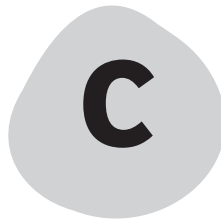

#mijnstemtelt

Democratie en jongeren

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Interview NJR

C1 - Interview Protocol
C2 - Interview Transcript
C3 - Infographic

C1 - Interview protocol

Interview script – Expert consultation

Checklist:

- Studie informatie doorgenomen
- Toestemmingsverklaring getekend
- Telefoon op do not disturb
- Audio opname klaargezet
- Pen en papier
- Vragenlijst

Introductie

Heel erg fijn dat je tijd voor me hebt. In dit interview gaan we het hebben over de participatie van MBO studenten, hoe worden die nu betrokken, welke rol speelt de NJR daarin en wat zijn drijfveren voor jongeren zoals jijzelf om wél actief betrokken te zijn.

Jij bent hier de expert, en ik ben benieuwd naar jouw ideeën en ervaringen, dus er zijn geen goede of foute antwoorden. Als je een vraag liever niet beantwoordt is dat natuurlijk helemaal geen probleem, dat mag je gewoon aangeven en dan gaan we door.

Heb je vragen voor dat we beginnen?

Interview

- Kun je jezelf even voorstellen? (Huidige rol, hobby's, dagelijks leven, woonsituatie)
- Kun je in je eigen woorden vertellen wat de NJR doet?
 - o Wat is jouw rol bij de NJR?
 - o Wat was voor jou de reden om NJR bestuur te gaan doen?
 - o Wat zijn voor jou drempels geweest om inspraak te geven?
- Wat is jouw definitie van participatie?
- Uit literatuur blijkt dat mbo'ers minder betrokken zijn. Herken je het probleem dat praktisch opgeleide jongeren over het hoofd worden gezien?
 - o Wat zie jij als belangrijkste oorzaak?
 - o Welke rol speelt de NJR in het betrekken van deze jongeren?
 - o Wat zijn jullie 'best practices'?
 - o En wat was jullie grootste flop in het betrekken van deze jongeren?
- Wat hoor jij terug van jongeren?
 - o Wat zijn obstakels voor ze om mee te doen?
 - o Hoe zouden ze graag willen meedoen?
 - o Wat zie jij als het grootste verschil tussen jongeren die wel en niet participeren?
 - En merk je verschillen in opleiding?
 - Wat zijn andere factoren die sommige jongeren moeilijk bereikbaar maken?

Tot slot

- Heb je aanbevelingen voor mijn project?
- Wil je nog iets kwijt?
- Hoe zouden we kunnen samenwerken in de toekomst? Zou ik bijvoorbeeld via jullie een pilot kunnen draaien, of zouden jullie een grotere rol willen spelen, bv als opdrachtgever dienen?

C1 - Interview protocol

Algemene follow-ups

- Kun je me vertellen waarom je dat zegt?
- Waarom is dat zo?
- Kun je dat uitleggen?
- Bedoel je dan X?
- Hoe ervaar je dat?
- Hoe voel je je daar bij?

C1 - Interview protocol

Designing for participation among practically educated adolescents

Studie informatie - 24/03/2022

U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een onderzoek genaamd 'Designing for participation among practically educated adolescents'. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Marijn van Steen in het kader van haar master scriptie voor het behalen van de Master of Science 'Design for Interaction' aan de Technische Universiteit Delft.

Het doel van dit interview is:

- a) Het in kaart brengen van de huidige inspanningen om MBO studenten te betrekken in (jongeren)participatie
- b) Drijfveren van actief betrokken jongeren identificeren

Het interview zal ongeveer 60 minuten in beslag nemen. De ruwe data (audio opname en notities) wordt lokaal opgeslagen op de laptop en telefoon van de onderzoeker en na transcriptie vernietigd. Indien gewenst door de geïnterviewde, zal de data en het transcript geanonimiseerd worden.

De verkregen inzichten zullen gebruikt worden om een product / service / omgeving / systeem / interactie te ontwerpen die bijdraagt aan de participatie van MBO studenten. Mogelijk worden de inzichten verwerkt in tekeningen, infographcis of op andere wijzen gebruikt in de publieke presentatie ter verdediging van de masterscriptie of in de scriptie zelf. Een verslag van de belangrijkste inzichten van het interview zal worden bijgesloten in de appendix van de scriptie, welke geüpload wordt in het openbare repository van de TU Delft.

Uw deelname aan dit onderzoek is volledig vrijwillig en u kunt zich elk moment terugtrekken zonder opgaaf van reden. U bent vrij om vragen niet te beantwoorden.

Het staat u vrij te specificeren welke data en persoonsgegevens u niet gepubliceerd wilt hebben en het transcript op te vragen.

C1 - Interview protocol

Toestemmingsverklaring deelname onderzoek '*Designing for participation among practically educated adolescents*'

Gelieve aankruisen wat van toepassing is.

A	Deelname aan het onderzoek	Ja	Nee
1	Ik heb de studie informatie gedateerd 24/03/2022 gelezen en begrepen, of deze is aan mij voorgelezen. Ik heb de mogelijkheid gehad om vragen te stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.	☐	☐
2	Ik doe vrijwillig mee aan dit onderzoek, en ik begrijp dat ik kan weigeren vragen te beantwoorden en mij op elk moment kan terugtrekken uit de studie, zonder een reden op te hoeven geven.	☐	☐
3	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er een audio opname wordt gemaakt van het interview.	☐	☐
B	Privacy	Ja	Nee
4	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er persoonlijke identificeerbare informatie en onderzoeksdata worden verzameld, met het risico dat ik hieruit geïdentificeerd kan worden.	☐	☐
5	Ik begrijp dat binnen de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een deel van deze persoonlijk identificeerbare onderzoeksdata als gevoelig wordt beschouwd, bijvoorbeeld religie en politieke voorkeur.	☐	☐
C	Publicatie en verspreiding	Ja	Nee
6	Ik begrijp dat na het onderzoek de geanonimiseerde informatie gebruikt kan worden in het verslag van de masterscriptie, de publieke verdediging van de masterscriptie, een samenvattende poster over het project en een showcase (bv. een video). Ik begrijp dat deze materialen in de openbare Education Repository van de TU Delft worden geüpload.	☐	☐
7	Ik begrijp dat na het onderzoek de verkregen inzichten gebruikt zullen worden voor het ontwerpen van een product / service / omgeving / systeem / interactie.	☐	☐
8	Ik geef toestemming om mijn antwoorden, ideeën of andere bijdrages anoniem te quoten in resulterende producten.	☐	☐
9	Ik geef toestemming om mijn naam te gebruiken voor quotes in resulterende producten.	☐	☐
10	Ik geef toestemming om beeldmateriaal te gebruiken waarop ik herkenbaar in beeld ben.	☐	☐

C1 - Interview protocol

D Dataopslag, -toegang en -hergebruik

Ja Nee

11	Ik geef toestemming om een samenvatting met de belangrijkste inzichten te archiveren in het TU Delft Education Repository opdat deze gebruikt kunnen worden voor toekomstig onderzoek en onderwijs.	☐	☐
12	Ik geef toestemming om het transcript te archiveren in het TU Delft Education Repository opdat deze gebruikt kunnen worden voor toekomstig onderzoek en onderwijs.	☐	☐
13	Ik begrijp dat deze repository open toegankelijk is.	☐	☐

Handtekeningen

Naam deelnemer

Handtekening

Datum

Ik, **de onderzoeker**, verklaar dat ik de informatie en de toestemmingsverklaring correct aan de potentiële deelnemer heb voorgelezen en, naar het beste van mijn vermogen, heb verzekerd dat de deelnemer begrijpt waar hij/zij vrijwillig mee instemt.

Naam onderzoeker

Handtekening

Datum

C2 - Interview transcript

Transcript expert interview Maurice Knijnenbrug (voorzitter Nationale Jeugdraad)

Het interview vindt plaats op het kantoor van de NJR aan de Kromme Nieuwe Gracht Utrecht. Als ik binnenkom, is Maurice nog druk bezig met het lezen van een brief van het ministerie OCW over de terugkeer van de basisbeurs. We hebben het er even kort over, en ze zijn (uiteraard) niet erg tevreden met de hoogte van de bedragen. Na een korte discussie beginnen we aan het interview.

Interviewer: Super bedankt voor je tijd natuurlijk. Het idee is dat dit een soort 'expert sessie' is, om een breed beeld van de problematiek te krijgen vanuit verschillende hoeken, en juist ook een beeld te krijgen van wat er al gedaan wordt. In het interview gaan we het dus hebben over de participatie van MBO studenten, hoe ze nu worden betrokken, welke rol de NJR daar in speelt, dus specifiek wat is jullie bijdrage aan wat er al gebeurd en wat drijfveren voor jongeren zoals jijzelf zijn om wél al actief en betrokken te zijn. Belangrijk om te vermelden is dat jij de expert bent, dus er is geen goed en fout. Ik ben gewoon heel erg benieuwd naar jouw ervaringen. Dus het is vooral een beetje bedoelt om mij te inspireren. En als je een vraag liever niet wilt beantwoorden of je wilt stoppen voor welke reden dan ook, dan mag dat gewoon allemaal. Heb je vragen so far?

Participant: Nee.

Interviewer: Oke, cool. Als je later wel vragen hebt mag je die gewoon stellen! Dan beginnen we met een makkelijke vraag hahah, kun je jezelf even voorstellen?

Participant: Hoi, mijn naam is Maurice, ik ben 25 sinds maandag. Ik ben op dit moment voorzitter van NJR, de Nationale Jeugdraad. Dat is een koepelorganisatie, daar kom ik straks wel op. Ik ben, want ik ben meer dan alleen dit hahah, je verwacht het soms niet. Ik ben dus 25, heb mijn bachelor Internationale Betrekkingen en Organisaties in Leiden gedaan, nu bijna twee jaar geleden m'n bachelor afgemaakt. Toen heb ik een tussenjaar genomen, wat twee tussenjaren zijn geworden omdat ik daarnaast een bestuursjaar ben gaan doen in het laatste jaar van mijn bachelor en hier ben blijven hangen. Dus dat ben ik.

Interviewer: En in je vrije tijd? Hoe ziet je dagelijks leven er uit?

Participant: Ik doe dit full-time, en daarnaast op dit moment dus even geen studie, maar tijd met vrienden, dat soort dingen, beetje sporten, schaatsen, nu nog laatste keer, beetje fietsen, lopen, wandelen, dat soort dingen, boekje lezen, zo ziet mijn leven er uit.

Interviewer: En woon je op jezelf of bij je ouders?

Participant: Nee, ik woon nu nog bij m'n ouders. Ten minste, ik slaap nog bij mijn ouders, daar komt het nu vaak op neer. Deze week bijvoorbeeld heb ik ze drie keer gezien, vanochtend even 5 minuten en verder twee dagen geleden voor het laatst. Maar dat heeft er ook voor gezorgd dat ik in de positie ben om dit te doen, omdat dit niet voldoende betaalt om helemaal op jezelf te gaan wonen en er dan niet meer naast te hoeven werken.

Interviewer: Dan wat meer over de NJR misschien, kun je in je eigen woorden, en dan niet het verkooppraatje hahah, maar even vertellen wat jullie precies doen.

C2 - Interview transcript

Participant: Nou we zijn een koepelorganisatie, dus we zijn een vereniging waar allerlei grote jongerenorganisaties bij zijn aangesloten. En in die zin moeten wij de belangen van heel veel jonge mensen proberen te vertegenwoordigen, in Den Haag, maar ook daarbuiten. Maar daarnaast is dit ook gewoon een organisatie waar 25, 30 mensen personeel, 20 stagairs rondlopen die hier op allerlei projecten bezig zijn met eigenlijk twee dingen. Of jongerenparticipatie, dus beleid zo vormgeven dat jongeren daarbij betrokken zijn zodat het vanzelf beter wordt, of ze zorgen dat, wat misschien wel het allerleukste is, dat jongeren ontdekken waar ze goed in zijn en dat leren te gebruiken om nog beter te worden, wat we onze 'sterke punten' noemen. En dat is het enige verkooppraatje wat ik vandaag ga proberen te houden hahaha. Met sterke punten, we geloven dat er een paar dingen zijn waarin iedereen net iets beter is dan de rest, dus je sterke punten. Die proberen we uit te vergroten, omdat we geloven dat je op die manier dat we veel liever van een 7, daar een 8 of 9 of 10 van gaan maken, dan van die 4.5 een 5.5 maken omdat je met die dingen waar jij exceptioneel in bent veel meer impact kan hebben voor jezelf maar ook voor de mensen om je heen. En zo proberen we de wereld een beetje mooier te maken.

Interviewer: En wat zijn jouw sterke punten?

Participant: Netwerker, verbinder en verteller inmiddels volgens mij.

Interviewer: Oh tof. Ja ik had de sterke punten test ook gedaan op jullie website hahaha.

Participant: Oh en wat kwam er uit?

Interviewer: Het sloot wel goed aan bij m'n studie weet ik nog, volgens mij aanpakker, inspirator en vereniger.

Participant: De sterke punten staat op alle visitekaartjes van iedereen die hier rond loopt.

Interviewer: Oh dat vind ik echt heel leuk! Hoe werkt jullie organisatie verder, qua hiërarchie bijvoorbeeld?

Participant: Nou je moet het zo zien. Wij zijn hier eigenlijk uiteindelijk eindverantwoordelijke voor alles wat er gebeurt als bestuur. Maar daarboven staan die leden. Dus een aantal keer per jaar hebben we een ledenvergadering waarin wij moeten verantwoorden wat we doen en waarin zij moeten instemmen met de koers die wij voor ze uitstippelen. Daarnaast hebben we een managementteam en een directeur, waar wij eigenlijk de dagelijkse leiding van de organisatie aan gedelegeerd hebben. Dus die zijn verantwoordelijk voor projectmanagement en zorgen dat al die mensen hun werk kunnen doen. En wij zijn meer bezig met de grote lijnen en zijn wel betrokken bij projecten, maar vanuit een andere blik en meer van 'hoe draagt dit bij' en 'hoe zorgen we voor die inspraak' en dat het allemaal aan hetzelfde doel bij draagt, meer controlerend.

Interviewer: En jouw rol als voorzitter daarin?

Participant: Dat is dus heel erg spin in het web zijn. Daardoor heb je veel contact met managementleden om een beetje te weten, wat is nou op grotere schaal, wat speelt er binnen de teams, wat speelt er ook nog daarboven, maar ook

C2 - Interview transcript

die andere kant waar de rest van het bestuur mee bezig is en hoe dat linkt met die projecten, maar ook wat er buiten deze organisatie plaatsvindt om te kijken hoe we die samenwerkingen kunnen versterken om die lobby steeds sterker te maken.

Interviewer: En hoe ben jij bij de NJR terecht gekomen?

Participant: Ik zat in het derde jaar van m'n studie en ik studeer Internationale Betrekkingen dus dan krijg je heel veel van die docenten die dan vertellen hoe zo'n institutie er dan uit ziet en hoe de Europese Unie werkt en allemaal vage droge theorieën, zoals dingen die dan uit de Griekse tijd verklaart werden waarom dat dan op die manier ging en economie en dat soort dingen, maar die docent loopt al tien jaar het zelfde trucje te herhalen hier voor de klas, en ik wil nou ook wel eens weten of die dingen die jullie denken dat belangrijk zijn, of dat nou überhaupt in de echte wereld zo is en of ik dat wel leuk vind. En toen was ik een beetje aan het zoeken en kwam ik een stage hier tegen bij postuur, dat was een onderzoeksstage. En toen dacht ik oh dat is wel tof, dan kan ik een beetje die onderzoekskant ontdekken, vind ik dat eigenlijk wel leuk, en ik dacht, NJR, ik wist er helemaal niets van, maar ging een beetje rond zoeken, wat zijn interessante dingen waar ze mee bezig zijn. Als ik daar iets van kan mee pakken is dat mooi mee genomen. Toen zat ik in de laatste sollicitatieronde, toen waren er nog twee kandidaten over, waaronder ik, en toen ben ik afgewezen, omdat ze vonden dat die ander meer groeipotentieel had in die rol dan ik. Toen dacht ik, ja dat is echt de slechtste manier om me af te wijzen, maar goed. En toen zeiden ze van 'Maar volgende maand is er een bestuursinformatieavond, misschien moet je daar een keer naar toe gaan, want ons lijkt dat wat voor je.' Maar toen dacht ik ja maar dit is niet de afspraak want hier heb ik helemaal geen interesse in en dit is helemaal niets voor mij. En toen zag ik een advertentie voorbij komen twee dagen voor dat die informatie avond was en toen dacht ik 'nah ik ga er gewoon naar toe wat is het ergste wat er kan gebeuren?' Kom daaraan, allemaal mensen die al helemaal de komende tien jaar van hun leven hebben uitgestippeld, 25 commissies in een jaar deden en dan ook nog allemaal achten en negens haalden. En toen had ik iets van 'oh ja ik snap waarom dit iets voor jullie is' maar dit is niet mijn type mens en toen dacht ik nou, hoofdstuk afgesloten. Maar toen zag ik toch die advertentie nog een keer langs komen en toen dacht ik 'weet je wat, ik ga hier niet door heen komen, maar met een beetje geluk kom ik door de preselectie heen en dan heb ik een keer zo'n sollicitatieprocedure meegemaakt. Dus toen heb ik het gewoon ingestuurd en het sollicitatiegesprek, daar werd ik voor uitgenodigd, en dat ging verrassend goed. Toen dacht ik, dit zou nu iets kunnen worden en ik heb hier nog geen rekening mee gehouden dat dit een ding zou kunnen zijn en ik weet niet of ik dat wel wil komend jaar. En toen een week later kreeg ik een belletje met 'we willen je graag hebben'. 'Oh, nou allereerst hartstikke leuk, maar ik heb hier nog niet over nagedacht of ik dit überhaupt wel zou moeten willen. En toen dacht ik 'wat is nou het ergste wat er echt kan gebeuren' Ik zou toch niet in drie jaar kunnen afstuderen, dus toen dacht ik nou dan is dit misschien mooi meegenomen want dit zou ongeveer 24 uur in de week zijn en dan kan ik nog die paar vakken die ik nog moet doen er naast doen. En toen heb ik daar ja tegen gezegd en ben ik dat jaar met de hakken over de sloot uiteindelijk nog in de herkansing een voldoende voor mijn scriptie gekregen en omdat ik het zo leuk vond en zo divers ben ik eigenlijk blijven plakken door nog twee keer door te gaan. En dan moet je wel weer door die hele molen heen en vragen ze natuurlijk andere dingen van je en toen dacht ik 'Ik leer hier nu meer dan dat ik bij een studie zou leren'.

C2 - Interview transcript

Interviewer: Ben je de jaren daarvoor ook voorzitter geweest?

Participant: Nee het eerste jaar was ik wat nu jongereninspraak heet. Dus dat is wel heel veel inhoudelijk op dezelfde thema's als voorzitter dus dan vorm je eigenlijk een beetje zo'n duootje. Toen ging de voorzitter niet door en toen dacht ik 'ik heb dit nu een keer meegemaakt en dat was ook aan het begin van die coronapandemie, toen dacht ik het lijkt me ook wel heel tof om nu mezelf nog een keer uit te dagen en toen heb ik voor voorzitter gesolliciteerd.

Interviewer: En je gaf aan dat je het zo leuk vond en dat je daarom bent blijven plakken. Kun je benoemen wat het zo leuk maakte voor jou om te doen?

Participant: Het is sowieso heel leerzaam omdat je toch in een best wel grote organisatie daar echt midden in staat, dus je krijgt daar heel veel van mee. En het feit dat we als jonge mensen ook echt in een positie staan om mee te praten over wat wij belangrijk vinden en wat voor ons belangrijk is en wat we ook niet willen, wat we wel willen en dat we dat met een beetje stoeien, of het nou ministers zijn, of ambtenaren, nog best wel mee willen denken daarin dat voelde heel fijn. Dat er mensen zijn die je ook echt serieus willen nemen omdat je iets te zeggen hebt wat ook is vanwege de positie die je hier hebt. Dat vond ik ergens heel leuk. Maar nog leuker vond ik dat we als organisatie op zoveel verschillende plekken met jongeren bezig zijn. Dat we in Rotterdam Zuid op een MBO staan om te vragen wat vinden jongeren daar nou echt kut in de wijk en hoe moet dat nou eigenlijk beter? Maar ook dat we in gesloten jeugdzorg instellingen staan waar we jongeren training geven maar die training is eigenlijk zet hen in dezelfde ruimte als de bestuurders van de instellingen en laat die jongeren hun verhaal doen hoe het is om daar te zitten en de medewerkers vertellen hoe het is om daar voor hun is waardoor je die twee werelden voor het eerst met elkaar in aanraking brengt waardoor ze elkaar ook wel een beetje leren begrijpen en daarna dingen anders gaan doen. Of jongeren die we van middelbare scholen halen en op provinciaal niveau bij elkaar stoppen met jeugdebatten waar ze gewoon een probleem voorgeschoteld krijgen van de provincie waar ze een oplossing voor mogen gaan verzinnen, die je daarna gaat trainen en die een paar maanden later een hele hechte groep van 130 jonge mensen die intens veel met elkaar hebben meegemaakt die dan in de tweede kamer tegen ministers staan te vertellen wat er anders moet in de wereld. Die vervolgens 5, 6, 7 jaar bij NJR blijven plakken. Dat maakt het misschien nog wel bijzonderder dan die gesprekken met een minister.

Interviewer: Dus je ziet best wel direct de impact die je hebt of zo, vet hoor. En jullie doen dus eigenlijk heel breed van alles, op wat voor manieren, of wat voor tools zetten jullie in om ook jongeren daarin te betrekken die niet snel zelf hun bek open trekken en die eigenlijk wat moeilijker te bereiken zijn.

Participant: Dat zijn een aantal dingen. Het begint altijd bij vooraf in kaart brengen welke jongeren je wilt bereiken, wat is de doelgroep voor je project. En op basis daarvan kun je strategie gaan bepalen. Bijvoorbeeld specifiek opzoek zijn naar mbo-jongeren, dan zijn er altijd al dingen waar je in je taal rekening mee moet houden. Hoe zet je het in de markt, hoe ziet het eruit? Waar maak je gebruik van, welk taalgebruik vermeit je? En je moet er niet van uit gaan dat jongeren naar jou toekomen, je moet daar zijn waar de jongeren zijn die je wilt bereiken. Dat betekent dat we specifiek op MBO instellingen gaan targeten. En het kan zijn dat we dat via docenten doen,

C2 - Interview transcript

het kan ook dat we zoals we bijvoorbeeld zoals met de Verkiezingsfestivals fysiek op die scholen staan. Of dat we via nieuwsbrieven of via wat dan ook proberen om de aandacht te krijgen van specifiek doelgroepen. Online kan je natuurlijk ook wel redelijk targeten, om er voor te zorgen dat het onder specifieke doelgroepen wel daadwerkelijk zichtbaar is. Maar ik denk toch uiteindelijk is het allerbelangrijkste daar zijn waar de doelgroep zit die je nodig hebt. En dat betekend dus vaak fysiek op plekken zijn. Digitaal en zo dat brengt je maar zo ver. Het gaat vaak ook over dat persoonlijke contact. En als je eenmaal een paar jongeren over de sloot hebt wordt het ook al makkelijker om hen uiteindelijk als zij een keer. Kijk we gaan heel erg uit van alles wat we doen moet een succeservaring zijn. Van begin tot eind moet jij gedacht hebben als je hier een dag of al is het maar een les van een uur van iemand van een werkgroep, moet je al denken 'Nice, dit was leuker dan wat ik normaalgesproken had gedaan met m'n tijd'. En dat zorgt er voor dat je weet ik veel, ons gaat volgen of blijf hangen, of als het dan weer een keertje voorbij komt denkt 'oh dat was de vorige keer zo leuk niet alleen ik ga er naar toe, ik ga kijken of ik nog iemand er mee naar toe kan slepen.' En ik denk dat daar ook een hele belangrijke voorwaarde in zit, het moet niet alleen inhoudelijk interessant zijn, het moet vooral heel erg leuk zijn en zeker leuker dan wat je normaalgesproken zou doen met je tijd.

Interviewer: En hoe bereiken jullie die succeservaring?

Participant: Doordat we daar ook heel goed naar kijken, hoe kun je spelelementen of wat dan ook in introduceren, hoe zorg je dat je het, ook al is het inhoudelijk, het toch luchtig kan houden. Dat je er altijd voor zorgt dat je laat weten wat er mee gedaan wordt met wat je daar op zo'n dag hebt gedaan. Dus bijvoorbeeld als we ergens specifiek input voor komen halen dat we dan niet alleen vertellen we halen input op voor x en y, maar op een gegeven moment ook terugkomen van he, we zijn met dit onderzoek bezig geweest, dit zijn de resultaten daarvan. Dat heeft hier en hiertoe geleid, of hier is aandacht voor geweest. En bijvoorbeeld ook wat we doen, kijk rondom de gemeenteraadsverkiezingen hebben we bijvoorbeeld zoveel mogelijk voorbeeldfiguren uit allerlei gemeentes in Nederland jonge mensen die gezegd hebben 'politiek is belangrijk vanwege dit en dat'. En dan kunnen we zeggen, we hebben alleen je naam nodig voor in een persbericht waarin we jouw verhaal gaan verspreiden en een foto, maar omdat we het belangrijk vinden dat zij er ook iets uit halen, die jongeren, zorgen we dat ze trainingen krijgen, dus dat ze een hele 'sterke-punten-training' krijgen om ook zelf te ontdekken waar ze nou goed in zijn en hoe zou ik dat nou zelf in kunnen zetten. Dat we als er een nieuwsbericht is of wat dan ook dat we er ook voor zorgen dat dat weer meer aandacht kan krijgen, dat dat meer verspreid wordt, dat we hen helpen zodat als ze een keer een telefoontje krijgen dat ze dan weten wat ze moeten zeggen. Zodat zij ook trots op iets terug kunnen kijken, hoe klein dat soms ook is. Een tasje wat je van ons krijgt, waar een pen en blocnoteje in zit. Jongeren moeten eigenlijk altijd meer krijgen dan geven. Of in elk geval dat gevoel hebben.

Interviewer: En hebben jullie hier ook wel eens heel erg in geflopt? Dat iets helemaal niet heeft gewerkt of dat je er toch niet helemaal goed op terug kijkt.

Participant: Ja, tuurlijk, er zijn altijd wel dingen die niet zo lekker lopen of wat dan ook. En dat zit 'm deels in ook dat soms vooraf niet duidelijk is wat precies het doel gaat zijn, wat nu precies je doelgroep is en dat is echt killing, dan ga je een beetje hagel afvuren en hoop je dat er iets blijf plakken. En daardoor bereik je eigenlijk geen enkele doelgroep echt. En dat is altijd kut want

C2 - Interview transcript

daar gaat heel veel tijd en moeite in zitten en dat merk je eigenlijk pas op het laatste moment. Bijvoorbeeld als er ergens aanmeldingen voor nodig zijn, dan staat zo iets anderhalve maand, twee maanden open, maar je moet er van uit gaan dat van die acht weken er in 7.5 weken misschien drie mensen zijn die zich aanmelden. Als jij over vijf dagen dan wel 70 aanmeldingen nodig hebt dan ga je aan alles twijfelen, terwijl vaak is het zo dat veel mensen in de laatste 48 uur of zoiets pas gaan bepalen en het wel in hun achterhoofd hebben, maar nog denken oh ik moet dat nog even doen, ik moet die mail nog even versturen. Maar het is heel lastig omdat je er heel weinig zicht op hebt, van hoeveel zijn dat er nou echt. Dat je denkt oh we zitten nu op 5, we moeten er over twee dagen 70 hebben, en dat je dan op 140 uit komt, maar soms blijf je op 12 hangen en denk je ja hier is dus klaarblijkelijk iets fout gegaan. En dat kan ook vaak met het momentum of met het moment in het jaar te maken hebben. Dat we erachter kwamen dat er toch een toetsweek was op zo iets in een provincie, of dat er vakantie was of dat het net slecht getimed was omdat er regionaal al iets was wat dan belangrijker was waardoor het weer niet interessant genoeg is. Je moet met veel meer dingen rekening gaan houden dan je normaal verwacht waarmee je rekening moet houden. Schoolvakanties, ook al ga je er van uit dat in eerste instantie niet iets is waar je rekening mee moet houden omdat je dan denkt ja maar als het vakantie is, dan hebben ze er toch juist tijd voor. Nee, want we zien vaak dat dit soort dingen pas interessant worden als het tijdens schooltijd is. En dan moet je er weer voor zorgen dat je juiste afspraken gemaakt hebt met scholen. En dat kan dan ook nog wel eens per school of instelling verschillen hoe flexibel ze daar mee om gaan. Dus dat kan echt aan van alles liggen. En dat maakt het ook zo lastig. Je kunt nooit precies inschatten waar het nou deze keer fout ging. Uiteindelijk blijft het giswerk, of gewoon domme pech.

Interviewer: En op wat voor basis ben jij zelf in contact met jongeren? Hoe vaak spreek je anderen, float je ideeën, wat doen jullie zelf eigenlijk om die participatie een beetje toe te passen?

Participant: Nou verschillende dingen, kijk het voordeel is dat we hier heel veel jonge mensen rond hebben lopen dus we kunnen ook heel veel dingetjes hier intern even testen. Kijk mensen die hier stagelopen zijn tussen de 17 en 22 over het algemeen. Dat is vaak wel een beetje onze doelgroep. De mensen die hier werken zijn daar net boven, maar die hebben ook in hun projecten weer jongeren zitten, dus vaak kunnen we met hen ook weer met vragenlijsten werken en zo. Of dat we via sociale media even kort dingen testen, werkt het wel, is hier interesse naar. Kijk, we hebben op dit moment 39 jongerenorganisaties die hier lid zijn die ook weer allemaal hun eigen netwerk hebben. Dat zijn ook weer mensen waar we regelmatig contact mee hebben en mee kunnen sparren. Is dit het juiste, hebben jullie hier input voor? We hebben 8 jongerenvertegenwoordigers, die gekozen worden voor twee jaar om op vier verschillende onderwerpen de belangen van jonge mensen te vertegenwoordigen. Die hebben ook allemaal een werkgroep van 10-15 soms zelfs 20 jonge mensen daar onder hangen die samen met die jongerenvertegenwoordigers gastlessen geven op scholen door heel Nederland over verschillende onderwerpen en daar ook altijd input op behalen, dat nemen we ook weer mee. Er zijn iets van 80 gemeenten die een lokale jongerenraad hebben, die we weer in ons netwerk hebben, waar we eens in de twee maanden overleg mee hebben, waar we mee in appgroepen zitten, dus waar we ook kortstondig dingen uit kunnen sturen die ook op hun beurt weer op heel veel scholen staan

C2 - Interview transcript

waar we input uit kunnen op halen. Op staat, dus je kunt het zo gek niet bedenken of we proberen het soms.

Interviewer: Wat ik veel lees in allerlei rapporten die verschenen zijn, want het is best wel een hot topic natuurlijk, is dat van de jongeren die dan wel participeren, dat dat over het algemeen toch wel hoger opgeleide jongeren zijn, mondige jongeren, is dat iets wat jij herkent?

Participant: Ja, absoluut. Ja, kijk, als je hetzelfde gewoon in een keer naar buiten zou sturen en zonder dat je verder voor de rest iets doet aan promotie of wat dan ook, dan krijg je over het algemeen veelal hoogopgeleide jongeren, maar dat komt dus weer neer op je moet daar zijn waar je doelgroep zit. Dus bijvoorbeeld, dat we met onderzoekspanels specifiek targeten op vmbo en mbo-instellingen en dat ook veel zwaarder mee laten wegen en vaak ook het nog een keer uitzetten als we niet genoeg jongeren uit die doelgroepen hebben. Omdat we uiteindelijk ook weten dat dik, wat is het, 55%?, van de totale bevolking zit in die mbo hoek en niet in die academisch opgeleide hoek, waar wel vaker jongeren geneigd zijn om op dit soort dingen te reageren. Dat is een struggle, maar daarom weten we ook juist dat we aan die doelgroep minder energie hoeven te besteden. Dus we trekken ook harder aan die mbo-groep. Omdat het uiteindelijk moet het toch relatief goed verdeeld zijn. Daar gaan we ook wel in projecten waar bijvoorbeeld met selectie moeten werken, zijn we daar ook altijd best wel scherp op. Dat dat wel netjes verdeeld is.

Interviewer: En voor die mbo studenten dan, als jij die spreekt, wat hoor je dan dat obstakels zijn voor hun?

Participant: Ik denk dat, wat we de laatste tijd, dat is trouwens niet alleen bij mbo'ers zo, dat is ook steeds meer over de breedte het geval, misschien is wantrouwen niet het goede woord, maar gebrek aan vertrouwen in dat er mensen zijn die ouder zijn dan wij die zich ook inzetten en problemen herkennen en er iets aan willen doen. Dat gaat over heel sociale problematiek, bijvoorbeeld wat we op het mbo waar we vorige week dinsdag met z'n tweeën waren heel veel zagen, die troep die dan veroorzaakt wordt doordat er geen buurthuizen meer zijn, maar dat zijn wel plekken die heel belangrijk zijn voor die sociale cohesie, maar ook voor voorbeeldfiguren. En vaak als je in zo'n omgeving opgroeit heb je iemand nodig waar je niet alleen naar op kunt kijken, maar ook die je een duwtje in de rug kan geven die je die uitdaging geven, die je misschien niet altijd van je ouders krijgt. Want dat zien we heel veel terug, ook in onderzoeken, dat Nederland is gewoon een land waar het heel veel impact heeft waar je wieg staat en in welke omgeving je opgroeit omdat het gewoon een netwerksamenleving is. En als jouw ouders relatief academisch opgeleid zijn in een goed milieu leven en je naar goede school gaat, dan heb je automatisch al veel meer netwerk om je heen, dat jou kan helpen en jou kan stimuleren om een keer op je bek te gaan, maar die er ook is om jou te helpen omdat ze al een keer zoiets hebben meegemaakt. Maar bij veel mbo studenten is dat niet het geval, dat zij die steun in die omgeving hebben, wat het ook lastiger maakt om daaruit te klimmen. Die kloof wordt eigenlijk steeds groter en er zijn steeds minder ladders van de kant waar ze zelf staan die ze kunnen helpen en zelfs aan de andere kant van de kloof te komen. Idealiter wil je die kloof dichten, maar daar gaat het om. Dat zijn die problemen waar ook mbo'ers van zeggen, die worden volgens mij niet eens serieus genomen, en anders worden ze niet echt opgelost. Als we het hebben over die woningen, dan gaat het niet eens om 'ik zou graag zelf in de toekomst een betaalbare woning willen hebben', dan gaat het ook om leefomstandigheden nu.

C2 - Interview transcript

Slechte geïsoleerde huizen, schimmel, wat dan ook, veel hogere energierekeningen omdat ze slecht geïsoleerde huizen hebben, weinig ruimte, weinig privacy, dat soort dingen die zeker tijdens coronatijd in dit soort wijken heel erg opspeelden. Armoede, een op de 13 jonge mensen in Nederland groeit op in armoede. Maar dat komt ook omdat er best wel veel mensen zijn die fulltime werken, maar onder de armoedegrens zitten. Die hard genoeg werken, maar voor wie werken echt niet loont want als ze in de bijstand zouden zitten, zouden ze beter uit zijn. Dat is een situatie die je niemand toewenst. En dat zorgt er wel voor dat het heel lastig is om verder te komen, om uit die problematiek te komen. Dat zorgt er weer voor dat je stress hebt over het betalen van je rekening of wat dan ook. En stress zorgt er weer voor dat je IQ daalt. En dat zorgt er vervolgens weer voor dat je nog minder kansen krijgt, omdat je op papier gewoon dommer wordt. En niemand wil dat, maar het is wel het gevolg van hoe de samenleving nu ingericht is. Waardoor je het verschil alleen nog maar groter maakt. En dat is zeker iets wat je op mbo-instellingen als je daar het gesprek over aan gaat wat je er tussenuit haalt. Want dat is gewoon een hele andere orde van problemen dan wanneer je bij mij in Noordwijk in een vwo-klas zou vragen, wat zijn de dingen waar jij je zorgen over maakt.

Interviewer: Dus omdat ze stress hebben over allerlei primaire levensbehoeften, is er eigenlijk niet echt ruimte om mee te doen.

Participant: Ja. Het is ook echt een luxe als je je kan permitteren om bijvoorbeeld een dag op het malieveld te gaan staan.

Interviewer: Maar als je niet kunt laten horen dat het niet goed met je gaat, komt dat ook niet op de radar bij de juiste mensen en houd je het systeem in stand. Het is dus eigenlijk een self-sustaining systeem, mag ik het zo samenvatten?

Participant: Ja, precies. Dat is het lastige. Want uiteindelijk moet je iets zien te vinden wat die vicieuze cirkel gaat doorbreken. Anders ga je dat probleem nooit oplossen. Je kan niet simpel weg van mensen die in zulke situaties zitten verwachten dat ze het maar zelf oplossen en dat ze van zich laten horen.

Interviewer: Naja en zelfs als ze dat een keer doen en krijgen daar vervolgens geen positieve reacties op of ze voelen zich niet serieus genomen in een gesprek, dan zou ik dat ook niet nog een keer gaan doen.

Participant: Nee precies, want je moet je heel kwetsbaar opstellen.

Interviewer: Ik heb ook het idee dat een afkeer is tegen dat 'je kwetsbaar opstellen' omdat je dan laat zien dat het niet goed met je gaat. Dus doet iedereen maar gewoon alsof het wel goed gaat. Maandag mocht ik een les burgerschap bijwonen op een ROC, en niemand in die klas trok z'n bek open, alleen als ze direct iets gevraagd werden durfden ze antwoord te geven op een vraag. En iedereen praatte heel zacht, maar ik dacht alleen maar het is toch helemaal niet nodig om daar onzeker over te zijn. Ik vul dat dan in als onzekerheid, ik denk dat dat meespeelt. Het is ook deels desinteresse denk ik, maar een beetje van beide wellicht.

Participant: Dat is ook wel echt zo. En dat zien we ook, dat is het gekke aan onderzoeken waar we in terug zien, op de een of andere manier is het nog steeds zo dat de Nederlandse jeugd de gelukkigste is van heel Europa, terwijl als je het op papier gaat vergelijken, dan, naja tuurlijk er zijn ook genoeg landen waar het ook slechter gaat dan een paar jaar geleden, maar

C2 - Interview transcript

in geluk cijfers zijn we een heel klein beetje gedaald, maar heel veel van die andere dingen zijn een stuk slechter geworden. Maar op de een of andere manier is er ook zo'n, ja ik weet niet wat voor sociologisch verschijnsel daarachter zit, maar dat we.... Kim Putter zei het ooit en dat ging dan over de samenleving als geheel maar dat ze bij het SCP heel erg terug zien in onderzoek dat heel veel mensen terug gaven 'met mij gaat het goed, maar met de samenleving als geheel gaat het best wel slecht.' Omdat we dat allemaal om ons heen wel zien, maar met mij gaat het in dat aspect oké. Ook omdat ik minder slecht af ben dan andere mensen. Ja het blijft gek.

Interviewer: Dan even iets heel anders. Hoe zou jij participatie definiëren? Waar stopt en begint dat?

Participant: Oh, goede vraag. Ik denk dat participatie is, het begint bij wederzijds vertrouwen en het is een stukje zekerheid en autonomie inleveren. Als ambtenaar kun je dit op je eigen manier doen, en het zelf doen, maar eigenlijk is het altijd zo dat dat misschien wel sneller is, maar het wordt er niet beter van. Met participatie moet je een stuk zekerheid uit handen geven, maar dat moet het proces ten goede komen. Omdat je met elkaar aan de slag moet gaan en met elkaar in eerste instantie zeggen 'Wat is nou eigenlijk het échte probleem wat we gaan oplossen?' Niet vanuit de oplossing naar een probleem gaan redeneren, maar echt vanuit een probleem gaan kijken 'oké maar wat is nou echt de basis waar mensen nu tegenaan lopen' Waardoor komt dit nou eigenlijk. En dat is een probleem wat je met elkaar moet zien op te lossen. En dat kan alleen als je elkaar het vertrouwen geeft en die ruimte om op een gelijkwaardige manier het daar met elkaar over te hebben. En dan gaat het dus niet zo zeer om meningen, maar echt om die behoeftes die onder die meningen liggen. En dat kost soms best wel veel tijd, maar als je het echt beter wilt doen en er echt zeker van wilt zijn dat het waarschijnlijk ervoor gaat zorgen dat mensen er echt beter mee af zijn, dan is het enige oplossing die er is. Dat is het samen doen. Dat is uiteindelijk wat participatie zou moeten zijn.

Interviewer: Dit is best wel vanuit het perspectief van de ambtenaar misschien wel? Waarom is dit waardevol voor jongeren?

Participant: Omdat het, als die randvoorwaarden geschept zijn door de andere kant, zorgt het er daadwerkelijk voor dat je mee kunt praten op basis van jouw behoeftes van hoe die wereld er uit zou mogen zien, moeten zien, en dat je mee kan kleien aan die wereld van morgen, zodat dat ook een wereld is waar jij je in thuis zou kunnen voelen en die past bij wat jij nodig hebt. En dat het niet de wereld van iemand anders is waarin je moet leven. Ik denk dat dat het belangrijkste is waarom je als jongere je sowieso ergens voor zou in moeten zetten. Zodat je invloed kan hebben op hoe jouw eigen toekomst er morgen uit ziet.

Interviewer: We zijn er bijna door heen. Ik vroeg me alleen nog af of je nog aanbevelingen voor me hebt.

Participant: Ik denk dat het heel belangrijk is, dat heb ik wel geleerd hier, dat je met vooroordelen nergens komt, en je moet niet zomaar voor jezelf een conclusie trekken, dat zoiets echt zo is, zonder te checken of degene waarmee je aan tafel zit dat ook zo vindt. Dus bijvoorbeeld, klopt het dan dat als ik het zo zie, is dat wat jij net probeert uit te leggen? Omdat ik het ook weer moet zien mee te nemen. Ik denk dat dat heel belangrijk is. En altijd die oprechte interesse, ook al hebben mensen totaal geen interesse en hebben ze er nul zin in, daar zit ook iets achter. En daar zit vaak ook

C2 - Interview transcript

misschien wel de grotere pijn of zo. Bijvoorbeeld die jongen die als een van de eerste naar het klaagloket toe kwam, en zei 'ik vind eigenlijk best wel dat het oké gaat, ik denk dat ik niet echt iets heb om over te klagen.' En dat kan, dat schrijf je dan op, maar daarna moet je wel gaan plukken, van oké, noem dan iets wat wel goed gaat en is er dan echt niets, en hoezo dan niet. Alles wat mensen zeggen moet eigenlijk voor jou ervoor zorgen dat je nog 5 vervolgvragen gaat stellen. Omdat vaak het eerste wat ze zeggen is een mening, wat je hier leert, meningen moeten meteen in de prullenbak, daar heb je gewoon helemaal niets aan. Dat is ook het lastige met dit soort dingen [verwijst naar kamerbrief over compensatie leenstelsel] ik heb hier meteen een mening over, over de cijfers en hoe het ministerie dat wenst te doen. En die mening dat is iets wat te vaak in de politiek gebruikt wordt, maar op meningen draait de nieuwscyclus. En daar zijn we nou eenmaal een beetje aan veroordeelt, maar met meningen maak je het niet beter, dat is pas als je echt op die behoeftes gaat zitten. Dus ook met dit soort dingen moeten wij iedere keer weer teruggaan, maar waarom vinden wij nou andere cijfers? Dat komt omdat wij niet zo zeer zijn begonnen... Het ministerie is begonnen met er is een probleem, en de oplossing is we hebben een miljard. En dat is de totale oplossing en dan kunnen we kijken hoe we het probleem een beetje kunnen omvormen. Terwijl als je idee is, ik wil het daadwerkelijke probleem oplossen, dan moet je gaan kijken; als dit het probleem is, wat kunnen we dan doen?' In plaats van alleen een zak geld ertegenaan te gooien. Want dat zijn uiteindelijk twee verschillende werelden, en twee totaal verschillende manieren van een probleem oplossen. En vaak komt het ergens in het middenuit. Maar dat kan alleen als je echt begonnen bent bij 'waar gaat het nou echt om' en dat is niet wat er als eerste uit je mond komt. En die houding zorgt ook voor de meest leuke gesprekken.

Interviewer: Wat een wijsheid op vrijdagmiddag! Wil je verder nog iets kwijt?

Participant: Ik ben wel heel benieuwd naar je tekeningen nog!

Interviewer: Oh ja! Deze infographic is een soort initiële overview van het probleem. Dus volgens mij zijn dit factoren die het probleem beïnvloeden. Daarin heb ik ook geprobeerd vanuit de gemeente te denken, dus waarom lukt het vanuit hun niet. Ik denk bijvoorbeeld dat mensen wel willen, maar niet weten waar ze moeten beginnen, dat er al veel geprobeerd is maar dat het gewoon niet aan slaat, en dat ze het ook gewoon echt een beetje eng vinden. Vanuit jongeren ook wel de behoefte om zelfstandiger te zijn maar daar gewoon niet de middelen voor hebben. Zou je hier iets aan toevoegen denk je? Je mag er gewoon op tekenen!

Participant: Nee het lijkt me best wel compleet! Dit [wijst naar 'dingen zijn geprobeerd maar het was niet succesvol'] is ook echt zo, ze hebben wel dingen geprobeerd, en dat zien we vaak bij lokale of regionale regelingen. Je ziet dat heel veel rondom armoede bestrijdingen, dat gemeentes van alles hebben, eigenlijk veel meer dan nodig om die problemen op te lossen, maar die problematiek wordt steeds erger. Het is vaak dat er dan vanuit de gemeente gedacht wordt, en niet vanuit het individu, 'oké, welke problemen moeten nou verholpen worden?' want er wordt dan vaak ook wel echt een nuttige oplossing gegeven, maar er zijn nog drie andere problemen die opgelost moeten worden voordat het voor mensen überhaupt toegankelijk wordt om aan dat volgende probleem te gaan werken. Dus met de beste bedoelingen werkt het dan toch niet goed in het grotere systeem. Bij jongeren noemen we dit vaak de giftige cocktail. Al die stukjes beleid die op zich prima te verantwoorden zijn, bijvoorbeeld

C2 - Interview transcript

waarom er in 2015 gekozen is om het leenstelsel in te voeren. Dat zou er voor zorgen dat er meer geïnvesteerd zou worden in de kwaliteit van het onderwijs, studenten er op een gegeven moment ook meer uit zouden gaan halen en aan de andere kant dat je dat lang-studeren toch wat minder aantrekkelijk gaat maken. En als je dat nu puur op papier gaat bekijken, is dat ook relatief gezien wel waar. Het is misschien niet allemaal even zo vlekkeloos gegaan, maar grotendeels gezien, zeker nu een paar jaar later, zien we dat dat best wel goed matcht. Tegelijkertijd zit daar nog een werkelijkheid onder studenten achter, die niet alleen door het onderwijs geraakt worden, maar de gevolgen, de keuze die we gemaakt hebben voor een leenstelsel, hebben effect op het feit dat er meer prestatiedruk is ontstaan, je moet ook sneller afstuderen, dat zorgt er weer voor dat je minder snel een bestuursjaar gaat doen of een commissie of vrijwilligerswerk gaat doen, terwijl dat heel veel relevante ervaringen zijn die je eigenlijk op de arbeidsmarkt nodig hebt. Maar er komt nu een hele groep de arbeidsmarkt op die dat niet gedaan heeft, dus waar bedrijven van zeggen 'ja inhoudelijk zitten ze prima op niveau, maar ze missen gewoon basis skills of skills die ze niet genoeg beheersen, wat een probleem is want daar heb je begeleiding voor nodig. In een situatie waarin er eigenlijk veel meer banen aangeboden worden dan dat er mensen voor zijn, is dat heel lastig. We zien het bijvoorbeeld bij mbo studenten bij het vinden van een stage, daar heb je wel een stagebegeleider voor nodig. En die zijn er in sommige bedrijven al niet meer. Dan kun je als bedrijf minder mensen een stage aan bieden. En het feit dat er minder jonge mensen een stage krijgen, die stage is zeker voor heel veel mbo'ers van cruciaal belang om een introductie te krijgen tot die arbeidsmarkt, dat netwerk wat je nodig hebt om een baan te vinden. Het leenstelsel zorgt er daarbovenop dat je meer schuld op bouwt waardoor je minder snel die woningmarkt terecht komt, langer thuis moet wonen. Dus dat helpt allemaal niet mee. Dan kan een relatief kleine maatregel op onderwijsvlak heel veel gevolgen hebben op al die verschillende terreinen. En op zich zeggen we dan altijd, veel beleid is op zich prima te verantwoorden, maar als je het dan bij elkaar flikkert in het dagelijks leven leidt het dus tot zo'n giftige cocktail, waar jongeren dan vaak de dupe van zijn. Als je op een onderdeel een probleem probeert op te lossen... Als je acht mixdrankjes in een glas flikkert, dat is niet de zuipen. Maar als je er dan een uit haalt, is het resultaat nog steeds hetzelfde. Omdat je problematiek hebt gecreëerd op zoveel verschillende terreinen, moet je eigenlijk alles aan gaan pakken. Anders zorg je er nog steeds niet voor dat je die stabiele basis weer terugbrengt. Dus dat is nogal een klus. Het zit m ook heel erg in inderdaad die taal en die brug. Twee jaar geleden hadden we in Zuid-Holland met allemaal jonge mensen, die hadden toen een oplossing ergens voor bedacht en toen zat er zo'n ambtenaar van de provincie die dacht, oh dat is heel gek want wij doen dit al drie jaar lang specifiek voor jullie doelgroep, maar niemand maakt er gebruik van. Dus er was heel erg de behoefte voor precies dat, alleen werd er totaal geen gebruik van gemaakt. Maar dat was dus omdat er alsnog een heel groot verschil tussen zit. Want die jongeren zeiden ja oké, maar zoals je het nu uitlegt spreekt het ons niet aan. Maar in de kern snap ik dat het precies hetzelfde is.' Het zit m dus heel erg in hoe je het uitlegt en wat is het nou eigenlijk. Dus die taal is echt essentieel. Dat is ook zo met verkiezingen, die over van alles en nog wat gaan en moeilijke woorden gebruiken, die jonge mensen niet interesseren. En waar je allemaal mensen ziet die niet op jou lijken, dus waarom zou je er dan überhaupt aandacht aan moeten besteden?

Interviewer: Ik kan me ook voorstellen dat als iemand dan totaal niet op je lijkt en dan iets zegt wat in de kern wel is wat je nodig hebt, maar omdat iemand dan

C2 - Interview transcript

niet op je lijkt, moet je veel meer moeite doen om te bedenken 'oh maar eigenlijk bedoelt ie dit'

Participant: Kijk dit vindt iedereen [poster met alles is politiek met aantal voorbeelden]. Er zijn maar heel weinig mensen die het hier niet mee eens zijn. En dit zijn redenen waarom je zou kunnen gaan stemmen. Maar toch stemmen niet zo veel jonge mensen. Terwijl ze dit allemaal herkennen.

Interviewer: En dat is dus ook denk ik een van de richtingen die ik voor m'n afstuderen graag wil in gaan. Want je hebt in die wet over het burgerschapsonderwijs, daar definiëren ze vier richtingen en een daarvan is politiek-juridisch, en een ander sociaal-maatschappelijk. En dat sociaal-maatschappelijk dat lijkt bij iedereen wel binnen te komen, dan zien mensen het belang wel en dat speelt wel. En als je nou aan iemand vraagt wat moet er nou anders, dan heeft bijna iedereen wel een antwoord. Maar dat politiek-juridische dat boeit ze niet, dus als je ze nou door die sociaal-maatschappelijke dimensie geïnteresseerd kunt krijgen in die politiek-juridische, dan gebeurt dan misschien wel.

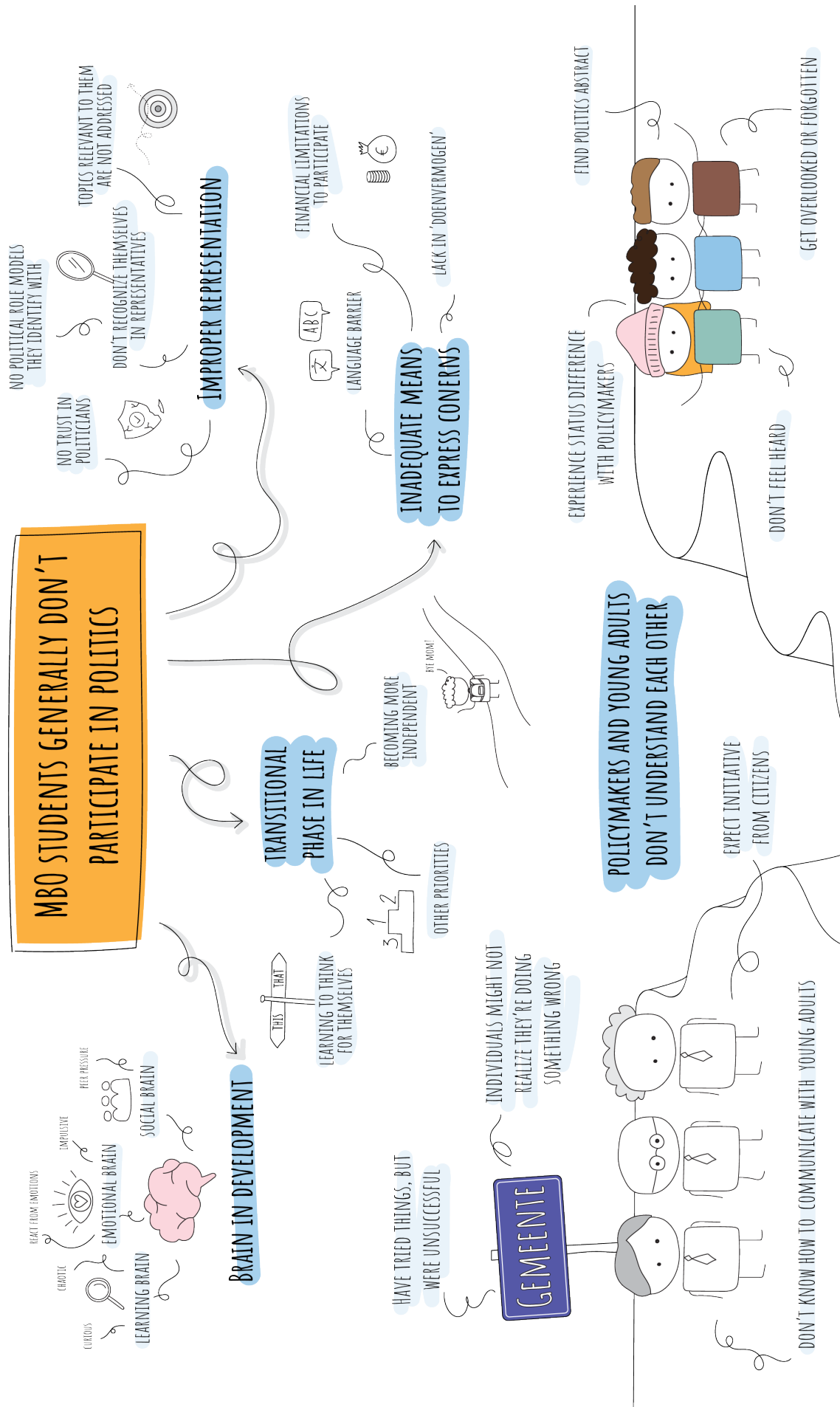
Participant: Ja ja, spannend, interessant!

Interviewer: Oh en ik had een kaartje gemaakt met wie er allemaal betrokken bij waren. Als je daar aanvullingen op hebt dan is dat natuurlijk ook meer dan welkom.

Participant: Ja wat we dus ook veel zien. Dat zit een beetje tussen die buurthuizen en jongeren in, wat heel erg werkt, is jongerenwerkers. Dus dat zijn toch een beetje die mensen, het zijn geen vrienden, en het zijn geen ouders dus ze staan wat verder weg van je, maar ze kunnen je wel met heel veel helpen en best wel veel concrete handvatten bieden, die je dus soms uit kunnen dagen en soms juist een stukje van die ladder [brug] kunnen aanbieden waardoor je er wel kunt komen.

Interviewer: Oh goeie! Nou dan was dit het wat mij betreft. Ik ga de opname stoppen.

C3 - Infographic

Observation citizenship class

D - Observation citizenship class

Attending a class 'Burgerschap'

21/03 ROC Mondriaan, Delft

I got to attend a class 'Burgerschap' for entry level students¹ at the ROC Mondriaan.

→ Verwerken in tekening

Method Generation 24/7

At the ROC Mondriaan, they use the method Generation 24/7 for Burgerschap and LOB. It is a completely digital and modular curriculum. The content is based on the four dimensions of 'Burgerschap' as defined by the WEB, but also has a lot of attention for actuality.

1. Socio-societal dimension
2. Economic dimension
3. Political-legal dimension
4. Vitality dimension

Every module consists of an introduction text supported with videos, and assignments. The assignments are very diverse. Apart from the more standard closed and open questions, students are, for example, asked to rank what's most important to them when looking for a job (salary, hours, etc.) or to make a selfie in a 'healthy surrounding'. Throughout the curriculum, they are asked what their opinion is on something and why, stimulating their critical thinking skills.

Lunch

I joined Maria, the teacher I was shadowing, for lunch together with the other Burgerschap staff. The staff as well as the students are very ethnically diverse. During the lunch, the teachers were discussing some students who needed help with something, exchanging recipes, talking about their families, but most of all having a lot of fun together. Everyone brought some food for sharing, and they immediately invited me to dig in as well.

Class

The students have the same teacher all day, to prevent over stimulation. I joined the class after the lunchbreak.

In the beginning, Maria had to establish a learning ambience. Almost all students were on their phones or chatting. After asking three times for them to put their phones away, she told students they could leave if they didn't want to be there.

'Als je hier niet wil zijn, ga dan maar weg.'

One student left the class. However, the battle against the phones was not over. Throughout the class it would remain a reoccurring theme. About one third of the students would be constantly holding their phones, and quite a few had their headphones in.

She would give compliments to motivate students:

'Wat goed dat je je werkboek hebt gepakt, ga je nu ook aan het werk?'

¹ Entry students (entreestudenten) are students who did not finish their high school education and are getting their 'startkwalificatie' so they can start their further education.

Survey Political Youth Organisations

E - Survey Political Youth Organisations

Ik vul deze vragenlijst in namens deze PJO:

5 antwoorden

Perspectief

JFVD

SGP-jongeren

Jonge Socialisten in de PvdA

Jonge Democraten

Hoe werven jullie nieuwe leden?

5 antwoorden

Met (digitale) advertenties en door sponsoring van evenementen

We zijn erg actief op social media, maar ook hebben we open evenementen die we uitgebreid promoten. Daarnaast communiceren we naar onze eigen leden dat ze vooral vrienden die geïnteresseerd zijn moeten meenemen naar events.

Via beurzen, gastlessen en sociale media

Op allerlei soorten manieren. Via activiteiten, congressen, sociale media en het gaat ook vaak via via.

Promotie via sociale media, aanwezigheid op onderwijsinstellingen (o.a. introductieweken), campagnes rondom verkiezingen

Hoeveel procent van jullie leden heeft een mbo achtergrond? Dit mag een schatting zijn als jullie hier geen harde cijfers van hebben.

5 antwoorden

Geen enkel idee

We hebben hier geen cijfers van. Ik schat zo'n 30-35%.

35%

10-15% (dit is echt een ruige schatting. Wij houden namelijk geen scholingsgraad bij en vragen hier ook niet om. Dit baseer ik puur op hoeveel mensen wij als landelijk bestuur spreken en op ongeveer van de 10 mensen die wij spreken een mbo doet.

5% (schatting)

E - Survey Political Youth Organisations

Wat doet jouw PJO om mbo'ers te betrekken?

5 antwoorden

Voor geen enkele doelgroep hebben wij een specifieke wervingsstrategie, dus ook niet voor MBO'ers. We hebben weleens meegedaan aan gastlessen op MBO's.

We hebben geen plan om specifiek MBO'ers te betrekken. Wel denk ik dat we meer MBO'ers trekken dan andere PJO's omdat het bij ons heel laagdrempelig is om naar events te komen. De JOVD geeft bijvoorbeeld gelijk een tweedaagse spoedcursus liberalisme, wat naar mijn mening MBO'ers snel afschrikt. Het is veel beter om nieuwe mensen te betrekken bij events die op gezelligheid zijn gericht (bijvoorbeeld borrels). Daarvanuit kunnen ze meer actief worden bij de organisatie. Als je laagdrempelig begint en mensen betreft bij de organisatie dan zijn ze meer geneigd ook deel te gaan nemen aan events die meer gericht zijn op intellectuele ontwikkeling.

We proberen ons te focussen op thema's die raken aan MBO functies.

we proberen langs mbo scholen te gaan tijdens introductieweken. Maar eigenlijk gebeurt het te weinig. We merken ook vaak dat het lastig is de aandacht te trekken en vast te houden maar we proberen daar aan te werken. We focussen ons nu vaak ook meer op wat mbo studenten belangrijk vinden en wat wij als PJO voor hun kunnen betekenen.

Bijwonen activiteiten op MBO's, zoals MBO-markten en debattoernooien. Inzetten op MBO-gerelateerde politieke thema's, zoals stagevergoedingen. Ook doen we aan online promotie gericht op alle jongeren.

Wat is jullie gouden tip voor het betrekken van mbo'ers?

5 antwoorden

De gastlessen op MBO's zijn altijd goed ontvangen, maar we kunnen niet zeggen of dit ook wat heeft betekend voor blijvende binding met politiek of specifiek onze organisatie.

Een eerste deelname bij een event laagdrempelig maken, met een laagdrempelig evenement

Zo vroeg mogelijk beginnen met het geven van gastlessen op scholen

Dat politieke en praten over maatschappelijke problemen echt niet iets is voor alleen de "elite" en hoogopgeleiden. De maatschappij bestaat voor bijna de helft uit beroepsmensen en we hebben mbo'ers juist het hardst nodig. Dus als mbo'er moet je je nooit laten wijs maken dat je niet "slim" genoeg bent voor de politiek want daar zou het niet om moeten draaien. Durf je uit te spreken en kom op voor je idealen.

De gouden tip hebben we helaas nog niet, maar we hebben gezien dat het belangrijk is om goed na te denken over welke thema's je aansnijdt in gesprek met verschillende doelgroepen. We vragen naar welke thema's leven bij degenen die we spreken en proberen daarop aan te sluiten.

E - Survey Political Youth Organisations

Heb je nog tips voor mijn scriptie, ideeën of wil je nog iets anders kwijt?

2 antwoorden

Succes!

Kijk ook vooral waarom (als je dat nog niet doet) naar waarom mbo'ers ondergerepresenteerd zijn bij PJO's, naar mijn idee ligt dat namelijk niet alleen bij de PJO's maar ook bij de mbo'ers die het idee hebben dat ze niet betrokken kunnen worden bij de politiek. Het zou voor je scriptie ontzettend interessant zijn om heel veel mbo'ers te interviewen en te kijken wat zij vinden van PJO's. (als je dat ook nog zou willen terugkoppelen aan ons zou dat helemaal interessant zijn!)

Interview JOB mbo

F1 - Interview Protocol
F2 - Interview Transcript

F1 - Interview protocol

Interview script – Expert consultation

Van tevoren: studie informatie doornemen, toestemmingsverklaring tekenen, audio opname klaar zetten en testen, telefoon op 'do not disturb' gezet, notitie materiaal klaar, tekeningen uitgeprint.

Introductie

Heel erg fijn dat je tijd voor me hebt. In dit interview gaan we het hebben over de participatie van MBO studenten, hoe worden die nu betrokken, welke rol speelt het JOB daarin en wat zijn drijfveren voor jongeren zoals jijzelf om wél actief betrokken te zijn.

Jij bent hier de expert, en ik ben benieuwd naar jouw ideeën en ervaringen, dus er zijn geen goede of foute antwoorden. Als je een vraag liever niet beantwoordt is dat natuurlijk helemaal geen probleem, dat mag je gewoon aangeven en dan gaan we door. Heb je vragen voor dat we beginnen?

Interview

- Kun je jezelf even voorstellen? (Huidige rol, hobby's, dagelijks leven, woonsituatie)
- Kun je in je eigen woorden vertellen wat JOB doet?
 - o Wat is jouw rol?
 - o Wat was voor jou de reden om bestuur te gaan doen?
 - o Wat zijn voor jou drempels geweest om inspraak te geven?
- Wat is jouw definitie van participatie?
- Uit literatuur blijkt dat mbo'ers minder betrokken zijn. Herken je het probleem dat praktisch opgeleide jongeren over het hoofd worden gezien?
 - o Wat zie jij als belangrijkste oorzaak?
 - o Welke rol speelt JOB in het betrekken van deze jongeren?
 - o Wat zijn jullie 'best practices'?
 - o En wat was jullie grootste flop in het betrekken van deze jongeren?
- Wat hoor jij terug van jongeren?
 - o Wat zijn obstakels voor ze om mee te doen?
 - o Hoe zouden ze graag willen meedoen?
 - o Wat zie jij als het grootste verschil tussen jongeren die wel en niet participeren?
- In deze infographic heb ik geprobeerd de problemen samen te vatten. Denk je dat dit een beetje volledig is? Of mist er iets?

Tot slot

- Wil je nog iets kwijt?
- Heb je aanbevelingen voor mijn project?
- Hoe zouden we kunnen samenwerken in de toekomst? Zou ik bijvoorbeeld via jullie een pilot kunnen draaien, of zouden jullie een grotere rol willen spelen, bv als opdrachtgever dienen?

Algemene follow-ups

- Kun je me vertellen waarom je dat zegt?
- Waarom is dat zo?
- Kun je dat uitleggen?
- Bedoel je dan X?
- Hoe ervaar je dat?
- Hoe voel je je daar bij?

F1 - Interview protocol

Designing for participation among practically educated adolescents

Studie informatie - 24/03/2022

U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een onderzoek genaamd 'Designing for participation among practically educated adolescents'. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Marijn van Steen in het kader van haar master scriptie voor het behalen van de Master of Science 'Design for Interaction' aan de Technische Universiteit Delft.

Het doel van dit interview is:

- a) Het in kaart brengen van de huidige inspanningen om MBO studenten te betrekken in (jongeren)participatie
- b) Drijfveren van actief betrokken jongeren identificeren

Het interview zal ongeveer 60 minuten in beslag nemen. De ruwe data (audio opname en notities) wordt lokaal opgeslagen op de laptop en telefoon van de onderzoeker en na transcriptie vernietigd. Indien gewenst door de geïnterviewde, zal de data en het transcript geanonimiseerd worden.

De verkregen inzichten zullen gebruikt worden om een product / service / omgeving / systeem / interactie te ontwerpen die bijdraagt aan de participatie van MBO studenten. Mogelijk worden de inzichten verwerkt in tekeningen, infographcis of op andere wijzen gebruikt in de publieke presentatie ter verdediging van de masterscriptie of in de scriptie zelf. Een verslag van de belangrijkste inzichten van het interview zal worden bijgesloten in de appendix van de scriptie, welke geüpload wordt in het openbare repository van de TU Delft.

Uw deelname aan dit onderzoek is volledig vrijwillig en u kunt zich elk moment terugtrekken zonder opgaaf van reden. U bent vrij om vragen niet te beantwoorden.

Het staat u vrij te specificeren welke data en persoonsgegevens u niet gepubliceerd wilt hebben en het transcript op te vragen.

F1 - Interview protocol

Toestemmingsverklaring deelname onderzoek '*Designing for participation among practically educated adolescents*'

Gelieve aankruisen wat van toepassing is.

A	Deelname aan het onderzoek	Ja	Nee
1	Ik heb de studie informatie gedateerd 24/03/2022 gelezen en begrepen, of deze is aan mij voorgelezen. Ik heb de mogelijkheid gehad om vragen te stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.	☐	☐
2	Ik doe vrijwillig mee aan dit onderzoek, en ik begrijp dat ik kan weigeren vragen te beantwoorden en mij op elk moment kan terugtrekken uit de studie, zonder een reden op te hoeven geven.	☐	☐
3	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er een audio opname wordt gemaakt van het interview.	☐	☐
B	Privacy	Ja	Nee
4	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er persoonlijke identificeerbare informatie en onderzoeksdata worden verzameld, met het risico dat ik hieruit geïdentificeerd kan worden.	☐	☐
5	Ik begrijp dat binnen de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een deel van deze persoonlijk identificeerbare onderzoeksdata als gevoelig wordt beschouwd, bijvoorbeeld religie en politieke voorkeur.	☐	☐
C	Publicatie en verspreiding	Ja	Nee
6	Ik begrijp dat na het onderzoek de geanonimiseerde informatie gebruikt kan worden in het verslag van de masterscriptie, de publieke verdediging van de masterscriptie, een samenvattende poster over het project en een showcase (bv. een video). Ik begrijp dat deze materialen in de openbare Education Repository van de TU Delft worden geüpload.	☐	☐
7	Ik begrijp dat na het onderzoek de verkregen inzichten gebruikt zullen worden voor het ontwerpen van een product / service / omgeving / systeem / interactie.	☐	☐
8	Ik geef toestemming om mijn antwoorden, ideeën of andere bijdrages anoniem te quoten in resulterende producten.	☐	☐
9	Ik geef toestemming om mijn naam te gebruiken voor quotes in resulterende producten.	☐	☐
10	Ik geef toestemming om beeldmateriaal te gebruiken waarop ik herkenbaar in beeld ben.	☐	☐

F1 -Interview protocol

Interview script – Expert consultation

Van tevoren: studie informatie doornemen, toestemmingsverklaring tekenen, audio opname klaar zetten en testen, telefoon op 'do not disturb' gezet, notitie materiaal klaar, tekeningen uitgeprint.

Introductie

Heel erg fijn dat je tijd voor me hebt. In dit interview gaan we het hebben over de participatie van MBO studenten, hoe worden die nu betrokken, welke rol speelt het JOB daarin en wat zijn drijfveren voor jongeren zoals jijzelf om wél actief betrokken te zijn.

Jij bent hier de expert, en ik ben benieuwd naar jouw ideeën en ervaringen, dus er zijn geen goede of foute antwoorden. Als je een vraag liever niet beantwoordt is dat natuurlijk helemaal geen probleem, dat mag je gewoon aangeven en dan gaan we door. Heb je vragen voor dat we beginnen?

Interview

- Kun je jezelf even voorstellen? (Huidige rol, hobby's, dagelijks leven, woonsituatie)
- Kun je in je eigen woorden vertellen wat JOB doet?
 - o Wat is jouw rol?
 - o Wat was voor jou de reden om bestuur te gaan doen?
 - o Wat zijn voor jou drempels geweest om inspraak te geven?
- Wat is jouw definitie van participatie?
- Uit literatuur blijkt dat mbo'ers minder betrokken zijn. Herken je het probleem dat praktisch opgeleide jongeren over het hoofd worden gezien?
 - o Wat zie jij als belangrijkste oorzaak?
 - o Welke rol speelt JOB in het betrekken van deze jongeren?
 - o Wat zijn jullie 'best practices'?
 - o En wat was jullie grootste flop in het betrekken van deze jongeren?
- Wat hoor jij terug van jongeren?
 - o Wat zijn obstakels voor ze om mee te doen?
 - o Hoe zouden ze graag willen meedoen?
 - o Wat zie jij als het grootste verschil tussen jongeren die wel en niet participeren?
- In deze infoographic heb ik geprobeerd de problemen samen te vatten. Denk je dat

F2 - Interview transcript

Transcript Expert Interview Quin Blokzijl (& Anniek Westerhof)

- Onderzoeker Sowieso heel erg fijn dat jullie tijd voor me hebben en heel leuk ook dat jij aanhaakt Anniek. We gaan het zo hebben over de participatie van mbo studenten. Het doel van het interview is om in kaart te brengen wat eventueel drempels zouden zijn, wat er al gedaan wordt, en ik denk dat jullie daar een grote rol in zouden spelen als organisatie en ook wat drijfveren zijn van wél actieve jongeren, zodat ik dat misschien ook wel weer kan gebruiken. En het is wel belangrijk nog om te zeggen, jullie zijn de experts en ik ben gewoon heel benieuwd naar wat jullie denken. Dus er is geen goed of fout. Jullie kennen je eigen ideeën en ervaringen het best...
- Quin Alles zenden wat maar kan.
- Onderzoeker Ja precies! Dat is allemaal heel erg welkom. En ook als er een vraag tussen zit die je liever niet beantwoordt, ja ik verwacht het niet, maar dan hoeft je die natuurlijk niet te beantwoorden en dan mag je dat gewoon zeggen. En ook als jullie op een gegeven moment denken 'nou laat maar zitten' dan is dat ook helemaal prima. Ik ben als dankbaar dat jullie überhaupt willen helpen! Hebben jullie vragen so far?
- Quin Nee, moeten we onszelf ook nog introduceren of zo?
- Onderzoeker Nou ja dat is inderdaad mijn eerste vraag hahaha. Ja dus de eerste vraag is heel low key of jullie jezelf even kunnen voorstellen.
- Quin Wil jij beginnen?
- Anniek Nee begin jij maar.
- Quin Oke, ook de organisatie en zo?
- Onderzoeker Ja, ja graag, maar ook gewoon even persoonlijk, wie ben jij als mens, wat doe je in je vrije tijd, wat studeer je, dat soort dingen.
- Quin Mijn naam is Quin Blokzijl, ik ben momenteel 20 jaar, ik woon in Schagen eigenlijk al heel mijn leven. Dat is een boerendorpje tussen Den Helder en Alkmaar in, ik weet niet of je het kent? Nee nou daar ga je dus al. Ik zit op school in Amsterdam, in Amsterdam Noord aan een ROC, ROC van Amsterdam en ik studeer Media en Redactie. Ik zit nu in mijn laatste jaar, mijn derde jaar. Dus ik ben ook al weer bijna klaar over twee maanden. En eigenlijk in mijn vrije tijd doe ik ook nog eens een bestuursjaar, dus naast mijn studie. Daar kun je me ongeveer... Ja in ons contract staat 20 uur per week
- Anniek Nou daar klopt niets van ahahah.

F2 - Interview transcript

Quin Nee, dat is het niet echt in de praktijk. Dus eigenlijk is het gewoon een bijbaan als het ware.

Onderzoeker Is het dan meer of minder dan die 20 uur?

Anniek Meer!

Quin Meer!

Onderzoeker Hahaah ja dat dacht ik al.

Anniek Nou ik denk 40 uur per week.

Quin Ja. En normaliter, bijvoorbeeld andere studentenorganisaties zoals bijvoorbeeld LSVB of ISO die doen het allemaal fulltime.

Anniek En die hoeven ook niet naar school.

Quin Ja die gaan dan gewoon zo'n tussenjaar of stoppen of gewoon volledig hun aandacht daar aan besteden.

Onderzoeker Is dat financieel dan ook voor hun beter geregeld?

Quin Hun hebben wel een hogere vergoeding. En dan willen wij daar ook een beetje aan matchen weet je wel, wij moeten wel ook alle mbo studenten vertegenwoordigen. Want onze organisatie is dus Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs. En we vertegenwoordigen dan eigenlijk alle mbo studenten richting politiek, media en ook door verschillende activiteiten te organiseren. En we hebben ook een achterban, een directe en indirecte. De directe zijn dan eigenlijke alle studentenraden in heel het land. Daar gaan ook onze Algemene Leden Vergaderingen zijn daar dan ook mee. En dan echt alle mbo studenten is onze indirecte achterban. En we hebben ook echt best wel nauwe gesprekspartners, bijvoorbeeld ministeries, minister, mbo raad, ja allemaal relevante partijen als SWB en zo. Maar dan Anniek nog als persoon! We zitten hier met z'n tweeën!

Anniek Ik ben Anniek Westerhof, ik ben 19 jaar, ik zit het derde jaar van de opleiding Marketing, Communicatie & Journalistiek. Beetje dezelfde richting als Quin dus. Ook bijna klaar over twee maanden hoop ik. En daarna ga ik doorstuderen aan het hbo, hoop ik. Communicatie ook weer. Ik studeer bij MBO Utrecht, dus ons kantoor zit ook in Utrecht, dus dat is lekker makkelijk. Ik woon in Hilversum, dat is ook niet zo ver hier vandaan. Dus ik het wel redelijk goed. In mijn vrije tijd doe ik ook een bestuursjaar bij JOB mbo. Ik ben secretaris, dus dat houdt in dat ik eigenlijk bezig ben met het ledencontact. Dus met onze achterban. Dat zijn voornamelijk studentenraden en daarmee onderhoud ik contact en ik organiseer de Algemene Leden Vergaderingen. En in mijn vrije tijd korfbal ik nog, geef ik ook trainingen aan kleine kindjes. Ik noem dat mijn kindjes maar dat is natuurlijk niet zo. Ja wat wil je nog meer weten?

F2 - Interview transcript

- Quin En ja onze organisatie bestaat dus ook uit mbo studenten. Het bestuur bestaat uit 5 mbo studenten, nu vier, eentje is ervandoor.
- Onderzoeker Oh jeetje wat is er gebeurd? Mag ik dat vragen?
- Quin Ja wel om privéredenen. Hij zat niet helemaal lekker in z'n vel ook en het matchte gewoon niet goed, hij woonde ook echt super ver helemaal in Zwolle. Hij had het misschien een beetje onderschat ook. Maar ja ook de standaard functies, voorzitter, vicevoorzitter, secretaris, algemeen bestuurslid, penningmeester. En daarom hebben we dus ook allemaal beleidsmedewerkers die ons ondersteunen die bijvoorbeeld politicologie hebben gestudeerd of zo.
- Onderzoeker En die werken er dan langer? Want ik neem aan dat het bestuur ieder jaar wisselt?
- Anniek Het bestuur wisselt elk jaar en de medewerkers mogen maximaal drie jaar blijven.
- Quin Dus ook best kort.
- Onderzoeker En zijn dat dan ook zelf veel jonge mensen?
- Anniek Ja, ja iedereen is wel 25 denk ik gemiddeld, zo iets.
- Quin Ja dat is wel de bedoeling.
- Onderzoeker Je noemde net ook even dat jullie activiteiten organiseren, wat voor dingen moet ik dan aan denken?
- Anniek Ja we hebben maandelijkse overleggen met studentenraden, naja officieel zijn mbo studenten, iedereen welkom, maar het is vooral richting de studentenraden, en dat is dus hier op ons kantoor in Utrecht.
- Quin Om ze dus te informeren over bepaalde thema's.
- Anniek Ja en eigenlijk hangt het dan altijd aan een onderwerp dus ja...
- Quin Schoolkosten, mentaal welzijn...
- Anniek Stagevergoeding, eigenlijk gewoon een onderwerp staat centraal waar we het over gaan hebben, wat studentenraden kunnen doen, maar ook dat ze input kunnen geven aan ons. En we hebben een algemene ledenvergaderingen, normaliter drie per jaar, maar wij hebben nu helaas ook een vierde moeten organiseren. En daarin mogen ze instemmen op ons beleid. Dus we maken een jaarplan en daar mogen ze dan instemmen, of niet wat nu helaas is gebeurd, dus toen hadden we een tweede algemene ledenvergadering waar het wel is ingestemd en dan hebben we komende week toevallig nog een ALV over ons kandidaatsbestuur. Ze moeten ook instemmen op ons bestuur en daarna wisselen, geven we de verantwoording af van ons jaar.

F2 - Interview transcript

- Onderzoeker Ja precies. En die wissel is dan ook al gelijk de eerste van het nieuwe bestuur? Of is dat nog weeeen aparte?
- Anniek Nee de eerste van het bestuur is altijd het jaarplan eigenlijk. Al is het wel met het inwerken, doen we meestal samen. Dus dan ga ik zitten met de volgende secretaris.
- Quin Maar dat zijn dus een beetje de verplichte activiteiten van onze vereniging, maar daar omheen hebben we ook bijvoorbeeld de JOB tour, die is niet doorgegaan wegens de lock down, ja een school hebben we net kunnen doen. Maar dan gaan we dus langs allemaal scholen, mbo instellingen om dus over schoolkosten te praten in de aula met popcorn en een beetje een soort van mini kermisje kun je het zien. Naja dat ging dus niet door maar los daarvan bijvoorbeeld ook op eigen initiatief. We hadden laatst een corona brainstorm georganiseerd omdat we merkten gewoon heel erg ook met andere studenten organisaties dat echt de visie van de mbo studenten ontbrak in het beleid. Dus toen gingen we eigenlijk in samenwerking met het ministerie een brainstorm organiseren met zowel mbo als hbo als wo studenten om eens lekker te gaan brainstormen en de minister was er ook even aanwezig. Dus daar hebben we dan ook echt input voor, dus die langere termijn visie die er aan zit te komen. Maar dat was ook best wel mooi, want mbo studenten, hbo studenten en wo studenten komen niet super vaak samen op zo'n manier. Dus dat vonden ze zelf wel echt een unieke ervaring.
- Anniek Ja ook regelmatig persvragen krijgen we. Soms willen ze mbo studenten horen.
- Onderzoeker Oke, helder. Ehh, en Quin jij hebt nog niet verteld wat je hobby's zijn.
- Anniek Ja we hebben geen tijd voor onze hobby's hahaah.
- Quin Ja, eh nee sinds kort speel ik piano, omdat ik heel erg hou van muziek waar ook piano in zit verwerkt dus dan dacht ik, nou dan ga ik zelf spelen ook. Maar ook, ik ga sinds kort naar de sportschool en voor de rest ja gewoon leuke dingen doen ook.
- Anniek Ja leuke dingen, we gaan ook samen op vakantie.
- Quin Ja we gaan met het bestuur op vakantie naar Fuerta Ventura.
- Onderzoeker Oke awesome! En na dit jaar, als jullie allebei weer wat meer rust hebben? Dan zijn jullie natuurlijk ook allebei klaar met studeren.
- Quin Ja Anniek gaat natuurlijk doorstuderen.
- Anniek En hij gaat aan z'n eigen bedrijf werken.
- Quin Ja grafisch vormgeven is m'n hobby ook. Dus als ondernemer ook.

F2 - Interview transcript

- Anniek Ja en ik ga dus doorstuderen. En een andere baan zoeken hahaha, ik moet wel geld verdienen.
- Onderzoeker Ja het moet ergens van betaald worden natuurlijk, dat studeren.
- Quin Ja ik neem ook wel een tussenjaar mede door het nieuwe studiestelsel, of dat je studiefinanciering pas in 2023 in gaat. Dus het is financieel gunstiger om even af te wachten.
- Onderzoeker Ja slim, zou ik ook doen.
- Quin Heb jij een grote schuld?
- Onderzoeker Ja ik heb wel een grote studieschuld. Ik ben inmiddels ook achtstejaars student. En ik heb wel altijd bijbaantjes gehad, maar dat is gewoon niet voldoende. Ik woon ook al sinds het begin op mezelf en zo dus dan tikt het toch hard aan.
- Any way. We hebben het al best wel gehad over wat jullie als organisatie doen, maar ik ben eigenlijk wel benieuwd wat voor jullie de reden was om actief te worden en bestuur te gaan doen bij JOB.
- Anniek Zal ik eerst? Ja ik zat zelf in de studentenraad van mbo Utrecht en toen ging ik ook regelmatig naar JOB activiteiten, wel online helaas, want corona was er. En daar heb ik wel geleerd dat ik het heel belangrijk vind om mijn stem te laten horen. Want ja jongeren hebben ook gewoon een stem. En toen zag ik de vacature van JOB en toen dacht ik 'nee dat is niks voor mij, daar heb ik geen tijd voor.' Maar toen stuurde een beleidsmedewerker me een privebericht op LinkedIn met 'Ja je bent wel echt de goede persoon daarvoor en kom naar de informatieavond'. En toen dacht ik oke ik ga naar de informatieavond. En toen had het vorige bestuur me wel gerustgesteld van ja het komt allemaal wel goed met school, gewoon proberen, je weet het nooit. En toen dacht ik nog steeds dat ik het niet zou worden. Maar toen kwam ik in dat traject terecht van solliciteren en alles en toen werd ik het ineens. En toen was ik ineens hier, maar ik heb er geen spijt van.
- Onderzoeker En hoe ben je dan in de studentenraad terecht gekomen? Want dat is ook al een stap dat je...
- Anniek Ja ze stuurde een mail, in 2019, met wij zoeken leden en toen dacht ik ja dat vind ik wel interessant, beetje laagdrempelig, beetje je stem uiten, beetje gezellig zijn. Nou op een gegeven moment was ik alleen. Dat was wel een beetje jammer. Iedereen had me verlaten of deed gewoon niks. Dus toen deed ik alles in m'n eentje. En toen dacht ik, ik kan er ook gewoon uit gaan maar ik vond het wel belangrijk dat het blijft bestaan. Dus toen ben ik door gegaan in m'n eentje. En toen kwamen er weer mensen bij gelukkig, toen ging het weer vol. Zo kwam het eigenlijk.

F2 - Interview transcript

- Onderzoeker Maar dat kwam dus eigenlijk wel heel erg uit jezelf. Je zag dat miltje en dacht ik vind dat belangrijk dus ik ga dat doen?
- Anniek Ja eigenlijk wel. Ook in de middelbareschooltijd zat ik in de GSA. Was ik assistent-coördinator, zo noemde ze dat, en dat vond ik altijd wel leuk om te vergaderen en je stem te uiten en zo en toen dacht ik ja, nu zit ik niet meer op de middelbare school, nu wil ik weer zoiets doen. Want het mbo ging me ook een beetje te gemakkelijk af. Want ik heb drie jaar op de havo gezeten, en toen door persoonlijke redenen ging ik naar de mavo, maar ja toen ging dat te makkelijk af. Dus dacht ik nou dan moet ik wel iets ernaast doen. En ja ik werkte wel, maar ja dus zo eigenlijk.
- Onderzoeker En heb je ook drempels ervaren in dat proces? Dus dingen waardoor je eventueel dacht... Want je gaf aan dat je twijfelde over dit bestuur gaan doen. Wat waren die twijfels dan?
- Anniek Ja beetje zelfvertrouwen denk ik, niet goed genoeg zijn, geen tijd hebben. Door de verhalen van het vorige bestuur, dat je zegt ja er staat 20 uur per week voor, maar die zeiden ook wel ja je bent er eigenlijk wel heel druk mee bezig. En toen dacht ik van ja maar ik heb wel gewoon school. Toen bij die informatieavond zeiden ze ja gewoon afspraken maken met school en dan komt het echt wel goed. En mijn school is er ook heel relaxed in. Die zeggen 'ja je leert daar zo veel meer dan als je in de les zit, en daar verveel je je toch, dus als je je cijfers blijft halen en zo veel mogelijk er bent, ja doe je ding.' Dus dat is wel heel fijn.
- Onderzoeker Maar die geven jou daar dus wel heel erg zelf die verantwoordelijkheid in?
- Anniek Ja zeker, maar bij het bestuurslid wat uiteindelijk weg is was dat heel anders. Die moest echt verplicht elke les zijn en dan woont ie ook nog zo ver. Ja bij jou is dat ook wel een beetje maar jij hebt er schijt aan.
- Onderzoeker Ja oke, vertel, mooi bruggetje.
- Quin Het is sowieso bij onze organisatie ook wel normaal dat je vanuit bijvoorbeeld een studentenraad je gaat aanmelden voor zo'n bestuur. Volgens mij heeft niemand ooit van buitenaf gesolliciteerd, ja ik maar ja.
- Onderzoeker Dus het is wel heel gebruikelijk om vanuit de studentenraad JOB te gaan doen?
- Anniek Ja want daardoor ken je ook wel het bestuur. Wij vinden het ook wel heel moeilijk om 'normale' ja ik zeg dan normale maar gewone studenten die niet in de studentenraad zitten om die te bereiken dat is echt heel moeilijk. Dus dan is het ook wel enigszins logisch dat het sneller studenten zijn die raadsleden zijn.

F2 - Interview transcript

- Quin Ja het zijn toch ook wel vaak typetjes. En mensen die al actief zijn die zijn misschien ook wel meer geneigd om zo iets te gaan doen.
- Onderzoeker Ja voor jou dus eigenlijk ook dezelfde vraag, hoe ben je bij het JOB terecht gekomen?
- Quin Ja ik heb dus nooit bij de studentenraad gezeten of überhaupt iets van een participatievorm gezeten.
- Anniek Ja denktank!
- Quin Ja dat was echt vlak daarvoor. Dus nooit in studentenraad gezeten, en nu ben ik natuurlijk ondernemer, ik maar ook websites voor klanten en zo en toen had ik ooit ja twee klanten zijn een beetje mijn mentoren geworden voor het leven als het waren die coachen me een beetje niet alleen op grafisch vormgeving vlak, maar ook echt life coach. En die zeiden ook een keer ja die zagen ook, die hebben een gigantisch netwerk, die kregen zo een mbo denktank binnen van Amsterdam. Dat was ook georganiseerd door de gemeente Amsterdam. En dan ga je brainstormen over het mbo in Amsterdam. Dus toen zeiden zij oh waarom ga je dit niet doen. Dus ik dacht ja prima, ik doe dat. En ja ik vond het toen best wel leuk. En het was ook in corona tijd, dus je had al heel weinig contact dus ik denk dat je daardoor ook sneller dat soort dingen zou gaan doen zodat je toch weer even die sociale uitlaatklepje hebt. Dus toen zat ik daar in en dat vond ik toen best wel leuk. En toen zeiden ze ja we kennen ook JOB mbo, misschien is dat ook wel iets voor jou om dat daarna te doen. Dus toen hadden ze een beetje gepusht van ja dit is wel iets voor jou. Toen dacht ik, oke. Ik liet me een beetje leiden door hun maar uiteindelijk heb ik dus wel gesolliciteerd daardoor.
- Onderzoeker En dat was succesvol, want je zit nu hier!
- Quin Ja klopt.
- Onderzoeker En ben jij in dat proces dingen tegengekomen waarvan je dacht dat zouden eventueel redenen zijn om het niet te doen?
- Quin Ja, omdat ik dus nooit echt, ik voelde nooit echt behoefte of zo om m'n stem te geven. Ik ben ook altijd wel heel neutraal ingesteld. Dat alles gewoon prima is en ja. En daardoor voelde ik niet echt de behoefte om daarvoor als student m'n stem te geven. Dus ik dacht 'Ja zit ik hier wel op te wachten' ik denk dat dat wel de voornaamste drempel was. En ook geen ervaring. Ik ging wel echt gelijk hier voor als het ware.
- Onderzoeker Dat voelt dan misschien wel hoog gegrepen?
- Quin Ja echt uit het niks. Ik zag soms ook wel de angst in de ogen van onze voorgangers. Van oh iemand zonder ervaring.
- Onderzoeker Oh? Jullie voorgangers vonden dat een beetje spannend?

F2 - Interview transcript

- Quin Ja dat merkte ik soms wel.
- Onderzoeker Aan wat voor dingen merkte je dat?
- Quin Ik weet nog helemaal in het begin, want dan krijg je ook helemaal op die ALV ook reünisten en zo en mensen die al een tijdje terug hier zaten. Dan gaan ze je echt een beetje ondervragen want je bent wel echt een nieuwtje en een groentje weet je wel. Van ja we kennen de voorzitter van jouw studentenraad. En ik dacht 'studentenraad van mijn school, wat? Bestaat dat?' en ik kan me voorstellen dat dat wel raar klinkt als je voorzitter wordt van zo'n belangenorganisatie. Ja het ROC van Amsterdam heeft dus ook eens studentenraad maar die is niet echt representatief voor de school. Vinden wij dan. Want je hebt in Amsterdam sowieso allemaal verschillende locaties. Zodra je iets in Hilversum hebt, heeft Noord waar ik zit daar helemaal niets mee te maken. En alle locaties hebben dan wel deelraden en de centrale raad heeft dan weer contact met de deelraden maar niet met de mbo studenten. Maar die mensen die daar dus wel in zitten ja die vallen helemaal in het plaatje van de medezeggenschap. Dus als je door de kantine loopt denk je wel van ja.
- Onderzoeker En wat is dat plaatje dan van een medezeggenschapper?
- Anniek Ja in Almere zag ik dan ook de ruimte van de studentenraad dan was het 'wij van de studentenraad zijn er voor ... en dan bijna alle namen van die hele school en nog veel meer dus ook jou'.
- Quin Ja maar dan kun je dus denken aan in pak, overhemd, gel naar achter dat soort dingen. Maar dat is wel echt....
- Anniek moet weg en het interview ligt even stil.*
- Onderzoeker Oh ja. Daar ben ik nog wel benieuwd naar. Je zei net dat je nooit zo heel erg de behoefte had om je mening te geven. Maar ik vind het dan toch wel heel bijzonder dat je nu hier zit. Dus wat was dan toch de reden om dit wel te gaan doen?
- Quin Ja ik weet niet. Daar denk ik dan zelf als reflectie ook wel over na. Want hoe kan dit in godsnaam. Want ik denk bijvoorbeeld ook wel als ik met studenten spreek die daar wel behoefte aan hebben gehad al heel lang, dan kom je ook wel uit een bepaald milieu bijvoorbeeld. Dat je ouders ook wel geïnteresseerd zijn in de politiek en zo en dat je daar thuis over spreekt met het eten. Nou ik stem letterlijk voor mijn moeder en oma, dus totaal geen politieke interesse thuis of überhaupt zo'n vorm daarvan. Dus het was wel echt een nieuwe wereld om te ontdekken die wel die mentoren als het ware wel een beetje hebben geopend voor mij. Dus ik ja, ik vind zelf het ook als persoon heel leuk om nieuwe dingen te leren, nieuwe dingen te ontdekken en zeker in coronatijd waar je al weinig had, vond ik dit wel iets. Want vergeet niet dat toen was die lock down dus alle mbo studenten

F2 - Interview transcript

zaten thuis in hun bed te stinken met hun laptop. Ja echt waar, dat was wel de ervaring. Dus zo'n bestuursjaar zorgt er ook wel weer voor een uitlaatklep. Dat je ook wel echt in gesprek bleef met ook echt best wel gesprekpartners waar je normaal niet echt mee spreekt. Dus het was wel echt even... Ik zou dus misschien denken dat corona dan zorgt voor een hogere... Dat je door die lock down toch eerder dat soort dingen doet. Vond ik dan.

Onderzoeker Dus het was misschien meer vanuit dat het een leerervaring is, en vanuit het sociale dat je dan er bij krijgt. En omdat je dit toevallig tegen kwam werd het maar dit. Mag ik dat zo zeggen?

Quin Ja, maar ik had wel ervaring vanuit die mbo denktank, dus het was wel, ik wist wel een beetje wat ik aan het doen was, het was niet helemaal.... Maar als ik terugblik, als corona er niet was geweest zat ik hier nu ook niet. Dat is wel realistisch denk ik.

Onderzoeker En medezeggenschap is natuurlijk een vorm van participatie, maar ik ben eigenlijk vanuit mijn onderzoek heel erg benieuwd naar een wat breder dan alleen medezeggenschap misschien. Hoe zou jij participatie definiëren?

Quin Ja ergens aan deelnemen, dat is misschien wat abstract maar het is ook een abstracte vraag misschien. Ergens aan deelnemen, aan een groter geheel. Als individu aan een groter geheel. Zoiets?

Onderzoeker Ja er is geen goed en fout he, ik ben gewoon benieuwd wat jij hierop reageert

Quin Ja ik denk dat wat als je participatie googled wat je als definitie van google zou krijgen. Maar dan denk ik aan... Ja mijn eigen definitie zou dat zijn, gewoon deelnemen. Een klein dingetje bijdragen aan iets groters.

Onderzoeker En wat voor groters zou je dan aan denken?

Quin Een gemeenschap. Verbintenis tussen mensen. Kan variëren van verschillende aantallen of organisaties, instanties. Het hoeft niet eens mensen te zijn. Ja ik denk het wel.

Onderzoeker Oke. Je gaf net ook al aan dat het misschien wel een bepaalde soort mensen is die dan mee doet. En uit onderzoeken en literatuur blijkt dat mbo'ers echt minder betrokken zijn dan academisch opgeleide studenten. Is dat een beeld wat jij herkent?

Quin Ja, in het dagelijks leven maar ook op werk merk ik dat zeker weten. Misschien een perfect voorbeeld: Wij worden echt best wel veel benaderd met verzoeken die gaan over klimaat bijvoorbeeld, ja echt klimaat discussies dat je een gesprek voert. En ja altijd luidt dan dezelfde vraag dat klimaatinstanties dan altijd vragen ja kunnen jullie misschien wat mbo studenten

F2 - Interview transcript

leveren? Omdat in die discussies dus alleen maar wo of hbo studenten worden gezien of daar aanwezig zijn. En het hele mbo is daar dan niet vertegenwoordigd. Ik denk dat ze daar zelf ook wel in merken dat mbo studenten daar minder geneigd toe zijn, dat merk ik zelf ook wel, ik wist niet wat een studentenraad was bijvoorbeeld. Dat is wel echt zo.

Onderzoeker En denk je dat mbo studenten daardoor makkelijker over het hoofd gezien worden?

Quin Ja absoluut. Ze worden daardoor dus vergeten ook soms. In beleid, bij sommige hele radicale dingen.

Onderzoeker Heb je daar ook een voorbeeld van misschien?

Quin Ja zeker. Bij corona bijvoorbeeld. Ik weet nog bij de corona discussies, was ook het heel moeilijk van.. Denk bijvoorbeeld van ja een media. De media ging tijdens corona echt superveel publiceren en dan ging het eigenlijk altijd over het hoger onderwijs. Ja studenten kunnen niet meer naar collegezalen en zitten vol daardoor moet de school sluiten maar het mbo heeft collegezalen. Dat soort dingen weet je wel dat soms doordat ze soms minder snel hun stem geven dat ze daardoor dus echt vergeten worden en ook in beleid van het ministerie. Ambtenaren die bestaan niet echt uit mbo studenten. Dus soms merk je ook daarin dat visies ontbreken. En daar zijn wij ook voor om die te geven, maar je kunt niet iedere ambtenaar daar persoonlijk op aanspreken. En zeker als je ze bijvoorbeeld beleid moeten maken over het mbo of die mbo'ers aan gaat, vakmensen of zo.

Onderzoeker Want in heel veel gemeentes zijn mbo's dus je zou denken dat daar in iedere gemeente wel iemand over nadenkt. Maar toch gebeurt dat niet. En los van dat organisaties bijvoorbeeld dus aan jullie vragen mbo'ers te leveren voor gesprekken, wat voor rol spelen jullie nog meer in toch ook een stuk moeilijk bereikbaardere jongeren voor mensen die toch misschien een beetje in een bubbel zitten. Wat voor rol spelen jullie er in om te zorgen dat die jongeren wel betrokken worden?

Quin Ja dat zoeken we zelf dus ook heel vaak uit, dat we die niet-directe achterban dus ook bereiken, dus studenten die totaal misschien geen behoefte hebben aan de studentenraad. Want die hebben natuurlijk ook gewoon een visie. Bijvoorbeeld bij mij in de klas ook heeft iedereen wel een mening over bepaalde dingen in het onderwijs of gewoon maatschappelijke thema's maar die komen dan niet per se aan bod omdat ze die stem niet geven in de medezeggenschap, maar gewoon losjes in hun vrije tijd. Dus die moeten ook gehoord worden. Hoe wij dat dus wel doen is dus bijvoorbeeld een overleg organiseren over een bepaald thema denk aan schoolkosten wat we al in de introductie noemden dat we daar ook gewoon normale mbo studenten bij betrekken of bijvoorbeeld ook die corona

F2 - Interview transcript

brainstorm die ik net noemde, daar waren ook heel veel 'normale' bij. Maar ook sociale media speelt daar een grote rol in nu. Met onze instagram proberen we ook veel te informeren.

Onderzoeker Maar dat is dus wel meer zenden dan die interactie?

Quin Ja en scholen bezoeken. We geven ook gastlessen bijvoorbeeld. Ook bijvoorbeeld aan entree, niveau 2, want daarvan blijkt dus dat ze al helemaal niet in de medezeggenschap zitten omdat daar duurt ook bij entreeopleiding niet super lang dus om dat in de studentenraad te zitten schiet ook niet op. Dus daar proberen we ook, daar geven we dus gastlessen om ook een beetje het gesprek te voeren en hun visie mee te krijgen.

Onderzoeker En zo'n gastles, geven jullie die dan als bestuur of doen medewerkers dat?

Quin Ja een medewerker zit daar boven op, en soms gaat een bestuurslid mee. Dus een beleidsmedewerker die gaat dat wel officieel, die houdt het er in.

Onderzoeker En hoe ziet zo'n les er dan uit, wat voor dingen doen jullie dan?

Quin Ja we vertellen dan eigenlijk gewoon simpel weg wat onze organisatie in houdt, wat we voor hun kunnen betekenen omdat we toch wel hun kunnen helpen bij bepaalde vraagstukken. En ook dingen ophalen over bepaalde thema's, hoe denk je over stagediscriminatie of een stagevergoeding, hoe zijn de kantines hier ingericht, heb je wel plek, dat soort dingen. Dus het is ook, die gastlessen bestaan zowel uit zenden als uit ophalen.

Onderzoeker Dus je probeert wel echt het gesprek aan te gaan over thema's die jullie denken dat ze belangrijk vinden? Dus het is meer een soort, ja niet een promo praatje, maar je presenteert de organisatie en daarna ga je met ze in gesprek over wat ze vinden. En doen jullie dan iets met die input? Leggen jullie dat bij de school neer bijvoorbeeld, of hoe...?

Quin Ja we leggen het bij de desbetreffende school neer of bij de studentenraad of een docent van die school. Maar ook zelf vertalen we dat eigenlijk richting onze gesprekspartners. Stel ze hebben allemaal input gegeven over stagediscriminatie dan gaan we zelf ook een soort standpunten consensus houden met ook mbo studenten 'Wat vinden we hier nou van met z'n allen, wat kunnen we hier nou mee?' en dan gaan we dat als bestuur weer doorgeven naar een ministerie bijvoorbeeld.

Onderzoeker Helder.

Quin Ja want we hebben sinds kort ook een adviesraad echt sinds dit bestuur. Want dat staat dus in ons huishoudelijk reglement maar het was er nooit. Dus toen zagen we dat staan en we dachten ja dat moeten we gewoon opzetten. Dus die geven ons nu ook advies.

F2 - Interview transcript

- Onderzoeker En in die adviesraad, daar zitten bijvoorbeeld oud bestuurders of zo?
- Quin Ja nee officieel 5 mbo studenten, sommige zitten in een studentenraad, volgens mij eentje niet.
- Onderzoeker Dus het is meer een soort directe klankboordgroep?
- Quin Ja.
- Onderzoeker En gaan jullie dan naar hun toe met vragen of geven ze ook ongevraagd advies over dingen?
- Quin Ja ongevraagd en gevraagd. En soms ook vergaderingen en een appgroepje waar we snel dingen in kunnen gooien.
- Onderzoeker En wat zou je zeggen dat jullie best practices zijn in het betrekken van de gewone student?
- Quin Ik denk toch wel gewoon spontaan benaderen. Bijvoorbeeld bij die tour dat we langs allemaal instellingen gaan met suikerspinnen, als je dan gewoon het gesprek aan gaat in de kantine of in de wandel gangen. Dan voelen ze zich ook niet per se bezwaard om het niet te doen denk ik dan als je ze helemaal via de mail 'ja wil je een vragenlijst invullen' dat sluit niet aan. Dus dat spontane werkt wel goed. En ik heb net vragenlijsten de grond in geboord, maar we hebben ook om de twee jaar onze JOB monitor. En dat is eigenlijk een grootschalig onderzoek in 2020 was 'ie ingevuld door wel 250.000 studenten dus dat is best wel representatief. Die is dus uit 2020 en het is nu 2022 dus we hebben er onlangs weer eentje afgenomen met ongeveer wel dezelfde aantallen. Dus dat is ook wel echt een grote stok waarmee we kunnen slaan.
- Onderzoeker Is die ook al gepubliceerd, de nieuwe?
- Quin Nee nog niet. Over een maandje of zo.
- Onderzoeker Oke, nice.
- Quin Ja daar staat dus 'wat vind je van je docenten?' 'Heb je last van school kosten?', ongebruikte leermiddelen bijvoorbeeld. Eigenlijk alles wat een beetje relevant is.
- Onderzoeker En hoe bepalen jullie dan wat relevante onderwerpen zijn?
- Quin Ja het zijn niet echt open vragen maar we merken soms wel dat bepaalde thema's altijd wel terug komen. Dus die stellen we dan altijd opnieuw ook ter reflectie tegenover het vorige rapport. Bijvoorbeeld het nieuwe rapport kun je heel goed afzetten tegen die, die was in corona tijd bijvoorbeeld. Dus dan kun je heel goed de verschillen zien. Maar ja hoe wij aan die thema's komen... Je merkt gewoon gaande weg wat er speelt. Je hoort altijd wel dezelfde thema's terugkomen.
- Onderzoeker En welke thema's zijn dat dan?

F2 - Interview transcript

- Quin Ja dat zijn eigenlijk wel altijd... Want als bestuur maak je bijvoorbeeld ook een jaarplan en dan moet je dus ook die thema's daar een oplossing voor bedenken. Maar bijvoorbeeld schoolkosten is wel echt een hoofd thema, dus ongebruikte leermiddelen, je boeken niet kunnen betalen, dat soort dingen. Stages, dus stagekansen, stagediscriminatie, stagevergoeding. Imago, want mbo'ers heten sinds 2020 officieel 'studenten', daarvoor deelnemers, dus dat is ook wel iets wat nog op moet bloeien, omdat ze bijvoorbeeld nog steeds wel worden uitgesloten bij bijvoorbeeld studentenactiviteiten, studentenverenigingen, woningen, dat er bijvoorbeeld alleen hbo op de vacature staat. Dat een beetje. Onderwijsvormen is nu ook wel trending door de corona. Dat heel veel scholen hybride vorm verder gaan.
- Onderzoeker En wat vind je daarvan?
- Quin Wat vinden wij daarvan? Ja wat toch wel is gebleken, fysiek wel echt de norm moet blijven in onze ogen. Omdat fysiek wel echt de kwaliteit kan bieden die online misschien niet altijd kan. We hebben ook wel echt gemerkt in de corona crisis dat het mentale welzijn achteruit ging en de kwaliteit ook gewoon.
- Onderzoeker Ja dat is iets wat laatst nog in het nieuws was, dat die collegezalen maar leeg blijven. Is dat iets.. want volgens mij ging dat artikel ook weer alleen maar over hbo en wo, maar is dat ook iets wat jullie merken?
- Quin Ja het is een beetje tegenstrijdig want eerst loopt iedereen te pleiten van 'onderwijs open, geen lock down meer' en dan is het open en dan gaat niemand komen. Dus dat is ook wel frappant eigenlijk. Maar ook wel heel logisch dat je als student moet wennen. Maar die trend is ook in het mbo, ook in mijn klas bijvoorbeeld. Ja dus derdejaars media en redactie. Ja nog frappanter dat ik er zelf ook niet ben wegens mijn bestuursjaar, maar als ik er wel ben, is er bijna niemand. Omdat ze ook, ja, mijn opleiding is ook heel erg online media, dus dan voelen ze geen toegevoegde waarde om fysiek aanwezig te zijn. We horen ook veel dat het een beetje ligt aan de roosters, want online onderwijs is er dus nog, maar stel je hebt een uurtje fysiek, wie gaat naar school dan? Ook in verband met reistijd en trainen en dan vindt niet iedereen het waard.
- Onderzoeker Ja want ik heb ook al op een aantal ROCs echt met studenten gesproken en het viel me op dat bijna niemand woont in de stad waar ze ook studeren. Is dat een beetje standaard?
- Quin Ja, zeker. Het verschilt echt per student. Ik heb niet per se cijfers van echt een globaal beeld, van 50% woont niet in de stad waar ze studeren. Maar ze zijn er zeker wel veel.
- Onderzoeker En weet jij toevallig ook hoe de woonsituatie van veel studenten is, of ze bij hun ouders nog wonen, of toch al uitwonen. Want ik

F2 - Interview transcript

kan me voorstellen als je bijvoorbeeld niet in studentenwoningen mag wonen omdat je mbo'er bent en de woning daar niet voor aangemerkt is of zo, dat het dan nog moeilijk is om een betaalbare woning te vinden. Weet jij hoe dat zit?

Quin Ja de meeste wonen wel nog thuis. Ik hoor altijd iedereen het argument gebruiken dat ze jonger zijn over het algemeen de mbo studenten. Maar voornamelijk is het ook de instroom die jonger is, dus over het algemeen dus van leerjaar 1 tot en met 4 bijvoorbeeld valt het ook wel echt mee hoe jong ze zijn ook in de latere jaren. Dat scheelt niet super veel met het hbo. Maar dat is denk ik ook weer een beetje dat imago, van dat ze denken 'als ik naar het hbo ga, dan ga ik wel uit huis'.

Onderzoeker Dus het is ook het imago wat anderen hebben maar dat leggen ze eigenlijk zichzelf ook weer op?

Quin Ja. Misschien omdat de instroom, ja stel je stroomt in op je 16^e, dat je dan denkt, ik ga daarna pas, dus na je mbo.

Onderzoeker Ik ben nog wel benieuwd, nou ik heb zelf dus ook in de studentenraad gezeten en het was gewoon best wel moeilijk om daar opvolging voor te vinden, dus mensen die dat na ons gingen doen. Wat voor dingen horen jullie terug, misschien van jullie directe of indirecte achterban, dat maakt niet zo veel uit, wat voor mensen obstakels zijn om mee te doen in die zien.

Quin Ja politiek is dan wel iets anders dan studentenraad bijvoorbeeld want daar is dan het vertrouwen minder etc. Misschien nog andere dingen die er bij komen. Maar bijvoorbeeld studentenraad ja dat ze het gewoon niet interesseren. Ik denk echt dat dat de simpele reden is. Dat ze gewoon liever iets anders doen, want toch wel veel vrije tijd neemt het in beslag. Dus dat je misschien. Je bent jong en dan zit je niet te wachten om aan een vergadertafel te zitten.

Onderzoeker Dus de vorm sluit misschien niet aan op de behoefte.

Quin Ja dat denk ik wel.

Onderzoeker Want als je op iemand af stapt en om hun mening vraagt, dan hebben ze die wel. Wat zouden we daar aan kunnen doen?

Quin Een oplossing. Ja ik denk, het hoeft ook niet per se, niet iedereen hoeft per se in de studentenraad en dat mag je helemaal zelf weten, maar ik denk echt gewoon activiteiten organiseren. Die corona brainstorm hielp al super goed. En dat vonden ze zelf ook echt fantastisch, dat het ook een beetje ja, het had wel geen feestelijk karakter, maar het was wel een beetje informeel met een klein borreltje en zo. Als je gewoon de behoefte van de doelgroep combineert, dus een feestje combineert wel aan serieuze thema's.

F2 - Interview transcript

- Onderzoeker En wat denk jij dat die behoeften dan zijn?
- Quin Naja ik denk toch wel echt dat het ook informeel is. Dat merken wij ook wel bij onze maandelijkse overleggen zodra er een borrel is zijn de aanmeldingen hoger omdat er dan een feestelijk karakter aan vast zit. En ook al gewoon een beetje speelse activiteiten, dus misschien in groepjes samenwerken dus niet dat hele kale vergaderen aan een tafel in een wit overhemd. Dat beeld heerst misschien ook wel. En wat ik net al zei, ik denk dat sommige gewoon simpelweg niet geïnteresseerd zijn in de school en actualiteiten en zo.
- Onderzoeker En niet iedereen hoeft mee te doen, maar ik denk wel.... Mijn onderzoek is wel gemotiveerd vanuit het idee, op het moment dat je ergens tegenaan loopt, moet je wel aan de bel kunnen trekken. Als je dat niet van je laat horen dat je ergens tegenaan loopt, dan wordt het ook niet opgelost. Dus dat is een beetje voor mij de motivatie. Dus ik probeer ook te benoemen, of te kijken. Want niet iedereen hoeft de studentenraad in, maar wel iedereen moet op de hoogte zijn van hoe je een probleem ergens zou kunnen aankaarten. En op het moment dat je naar iemand toestapt en om hun mening vraagt dan hebben ze die en dan is er ineens van alles mis met de wereld. Of niet, dat verschilt ook per persoon natuurlijk. En hoe kunnen we er dan voor zorgen dat we dus niet om die mening te hoeven vragen, maar dat ze die uit zichzelf geven op het moment dat ze echt ergens tegenaan lopen?
- Quin Ja dat is een ontzettend moeilijke vraag. Ja daar denken wij natuurlijk ook heel vaak over na. Wat is nou de echte oplossing om iedereen te kunnen betrekken? Ja ik denk toch wel echt inspelen op wat modern is. Bijvoorbeeld tiktok is echt een ontzettend groot platform, daarin ook gewoon bepaalde thema's aankaarten. Wij zitten daar ook op soms, dan zie je ook wel echt mbo studenten door dat platform spreken wat hun ervaring is in het mbo dus dan vertaalt het zich in andere wegen, dus niet alleen in studentenraad. Wat ze dus bijvoorbeeld op een best wel trendy tiktok zeggen, is eigenlijk precies hetzelfde wat ze ook in de studentenraad hadden gezegd, maar dan in een andere vorm.
- Onderzoeker Dus zij maken dan zelf tik toks waarin dat naar voren komt?
- Quin Bijvoorbeeld.
- Onderzoeker Maar dat is dan een andere vorm. Maar denk je dat ze dan bijvoorbeeld ook zitten te wachten op, ik ben dan ook gelijk aan het denken hoe ze dan in de gemeente mee zouden kunnen doen, ik kan me niet voorstellen dat ze zitten te wachten op een tiktokkende wethouder bijvoorbeeld.
- Quin Nee klopt.

F2 - Interview transcript

- Onderzoeker Dus waar zit dat grensvlak dan? Dus zouden bijvoorbeeld ambtenaren dan wel tiktok moeten gebruiken maar als informatievoorziening voor zichzelf of is het toch meer een middel waarmee ze zouden moeten zenden?
- Quin Ja ik denk dat een mix van beide. Inderdaad als Mark Rutte ineens gaat dansen, de macarena of zoiets, dan wordt het daar niet per se aantrekkelijker van om wat te doen of vertegenwoordigd te worden. Maar ik denk gewoon een combinatie. Ook gewoon andere vormen van participatie zoeken dan alleen aan tafel in een raad of zo.
- Onderzoeker Met een oog op de tijd ga ik dan toch een beetje afronden.
- Quin Ja heb je alles kunnen stellen?
- Onderzoeker Nou ik ben vooral benieuwd of jij nog iets kwijt wil. Iets waarvan je denkt, dat wil ik nog vertellen of....
- Quin Er is al veel geweest, ik zit even te denken wat ook voor jou nog relevant is. Ja ik zit ook te denken aan bijvoorbeeld het verschil tussen theoretisch geschoolde en praktijkgerichte. Op het hbo hebben bijvoorbeeld meer mensen LinkedIn en daarop komen best wel veel vacatures en relevante dingen voorbij. Ook bijvoorbeeld daarop komen ook vacatures over klimaat om daar te kunnen spreken en als mbo'er er niet op zitten, zien ze het niet. Ik zoek ook altijd dan een beetje naar waar zit dat m dan in. Had je deze vraag ook gesteld aan de studenten? Die vorm die je net noemde zeg maar.
- Onderzoeker Nee zo ver ben ik nog niet met ze in gesprek geweest. Dus ik heb bijvoorbeeld een sessie gemaakt waarin ze de ideale ambtenaar moesten samenstellen, dus wat voor karaktereigenschappen heeft ie en hoe ziet ie eruit, over wat voor thema's denkt ie na. Dus het is wat meer op dat niveau. Maar we hebben het eigenlijk niet over social media gehad, dat is wel een beetje dom van mij.
- Quin En die ambtenaar, hoe zag die eruit?
- Onderzoeker Ja dat verschilde heel erg. Ik kan wel later de resultaten van m'n onderzoek delen, maar wat heel grappig was is dat eigenlijk iedereen aangaf 'Waarom maakt het uit hoe hij er uit ziet? Ik vind het veel belangrijker wat hij doet.' En uit sommige onderzoeken komt naar voren dat jongeren willen dat ie dat z'n pak lekker een keer thuislaat, maar toen zat ik ineens met een groepje aan tafel dat zei 'Nee ik vind het belangrijk dat 'ie een pak aan heeft want dan neemt ie het serieus.' Dus die meningen verschillen ook heel erg, dus dat vond ik wel grappig.
- Quin Ja het is ook persoonlijke voorkeur uiteindelijk.
- Onderzoeker Ja precies. Maar iets wat bijvoorbeeld wel heel duidelijk naar voren kwam, iemand moet gewoon goed naar je luisteren en tijd voor je nemen en dat zijn dingen die mensen wel allemaal heel

F2 - Interview transcript

belangrijk vinden. Maar dat lijkt me vanzelfsprekend. Maar het kan geen kwaad dat nog even te benoemen misschien.

Dit overlapt misschien een beetje met de vorige vraag, maar heb je nog aanbevelingen voor me? Van oh ga eens met die praten, of heb je daar al over nagedacht?

Quin Ja want je hebt nu studenten gesproken, ons en ...?

Onderzoeker En de NJR dus, en ik heb contacten bij de gemeente Delft, maar die moet ik nog gaan spreken.

Quin En hoeveel wil je nog erbij?

Onderzoeker Nou ja als het relevant is, wil ik met iemand spreken, dus het is niet dat het moet, en ik heb denk ik wel een redelijk beeld van de situatie, maar als jij zoiets hebt van 'ik ken daar nog iemand, daar moet je echt even mee gaan babbelen', dan hoor ik dat heel graag natuurlijk.

Quin Ja ik ken nog wel een gemeenteraadslid in Den Haag, die is mbo'er geweest en heeft dus geen vervolgstudie. En dat is wel echt z'n stok waarmee ie ook slaat. Dat hij dus mbo'er is in de gemeenteraad. Dat is wel, ik weet niet of je dat hebt gezien, maar dat is echt nihil. Terwijl mbo'ers ook hun stem moeten geven. Dus die is ook wel echt heel goed bezig. Die heeft ook wel veel te zeggen.

Onderzoeker Ja als je me daaraan zou kunnen linken, zou echt fantastisch zijn. Oké, en zouden we eventueel in de toekomst nog kunnen gaan samenwerken? Want ik ben nu natuurlijk allemaal informatie aan het verzamelen. En uiteindelijk moet daar een ontwerp uit komen, en ik weet niet of dat iets fysieks gaat zijn, of dat het een lespakket gaat worden of een app is, naja ik denk niet een losse app, daar ben ik zelf geen voorstander van. Maar ik weet dus nog niet wat het gaat zijn. Maar misschien is dat wel ook interessant voor jullie, of zouden jullie willen meewerken aan de oplossing. Ik gooi het maar gewoon op tafel hahaha.

Quin Ja als je verder bent met dit alles kun je natuurlijk altijd appen. Of gewoon even peilen hoe wij tegen ideeën aan kijken. Ja dikke prima.

Onderzoeker En eventueel bijvoorbeeld een cocreatie sessie? Dus dan neem ik allemaal dingen mee, en dan gaan we bijvoorbeeld collages maken en brainstormen met z'n allen. Dus dan leg ik een probleem bij jullie voor, 'the problem as perceived' dus hoe we nu tegen het probleem aan kijken. En dan gaan we nadenken over een oplossing met z'n allen, want creativiteit werkt veel beter als je dat in een groep doet.

Quin Maar dit hoort nog allemaal bij je scriptie?

Onderzoeker Ja, ja, dit hoort nog allemaal bij mijn onderzoek. Want ik ben dus ontwerper.

F2 - Interview transcript

- Quin Grafisch vormgever ook?
- Onderzoeker Nee social design meer. M'n studie heet Design for Interaction. Dus dat gaat heel erg over interacties tussen mensen en producten, mensen en services, mensen en digitale media, maar ook mensen onderling en mensen met een systeem. Dus ik zit nu iets meer in die hoek voor m'n scriptie. Maar het idee is dus dat als ik het probleem gevonden heb, dan ga ik het ook oplossen. Dus ik heb, misschien helpt een voorbeeld. Ik heb een keer, dat was voor een project om middelbare scholieren meer te laten lezen, voor de Koninklijke Bibliotheek een project, heb ik een app ontworpen, een soort tinder voor boeken, dus dan kunnen ze op blind date met een boek. Dus dan krijgen ze alleen de flaptekst te zien, en niet de titel en schrijver. En dan wordt het boek voor ze klaargelegd in de bieb en kunnen ze er mee op blind date. Dus dat zijn dingen waar je aan zou kunnen denken. Of ik heb ook een keer een handschoen ontworpen als je dan dingen vastpakte dan maakte het geluid, dus kon je op die manier muziek maken. Dus het is heel breed en heel vaag allemaal. Er kan echt van alles uitkomen. En dat weet ik dus nog niet. Dat hangt ervan af hoe ik het probleem ga definiëren. Maar er komen dus zeker wel vervolg stappen en ik zou het gewoon heel vet vinden als iets wat ik bedenkt, dat dat gewoon een plekje krijgt in de maatschappij. Het is ook zonde om iets te bedenken en dat heel hypothetisch te laten en er niets meer mee te doen. Ik wil wel echt iets kunnen betekenen voor de wereld. Dus het lijkt me vet, ik weet niet of jullie daar een rol in kunnen spelen, dat hangt ook weer af van de oplossingsrichting en zo. Maar ik leg het even bij je neer.
- Quin Ja ik weet het ook niet. Maar tegen die tijd vooral appen!
- Onderzoeker Oké dan was dit het en ga ik de opname stoppen.

Focus Groups

G1 - Focus Group protocol
G2 - Focus Group transcripts
G3 - Generated materials

G1 - Focus Group protocol

Agenda Focus Group

1. Introductie	10 min.
2. Voorstelrondje	5 min.
3. Even inkomen	5 min.
4. Ambtenaren	30 min.
a. De agenda van een ambtenaar	(5 min.)
b. De slechte ambtenaar	(15 min.)
c. De ideale ambtenaar	(10 min.)
5. Even pauze!	5 min.
6. Je gehoord voelen	30 min.
a. De sterke punten test	(5 min.)
b. Scenario 1 – in de klas	(5 min.)
c. Scenario 2 – in de gemeente	(5 min.)
d. Scenario 3 – in de landelijke politiek	(5 min.)
e. Wat is invloed?	(10 min.)
7. Afronding	5 min.

G1 - Focus Group protocol

Script Focus Group

Van tevoren checken:

- Lijst deelnemers
- Materialen sessie liggen goed klaar
- Telefoon goed opgeladen en lader mee
- Pen en papier voor notities
- Pennen/stiften/papier/schaar/lijm voor knutselen als nodig
- Laptop voor audio opname

Introductie

Heel erg fijn dat jullie mij vandaag willen helpen met mijn onderzoek. Ik zal eerst even vertellen waar mijn onderzoek precies over gaat en daarna een voorstel doen voor wat we zo gaan doen. Ik heb wat dingen voorbereid, maar als jullie een goed idee hebben mag je dat gewoon zeggen!

Een beetje over mij en mijn studie

Dit onderzoek is dus voor mijn studie, zodat ik kan afstuderen. Ik studeer industrieel ontwerpen, en daar leer je bijvoorbeeld producten en services ontwerpen. En in mijn master doen we dat door heel veel onderzoek te doen naar mensen, omdat je om iets echt goeds te maken wel moet weten wat mensen graag willen. Waarom vinden mensen iets bijvoorbeeld wel of niet mooi of nuttig en wat hebben ze precies nodig? En daar proberen we dus achter te komen bijvoorbeeld door dit soort sessies.

Doel onderzoek

Om dus niet zomaar in te vullen voor andere mensen wat het probleem is, zodat ik echt iets kan gaan ontwerpen waar jullie wat aan hebben, doe ik dus dit onderzoek. Met dit onderzoek wil ik jullie graag beter leren kennen. Ik ben benieuwd hoe jullie over politici en ambtenaren denken. En ik wil er graag achter komen wat het hebben van invloed betekend voor jullie, maar ook waarom je dat soms wel en soms niet hebt, en hoe de ideale invloed op je leven er uit zou zien.

Vorm onderzoek

Het soort onderzoek wat we zo gaan doen heet een focus groep. We gaan door een paar gezamenlijke maak-opdrachtjes met elkaar in gesprek over de onderwerpen die ik net noemde. En omdat het dus echt over jullie meningen, ervaringen en ideeën gaat, zijn er geen goede of foute antwoorden. Jullie zijn echt de experts vandaag. Maar omdat ik het dus graag allemaal heel precies wil snappen, kan het wel zijn dat ik heel veel ga vragen waarom je iets doet. Als het irritant wordt, mag je dat gewoon zeggen! En als ik een vraag stel die je liever niet wil beantwoorden is dat helemaal oke, dat mag je ook gewoon zeggen.

Hebben jullie hier vragen over?

Privacy

Voor mijn onderzoek is het heel handig als ik een audio opname kan maken. Ik zal die na het onderzoek weer verwijderen. Vinden jullie dat goed? En het zou ook tof zijn als ik een paar foto's mag maken. Dat is alleen om aan m'n docent te laten zien dat ik het echt gedaan heb, dus ik zal jullie niet herkenbaar in mijn verslag zetten als jullie dat niet willen. Dan teken ik er bijvoorbeeld overheen of blur jullie gezichten.

Ik heb zo een formuliertje voor jullie waarin jullie hier officieel toestemming voor geven. Ik ga natuurlijk zo goed als ik kan om met jullie persoonsgegevens, maar om

G1 - Focus Group protocol

het helemaal netjes en officieel te doen, moeten jullie daar even toestemming voor geven.

- Studie informatie doorgenomen
- Toestemmingsverklaring getekend
- Telefoon op do not disturb
- Audio opname klaargezet

Voorstelrondje

- Namenrondje, even kort voorstellen

Even inkomen

- 1) *Welk dier voel je je vandaag?*
- 2) *Op welke manieren zou je aandacht trekken als je echt dit dier was?*

Ambtenaren

Bij de gemeente werken allemaal verschillende mensen, die er voor proberen te zorgen dat de stad of het dorp een fijne plek is om te wonen. Dit noemen we ook wel ambtenaren.

- 3) *Agenda: Met welke onderwerpen zou zo iemand zich bezig houden? Of bezig moeten houden? Wat in straat anders? (5 min)*

Oke nu we een beetje beter weten wat zo iemand allemaal zou doen, is het tijd voor de volgende stap. Stel je voor: Op een afdeling bij de gemeente werken dus die mensen die zich hier allemaal mee bezig houden. Maar bij deze afdeling zijn ze niet zo goed in het betrekken van jongeren bij de plannen die ze maken, en alles wat ze doen flopt enorm voor jongeren. Hoe zou de **slechte ambtenaar**, dus de ambtenaar die totaal niet aan jongeren denkt er uit zien? Echt het aller slechtste scenario zeg maar.

Bij de gemeente werken natuurlijk heel veel verschillende mensen, maar we gaan proberen die uit te beelden alsof het een persoon is. Hiervoor heb ik vast wat materialen voorbereid als startpunt. Maar je mag helemaal lost gaan en al jullie creativiteit gebruiken.

(15 min)

- 4) *Hoe ziet de slechte ambtenaar eruit?*
 - a. *Man/vrouw/anders*
 - b. *Leeftijd*
 - c. *Kleding*
- 5) *Welke karaktereigenschappen heeft ie? (Lijst ter inspiratie)*
- 6) *Met welke agendapunten die jullie net noemden houdt ie zich bezig?*
- 7) *Wat doet ie voor jongeren? Wat doet ie om jongeren hierbij te betrekken? Wat zou ie wel proberen maar zou niet werken?*

Nu gingen we natuurlijk uit van het aller slechtste scenario.

- Denken jullie dat het er in het echt ook zo slecht aan toe gaat?
- Wat hiervan denken jullie dat echt waar is?
- Welk thema hier was t belangrijkste?
- Hoe zouden jullie toch betrokken kunnen worden door deze ambtenaar?

Nu we weten hoe het niet moet, gaan we dit nog een keer doen, maar dan voor de **ideale ambtenaar**, die alles perfect voor jullie doet.

- 8) *Hoe ziet de ideale ambtenaar eruit?*
 - a. *Man/vrouw/anders*
 - b. *Leeftijd*

G1 - Focus Group protocol

c. Kleding

- 9) Welke karaktereigenschappen heeft ie? (Lijst ter inspiratie)
- 10) Met welke agendapunten die jullie net noemden houdt de ideale ambtenaar zich bezig?
- 11) Wat doet de ideale ambtenaar voor jongeren? (Dit hoeft dus niet waar te zijn, wat wil je dat ie doet?) Wat doet ie om jongeren hierbij te betrekken?

Scenarios

We gaan zo drie scenarios bespreken. In ieder scenario wil ik graag weten wat jullie zouden doen om je mening te kunnen geven of om je gehoord te voelen en de aandacht te krijgen. Om jullie daar een beetje bij te helpen heb ik een aantal 'sterke punten verzameld'. Jullie mogen even online een testje doen en daar komen sterke punten uit, en die kun je inzetten in de scenarios.

- Doe de sterke punten test (test.njr.nl)

Scenario 1: Je wilt de aandacht in de klas (heel kleine schaal)

Scenario 2: Je kunt maar geen geschikte woning vinden. (iets op gemeentelijk niveau, kan evt uit 'agenda' komen)

Scenario 3: De overheid wil de legale leeftijd voor drugs en alcohol verhogen naar 21 jaar. (landelijke schaal)

Hoe zou je je in deze scenarios laten horen. Doe je dat ook?
Waarom niet?/Wat zouden obstakels kunnen zijn voor anderen?

Na scenarios:

Vind je het belangrijk om invloed uit te kunnen oefenen?
Wanneer heb je invloed? En wanneer heb je alleen maar schijn-invloed? (dus bijvoorbeeld dat iemand alleen maar met je praat voor een checkje)
Waar kun je dat aan merken?

Afrondend

- Dit was t wat mij betreft inhoudelijk gezien. Willen jullie nog iets kwijt?
- Mijn vervolgstappen
 - o Alles wat jullie vandaag verteld hebben analyseren, kijken wat de belangrijke conclusies zijn.
 - o Die conclusies ga ik vergelijken met het onderzoek dat andere mensen al hier over hebben gedaan.
 - o Op basis van die inzichten ga ik heel specifiek formuleren wat ik denk dat het onderliggende probleem is.
 - o Dan ga ik een lijst met criteria opstellen waar het ontwerp aan moet voldoen om dat probleem op te lossen.
 - o Dan brainstormen voor oplossingen, het liefst ook met studenten samen.
 - o En dan als ik een idee heb bedacht, en uitgewerkt, dan moet dat ook weer getest worden.
- Hoe willen jullie betrokken blijven?
 - o Willen jullie meedoen met een brainstorm? Of op andere manieren nog input geven?

G1 - Focus Group protocol

- o Zal ik de resultaten met jullie delen? Hoe willen jullie die? Whatsapp, mailtje, ...?
- Hebben jullie nog tips voor me? Moet ik iets anders doen? Vonden jullie het leuk?

Algemene opvolgvragen

- Kun je me vertellen waarom je dat zegt?
- Waarom is dat zo?
- Kun je dat uitleggen?
- Bedoel je dan X?
- Hoe ervaar je dat?
- Hoe voel je je daar bij?

G1 - Focus Group protocol

Ontwerpen voor de politieke participatie van MBO studenten

Studie informatie - 29/03/2022

U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een onderzoek genaamd 'Ontwerpen voor de politieke participatie van MBO studenten'. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Marijn van Steen in het kader van haar master scriptie voor het behalen van de Master of Science 'Design for Interaction' aan de Technische Universiteit Delft (TU Delft).

Het doel van deze groepssessie is:

- a) Inzicht krijgen in de leefwereld en belevingswereld van mbo studenten
- b) Inzicht krijgen in de meningen van mbo studenten over politici en ambtenaren
- c) Inzicht krijgen in wat mbo studenten het hebben van 'invloed' vinden
- d) In kaart brengen wat mogelijk drempels en kansen zijn om invloed te hebben

De groepssessie zal ongeveer 80 minuten in beslag nemen. De ruwe gegevens (audio opname en notities van de onderzoeker) wordt lokaal opgeslagen op de laptop en telefoon van de onderzoeker en na transcriptie (opschrijven wat er letterlijk gezegd wordt) verwijderd. Het transcript zal anoniem gemaakt worden.

De informatie die de onderzoeker uit de sessie haalt, zal gebruikt worden om een product / service / omgeving / systeem / interactie te ontwerpen die de participatie van MBO studenten versterkt. Het kan zo zijn dat de resultaten worden gebruikt voor het maken van bijvoorbeeld tekeningen of infographics. Een document met de belangrijkste informatie van de groepssessie zal worden toegevoegd aan de scriptie. De scriptie wordt met bijlagen geupload in de Education Repository van de TU Delft (een soort website waar alle afstudeeronderzoeken staan).

Uw deelname aan dit onderzoek is volledig vrijwillig en u kunt op elk moment stoppen zonder een reden te geven. U hoeft vragen niet te beantwoorden als u dat niet wilt.

U heeft het recht aan te geven welke gegevens en persoonsgegevens u niet gepubliceerd wilt hebben en u mag het transcript van de sessie op vragen.

G1 - Focus Group protocol

Toestemmingsverklaring deelname onderzoek 'Ontwerpen voor de politieke participatie van mbo studenten'

Aankruisen wat van toepassing is.

A	Deelname aan het onderzoek	Ja	Nee
1	Ik heb de studie informatie gedateerd 29/03/2022 gelezen en begrepen, of deze is aan mij voorgelezen. Ik heb de kans gehad om vragen te stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn goed beantwoord.	☐	☐
2	Ik doe vrijwillig mee aan dit onderzoek, en ik begrijp dat ik kan weigeren vragen te beantwoorden en op elk moment mag stoppen met het onderzoek, zonder een reden op te hoeven geven.	☐	☐
3	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er een audio opname wordt gemaakt van de groepssessie.	☐	☐
B	Privacy	Ja	Nee
4	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er persoonlijke informatie en onderzoeksgegevens worden verzameld. Dit heeft het risico dat ik hieruit geïdentificeerd kan worden.	☐	☐
5	Ik begrijp dat binnen de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) een deel van deze persoonlijke informatie en onderzoeksgegevens als gevoelig wordt beschouwd, bijvoorbeeld religie en politieke voorkeur.	☐	☐
C	Publicatie en verspreiding	Ja	Nee
6	Ik begrijp dat na het onderzoek de geanonimiseerde informatie gebruikt kan worden in: - het verslag van de masterscriptie - de openbare verdediging van de masterscriptie - een samenvattende poster over het project - een showcase (bv. een video). Ik begrijp dat deze materialen in de openbare Education Repository (een website met alle onderzoeken) van de TU Delft worden geüpload.	☐	☐
7	Ik begrijp dat na het onderzoek de informatie gebruikt zal worden voor het ontwerpen van een product / service / omgeving / systeem / interactie.	☐	☐
8	Ik geef toestemming om mijn antwoorden, ideeën of andere bijdrages anoniem te quoten in resulterende producten.	☐	☐
9	Ik geef toestemming om mijn naam te gebruiken voor quotes in resulterende producten.	☐	☐

G1 - Focus Group protocol

- 10 Ik geef toestemming om beeldmateriaal te gebruiken waarop ik herkenbaar in beeld ben (foto's). ☐ ☐

D Dataopslag, -toegang en -hergebruik

Ja Nee

- 11 Ik geef toestemming om een samenvatting met de belangrijkste resultaten te archiveren in het TU Delft Education Repository zodat deze gebruikt kunnen worden voor ander onderzoek en onderwijs. ☐ ☐
- 12 Ik geef toestemming om het transcript (een uitgeschreven versie van de audio opname) te archiveren in het TU Delft Education Repository zodat deze gebruikt kunnen worden voor ander onderzoek en onderwijs. ☐ ☐
- 13 Ik begrijp dat deze repository open toegankelijk is. ☐ ☐

Handtekeningen

Naam deelnemer

Handtekening

Datum

Ik, **de onderzoeker**, verklaar dat ik de informatie en de toestemmingsverklaring correct aan de potentiële deelnemer heb voorgelezen en, naar het beste van mijn vermogen, heb verzekerd dat de deelnemer begrijpt waar hij/zij vrijwillig mee instemt.

Marijn van Steen

Naam onderzoeker

Handtekening

Datum

G2 - Focus Group transcripts

Transcript Focus Groep 1

Onderzoeker Oké, nou, dan gaan we beginnen. Ik vind het natuurlijk super fijn dat jullie mij willen helpen. Ik ga het eerste spel klaar leggen. En nog een ding wat misschien wel belangrijk is om te zeggen dat het gaat echt om jullie ervaringen en jullie ideeën. Dus er zijn geen goede of foute antwoorden. Ik ga misschien wel af en toe heel ver doorvragen en misschien echt 10 keer vragen waarom je iets vindt en het wordt misschien een beetje irritant, maar dat is echt heel belangrijk, dat ik echt goed tot de kern kan komen, dus daarom doe ik dat. Maar Als je dat echt irritant begint te vinden, dan mag je dat ook gewoon zeggen.

We gaan eerst even een kleine opwarmoefening doen en dan zijn er twee wat grotere opdrachten en tussendoor even 5 minuutjes pauze, zodat jullie even naar de wc kunnen en zo en dan nog even 5 minuutjes afrondend wat vragen. Is dat goed voor jullie?

OK we beginnen even met een voorstelrondje, want ik ken jullie natuurlijk niet. Jullie kennen elkaar misschien wel, maar ik ken jullie allemaal niet, dus dat lijkt me leuk om even een namenrondje misschien iets over je hobby's of zo te vertellen. Zal ik eerst gaan?

Ik ben Marijn, ik ben 26 en en ik zing in een pop koortje als mijn stem niet naar de klote is hahah. En, Ik heb een kat thuis, die vind ik heel gezellig en ik studeer aan de Technische Universiteit Delft

Deelnemer 1 Ik ben *Deelnemer 1*, ik ben 16 jaar. Ik heb geen hobbies.

Onderzoeker Nee? Wat doe je in je vrije tijd?

Deelnemer 1 Ja verschillend, ik zit nu in een verhuizing, dus ik ben meestal daar maar voor de rest niet.

Onderzoeker Oh ja lekker aan het klussen ook. Wordt het mooi? Ja, nice oké, spannend, leuke periode dan misschien wel?

Deelnemer 1 Ja leuk.

Deelnemer 2 Nou ik ben *Deelnemer 2*, bijna 19, ik ga bij een vriendin van mij inwonen.

Onderzoeker Ook spannend. Mag ik vragen waarom?

Deelnemer 2 Eh naja, ik heb eerst een tijdje geleden bij mijn ex gewoond, toen mijn vriend en toen is het uit gegaan en nu ga ik bij een vriendin van me wonen omdat ik hier zelf niet uit de regio kom.

Onderzoeker Ah oké. En in je vrije tijd?

Deelnemer 2 Gewoon met vrienden chillen.

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 3	Ik ben <i>Deelnemer 3</i> , ik heb 18. Mijn hobby is dansen, zingen en films.
Onderzoeker	Leuk! Heb je een favoriete stijl voor het dansen?
Deelnemer 3	Nee, ik doe gewoon alles.
Deelnemer 4	Ik ben <i>Deelnemer 4</i> , 19 jaar. Heb geen hobby's. Ik heb een kat thuis.
Onderzoeker	Oke, bedankt! Dan voor het eerste spel: Jullie mogen zo een dier uitkiezen uit wat hier op tafel ligt, waar je vandaag het meest mee identificeert, dus hoe voel je je vandaag? Als je dan één van de dieren zou moeten kiezen? Dus ik voel me bijvoorbeeld de egel, want ik vind het best wel een beetje spannend, maar ik ben ook wel nieuwsgierig en ja, dus daarom ben ik de egel vandaag.
Deelnemer 1	Ik neem de vlinder, want ik vind dat gewoon mooi.
Onderzoeker	En dat voel je je vandaag ook?
Deelnemer 1	Nee maar ik voel me niet één van deze, dus dan heb ik liever de vlinder.
Onderzoeker	Want die vind je mooi? Ja, oké.
Deelnemer 3	Ik heb geen idee.
Onderzoeker	Is er eentje die je aanspreekt?
Deelnemer 2	Eh ja deze. <i>*Wijst naar de papegaai*</i>
Onderzoeker	Waarom die?
Deelnemer 2	Die is toch wel een stuk vrijer.
Onderzoeker	Mooi. En jij?
Deelnemer 3	<i>*Pakt de schildpad*</i>
Onderzoeker	De schildpad. Wat vind je leuk aan de schildpad?
Deelnemer 3	Ik vind het echt leuke.
Onderzoeker	En wat je dan het allerleukste is? Als je nou één ding moet noemen.
Deelnemer 3	Deze <i>*wijst naar schild*</i>
Onderzoeker	Oke! En jij <i>Deelnemer 4</i> ?
Deelnemer 4	De luiaard.
Onderzoeker	En waarom kies je die?
Deelnemer 4	Gewoon.
Onderzoeker	Kun je één reden noemen?
Deelnemer 4	Nee, geen reden.

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Oké nou ik ga het nog wat moeilijk maken. Ik heb een vervolgvraag: Als je nu dit dier vandaag bent, hè, wat zou je dan doen, als je dus dit dier was, om de aandacht te trekken? Wil jij dan misschien beginnen *Deelnemer 4*?
- Deelnemer 4 Nee.
- Onderzoeker Moet je er nog even over nadenken?
- Deelnemer 4 Misschien.
- Onderzoeker Oké, heb jij een idee *Deelnemer 2*?
- Deelnemer 2 Ehh...
- Onderzoeker Wat zijn de kwaliteiten van de papegaai?
- Deelnemer 2 Dat ze heel erg opvallend zijn.
- Onderzoeker En waar komt dat door?
- Deelnemer 2 De kleur.
- Onderzoeker Precies oké is kleur is wel iets waar je aandacht mee zou kunnen trekken.
- Deelnemer 1 Ja, ik vind sowieso dat de vlinder altijd wel opvalt. Ik vind dat het sowieso al aandacht trekt als je het al buiten ziet.
- Onderzoeker En, dat komt ook uit de kleuren?
- Deelnemer 1 Ja leuk, gewoon vliegen door de lucht je ziet dat standaard in je ooghoek wel.
- Onderzoeker Ja, dus het fladderen valt op?
- Deelnemer 1 Ja.
- Onderzoeker Oké! *Deelnemer 3*, wat zou jij als je een schildpad was doen om op te vallen?
- Deelnemer 3 Wat?
- Onderzoeker Stel, je bent een schildpad, wat zou je dan doen om de aandacht te trekken?
- Deelnemer 3 Ik weet niet.
- Onderzoeker Zou je een salto in het water doen? Of op schild gaan chillen en dan rond draaien?
- Deelnemer 3 Ja en zwemmen. Ja.
- Onderzoeker Oké, heb jij inmiddels iets bedacht?
- Onderzoeker Bijvoorbeeld heel hard slingeren van de ene naar de andere tak, of... Ik heb gehoord dat? Luiaards altijd heel erg stinken, dat ze allemaal schimmels op hun buik hebben, dus misschien zou je iets met geur kunnen?

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Oké. Dan was dit het eerste opwarmertje en gaan we nu met het echte werk beginnen. Bij de gemeente werken allemaal verschillende mensen, die er voor proberen te zorgen dat de stad of het dorp waar je woont een zo fijn mogelijke plek is om te wonen. Dit noemen we ook wel ambtenaren. Dus de eerste vraag is of jullie samen als groep kunnen bedenken met wat voor onderwerpen die ambtenaar nu eigenlijk mee bezig is. Dus dat mogen jullie hier gaan opschrijven met z'n allen. Ik wil ook wel schrijven dat jullie dingen roepen. Wat vinden jullie fijn?
- Deelnemer 1 Ik kan niet zo mooi schrijven.
- Onderzoeker Nee? Nou, dat maakt niet uit, als het maar leesbaar is, maar als je liever hebt dat ik schrijf, vind ik dat ook goed hoor. Zullen we dat doen?
- Onderzoeker Nou dan mogen jullie dingen gaan roepen. Als het gaat om een fijne plek om te wonen te maken, wat zijn dan allemaal dingen waar je over na zou moeten denken?
- Deelnemer 2 Veiligheid
- Onderzoeker En bedoel je dan veiligheid op straat, of ...?
- Deelnemer 2 Ja.
- Onderzoeker Oke, en wat zijn nog meer dingen die een stad of dorp fijn maken?
- Deelnemer 1 Milieu.
- Onderzoeker En wat bedoel je dan precies?
- Deelnemer 2 Dat je het milieu schoon maakt, en de straat en zo.
- Onderzoeker Als je de deur uitloopt, wat denk je dan? Wat voor dingen zie je dan op straat waar de gemeente mee bezig zou kunnen zijn?
- Deelnemer 1 Ja gewoon vuilnis, zie ik meestal. Postbodes misschien?
- Onderzoeker Ja goed, geen idee of de gemeente daar mee bezig is. Zijn er nog andere dingen?
- Onderzoeker Als dit het is, dan is dat ook goed.
- Onderzoeker Zou de gemeente bijvoorbeeld ook bezig zijn met waar je boodschappen kunt doen? Of, is er niet iets waar je zou willen dat ze daarmee bezig zijn?
- Deelnemer 2 Prijzen.
- Deelnemer 2 Uitgaansgelegenheden, op sommige plekken zeggen ze van dat ze dan en dan moeten sluiten.
- Onderzoeker Oke, nou het is best een goede lijst zo! *Deelnemer 3*, heb jij nog iets toe te voegen?
- Deelnemer 3 Wat?

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Wat voor dingen denk je dat de gemeente mee bezig is? Wat voor dingen moeten er allemaal geregeld worden als iemand in een stad komt wonen.
- Deelnemer 3 Inschrijven in de gemeente.
- Onderzoeker Oké is de lijst zo af dan? Dan gaan we door naar de volgende stap. Dan mogen jullie gaan knutselen met zijn allen. Stel dus zo iemand die bij de gemeente werkt en dan is het dus echt de aller slechtste persoon die Je kunt voorstellen. Dus die houdt totaal geen rekening met wat jullie als jongeren willen. En, die betreft jullie niet en die weet eigenlijk helemaal niet waar dingen verkeerd gaan. Nou, jullie mogen laten zien hoe jullie denken dat ze die.. Normaal zijn, dat natuurlijk heel veel verschillende mensen. Maar wat nou als we dat proberen te verbeelden alsof het een persoon is? Hoe zou die persoon er dan uitzien? Dus wat voor haar heeft hij? Hoe oud is die?
- Deelnemer 1 Ik begrijp het niet.
- Onderzoeker Oké, dan ga ik het anders proberen uit te leggen. Wacht even, ik leg het eerst even klaar, want Ik ben ook twee dingen tegelijk aan doen is helemaal niet handig natuurlijk. Goed dat je het zegt hoor.
- Onderzoeker Oké, dus er werken allemaal mensen bij de gemeente en als we nou gaan proberen om eruit te Laten zien hoe een zo iemand die bij de gemeente werkt, hoe die er dan uit ziet. Dus dan mogen we straks een poppetje kiezen. En die mogen jullie kleding geven een kapsel van hoe jullie denken dat iemand die bij de gemeente werkt hoe die eruit zou zien. Is dat duidelijker? Ja, oké. Dat is stap één. Dan mogen jullie als stap twee ook bedenken wat voor een eigenschap heeft die persoon? Ik heb een lijstje ter inspiratie, maar jullie mogen ook daar zelf dingen aan toevoegen. Die mogen jullie hierin opschrijven en dan gaan we nadenken over wat voor onderwerpen die persoon over nadenkt en wat voor dingen die dan doet om jongeren te betrekken? Dus dit gaat over het aller slechtste scenario, dus iemand die totaal niet weet wat er speelt voor jongeren. En dan mogen jullie op lijmen op de template.
- Deelnemer 1 Dus op dit poppetje plakken?
- Onderzoeker Ja en dat poppetje mag ook weer hier op.
- Deelnemer 1 Dus ik mag zelf een poppetje kiezen?
- Onderzoeker Ja, jullie mogen dat samen als groep doen. Dus jullie moeten daarover overleggen.
- Deelnemer 1 Mag ik deze?
- Deelnemer 2 Ja.
- Onderzoeker En waarom kies je die?

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 1	Omdat ik vind bruin mooier, ik bedoel qua deze poppetjes vind ik deze mooi.
Onderzoeker	Ja precies. En denk je ook dat iemand die helemaal geen rekening met jou zou houden, er dan zo uit zou zien?
Deelnemer 1	Ja, kan.
Onderzoeker	Nou ja, en wat voor kleding zou die... Zijn jullie het daar trouwens mee eens?
Deelnemer 2	Mwah ja.
Onderzoeker	Is dat een 'Ja is wel prima'?
Onderzoeker	Oké nou dan mag je hem op de template pakken. En, zou dat een man of een vrouw zijn, denk je?
Deelnemer 1	Een vrouw.
Onderzoeker	Ja? Waarom denk je dat het een vrouw is?
Deelnemer 1	Ja eigenlijk niet dat uit of het nou een man of een vrouw was voor mij.
Onderzoeker	Nee? Maakt dat niet uit? Oke. Dus wat voor haar zou zou die dan hebben? Het gaat om de slechte ambtenaar, hè? Dus iemand die geen rekening met jullie houdt. Zou je bijvoorbeeld grijs haar hebben of zou die zou die nog niet zo oud zijn? Wat voor iemand werkt daar?
Deelnemer 2	Ja dat zijn meestal wel volwassen, ik zie daar nooit, jongeren denk ik.
Onderzoeker	En denk je dat dat effect heeft op hoe ze over jongeren nadenken? Dat er geen jongeren werken.
Deelnemer 2	Dat zeker wel.
Onderzoeker	Hoe denk je dat dat zich zou uiten?
Deelnemer 2	Omdat hun leven zeg maar niet echt met onze generatie mee en maken niet hetzelfde mee als wij meemaken.
Onderzoeker	Dus, misschien is het wel een iets ouder iemand, maar is die echt al grijs of hoeft dat niet?
Deelnemer 2	Ja hij zou wel echt oud zijn denk ik.
Onderzoeker	Ben jij het daar mee eens?
Onderzoeker	En wat voor kleding zou die dragen?
Onderzoeker	Heb jij daar ideeën over Daniël?
Onderzoeker	Zou die een broek of een rok dragen?
Deelnemer 1	Ik denk een rok

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Een lange of korte rok? Je mag dat trouwens ook in knippen, zoals je denkt, nou, Ik wil dat het een blauwe rok is, dan kun je het gewoon afknippen. Of als je de rode rok maar dan korter wil, dan kan dat dus ook.
- Deelnemer 1 Ik denk deze.
- Onderzoeker Als jurk?
- Deelnemer 1 Ja.
- Onderzoeker Ja dat mag. En waarom denk je die?
- Deelnemer 1 Ik heb geen idee.
- Onderzoeker En, is er een reden dat je voor de jurk kiest in plaats van bijvoorbeeld de rode rok?
- Deelnemer 1 Maar ik denk niet per se dat het persoonlijk... Kijk je kan even zien hoe iemand eruitziet wel een beetje inschatten of een vooroordeel hebben, maar dan weet je niet per se hoe die persoon is. Voor mij maakt het niet eens zoveel uit hoe die persoon eruitziet qua uiterlijk.
- Onderzoeker Nee precies, dus het gaat meer om wat hij doet?
- Deelnemer 1 Ja.
- Onderzoeker Oké nou, daar komen we zo ook op, dus dat is helemaal goed.
- Onderzoeker Zijn jullie het daar mee eens dat dat helemaal niet uitmaakt?
- Deelnemer 2 **knikt**
- Onderzoeker Ja, Ik heb ook nog wat schoenen, maar die zijn allemaal niet heel mooi, vind ik zelf. Ik vond het heel moeilijk om schoenen te tekenen. Dus je mag een paar goede kiezen, je mag ook lekker op sokken staan, maakt mij niet zoveel uit.
- Deelnemer 1 Ja mij maakt het ook niet uit.
- Deelnemer 2 Oh maar dit ziet er raar uit. **pakt de laarzen en probeert ze op te plakken, maar dat lukt niet helemaal**
- Onderzoeker Nou, dan kun je nog wel een beetje om pulken toch? En, Waarom kies je dan de laarzen?
- Deelnemer 2 Ja, die anderen passen helemaal niet goed.
- Onderzoeker En wat maakt dan dat die dan nog minder geschikt zijn?
- Deelnemer 2 Omdat je dan toch nog kijkt, ja het is toch een ouder iemand. Die zie ik niet echt snel op sneakers.
- Onderzoeker Oh ja oké. En dan het ik nog een vraag voor jou. Als je dan denkt dat het niet uitmaakt hoe iemand eruitziet maakt het dan wel uit hoe oud iemand is?

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 1 Nee, ik denk echt dat het aan mijn hele persoonlijkheid ligt, oké? Ik kijk niet echt naar het uiterlijk. Dat zegt niets over hoe die persoon in elkaar zit.

Onderzoeker Oké nou dan mogen we het nu daarover gaan hebben. Als jullie tevreden zijn met hoe die er nu uitziet.

Deelnemer 1 Ze heeft geen wenkbrauwen.

Onderzoeker Oh ja. Wil je die erop tekenen?

Deelnemer 1 Nee hahaha.

Onderzoeker Wat voor wenkbrauwen zou ze hebben?

Deelnemer 1 Grijze wenkbrauwen.

Onderzoeker En zouden het hele dunne of hele dikke wenkbrauwen zijn?

Deelnemer 1 Dunne grijze.

Onderzoeker Waarom?

Deelnemer 1 De meeste oudere mensen hebben meestal hele dunne.

Onderzoeker O ja oké. Nou, Ik heb hier een lijstje met karaktereigenschappen, maar jullie mogen dat ook zelf aanvullen natuurlijk, en dan mogen jullie in dat hokje schrijven. Dat gaat dus om de slechte ambtenaar, dus iemand die geen rekening met jullie houdt.

Deelnemer 1 Intimiderend

Onderzoeker Wil jij schrijven of wil jij schrijven?

Deelnemer 2 Mijn handschrift is echt niet te lezen.

Onderzoeker Willen jullie een koekje of zo trouwens, of is het daar te vroeg voor?

Deelnemer 2 Ik heb niet ontbeten haha.

Onderzoeker Je mag zelfs kiezen, ik heb twee soorten.

Onderzoeker Maar iemand heeft wel meer eigenschappen toch?

Deelnemer 1 Ik ook denk ook streng.

Onderzoeker En, waarom zou een slechte ambtenaar streng zijn?

Deelnemer 1 Meestal zijn ze best wel direct, maar op een best wel intimiderende manier waardoor het best wel overkomt alsof je streng bent.

Onderzoeker En, waarom is dat erg als iemand streng is?

Deelnemer 1 Het is niet erg dat je streng bent, maar je hebt streng op verschillende manieren. Je hebt streng op een normale manier, je hebt streng op een intimiderende manier.

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Ja, dus het gaat meer om het intimiderende deel? En waarom is dat erg als iemand dat is?
- Deelnemer 1 Dat ja, Ik weet niet. Je kan het ook normaal zeggen, je hoeft niet per se intimiderend over te komen.
- Onderzoeker En als iemand dan intimiderend is wat, wat doet dat dan met jou?
- Deelnemer 1 Of, Ik heb mijn houding terug. Of ik zeg gewoon niks, en dan kijk ik ze aan. Ik hoor wat die te zeggen heeft.
- Onderzoeker Dus dan heeft het niet zo veel zin eigenlijk?
- Deelnemer 1 Nee.
- Onderzoeker En wat nog meer?
- Deelnemer 1 Ik denk zelf dat de meeste, maar ze ook best wel precies zijn er met zo'n karakter, Maar dat vind ik.
- Deelnemer 2 Ja.
- Onderzoeker En wat bedoel je dan met precies?
- Deelnemer 1 Precies met spullen of met organiseren.
- Deelnemer 2 Precies op hun eigen mening. Dat ze het echt wel bij hun eigen mening houden.
- Onderzoeker En staan ze dan ook niet open, is dat het?
- Deelnemer 2 Ja, dat zou best wel kunnen dat ze open staan, maar ze blijven dan wel bij hun eigen mening.
- Onderzoeker En als de zou heel erg bij hun eigen punt blijven dan, wat gebeurt er dan?
- Deelnemer 1 Ja, dan kom je niet verder of zo?
- Deelnemer 2 Er zal dan geen overleg mogelijk zou kunnen.
- Onderzoeker Oké, dus dan is het wat meer eenrichtingsverkeer?
- Deelnemer 2 Ja.
- Deelnemer 1 Intens. Zeg maar dat de persoon heftig overkomen.
- Onderzoeker En dat hij heftig kan overkomen, bedoel je dat dan inspraak of ..? En in gedrag?
- Deelnemer 1 Ik denk dat puur dat het komt ook wat verhouding ze op hebben, waarom ze erbij zitten.
- Onderzoeker Wat zou dan een vervelende houding zijn, wat zou de slechte ambtenaar dan doen?
- Deelnemer 1 Ik irriteer me meestal als ik bijvoorbeeld ergens ben, die persoon kijkt alleen maar naar zijn laptop of naar zijn computer en typte wat ik zeg, kijk mij niet aan, zeg maar. Dat vind ik persoonlijk heel

G2 - Focus Group transcripts

- asociaal ook en ik hou er ook niet van als mensen dat hebben want dat komt een beetje ongeïnteresseerd over.
- Onderzoeker Dus de slechte ambtenaar, die zou ongeïnteresseerd zijn? Is dat een karaktereigenschap die je zou willen opschrijven? Ja, het hoeft niet, Maar ik hoor dat wel een beetje terug.
- Onderzoeker Nou vind ik al best wel een mooie lijst. Misschien nog eentje?
- Onderzoeker *Deelnemer 3*, heb jij iets toe te voegen?
- Deelnemer 3 Wat?
- Onderzoeker Wat voor een karaktereigenschappen zou de slechte ambtenaar hebben? Hier is een lijstje met inspiratie.
- Deelnemer 1 Tot hoe laat duurt het ook al weer?
- Onderzoeker Tot half.
- Deelnemer 1 Dus we hebben tot de pauze?
- Onderzoeker Ja precies.
- Onderzoeker Heb je iets gevonden?
- Deelnemer 3 Rustig.
- Onderzoeker Zou dat slecht zijn als die rustig is?
- Deelnemer 3 Eerlijk.
- Onderzoeker En, waarom zou de slechte ambtenaar eerlijk zijn?
- Deelnemer 1 Ik denk georganiseerd.
- Onderzoeker Is dat een slechte eigenschap?
- Deelnemer 1 Qua dit karakter kan het er wel doorkomen, zeg maar georganiseerd van best wel streng in zo van. Je moet daar daarin lopen en hier heb je een blaadje. Ja, dat.
- Onderzoeker Heel strak Misschien? Ja, niet flexibel.
- Deelnemer 1 Ja precies.
- Onderzoeker Kan iedereen zich in deze lijst vinden? Ben jij het daar ook mee eens?
- Onderzoeker Dan gaan we even terug naar die agenda die jullie net gemaakt hebben. Welke punten die daarop staan, of misschien hebben jullie nog wel iets anders bedacht wat er eigenlijk bij moet, waar zou de slechte ambtenaar over nadenken?
- Deelnemer 1 Ik denk inschrijven bij de gemeente. Ze lijkt me meer iemand die bij gemeente werkt. Ze lijkt me niet iemand ie milieu of zo belangrijk vindt.
- Onderzoeker Nee precies dus vanuit de gemeente dat meer probeert te organiseren? En maar en wat voor thema's vindt zij dan

G2 - Focus Group transcripts

belangrijk? Dus van deze dingen, jullie hebben er 5 opgeschreven, welke 3 zouden het belangrijkste zijn voor de slechte ambtenaar?

Deelnemer 1 Ik denk inschrijven gemeente.

Onderzoeker Sorry, wat zei jij net?

Deelnemer 2 Prijzen.

Onderzoeker En, op wat voor manier zou ze daar mee bezig zijn, denk je?

Deelnemer 2 Ik denk omdat ze best strikt is dat het daar ook niet heel veel uit zou maken dat de mensen die iets minder zouden hebben dat die ook gewoon betaalbaar kunnen leven.

Onderzoeker Dus eigenlijk denkt ze daar helemaal niet over na dan?

Deelnemer 2 Ja, misschien juist dat ze het duurder maakt om meer geld binnen te halen.

Onderzoeker Oké, dus ze zien geld misschien wel gewoon op een andere manier?

Deelnemer 2 Ja.

Onderzoeker **wijst naar agenda punt over sluitingstijden uitgaansgelegenheden** En zou dat dan iets zijn waar ze daar zou ze veel over na denkt?

Deelnemer 1 Ja ik denk ook wel dat ze daar veel over zou denken.

Onderzoeker En wat voor dingen zouden ze daar dan over denken?

Deelnemer 1 Misschien eerder dicht gaan? Of minder vaak open?

Onderzoeker Nou, dan hebben we hem bijna af! De laatste stap is dan om te bedenken, wat zou deze mevrouw doen om jongeren te betrekken?

Deelnemer 1 Dus op een negatieve manier?

Onderzoeker Nou, nee, niet per se. Maar de alle slechtste ambtenaar voor jongeren. Wat zou die doen om jongeren te betrekken?

Deelnemer 1 Ik denk de sluitingstijden voorbeeld naar beneden dat bijvoorbeeld, Als je uitgaat dat het eerder dicht gaat.

Deelnemer 2 Dat ze meer denkt over school en andere dingen die nuttig zijn en zo.

Onderzoeker Dat zou meer een uiting zijn van hoe dit probleem zich zou oplossen. Maar denk je dat ze bijvoorbeeld, zou ze dan aan jullie dan gaan vragen van wat vinden jullie daarvan?

Deelnemer 1 Nee.

Deelnemer 2 Nee.

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	En zou zij op school langs gaan, bijvoorbeeld, bij jullie?
Deelnemer 1	Nee.
Onderzoeker	Dus ze doet eigenlijk misschien wel niets om jongeren te betrekken?
Deelnemer 1	Ja, maar ik denk dat als zij bijvoorbeeld deze dingen zou doen, dat je standaard jongeren al betreft in het echt. Ik denk niet dat de mening van de kinderen iets zou boeien, maar ik denk dat kinderen er wel op zouden reageren. Of dat ze hun mening zouden geven. Niet dat ze er iets mee zouden doen, maar.
Onderzoeker	Dus dan zou ze wel luisteren maar er niets mee doen?
Deelnemer 1	Ja. Zal ik dat opschrijven?
Onderzoeker	Dat mag.
Onderzoeker	Oké. Dit ging natuurlijk uit van het allerslechtste scenario. Deze is nu klaar, denk ik toch? Welke van deze dingen zouden echt waar zijn?
Deelnemer 1	Ik denk luisteren, maar er niks mee doen.
Onderzoeker	En welk van deze dingen vinden jullie het belangrijkste? Het uiterlijk, dat hebben jullie al gezegd, dat vonden we niet zo belangrijk. Het karakter of de dingen die ze waar ze aan denkt, of de dingen die ze doet, wat is dan het belangrijkste?
Deelnemer 1	De dingen die ze doet, dat is het belangrijkste.
Deelnemer 2	Haar karakter zou niet zo heel veel kunnen doen zeg maar.
Onderzoeker	Dus het gaat veel meer om wat ze doet? Dat is hetgeen wat jullie merken? Duidelijk, oké, dan gaan we de hele riedeltje nog een keer doen, maar dan vanuit het perspectief van de ideale ambtenaar. Dus wat zou de ambtenaar doen die juist heel erg voor jongeren is?
Deelnemer 1	Een mannelijke?
Onderzoeker	Denk je dat de ideale ambtenaar een man is?
Deelnemer 1	Ja.
Onderzoeker	En waarom? Want net bij de slechte ambtenaar maakte het eigenlijk niet zo uit toch?
Deelnemer 1	Nee maar omdat het net een vrouw was dacht ik, nu een man.
Onderzoeker	Dus je wilt het een beetje in balans hebben?
Deelnemer 1	En nu?
Onderzoeker	Ja, we gaan gewoon nog een keer zo'n postertje maken.
Deelnemer 1	Oh oke. Wat voor kleren vinden jullie mooi?

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 2 Ik denk dat ie die zou dragen.

Onderzoeker Hij zou een pak dragen? Waarom zou die een pak dragen?

Deelnemer 1 Dat komt netter over

Onderzoeker En dat is belangrijk?

Deelnemer 1 Ja.

Onderzoeker Waarom is dat belangrijk?

Deelnemer 2 Omdat het toch weer wat socialer over komt.

Onderzoeker Kun je dat uitleggen?

Deelnemer 2 Gewoon meer geïnteresseerd, ook in zijn baan, en het het ziet er wat netter uit.

Onderzoeker Dus Het is belangrijk dat iemand het serieus neemt?

Deelnemer 2 Ja.

Onderzoeker En wat voor haar zouden hebben?

Deelnemer 1 **Kiest een kapsel**

Onderzoeker Zijn jullie het daar mee eens? Waarom dit kapsel?

Deelnemer 1 Misschien toch deze?

Onderzoeker Nou, hoe oud zou die zijn? Dat is dan de vraag, want dat is verder hetzelfde kapsel.

Deelnemer 2 Dan denk ik ook weer wat jonger, want jongeren hebben wat meer met de jeugd mee leeft.

Onderzoeker Ben jij het daar ook mee eens? Nou, en dan kunnen we weer door naar het karakter.

Deelnemer 1 Ik denk begripvol.

Onderzoeker En, Waarom is het belangrijk dat iemand begripvol is?

Deelnemer 1 Ja, Je moet wel met iemand praten waarvan je het idee hebt dat iemand luistert.

Onderzoeker Ja, en hoe zou iemand aan jou kunnen laten zien dat ze naar je luisteren?

Deelnemer 1 Ja gewoon iemand aankijken Als je als diegene praat of er op ingaan. Ook opmerkingen geven niet alleen maar luisteren en niks zeggen.

Deelnemer 2 Meegaand, dat 'ie echt wel met de jeugd probeert mee te denken.

Onderzoeker En dat hij mij probeert te denken, hoe zou dat zich uiten?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 2 Nou ja, Dat is zich toch wel een beetje In de ogen van de jongeren ook kan zien hoe wij het ook hebben. En dat ie dan echt wel probeert het te veranderen voor de jongeren.
- Deelnemer 1 Ik denk ook realistisch. Dus dat hij wel gewoon realistisch er over is, dat ik al zeg hoe het zit maar wel op een normale manier.
- Onderzoeker Maar met hoe het zit, wat bedoel je dan precies?
- Deelnemer 1 Gewoon dat hij zeg maar niet streng overkomen, maar gewoon realistisch. Bijvoorbeeld op een goede manier dus niet op een strenge manier. Gewoon dat die gewoon precies zegt hoe het zit en dan op een normale manier. Snap je?
- Onderzoeker Ja, wat bedoel je met hoe het zit?
- Deelnemer 1 Ja stel hij moet iets uitleggen, dat die gewoon zegt hoe het zit zonder er om heen te draaien.
- Onderzoeker En is het bijvoorbeeld belangrijk dat iemand. Dat de ideale ambtenaar dat die bijvoorbeeld aardig is of maakt, dat maakt eigenlijk niet zoveel uit?
- Deelnemer 1 Ja eigenlijk maakt het niet zoveel uit. Omdat je ook mensen hebt die in het dagelijks leven niet aardig zijn, maar misschien op werk wel aardig zijn. Het is echt hoe de persoon overkomt op dat moment.
- Onderzoeker Wat zij nog meer belangrijk zijn?
- Deelnemer 1 Behulpzaam, dus dat die jongeren, ook, weet je, hoort en helpt en mee denkt.
- Onderzoeker Dus het is ook wel belangrijk misschien dat iemand niet alleen luistert maar daar ook wat mee doet?
- Deelnemer 1 Ja.
- Deelnemer 2 Ja.
- Deelnemer 1 Én liefdevol, dat vind ik wel. Dat die het met liefde zeg maar doet.
- Deelnemer 2 Jawel, het is wel echt inderdaad dat iemand het ook gewoon leuk vind wat ie doet. Dat die er ook echt gewoon voor gaat en ook gewoon de jongeren wilt zien en ze blij wilt zien.
- Deelnemer 1 Ja de dat het niet doet omdat het z'n baan is zeg maar.
- Onderzoeker Ja dus niet om een check je ergens staan. Nou, Ik heb weer even met gepraat, maar echt omdat ze er gepassioneerd over zijn en het beter willen maken?
- Deelnemer 1 Ja.
- Onderzoeker Oké nou, dat vind ik een hele mooie!
- Deelnemer 1 Motiverend?

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Ja je kijkt iedere keer naar mij, maar je mag het gewoon opschrijven hoor! Jullie zijn de experts vandaag!
- Onderzoeker Motiverend, wat zou je dan doen?
- Deelnemer 1 Ja dat wel gewoon motiverend overkomt. Hij zeker van zijn dingen is dus wel motiveert ja. Ja hoe leg je dat uit? Ja gewoon motiverend, dat doet gewoon goed overkomt alsof die motiverend overkomt.
- Onderzoeker En wanneer komt iemand motiverend over?
- Deelnemer 1 Nou, ik zie dat die persoon het ook echt meent en moeite doet.
- Deelnemer 2 Je kunt dat ook meestal zien als dat die ook inderdaad nog realistisch zijn, dat die dat dan ook ziet, 'Jongeren hebben school', ook het motiveren van ga ook naar school dat diploma behalen maar je kan ook leuke dingen doen. behalen.
- Onderzoeker Dat het een het ander niet in de weg hoeft te zitten?
- Deelnemer 1 Voor mij was dat het wel eigenlijk.
- Onderzoeker Oké en zou die heel voorzichtig zijn, of juist heel vele risico's nemen?
- Deelnemer 1 Ik denk juist risico's nemen. Zo laat je ook zien dat je moeite doet voor de kinderen, en ook voor de andere mensen.
- Onderzoeker Vinden jullie het een mooie compleet lijstje zo? Oké nou dan pakken we de agenda er weer bij. Over welke onderwerpen zou de ideale ambtenaar nadenken? Dus welk van deze vind jullie..
- Deelnemer 2 Veiligheid
- Onderzoeker Die vinden jullie heel belangrijk? Waarom?
- Deelnemer 2 Omdat 'ie toch nog wel... Ja de veiligheid van de jongeren vindt, is dat toch wel weer iets dat nodig is ook. Want jongeren zijn natuurlijk als er geen veiligheid is... Stel, ze komen van een kroeg vandaan of een club dat ze nog wel wat agressiever kunnen zijn, dus daar voor is de veiligheid
- Deelnemer 1 Ik denk ook prijzen, zeg maar dat die wel mee denkt van dat er ook mensen zijn die het niet zo breed hebben, dus ja dat de prijzen niet omhoog gaan.
- Deelnemer 2 Ik denk inderdaad ook sluitingstijden. Laat die jongeren ook gewoon hun ding doen in het weekend en in vakanties, dat het niet altijd maar is van 'oh we hoeven thuis te zitten.'
- Onderzoeker En dan de laatste stap: Wat voor dingen doet deze ambtenaar om jullie hierbij te betrekken?
- Deelnemer 1 Praten met de kinderen over veiligheid.
- Deelnemer 2 Vragen mijn mening, ook.

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker En als die die meningen dan heeft, wat moet hij daar dan mee doen?
- Deelnemer 2 Dan mee doen nou dat hij er wel echt zeg maar gaat kijken wat realistisch kan en wat niet kan, maar dat 'ie het wel probeert. Dat is met het risico met het risico nemen dat het alsnog wel zou kunnen gebeuren dat het goed gaat.
- Onderzoeker Wat zou je nog meer doen? Niet per se over deze onderwerpen, maar hoe zou deze ambtenaar jongeren betrekken?
- Deelnemer 1 Ehm hoe noem je dat, een event organiseren of op scholen langs gaan, ja een beetje wat jij ook doet.
- Onderzoeker En waarom zou dat goed werken?
- Deelnemer 2 Omdat je dan wel echt in contact komt met de jongeren. Dat ie het wel echt zelf gaat uitzoeken hoe kan dit het beste gaan en jongeren om hun mening vragen?
- Onderzoeker Oke. En wat voor events denken jullie dan aan?
- Deelnemer 1 Wat de jongeren trekt waarvan zij denken dat er veel jongeren zouden komen.
- Deelnemer 2 Ja festivals bijvoorbeeld, dat er ondertussen ook met een paar kraampjes, zodat je die dingen over die jongen kan leren en dat ze over zichzelf kunnen vertellen, maar ook gewoon inderdaad, stel, er is muziek bij, dat trekt dan weer net meer.
- Onderzoeker Ja, dus het moet ook leuk zijn? Dat is een belangrijke voorwaarde dan.
- Onderzoeker Zijn er nog meer dingen?
- Deelnemer 1 Ja voor mij is dit het wel.
- Onderzoeker Dus de ideale ambtenaar, doet deze dingen, niet meer niet minder?
- Deelnemer 1 Ja, Maar ik denk dat er vanzelf meer komt op dat moment zelf dus dit is meer een start punt.
- Onderzoeker Een startpunt, oké wat? Wat zou daar dan nog meer uit voort kunnen?
- Deelnemer 1 Dat ligt eraan wat er wordt gezegd.
- Onderzoeker Oké, dus het meer dat er uit deze dingen komen inhoudelijke dingen die anders zouden moeten en daar gaan ze dan mee aan de slag? Bedoel je dat?
- Deelnemer 1 Ja.
- Onderzoeker Hebben jullie nog iets toe te voegen? Nee? Oke dan was dit dit spel. Dan gaan we nog kort iets anders doen. Ik heb allemaal kaartjes met sterke punten, en er is een online test je wat je even mag maken op je telefoon. Er komen sterke punten uit en dan

G2 - Focus Group transcripts

gaan we straks kijken hoe je met deze sterke punten, wat jullie dan zelf zouden kunnen doen om je beter gehoord te laten voelen. Dan mag je naar test.njr.nl

Onderzoeker En, wat komt daar uit?

Onderzoeker Je bent een verkenner, een bewaker en een strateeg.

Onderzoeker Oh jij bent ook een strateeg zie ik, en een bewaker en de aanpakker.

Onderzoeker Hebben jullie het testje ook gedaan? Oke jullie slaan even over.

Onderzoeker En dan heb ik een paar scenario's en dan is de vraag hoe je deze sterke punten in kunt zetten om in dat scenario je gehoord te voelen.

Deelnemer 1 Kun je de vraag anders stellen?

Onderzoeker Ja eh.. Nou oke, We gaan hem gewoon een voorbeeld doen en dan wordt het misschien duidelijk. Dus stel, je zit in de klas en je wil de aandacht van de juf. Wat zou je dan doen? En dan heb je dus deze sterke punten, dus dat je bijvoorbeeld verstandig bent en risico's en kansen goed kunt inschatten. Hoe kun je dat inzetten om de aandacht te krijgen?

Deelnemer 1 Van die?

Onderzoeker Ja bijvoorbeeld, of ja van een van je andere sterke punten. Dat mag ook. Misschien is het handiger, zullen we eerst even door de sterke punten heen lopen is dat handig? Oké, kun je voorlezen wat er staat?

Deelnemer 1 Je bent nieuwsgierig, je kunt oneindig voor overmatig verzamelen, zo op je andere aan nuttige kennis.

Je bent verstandig, je kunt risico's en kansen goed inschatten. Zo help je andere om keuzes te maken.

Je bent scherp, je kunt bedenken hoe het doel het beste bereikt wordt. Zo help je anderen het slimmer aan te pakken

Onderzoeker Oké, dan ben jij ook nog aanpakker?

Deelnemer 2 Je bent energiek, je kunt veel aan en geeft niet op. Zo geef je andere vertrouwen dat het gaat lukken.

Onderzoeker Oké, dus als jullie dit dan allemaal kunnen, hoe zou je dan in de klas de aandacht trekken?

Deelnemer 1 Ik denk dat ik dit zou doen. Ik zou over voorbeeld, ik zou iets bijvoorbeeld aan Maria vragen waar ik geïnteresseerd in ben. Zo krijg je automatisch aandacht want e gaat met elkaar in gesprek.

Onderzoeker En stel ze is heel druk met iemand anders bezig. Wat zou je dan doen om alsnog de aandacht te krijgen? Of, zou je mij nou laat maar zitten?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 1 Ik denk de bewaker, omdat je dan beter kan schetsen van, dit is niet het goede moment. Of op een ander moment of wachten tot ze klaar is.
- Onderzoeker Ja en dan zou je gewoon naar haar toestappen en het vragen? Oke. En *Deelnemer 2* wat zou jij doen?
- Deelnemer 2 Ik denk de aanpakker omdat ik dan graag m'n doel er in wil bereiken. Dus dan geef ik niet zo snel op.
- Onderzoeker En, hoe ziet dat er dan uit, niet opgeven?
- Deelnemer 2 Ja, ik blijf het wel echt vaker proberen. Dus al lukt het niet een of twee, misschien 4 of 5 keer dat ik alsnog wel blijf proberen.
- Onderzoeker En steek je dan je hand of, op loop je naar haar toe, of hoe doe je dat dan?
- Deelnemer 2 Soms vraag ik het en soms blijf ik het gewoon proberen.
- Onderzoeker En wat als het niet lukt om in gesprek te gaan?
- Deelnemer 2 Als het echt niet lukt dan loop ik gewoon naar voren of iets.
- Onderzoeker Ja, dus dan ga je iets anders doen, dan pas je eigenlijk je strategie aan omdat het niet werkt.
- Onderzoeker Nou In het tweede scenario heeft zijn er In de gemeente zijn er problemen met veiligheid, hoe zou je deze sterke punten dan kunnen inzetten om de aandacht te krijgen? Hoe zou je dat bij de gemeente op de agenda krijgen dat ze daar wat aan gaan doen?
- Deelnemer 1 Ik denk strateeg, die doet eigenlijk precies dat.
- Onderzoeker Wat staat er ook al weer?
- Deelnemer 1 Je bent scherp, je kunt bedenken hoe het doel het beste bereikt wordt, zo help je anderen aan een slimme aanpak.
- Onderzoeker Ja, en dat is dus iets wat je kunt inzetten, maar hoe zou dat er dan uit zien?
- Deelnemer 1 Ik heb geen idee, met ze in gesprek of zo?
- Onderzoeker Hoe zou je dat aanpakken?
- Deelnemer 1 Ja ik weet het niet. Wat was de vraag?
- Onderzoeker Stel, er zijn allemaal problemen rondom veiligheid, dus dat is iets wat jullie volgens mij belangrijk vinden, kwam net naar voren. Hoe zorg je dan dat je aan de gemeente kunt vertellen dat dat een probleem is? Want Misschien hebben ze het wel niet door als daar allemaal van die slechte ambtenaren zitten?
- Deelnemer 1 Bewijs? Dat er dan bewijs is. Klachten van mensen verzamelen en dan aan de gemeente laten zien.

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Zou je dat actief gaan doen? Ja, hebben jullie dat wel eens gedaan? Zoiets?
- Deelnemer 2 Ik zou het wel een keer gaan doen, maar dat is niet doorgegaan.
- Onderzoeker En waarom ging dat niet door?
- Deelnemer 2 Ja, ik zou toch maar een groepje doen, maar het groepje lag uit elkaar. Iedereen had ineens eigen meningen.
- Onderzoeker Wat zouden andere obstakels zijn? Dus wat zou er nog meer in de weg kunnen zitten om dat niet bij de gemeente neer te leggen?
- Deelnemer 2 Ik denk ook dat er ergens een stukje angst zit, van 'als de mensen er achter komen dat jij degene bent die het bij de gemeente heeft neergelegd, en al dat bewijs heeft verzameld, dan ze dan wat zouden gaan doen.
- Onderzoeker Wat zouden ze gaan doen dan?
- Deelnemer 2 Als ze je ergens op straat tegen komen dat ze je dan in elkaar slaan of zo. Want er zitten van die agressieven tussen. Dat ze je aanpakken op straat.
- Onderzoeker Oke Oh, dat is wel serieus.
- Deelnemer 2 Ja op sommige plekken gebeurt dat gewoon.
- Onderzoeker Dus dat is een reden om niet bij de gemeente te vertellen dat het eigenlijk niet goed gaat. Heb je dat wel eens meegemaakt?
- Deelnemer 2 Eh nee ikzelf niet maar ik hoorde het wel van anderen in mijn omgeving.
- Onderzoeker Oh ja oke, heftig man. En wat zouden we daaraan kunnen doen om dat toch veiliger te maken?
- Deelnemer 2 Ze lopen toch wel gewoon op straat, het is niet dat je van uiterlijk kan zien van oh ja die gaat dat doen.
- Onderzoeker Maar zijn kunnen ook niet aan jou zien dat je naar de gemeente bent geweest, toch?
- Deelnemer 2 Nee, oké, maar meestal gaat het wel van 'oh ja ik heb gehoord dat die en dat..' Het gaat sneller doordat jij naar de gemeente bent geweest dan dat jij weet of die persoon het was.
- Onderzoeker En, wat denk jij dat andere redenen zouden kunnen zijn om niet naar de gemeente te gaan?
- Deelnemer 1 Het kan zijn dat ze het wel aanhoren maar er niets mee doen.
- Onderzoeker Is dat een reden om het dan niet te vertellen?
- Deelnemer 1 Voor mij niet maar het kan zo zijn dat sommige mensen zoiets hebben.
- Onderzoeker En wat zouden we daar aan kunnen doen?

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 1	Ja risico's nemen.
Onderzoeker	Wat voor risico's?
Deelnemer 1	Door gaan tot ze er wel iets mee doen, staken of zo.
Onderzoeker	Heb je wel eens gestaakt? Waarom niet?
Deelnemer 1	Ja tot nu toe de dingen vond ik niet zo boeiend voor mij. Bijvoorbeeld die vrachtwagen of dat docenten te weinigen betaalt krijgen, die dingen of zo. Ik ben ook jong weet je.
Onderzoeker	Voor wat voor ding zou je wel gaan staken?
Deelnemer 1	Voor veiligheid dat er meer bescherming komt, dat de politie eerlijker is qua eigenlijk de situatie, soms pakken ze meteen op terwijl iemand helemaal niets slechts heeft gedaan.
Onderzoeker	Oke, mooi, dan is het laatste scenario dat de overheid of de landelijke politiek die wil de leeftijd voor alcohol en drugs naar 21 gaan verhogen. Wat zouden jullie daar aan doen?
Deelnemer 1	Ja dat maakt mij niet zoveel uit. Ik vind dat 18 is 18, mensen gaat dat toch wel stiekem doen, dus zo veel gaan ze er ook niet mee bereiken. Verder heb ik daar niet zo veel mee.
Deelnemer 2	Ja, ik vind het.. Ja ze hebben het natuurlijk al heel vaak veranderd van leeftijd en dan denk ik toch, ja je bent 18, je bent volwassen, waarom zouden ze het nog hoger moeten doen? En het is eigenlijk nu al omdat je 18 bent, je mag je eigen keuzes maken en nou ben ik dan wel persoon. Ik hou van uit gaan, ik rook zelf, en als ze dat dan ook willen gaan doen gaan ze er heel veel meer problemen mee creëren denk ik.
Onderzoeker	Maar dat is best wel een goede reden om dit niet te willen, dus hoe zou je dat tegen de overheid zeggen?
Deelnemer 2	Ik denk dan toch wel, ja. Zoveel mensen helpen met inzamelen dat het gek is als het niet naar hoger op gaat.
Onderzoeker	Dus een petitie starten?
Deelnemer 2	Ja of staken.
Onderzoeker	Zou je ook naar een protest gaan, bijvoorbeeld op het Malieveld?
Deelnemer 2	Stel, Het is inderdaad daarvoor, dan zou ik denk ik wel mee doen. Want die jongeren hebben al heel weinig en er wordt steeds meer afgepakt. Dus ik zou daar wel aan mee doen ja.
Onderzoeker	En wat voor andere manieren kun je bedenken om dat aan de overheid te communiceren?
Deelnemer 2	Ja nou wel bijna zeggen, herrie schoppen bij de gemeente, maar dat is geen goed plan hahah.
Onderzoeker	Nou ja, maar ja, we kunnen wel even een illegale ronde doen Als we gewoon even niet uitgaan van de regels die er zijn.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 2 Dan zou ik toch denk ik wel met zoveel mogelijk die ook net 18 zijn die eindelijk uit kunnen gaan, zou ik toch ergens wel bij de gemeente voor de deur gaan staan. Of bij de Tweede Kamer of zo.
- Onderzoeker Ja, maar dat is gewoon de legaal, toch?
- Deelnemer 2 Ja, maar dan misschien wel stampij maken.
- Onderzoeker Ja, zou je dingen kapot maken
- Deelnemer 2 Jongeren, die hebben heel weinig en je ziet nu eigenlijk ook de minderjarige die dingen illegaal doen, terwijl ze eigenlijk van hun ouders wel hebben meegekregen dat hun al vanaf hun 12e de pakken sigaretten op tafel gewoon open lagen en dat ze gewoon naar feestje konden gaan zonder problemen. En daar ben ik dan echt wel heel strikt in. Ja, iedereen mag gewoon doen en maken wat ze willen zolang ze er maar rustig mee doen
- Onderzoeker Vinden jullie het belangrijk om op dit soort dingen invloed te kunnen uitoefenen? Dus om hierover mee te kunnen praten?
- Deelnemer 1 Ja, tot nu toe heb ik er niet heel veel last van op mijn leeftijd, dus voor mij is het niet zo belangrijk. Misschien als ik ouder ben, als ik 18 ben.
- Deelnemer 2 Ja dat merk je natuurlijk wel, Ik ben in de corona periode, ben ik 18 geworden. En nu ben ik over twee weken ben ik 19 en Ik heb eigenlijk niet eens heel veel uitgaansleven kunnen meemaken of zo. Terwijl je eigenlijk al hebt, denkt van hé, je bent 18, je kan eindelijk jezelf gaan ontdekken met uitgaan. En met wat je wil proberen zonder dat ik allemaal illegale dingen hoef te doen. Ik ben daar wel echt zo in dat het gewoon moet open staan voor onze mening en wil er over kunnen mee discussiëren.
- Onderzoeker En dan zou je het ook belangrijk vinden om in gesprek te kunnen gaan over hoe de oplossing er dan uit ziet. Of wil je Alleen het probleem aankaarten?
- Deelnemer 2 Nou ja, ook gewoon over een oplossing dan eventueel.
- Onderzoeker Ja dus die stap is ook belangrijk. Ja. Ben je het dan maar eens dat als je een probleem aankaart, dat je dan ook over de oplossing moet mee praten?
- Onderzoeker Ja en is het dan belangrijk om in het hele proces meegenomen te worden?
- Deelnemer 1 Ja.
- Deelnemer 2 Ja dat sowieso, want als je.. Ik ben dan wel die persoon, als je ergens aan begint, moet je het ook helemaal tot het einde mee gaan maken. En net als bijvoorbeeld ik snap dat ze drugs zeg, maar van hoger willen gaan zetten, snap ik want je hebt verschillende sorten, soft en hard maar dan denk ik nog wel eens... Ja, net als sigaretten, die willen ze de winkels uit gaan

G2 - Focus Group transcripts

halen, dan zie je het zo. Dan heb je ook van die minderjarige die er onder gaan dealen en dat er allemaal shit had gebeuren dat ze eigenlijk niet willen meemaken. En het is nu al dat overal rook-vrij dit, rook-vrij dat, maar dat maakt een persoon niet echt blij of zo nee. De één begint met drugs of drinken vanwege wat ze hebben meegemaakt. Een ander is van een gezellig mee die gezellig meedoet die z'n grenzen kent. En zo heb ik zeg maar een hele vriendengroep en waarvan er eentje gewoon uit stress en zo is het begonnen, de andere vanwege z'n jeugd en de één doet gewoon gezellig mee, en kent zijn grenzen, en die andere kennen grenzen niet zo goed. Dat ligt eraan met wat ze hebben meegemaakt of hoe ze zich nu voelen. Dat is eigenlijk wel. Ik heb een groep zeg maar dat gewoon heel open is naar elkaar en dat is dan wel dat je merkt van oké, die is daarom begonnen en die daarom. Dat vind ik toch wel belangrijk van. Ze willen het nu naar 21 gaan doen dan. Als ze het dan zou willen doen, dat brengt ook weer problemen mee. Die groep zit tussen de 15 en de 18 in dat leek me zo van. Ja, Ik weet wie 18 jarige die mogen net alles halen, ook gewoon voor je vrienden dan eventueel. Maar dan hoorde ik ook laatst, als je dan een fles drank haalt, en je geeft hem aan een minderjarige dan kun je daar een boete van krijgen. Maar je weet niet of ik 'm weg geef. Het is niet zo dat ze even voor je raam gaan staan van 'dit kan niet.' Dus als dat zou gebeuren dan zou ik wel echt wat van me laten horen.

- Onderzoeker Willen jullie nog iets kwijt, want wat mij betreft, was dit het.
- Deelnemer 1 Nee, voor mij is het wel goed zo.
- Onderzoeker Oké, vinden jullie het leuk om op de hoogte te blijven van wat ik verder ga doen, of maakt het jullie niet veel uit?
- Deelnemer 1 Ja hoor.
- Deelnemer 2 Is goed.
- Onderzoeker Zal ik dat via Maria dan? Oké, cool en ja, voor mij zijn er vervolgstappen, dus dat ik straks al jullie informatie, daar ga ik dan dus het probleem mee beter in kaart proberen te brengen. Als ik dat gedaan heb dan ga ik dus brainstormen en ontwerp maken en dan wil ik dat eigenlijk ook nog weer testen. Zouden jullie dat eventueel leuk vinden om daarvoor aangeraakt te worden? Cool.
- Onderzoeker Dan heel erg bedankt, neem nog een koekje mee.

G2 - Focus Group transcripts

Transcript Focus Groep 2

Deze focus groep is uitgevoerd met vier zogeheten taalstudenten. Als nieuwkomers hebben ze nog wat moeite met de Nederlandse taal. Alle taalfouten zijn bewust in de transcriptie gelaten om dit weer te geven.

- Onderzoeker Heel fijn dat jullie even met mij willen zitten. Zullen we zo even eerst naar voorstelrondje doen dat ik even weet hoe iedereen heet? Ja, ik ga heel erg mijn best doen om jullie namen te onthouden, Maar ik ben er niet heel goed in, dus ik kan het niet beloven.
- Deelnemer 5 Ik heet *Deelnemer 5*. Ik kom uit Eritrea. Ik ben 20 jaar. Ja, ik zit op school.
- Onderzoeker Vind je het leuk?
- Deelnemer 5 Ja.
- Onderzoeker Ja, en wat doe je in vrije tijd?
- Deelnemer 5 Films kijken en beetje studeren niet meer heel veel, weet je. Met familie gezellig.
- Onderzoeker Wat is je lievelingsfilm?
- Deelnemer 5 Ik weet niet van eerste ja. Die heet [?]
- Deelnemer 7 O, die is van die liefde.
- Deelnemer 5 Met voor familie
- Onderzoeker Ah, ja, nou, die heb ik niet gezien.
- Deelnemer 5 Hebt u vraag?
- Onderzoeker Nee hoor, duidelijk, dankjewel.
- Deelnemer 6 Ik heet *Deelnemer 6*. Ik kom ook uit Eritrea. Ik woon hier bijna drie jaar. Ik ben 18 jaar. Ik woon met familie in Delft. Ik studeer niveau 1
- Onderzoeker Oké en in jouw vrije tijd?
- Deelnemer 5 In vrije tijd, ik speel voetbal. Ook film kijken
- Deelnemer 7 Mijn naam is *Deelnemer 7*. Ik kom uit Syrië. Ik ben nu 19 jaar en ik woon met mijn familie. Ik woon in Westland en ik studeer voor die opleiding. En in vrije tijd, ik werk en ik heb stage en school. En mijn familie samen met mijn broer en mijn zus televisie kijken.
- Onderzoeker En wat voor stage loop je?
- Deelnemer 7 Eh Kruidvat, verkoper. En werken bij die McDonalds.
- Deelnemer 8 Ik ben *Deelnemer 8*. Ik kom ook uit Eritrea, mijn leeftijd is 21. Ik doe verkoopopleiding niveau 1. Ja dat was het.

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	En, wat ben jij graag in je vrije tijd?
Deelnemer 8	Film kijken en lezen.
Onderzoeker	Oke, en heb jij een favoriete film?
Deelnemer 8	Dit is de 100, weet je toch beetje Netflix.
Onderzoeker	O die serie over dat het?
Deelnemer 8	Ja dit is.
Onderzoeker	Dan zitten ze in een ruimteschip en dan gaan ze terug naar de aarde toch? Die heb ik ook gezien!
Deelnemer 8	Ja, het klopt, vind jij leuk?
Onderzoeker	Ja, ja, ik heb hem niet afgekeken.
Deelnemer 8	Ik heb afgemaakt.
Onderzoeker	Ja, heb je het snel gekeken? Helemaal gebinged?
Deelnemer 8	Hahahah ja.
Onderzoeker	Oké, cool, wat leuk. Oh ik moet ik mezelf ook even voorstellen misschien? Ik ben Marijn, ik ben 26 en Ik ben nu bezig met mijn master en daarvoor ben ik met mijn met een groot project bezig voor mijn afstuderen, zodat ik mijn diploma kan krijgen. En dat onderzoek gaat over participatie van MBO studenten. Dus hoe we kunnen zorgen dat MBO studenten beter kunnen meedoen in de maatschappij én als ze eventueel tegen problemen aanlopen dat ze dat dan makkelijker bij de gemeente kunnen melden.
Deelnemer 7	Mooi!
Onderzoeker	Ja ja, Ik hoop dat het ook echt wat bereikt uiteindelijk! Ja en in dit onderzoekje specifiek wil ik dus erachter komen wat jullie denken dat iemand bij de gemeente doet bijvoorbeeld en hoe zij jullie beter zouden kunnen helpen. En ook wat voor problemen jullie tegenaan lopen. Én, wat het voor jullie betekent om ergens invloed op te hebben, dus hoe kun je zorgen dat je dat je echt iets kunt betekenen en het proces kunt verbeteren bijvoorbeeld? Is dat een beetje duidelijk?
	<i>*Deelnemers knikken instemmend*</i>
Onderzoeker	Ja en omdat het over jullie ervaring gaat, jullie zijn echte experts, jullie weten het allemaal heel goed en ik wil het heel graag weten. Dus ik ga heel veel vragen stellen en ik ga heel vaak doorvragen waarom je dan iets vindt. Dus als het irritant wordt, dan moet je het gewoon zeggen Als je een vraag niet wil beantwoorden, dan hoeft dat ook helemaal niet. Dan mag je dat gewoon aangeven. Ik wil het dus gewoon heel graag snappen,

G2 - Focus Group transcripts

dus ik probeer zo neutraal mogelijk te zijn en ik ben gewoon alleen maar heel erg nieuwsgierig dus er zijn geen goede of foute antwoorden, alles mag. Hebben jullie vragen voor we echt beginnen?

Onderzoeker Ik heb hier wat plaatjes van dieren neergelegd. En jullie mogen er zo allemaal eentje kiezen die het best laat zien hoe jij je vandaag voelt. Dus ik voel me bijvoorbeeld de egel, omdat ik..

Deelnemer 5 Hoe heet deze?

Onderzoeker Een schorpioen

Deelnemer 8 Hoe heet die? Ik weet van de helft van die dieren niet de namen.

Deelnemer 6 Ik neem die, ik ben voor zieke.

Onderzoeker Misschien de luiaard dan Als je je een beetje ziek voelt? Beetje chillen gewoon? Hahaha.

Onderzoeker Ja, die hangt dus zo op zijn kop aan een tak.

Onderzoeker En welke had jij gekozen?

Deelnemer 5 Schaap.

Onderzoeker Waarom?

Deelnemer 5 Gewoon, ik vind leuk.

Onderzoeker Wat vind je er leuk aan?

Deelnemer 5 Is de grote mond. En hij heeft echt lange oren en mooi ogen, mooi tong hahah en mooie kleur.

Onderzoeker Waarom heb jij de vlinder gekozen?

Deelnemer 7 Die vind ik heel leuk. In die zomer gaat allemaal... Ik weet niet hoe ik kan uitleggen. Ze hebt ook mooie kleuren, ik vind dat zwart, alles zwart en de bruine, die kleuren vind ik echt mooi.

Onderzoeker Oke dankjewel. En waarom heb jij de leeuw gekozen?

Deelnemer 8 Ik hou van die. Hij is sterk ook, hij is hero, je weet toch? Ik heb foto ook op mijn huis. En hij is sterk.

Onderzoeker Oké nou nu we allemaal een dier hebben is de volgende vraag: Als je dit dier zou zijn, wat zou je dan doen om aandacht te krijgen?

stilte

Onderzoeker Snappen jullie dat?

Deelnemer 5 Nou ja, ik ben schaap, ik dansen. Ik ga spelen met die.

Deelnemer 7 Mag nog, wat is die vraag?

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	Dus als jij de vlinder zelf zou zijn, dus jij bent de vlinder, wat zou je dan doen om aandacht te trekken? Dus om te zorgen dat iedereen je ziet?
Deelnemer 7	Moeilijke vraag.
Deelnemer 6	Ik snap het maar ik weet niet hoe ik moet uit leggen want beetje moeilijk en dit is de eerste keer van die.
Deelnemer 5	Zou jij een voorbeeld kunnen geven van ons mevrouw?
Onderzoeker	Ja, ja natuurlijk. Ik denk dat ik de egel zou zijn. Een egel is niet zo heel groot natuurlijk, dus ik denk dat ik ergens zou gaan staan op een open vlakte, zodat mensen zien dat ik daar ben. En, ik denk dat ik gewoon heel schattig zou gaan doen. Want egels zijn echt super cute. Kijk nou? En, ik denk dat ze ook niet heel veel geluid zouden kunnen maken Omdat ze niet zo groot zijn, dus dat zou. niet mijn sterke kant zijn. Maar misschien dat ik ja dat ik gekke rondjes zou gaan rennen ofzo om de aandacht te krijgen, bijvoorbeeld. Of als ik de olifant was, dan zou ik gewoon heel hard gaan tetteren.
Deelnemer 5	Want hij heeft grote neus.
Onderzoeker	Ja, precies. En als ik de papegaai zou zijn, dan zouden die kleuren helpen. Ik denk dat ik gewoon en beetje zo in de lucht zou gaan fladderen en dan heel veel geluid maken bijvoorbeeld. Dus wat zou de vlinder dan doen?
Deelnemer 5	Mag ik?
Onderzoeker	Ja natuurlijk.
Deelnemer 5	Beetje harde stem, en ook rennen en dan alle dieren kijken naar mij. Dat is dan genoeg aandacht toch mevrouw?
Onderzoeker	Ja zeker. Wat zou jij doen?
Deelnemer 7	Staan bij de bloemen en
Onderzoeker	Misschien zou die wat gekke rondjes gaan fladderen?
Deelnemer 7	Ja dat kan ook ja.
Onderzoeker	Wat zou de leeuw doen?
Deelnemer 8	Hij is de sterkste van alle dieren. Vroeger ook in ons land, als iemand gaat dochter van koning, hij wil trouwen. En hij moet de Leeuw dood maken en hij kon voor de dochter van koning met haar trouwen. Ja, snapje is heel moeilijk, want hij gaat voor die....
Onderzoeker	Ja de Leeuw gaat weg rennen natuurlijk, ja. Oke. Zullen we door naar de volgende of heb je iets bedacht? Nee? Nou het is ook wel een moeilijk dier hoor. Want ja deze, die hangt dus echt op de kop en dan is 'ie echt super langzaam aan het bewegen. Dus misschien zou de luiaard wel ineens heel snel gaan om dan op te vallen.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 5 Ik denk goed zo, nooit gaan zien deze dier. Alleen deze.
- Deelnemer 7 Ja ik ook niet.
- Onderzoeker Ja, ik was een keer In de dierentuin en dan kon je door zo'n park lopen en dan hing die ineens echt naast mijn hoofd en ik schrok me echt helemaal kapot.
- Ja oké nou, dit was om heel even een beetje op te warmen. Dan gaan we nu de echte opdracht doen. Bij de gemeente, daar werken allemaal verschillende mensen en die zijn allemaal bezig om ervoor te zorgen dat het een fijne stad of dorp is om in te wonen. En die mensen noemen we ambtenaren. En we gaan zometeen een ambtenaar maken dus met het poppetje wat ik gemaakt heb, dan gaan we denken aan wat voor dingen die denkt en hoe die eruit zou zien en wat voor karakter die heeft. Maar om dat te doen, gaan we eerst even proberen te bedenken met wat voor dingen die ambtenaar allemaal bezig zou zijn. Dus wat zijn onderwerpen stel je komt ergens wonen in een gemeente, in een stad of in een dorp, wat moet je dan allemaal doen bijvoorbeeld? Als jullie gewoon dingen roepen, dan zal ik het voor jullie opschrijven.
- Deelnemer 5 In gemeente? In kantoor of gaat je alle gemeente Delft wonen, inwoners van Delft?
- Onderzoeker Nee dus iemand die voor de gemeente werkt, dus iemand die daar in een kantoor zit. Wat voor dingen zou die zich mee bezig?
- Deelnemer 8 Eerlijkheid.
- Onderzoeker Kun je dat uitleggen?
- Deelnemer 8 Nee. Ik weet niet goed wat moeten doen.
- Onderzoeker Als je bijvoorbeeld een woning nodig hebt, als je ergens heen gaat verhuizen, dus dan is wonen een onderwerp waar iemand mee bezig is. Maar er zijn veel meer onderwerpen.
- Deelnemer 6 Solidariteit.
- Onderzoeker Ja mooi.
- Deelnemer 7 Aanvragen.
- Deelnemer 5 Wat betekend dat mevrouw?
- Onderzoeker Solidariteit? Dat betekent dat je voor andere mensen dat je hun probeert te helpen.
- Deelnemer 6 Voor vrijheid ook.
- Deelnemer 5 Gelijkwaardigheid
- Onderzoeker Gelijkwaardigheid van wie?
- Deelnemer 5 Van alles en die bewoners van Delft.

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 7	Samenwerken? Of niet?
Onderzoeker	Hoe bedoel je, samenwerken? Ik snap niet precies wat je bedoelt.
Deelnemer 7	Nee, ik weet niet misschien wel, maar samenwerken. Iemand die klanten helpt.
Onderzoeker	Ah oke, dus meer mensen zeg maar die aan de desk zitten als je een paspoort komt aanvragen of zo?
Deelnemer 7	Ja, maar ik weet niet of je die bedoelt.
Onderzoeker	Ja, dat zit misschien een beetje bij aanvragen, hè?
Deelnemer 5	Veiligheid.
Deelnemer 5	Verantwoordelijk.
Deelnemer 6	Afspraken.
Onderzoeker	Wat voor afspraken?
Deelnemer 7	Van die alles, als iemand hebt die ID kaart kwijt is of als iemand wilt naar die andere land gaat of bij die paspoort.
Onderzoeker	Ja oke. En zou zo iemand zich bijvoorbeeld ook bezig houden met de hondenpoep op straat?
Deelnemer 7	Ik kan ook iemand vragen of als iemand heeft een probleem.
Deelnemer 8	Huwelijk.
Deelnemer 7	Als iemand niet wil werken, moet de gemeente aanvragen.
Deelnemer 5	Uitkeringen.
Deelnemer 6	Vrijwerk.
Onderzoeker	Vrijwilligerswerk?
	Oké, nou we hoeven hem niet helemaal vol te maken, maar nu hebben jullie er nog eentje open, dus dat is wel leuk he? Hahaha.
Deelnemer 8	Pensioen?
Deelnemer 7	Wat is pensioen?
Onderzoeker	Als je oud bent, dan heb je heel veel gewerkt en dan hoef je niet meer te werken.
	Ja oké nou wat goed de vorige groep had de lijst niet helemaal vol hoor, goed gedaan!
	Oké nou dan ja, ik vind dit zelf dus het aller leukste deel, dus ik hoop dat jullie het ook een beetje leuk vinden. Ik heb allemaal poppetjes, en kleren en haar en dan mogen jullie zo meteen zo iemand die bij de gemeente werkt gaan maken. Maar er is een heel belangrijke regel. Want die persoon die bij de gemeente werkt, we gaan de slechte ambtenaar maken, dus iemand die het heel slecht doet. Dus iemand die helemaal niet nadenkt over

G2 - Focus Group transcripts

de inwoners en dan specifiek de jongeren heel erg vergeet, dus iemand die helemaal niet nadenkt over jullie en wat jullie nodig zouden hebben. Hoe zou die persoon eruitzien? Dan mogen jullie één van de poppetjes kiezen en op plakken.

Onderzoeker Je pakt nu het pak. Waarom kies je die?

Deelnemer 5 Hij draagt pak, toch?

Onderzoeker Ja, dat weet ik niet, daarom vraag ik het aan jullie.

Deelnemer 7 Nee niet allemaal.

Onderzoeker Hoe denken jullie dat hij er uitziet? Oh nou, het mag wel hoor, Maar ik ga dus omdat ik heel precies wil weten, stel ik heel veel vragen, heel vervelend van mij hahah.

Deelnemer 5 Mag nog een keer die vraag van wie?

Deelnemer 5 Mag ik die broek? Nee die zwarte.

Onderzoeker Waarom kies je deze nu?

Deelnemer 5 Hij doet zwart of hij ook zwart.

Deelnemer 6 Ga je voor zwarte haren en dan alles zwart hahaha.

Deelnemer 5 Hij heeft zwart hart, je weet toch.

gelach van deelnemers

Deelnemer 5 Welk haar?

Onderzoeker Ik heb hier allemaal haar.

Deelnemer 5 Is wel mooi zo toch?

Onderzoeker Is dit een man of is het een vrouw?

Deelnemer 5 Is een man.

Deelnemer 6 Nee die is man.

Onderzoeker Waarom is het een man?

Deelnemer 5 Kijk hij is man.

Onderzoeker Ja, Maar we kunnen kijk, We kunnen er een vrouw van maken he, dan zie je dat zo allemaal niet meer. Kijk zo zou het een vrouw kunnen zijn. Dus het hoeft geen man te zijn!

Deelnemer 5 Oh ja ja ja.

Deelnemer 7 Oké, doe maar dan die vrouw.

Onderzoeker Jullie zijn het niet helemaal met elkaar eens, hè?

Deelnemer 7 Ik moet alleen een kiezen?

Onderzoeker Nou, jullie mogen er samen eentje maken..

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 7 Ik weet zeker die. Weet je van die gemeente echt?
- Deelnemer 6 Nee ik ken haar, een meisje. Daarom wil ik een meisje gekozen.
- Onderzoeker Nou, we kunnen er ook twee verschillende maken als jullie het niet eens zijn.
- Deelnemer 6 Ik heb, ja, is wel fijn.
- Deelnemer 7 Ik heb veel herinnering ja, ik kies die.
- Onderzoeker Waarom kies jij die?
- Deelnemer 7 Die man staat altijd bij die, naast die deur van die gemeente, of iemand die ik ken zij heeft een vraag of zo iets, hij staat en zegt goeie morgen, en 'wat heb je?' 'Waarom kom je naar die gemeente? Heb je afspraak? Heb je email of die brief' of zo iets, en dan ga ik naar die andere locatie. En ik zeggen ik heb afspraak. Hij zegt dan welke kant ik moet gaan.
- Onderzoeker En die ziet er zo uit? Ja, oké.
- Deelnemer 7 Of de klanten helpen of zo. Als iemand, hij weet niet bij die gemeente en het is de eerste keer en ik ben eerste keer en ik weet niet wat ik moet doen en daarom heb ik de vragen, als zijn werkt doet hij mij helpen om zo iets te zeggen.
- Deelnemer 7 En ook die heel veel bij die gemeente van die Westland, ik zie heel veel mensen staan bij die deur. Als iemand komt bij vragen of zo.
- Onderzoeker Ja oke, en wat voor haar heeft hij?
- Deelnemer 7 De korte haar? Ik weet niet hahaha.
- Deelnemer 5 Deze?
- Deelnemer 7 Nee, maar doe er maar uit, We hebben alleen die.
- Onderzoeker Maar ik heb deze ook deze bijvoorbeeld.
- Deelnemer 7 Oh ja doe maar die, ja die.
- Onderzoeker En, hoe oud denk je dat hij is?
- Deelnemer 7 Nee weet niet zo goed, maar... Ik weet niet.
- Onderzoeker Zou die 30 of 40 zijn, of..?
- Deelnemer 5 Eerder 49 geen 30 zoiets, ja.
- Onderzoeker Zou hij dan al grijs zijn?
- Deelnemer 7 Misschien hij is geboren hier in Nederland. Of hij studeert hier of heeft de stage gedaan door de gemeente misschien. Maar niet zo echt, hij werkt hier ook zoiets, misschien stagiaire zoiets. Ja, maar allemaal zie je bij gemeente. Hij begint daar. Help of stagiair of iets nieuw wel wat moet doen en dat stelt.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 5 Zij bedoelt, hij is neppe medewerker, ja.
- Onderzoeker Ja dus niet... En als we dan even teruggaan naar dus die slechte ambtenaar, ziet hij er dan ook zo uit?
- Deelnemer 7 Hij was zo.
- Deelnemer 5 Omkleden of zo?
- Deelnemer 7 Ik weet niet, ik ben, Ik heb in die eerste keer gezien hij zo kleden. Ik weet niet zo precies over die gemeente, want ik heb alleen die afspraak die daar en niet altijd diezelfde van die mensen.
- Onderzoeker Nee, oké, ja er werken natuurlijk heel veel verschillende mensen bij de gemeente. Nee, maar dus dit is ook... Deze oefening is ook bedoeld om als ja, maar we weten dat er heel veel verschillende mensen zijn, maar als we dat nou allemaal in één persoon zouden moeten proberen te laten zien, hoe zou die er dan uitzien? Dat is een beetje de bedoeling. Jij hebt iets anders gemaakt.
- Deelnemer 5 Ja, ik was bij de gemeente. Er was een vrouw. Zij helpt niet. Zij was voor mij contactpersoon. Ik was afspraak, ik heb naar haar gebeld, ik naar haar toe, maar zij zegt 'ik doe niks voor jou. Ik help jou niet.'
- Onderzoeker Oh, wat gek.
- Deelnemer 5 Ja ik heb bijna tien keer of zo geschreven, maar zij doet voor mij niks.
- Onderzoeker En toen?
- Deelnemer 5 Toen heb ik gestopt met... Ik weet niet.
- Onderzoeker Want waarom moest je in gesprek met de gemeente? Wat had je nodig?
- Deelnemer 5 Die OV chipkaart, heb ik probleem mee. Ik weet niet, had ik probleem mee een jaar geleden. Ik was bij Mondriaan ROC Den Haag, ik had met OV chipkaart probleem. Ik heb met haar besproken, alleen met telefoon.
- Onderzoeker Dus je hebt gebeld?
- Deelnemer 7 Door corona ik denk.
- Deelnemer 5 Maar hij doet voor mij niks, helpt niet.
- Deelnemer 7 Bij mij heb ik ook die problemen.
- Deelnemer 5 Maar als OV chipkaart gaat bij die gemeente vragen...
- *Deelnemers praten door elkaar heen**
- Ik was ook op ISK, maar ik heb niet gevraagd bij de gemeente.
- Deelnemer 7 Maar heb je dicht bij huis?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 5 Nee moet je bij gemeente vragen.
- Deelnemer 7 Ik heb niet gevraagd bij gemeente.
- Deelnemer 5 Maar heb je dicht bij huis? Van de gemeente?
- Deelnemer 7 Ja, dat kan ook.
- Onderzoeker Maar zij zag er zo uit?
- Deelnemer 5 Ja.
- Deelnemer 7 Ik had ook probleem, maar niet van die OV kaart. Ik heb mijn paspoort van die ID kaart, ik heb die kwijt. Ik was vorig jaar bij.. Die altijd met de wet bij moeten hebben, en ik en mijn zus en wij hebben twee ID's, van mij en van mijn moeder. We hebben die elke, die alle van die OV kaart en de ID en die vond... Ik heb allemaal in die portemonnee kwijt en iemand die... Buiten, ik heb vergeten mijn portemonnee buiten en iemand heeft ook van die van de fiets, maar die avond en hij ook Nederlands. Ik was daar ik ga naar de kassa, ik wil naar binnen en ik heb vergeten mijn portemonnee buiten, ik ga ren naar buiten. En ik heb niks.
- Onderzoeker Was 'ie gestolen?
- Deelnemer 7 Ja die avond. En ik heb gebeld naar de politie en er is camera, hij zegt nee ik ga niet en zo en zo. Ik heb gedacht, hoe kan dat? Hij zegt ja als die politie komen gaat de camera open. En die fotos en die video, drie dagen staat bij die camera. Ik heb gezegd ja is goed. En andere dag, ik heb gebeld naar de politie. Maar zonder die ID echt moeilijk, ik kan niet zonder ID. Ik heb een probleem of die politie stopt mij of zo dan moet ik zeggen ik heb geen ID of zo iets. Maar ik heb die foto. Ik heb zo gedaan. Ik heb die afspraak, zegt 'is goed gaat naar Den Haag om die afspraak te doen. En wij hebben alle vragen voor jou bij die politie. Ik heb gezegd ja is goed, ik was ook bij die afspraak. En die zijn stom, zeggen wij moet kijken naar die ID en van die camera, wie is hij en zo iets. Maar niemand, niks. Alles moet weer van mijzelf en man zonder ID en dan ik heb die toets van die rijbewijs, dan moet die ID bij jou. Ik heb gezegd, ik heb niet. Ik heb gezegd ik kwijt en ik kan niet die toets maken. Waarom en zo? Ik heb geen idee. Ik heb gezegd ik heb die foto bij mij, maar nee moet bij jou. Ik heb gezegd ok is goed maar wat moet doen? Moest nog opnieuw doen examen. Ik heb gebeld naar die gemeente na de politie. Ik heb alles gedaan maar ik heb niets alles voor mijzelf. En dan ga naar hem vragen. Zegt, daar moet een man komen die ID halen. Ik heb gezegd ja is goed. Ik was daar bij Den Haag. En daar 'Waarom kom naar hier?' en ik daar, ik heb gebeld, ik kom naar jou en zo en zo. Ik heb gezegd, Maar ik heb die afspraak. Ik heb die dag en ik heb die tijd maar op komen halen die ID een hij zegt, 'ja, We hebben verkeerd.' Hoe kan dat? 'Nog een keer komen' Is goed, ik ga nog een keer doen en daarna. Hij zegt gebeld, naar mij 'jouw ID in Zwolle'. Hoe kan dat? Dan naar

G2 - Focus Group transcripts

Zwolle gaan, twee uur. Ik wil niet. Ik heb gezegd, hier in Den Haag kan hier Delft en dicht bij mijn huis. Hij zegt 'nee je moet naar Zwolle gaan'. Ik heb gezegd ik wil niet. Ja en zegt, jij moet alles doen zelf. En ik heb die adres. Ik heb die alles en ik ga alles naar toe en nu heb ik die ID.

Onderzoeker Jeetje wat een gedoe.

Deelnemer 6 Is echt zo raar.

Deelnemer 7 Een maand en drie weken.

Onderzoeker Hoe voel je je dat gebeurd is?

Deelnemer 7 Ja heel veel. Ik ben echt gespannen en ik heb nu geen toets en die allemaal gaat weg en je moet nog één keer aanvragen en of ik heb die geld betaald van die toets, 60 euro. Ik heb dat twee keer. 60 euro plus 60 euro is echt bijna 112 euro zoiets. Ik heb heel veel vragen maar hoe kan dat? Echt. Echt moeilijk

Onderzoeker Ja, Dat is echt ***.

Deelnemer 7 Ja maar ook niet van mijn probleem.

Onderzoeker Ben je er gestresst over?

Deelnemer 7 Ja ik ben echt bijna pijn. Ik heb alles, ook mijn ING gestolen en ik heb geen.

Onderzoeker Bedankt voor dit verhaal. Super interessant. Even terug naar de poster. Jullie mogen nu één poppetje kiezen.

Deelnemer 5 Deze deze

Deelnemer 7 Nee deze, ik heb echt problemen

Deelnemer 6 Ja echt jij problemen, we doen die.

Onderzoeker Dan mag je die vast plakken.

Deelnemer 7 Die man, echt pijn. Nederlands man ook, hoe kan dat?

Onderzoeker Hebben jullie ook wel eens zoiets meegemaakt bij de gemeente?

Deelnemer 5 Bij mij is weet je wat. Bij de gemeente, toen was ik eerst in Nederland, zij geven 500 euro want ik was boven 18. En de 500 euro, je gaat later terugbetalen. En ik was elke maand 35 euro of zo terugbetalen daar voor. En zij gaan verder. Dus was 500 euro, zij hebben meer dan 500 euro van mijn bankrekening gehaald elke maand. Ik heb naar mijn broer gezegd 'ze pakken elke maand zomaar iets, kijk elke keer, is meer dan 500 euro'. Hij heeft gebeld naar gemeente. Hij zei, ja, ik was, ik kan niet spreken, ik kan niet goed Nederlands en dan, ze zeggen, ja, We hebben fout gemaakt en we gaan voor haar terug betalen.

Onderzoeker Dat is wel gedoe.

Deelnemer 5 Ja en zij zeggen sorry voor dit.

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	Oh ze hebben wel sorry gezegd?
Deelnemer 5	Ja, want bij mij is goed, is geen probleem is, Dat was per ongeluk, snap je?
Onderzoeker	Ja nou, dat zien ze dan zelf ook dat het een fout is.
Deelnemer 5	Ja ja ja.
Deelnemer 7	Allemaal zeg je, ja, sorry kan niet helpen jou, moet naar andere locatie gaan. Ik kan jou helpen niet, of ik snap het niet, ga naar andere locatie, ga naar de ander, ik vraag mijn collega. Hoe kan dat?
Deelnemer 6	Zo is.
Deelnemer 7	Ik ben echt boos. En verdrietig. En zij zo blij, hoe kan dat? Ik heb echt ruzie met hen. Bij de gemeente ik heb echt veel want ik ben boos en ik heb die examen en die is belangrijk, ik kan niet niks doen. En ik heb die ID van mijn zus en hun willen ook niet. Ik heb gezegd, zij lijkt op mij ook, ik heb gezegd ik ben haar. Maar ik heb het niet. Ik ben echt boos, ik ga echt huilen.
Onderzoeker	Oke, dus dit is de slechte ambtenaar. Ja, en als we dan nadenken over, ik heb hier een lijstje met inspiratie, wat voor een karaktereigenschappen heeft die dus de ambtenaar die helemaal niet mee werkt?
Deelnemer 7	Nee ik ga grap doen, aardig.
Deelnemer 5	Streng
Deelnemer 7	Ja sowieso, Ja je moet niet.. Je moet respect gebruiken met de mensen.
Deelnemer 5	Ja respectloos, maar die staat er niet.
Onderzoeker	Nou ja, maar als die er niet tussen staat mag je die er ook gewoon bijzetten hoor!
Deelnemer 5	Wat betekend deze?
Onderzoeker	Dat die veel risico's neemt.
Deelnemer 5	Ja, dat was wel, moedig.
Deelnemer 7	Ik denk ja.
Deelnemer 7	Wat betekent die woord? Betrokken?
Onderzoeker	De trokken betekent dat iemand er heel erg mee bezig is en je heel erg probeert te helpen. Ik denk dat het van jouw verhaal, die ambtenaar was niet zo betrokken.
Deelnemer 7	Ja ja.
Deelnemer 6	Mag ik foto maken van die?
Onderzoeker	Ja tuurlijk.

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 6	Liefdevol
Onderzoeker	Denken jullie dat slechte ambtenaar liefdevol is?
Deelnemer 6	Wat betekend dat?
Onderzoeker	Intens, dat betekent, ja. Hoe leg je dat nou uit.
Deelnemer 5	Agressief ja ja agressief kan wel.
Deelnemer 5	Terug....
Onderzoeker	Terughoudend, ja dat betekent dat die beetje wacht tot jullie initiatief zouden nemen. Dus hij wacht af totdat iemand anders iets gaat doen, hij begint niet zelf met iets doen.
Deelnemer 7	Ja.
Deelnemer 6	Is sowieso die.
Onderzoeker	Zou de slechte ambtenaar zelf beginnen met iets doen of zou die afwachten tot iemand naar hem toekomt afwachten?
Deelnemer 5	Afwachten
Onderzoeker	Afwachten? Nou dan is hij terughoudend. Waarom heb je net de foto gemaakt? Is dat om de woorden te leren?
Deelnemer 5	Als nieuwe woorden te leren
Deelnemer 6	Ja nieuwe woorden aan te leren
Onderzoeker	O wat goed.
Deelnemer 7	Sommige is niet, ik weet niet.
Onderzoeker	Welke weet je niet?
Deelnemer 5	Inti....
Onderzoeker	Intimiderend?
Deelnemer 5	Nee die boven
Onderzoeker	Intens? Als iemand heel intens is, dan doet hij alles heel groot en dan is hij misschien ook wel een beetje intimiderend, dus dan is het heel fel en heel aanwezig bijvoorbeeld. Het is ook wel een beetje een moeilijk woord hoor. Je hoeft hem niet te gebruiken.
Deelnemer 5	Genoeg ja genoeg?
Deelnemer 6	En die begripvol?
Onderzoeker	Dat betekent dat iemand je heel goed begrijpt en dat die zijn best doet om je te begrijpen.
Deelnemer 5	Ik begrijp jou.
Onderzoeker	Zou de slechte ambtenaar begripvol zijn?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 7 Nee, nee, nee, nee, helemaal niet. Tegenovergesteld.
- Onderzoeker Dus dan is ie misschien begriploos?
- Deelnemer 6 Die staat niet tussen maar wel opschrijven.
- Deelnemer 7 Moet dat?
- Onderzoeker Nee het moet niet, maar als jullie het allemaal denken dan welahaha.
- Onderzoeker Voelt dat een beetje compleet? Hebben jullie alles?
- Deelnemer 5 Is 1 2 3 4 5 woorden, genoeg. We hebben ook geen plek voor.
- Onderzoeker Nee, dat is ook zo. Dan gaan we even terug naar die mooie agenda die jullie net gemaakt hebben. Want van deze dingen, welke 3 denkt de slechte ambtenaar, dus de ambtenaar die helemaal niet over jullie nadenkt, over welke onderwerpen denkt hij nou het meeste na?
- Deelnemer 7 Ik snap niet mevrouw.
- Onderzoeker Ja dus van deze onderwerpen, dus dit zijn. We hebben net bedacht dat dit onderwerpen zijn waar iemand die bij de gemeente werkt mee bezig is, en deze, precies deze ambtenaar, van welk van deze dingen denkt hij nou het meeste aan?
- Deelnemer 6 Ik denk op gelijkheid?
- Onderzoeker Ja is hij daar, zou hij daar veel mee bezig zijn? Zou hij daar veel over nadenken?
- Deelnemer 8 Nee.
- Onderzoeker Misschien valt die dan af. Moet ik ze even voorlezen dat jullie er nog een keertje doorheen lopen?
- Deelnemer 6 Ik begrijp het niet, waar is die vraag?
- *Deelnemers overleggen in het Tigrinya**
- Deelnemer 5 Ik snap niet wat is die vraag?
- Onderzoeker Vanuit deze lijst welke 3 dingen zijn het belangrijkste voor hem? Voor de slechte ambtenaar.
- Deelnemer 8 Om te doen? Of om te denken?
- Onderzoeker Nee ja dus over welke dingen denkt hij het meeste na?
- Deelnemer 5 Nou oke. Ik weet niet over wat u vraagt.
- Onderzoeker Dus zou die veel met veiligheid bezig zijn, of zou die veel bezig zijn met mensen die willen verhuizen of mensen die willen trouwen? Welk van deze onderwerpen vindt hij het belangrijkste?
- Deelnemer 7 Die aanvragen? Maar ik weet echt, moeilijke vraag en die eerste keer.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 5 Maar ik snap niet, die vraag. Waar gaat over hem schrijven? Daar van die?
- Onderzoeker Ja, dus, dit zijn allemaal dingen waar iemand mee bezig zou kunnen zijn, dus. Mogelijk dat iemand bij de gemeente werkt. hier over nadenkt en voor die slechte ambtenaren dus die man die helemaal niet bezig is met wat jullie nodig hebben, welke van de dingen zijn dan het belangrijkste voor hem?
- Deelnemer 7 Belangrijkst voor hem of past bij hem?
- Onderzoeker Ja past bij hem mag ook, ja. Snappen jullie nu, of moet ik het nog een keer proberen?
- Deelnemer 5 Snappen maar echt moeilijk.
- Deelnemer 6 Eentje bijvoorbeeld geven dan beter snappen misschien.
- Onderzoeker Nou, Ik kan me voorstellen dat als het een wat oudere man is, hij was 49 ofzo zeiden jullie net, en dat pensioen dan bijvoorbeeld voor hem belangrijk is.
- Deelnemer 7 Ja klopt, als hij 49 is, hij beetje oud.
- Onderzoeker Dus dan is dat misschien iets waar hij meer mee bezig is.
- Deelnemer 7 Hij beetje oud, hij kan niet goed aan het denken.
- Deelnemer 6 Uitkering ook, hij gaat uitkering krijgen, hij gaat stoppen met werken.
- Onderzoeker Dus zou die vooral bezig zijn met onderwerpen die voor hem ook belangrijk zijn, omdat hij daar dan binnenkort mee te maken heeft?
- Deelnemer 5 Misschien met vrijheid?
- Onderzoeker Ja als jullie dat denken, dan mag je dat opschrijven.
- Deelnemer 7 Ja kan door.
- Deelnemer 5 Doe maar die beneden.
- Onderzoeker Uitkeringen, noemde jij net nog? Nou, dan zijn dat dus de 3 belangrijkste onderwerpen voor deze ambtenaar. En wat zou die dan doen om jongeren daarin te betrekken? Dus hoe zou de slechte ambtenaar? Zou die om jullie mening vragen, bijvoorbeeld?
- Deelnemer 7 De slechte verbeteren? Hoe gaat hij de slechte dingen verbeteren, of..?
- Onderzoeker Hoe zou hij aan jongeren vragen wat ze over deze onderwerpen? Zou die naar je toelopen om het te vragen?
- Deelnemer 7 Nee niet naar hem, maar jij gaat naar die receptie, jij gaat jouw mening geven over die man.
- Onderzoeker Ik snap niet helemaal wat je bedoelt?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 5 Ja nee, Ik denk dat zij bedoelt, als het staat iemand naast de deur gaat naar de receptie uitleggen waarom hij niet helpt.
- Deelnemer 6 De vraag is anders toch?
- Onderzoeker Ja, ik bedoel, ik bedoel, eigenlijk?
- Deelnemer 6 Begrijpen jullie nou, wat is dan de vraag? Vertel aan ons als jij begrijpt.
- Onderzoeker Ik ga het nog een keer proberen. Dus de slechte ambtenaar, die houdt eigenlijk geen rekening, vindt het niet belangrijk wat jullie denken. Dus wat voor dingen doet hij dan om te laten zien dat hij dat niet belangrijk vindt? Want een goede ambtenaar, die zou misschien wel vragen van 'oh maar hoe is het met je?'
- Deelnemer 6 Oh die goede ambtenaar.
- Onderzoeker Ja, dus dan maar die zou dat misschien vragen, maar de slechte die vraagt dat misschien niet. Of misschien ook wel.
- Deelnemer 6 Misschien goede morgen, van die eerste, sowieso ga je naar afspraak, en dan je gaat naar de goede ambtenaar, die zeggen goede morgen of goede middag. En dan die slechte ambtenaar die zeggen niet. 'Waarom kom jij hier, wat heb je hier?'
- Onderzoeker Ja, ja, en waarom doet hij dat?
- Deelnemer 6 Ik weet het niet, misschien reageert agressief zijn of zo?
- Onderzoeker Zou die misschien niet echt aandacht hebben?
- Deelnemer 5 Hij heeft geen aandacht.
- Onderzoeker Dus dan doet ie misschien wel ongeïnteresseerd? Snappen jullie wat ik bedoel? Dus dan is die niet echt geïnteresseerd in jullie. Nou dan, dan boeit het hem niet zo dan. Dan maakt het hem niet uit of jij straks geholpen bent, of niet. En of je goed geholpen bent.
- Onderzoeker Zullen we het gewoon lekker laten? Het is een beetje ingewikkeld, hè?
- Deelnemer 5 Ja ja.
- Deelnemer 7 Ja pittig.
- Deelnemer 6 Deze is moeilijk vooral.
- Deelnemer 7 Echt mijn eigen gemeente echt ik vind het niet leuk. En moeilijk echt.
- Onderzoeker En als we dan nu weten hoe de slechte ambtenaar er uit ziet, dan heb ik ook de vraag, hoe ziet de goede ambtenaar er dan uit? Dus in de aller beste situatie.
- Deelnemer 7 Het is slecht zijn dichtgooien.
- *Gelach**

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	Dit is de slechte, en we gaan nu de goede ambtenaar maken. Hoe zou iemand eruit zien bij jullie heel goed helpt?
Deelnemer 7	Ik ga maken.
Deelnemer 6	Nee, nee, we moeten samen ook eens zijn.
Deelnemer 5	Oké.
Onderzoeker	Ja, maar wat denk jij?
Deelnemer 6	De goeie persoon dan?
Onderzoeker	Ja, ja, hoe ziet die eruit?
Deelnemer 6	Hij is beetje met blij gezicht.
Deelnemer 7	Hij is aardig en respect moet er bij.
Onderzoeker	Ja, dat zijn al karaktereigenschappen die je al kunt opschrijven.
Deelnemer 5	Beetje met glimlachen.
Deelnemer 8	Deze is toch voor de rare vrouw?
Deelnemer 5	Nee, alleen de kleding is van de rare vrouw.
Deelnemer 6	Je moet anderen doen.
Onderzoeker	Zou het ja dus ideale ambtenaar, dat is een mevrouw?
Deelnemer 6	Ja ja dat kan.
Onderzoeker	Waarom pak je die?
Deelnemer 5	Ik weet niet.
Deelnemer 7	De grote borsten graag.
Deelnemer 6	Niet alleen voor kleren, kleren draagt alle mensen mooi, maar ze doet niet mooi. Ik like mensen voor hart, niet voor kleding.
Deelnemer 7	Die belangrijk is voor jouw hart, niet voor je kleding.
Onderzoeker	Dus het maakt niet zoveel uit hoe iemand er uit ziet? Dus dit <i>*wijst naar persoonlijkheid en ballonnetjes*</i> is eigenlijk veel belangrijker?
Deelnemer 8	Als hij mooie kleding en hij doet niet goed, als hij niks doet dan niet goed.
Deelnemer 7	In gemeente draagt alle mensen echt mooi kleding, die mannen en die vrouwen en sommige doet echt slim, sommige doet echt goed, niet voor kleding.
Onderzoeker	Zou ze oud zijn? Je pakt nu grijs haar.
Deelnemer 7	Er zijn andere kleuren.
Deelnemer 6	Deze zijn mooie haren ja.

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker Ja, waarom vind je die mooi?

Deelnemer 5 De twee kleuren, is niet grijs. Dan heeft ze zelf gekleurd dan toch?

Onderzoeker Ja dat zou kunnen.

Onderzoeker Dit is haar?

Onderzoeker Heeft ze schoenen aan?

Deelnemer 7 Ohhhh.

Onderzoeker Nee nee nee, hakken!

Onderzoeker En, kunnen jullie misschien al zij aan het plakken is nadenken over de karaktereigenschappen?

Deelnemer 7 Goede zijn sociaal, aardig, doet alles voor haar. Ze moet ook zeggen, ik ben moet die afwijzen, want ik heb andere afspraak.

Onderzoeker Dus ze moet goed communiceren?

Deelnemer 5 Zo ja.

Deelnemer 7 Sowieso behulpzaam zijn. En ehm als zij is slim. Oké ik weet niet, alle nieuwe woorden oké.

Onderzoeker Ja snap ik. Het hoeft niet van deze lijst te komen, als je andere woorden wel kent he.

Deelnemer 6 Ja. Wat betekend lui?

Onderzoeker Lui dan doe je niet zoveel dan dus iemand die lui is, die zit bijvoorbeeld heel de dag alleen maar op de bank. Dan doen ze ook niet veel moeite.

En, hebben jullie bewust gekozen voor een donkere vrouw? Of maakt dat niets uit?

Oh het hoeft niet heel goed vast te zitten hoor.

Deelnemer 5 Oh my god zij is echt mooi.

Onderzoeker Hahaha, oké, dan kunnen jullie de karaktereigenschappen opschrijven. Aardig noemde iemand net al?

Deelnemer 5 Aardig, sociaal ook.

Deelnemer 7 En slim.

Onderzoeker Waarom is het belangrijk dat ze slim is?

Deelnemer 5 Slim is, zij begrijpt alles toch?

Deelnemer 7 Ja ze begrijpt alles en zij werkt heel goed. En zij helpt met u vragen of iemand stagiaire of iemand uw medewerking heeft u vragen die gaat alles uitleggen. Of gaat samen oplossing werken. Die gemeente nieuwe regels of zo iets moet zij af en toe gebruiken.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 5 Moedig is echt streng?
- Onderzoeker Moedig is dapper, dat ze heel veel durft ze niet snel bang is.
- Deelnemer 7 Zij doet ja.
- *inaudible discussion**
- Deelnemer 7 Weet alles en zij is niet bang en zij vindt zij is sterk. Ja, roept alles.
- Onderzoeker Vinden jullie dat belangrijk dat ze veel druft?
- Deelnemer 5 Ik vind het ik, volgens mij is het niet belangrijk, maar ik weet niet.
- Deelnemer 6 Ik vind het zo is goed.
- Deelnemer 7 Maar voor mij ook. Zij doet alles en zij is niet bang. Zij heeft iets over zei, wilt niet gaan vragen en zo en dan is hij wil die worden of gaan vragen?
- Deelnemer 5 Begripvol
- Onderzoeker Waarom is dat belangrijk?
- Deelnemer 5 Om daar is begrip voor is je gaat zij gaat snel begrijpen, jouw situatie.
- Deelnemer 7 Ja, ja, jullie die woorden gebruiken, maar ik weet niet wat die betekend.
- Onderzoeker Liefdevol, dat betekent dat ze dat ze het met heel veel liefde doet.
- Deelnemer 7 Ja ja kan ook ja en zij is sterk en zo, maar van die mensen zijn die liefde gebruikte, ze is blij voor iets kan ook liefde zijn.
- Deelnemer 7 Is genoeg zo.
- Onderzoeker De dus de goede ambtenaar, gaan we weer naar jullie favoriete onderdeelahaha, van welke onderwerpen zou zijn dan veel over nadenken?
- Deelnemer 5 Over eerlijkheid, solidariteit
- Deelnemer 7 De tweede ik denk.
- Deelnemer 6 En dan nog eentje. Verantwoordelijk?
- Onderzoeker En, hoe ziet dat er dan uit als zij over verantwoordelijkheid nadenkt, wat betekent dat dan?
- Deelnemer 5 Verantwoordelijkheid zeiden ze, aan het werk, je moet voor het verantwoordelijk zijn. Je gaat het niet aan jouw baas zeggen, je moet verantwoordelijk tegen jouw werk zijn.
- Deelnemer 7 als helemaal fout wordt, zij verantwoordelijk. Maar als zij is niet verantwoordelijk, zij kan ook niet helpen vind ik.
- Onderzoeker En wat voor dingen zou zij doen om te zorgen dat jullie het fijn hebben, dus dat mag in deze. In de vorige bij de slechte

G2 - Focus Group transcripts

- ambtenaar hadden we het al even over dat ze dat die geen goedemorgen zou zeggen, bijvoorbeeld.
- Deelnemer 5 Zij gaat goed morgen zijn.
- Onderzoeker Ja, dus ze is vriendelijk?
- Deelnemer 5 Ja.
- Deelnemer 5 Je hebt, je hebt klaar met de gesprek, dan moet je zeggen 'heb je gelukt met je afspraak'
- Onderzoeker Dat ze even achteraf vraagt of het allemaal gelukt is?
- Deelnemer 7 Ja 'ben je tevreden' of zo.
- Onderzoeker Dat ze dat nog even vraagt op het einde? Ja dat mag er ook wel bij toch? En stel, zij gaat nieuwe regels bedenken. Hoe zou ze dan ervoor kunnen zorgen dat dat dat voor jullie ook fijne regels zijn?
- *Deelnemers overleggen in het Tigrinya**
- Onderzoeker Ja dus iets wat zij zou doen Als de nieuwe regels gaat maken, hoe zou ze dan ervoor kunnen zorgen dat het voor jullie fijn is?
- Deelnemer 5 Nog één keer de vragen?
- Onderzoeker Stel de gemeente die gaat nieuwe regels maken, bijvoorbeeld.
- Deelnemer 7 Je moet uit leggen.
- Onderzoeker Stel er komen nieuwe woningen bijvoorbeeld. Hoe kan zij er dan voor zorgen dat dat woningen zijn die fijn zijn?
- Deelnemer 5 Mensen schrijven? Ik weet niet.
- Deelnemer 7 Kennis maken met de inwoners.
- Onderzoeker Of ja, dus ze zou in gesprek gaan? Ja? Hoe zou ze dat kunnen doen?
- Deelnemer 6 Ja gesprek gaan.
- Deelnemer 7 Weet het, maar ik vergeet de woorden.
- Deelnemer 6 Misschien zij gaat afspraak maken met haar of met jou en dan en misschien op een cafe of zo.
- Deelnemer 7 Ik ga proberen uitleggen. Gaat samen gesprekje met alle van die gemeente werker en van 'ja is goed' en 'doe maar' of 'niet' en de burgemeester... Ik heb gezien, maar is echt moeilijk.
- Deelnemer 6 Ja is moeilijk man.
- Deelnemer 5 Het echt moeilijk met woorden.
- Onderzoeker Nee dat snap ik helemaal.
- Deelnemer 5 Wij hebben geen Google translate voor Nederlands. Echt heel anders.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 7 In Syrië, wij hebben die niks. Maar hier in Nederlands, je moet alles weten. Ja, maar echt.
- Onderzoeker Is dat moeilijk?
- Deelnemer 7 Ja ik vind van die gemeente echt moeilijk.
- Deelnemer 5 Is voor ons moeilijk, maar is goed.
- Deelnemer 7 Goed, ja, maar dit is niet alleen van hier. In Syrie wij hebben niets, wij hebben geen afspraak, wij hebben niets. Als jij bent ziek, jij gaat gewoon snel ziekenhuis, geen huisarts geen afspraak. Hier jij moet eerst bellen, jij bent ziek, jij moet uitleggen waarom jij naar die ziekenhuis wilt, waar heb je pijn en zo en dan krijg je paracetamol. Maar nee, in syrie jij gaat snel naar ziekenhuis als jij hebt pijn of zo.
- Deelnemer 6 Ik vind ook beter in mijn land. Ziekenhuis is beter in Eritrea. Maar hier volgens mij. Ik was ziek, ik heb gebeld naar mijn huisarts, zij zei wat heb je, ik heb alles verteld. Toen was ik daar gegaan tot nieuwe afspraak. Toen ik had afspraak, mijn lichaam was zelf verbeterd.
- Deelnemer 7 Ik heb nieuwe beugel, ik heb die tandpijn. Dus ik heb gebeld die tandarts, ik heb gezegd ik heb pijn en ik kan niet blijven zo. Hij zegt ja is goed doe maar die afspraak en ik zeg ja. Hij zegt volgende week kom om die tijd en ik zeg maar ik heb nu pijn alsnog. Als morgen is is oke maar volgende week....
- Onderzoeker Ja dan moet je nog een week met pijn.
- Deelnemer 7 Ja maar ik ga niet slapen van pijn.
- Onderzoeker Nee ja heel vervelend. Oké, bedankt voor jullie verhalen, We zijn door de tijd heen. Willen jullie nog iets kwijt? Willen jullie nog iets vertellen wat je nog niet verteld hebt?
- Deelnemer 7 Ja was echt mooi.
- Deelnemer 6 Ja voor mij ook. Doen wij nog hier schrijven? Dat is de laatste.
- Onderzoeker Nou, dat maakt niet uit. Ik heb nog een bedankje voor jullie. Jullie mogen een reep chocola uitkiezen voor vanavond misschien of straks. Ik heb allemaal verschillende smaakjes.
- Onderzoeker Heel erg bedankt. Ja, Ik ga dus hier straks een ontwerp voor maken. Willen jullie eventueel later als ik wat verder ben, dat nog een keer testen, bijvoorbeeld? Dat ik even mag kijken of het werkt, want Ik wil nu niet een oplossing bedenken die eigenlijk niet werkt natuurlijk.
- Deelnemer 6 Ja leuk.
- Deelnemer 7 Ja vind ik ook leuk

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 8	Vind het geen probleem.
Onderzoeker	Hebben jullie verder nog tips voor mij? Had ik iets anders moeten doen, of?
Deelnemer 5	Je doet op school. Ja, het voelt echt leuk, maar over school of soms moet je even of zo. Die was over gemeente, toch?
Deelnemer 7	Ja die gemeente was een beetje moeilijk, heb je ook over die ander gedaan?
Onderzoeker	Oh ja dat is ook leuk. Nou dank jullie wel he!

G2 - Focus Group transcripts

Transcript Focus Groep 3

Onderzoeker Hi, wat fijn dat jullie mij even willen helpen. Ik weet niet wat Maria net verteld heeft? Niet zo veel. Ik ben voor mijn afstuderen bezig met een onderzoek naar de participatie, dus meedoen in de maatschappij, van mbo studenten en met dit onderzoekje wil ik erachter komen wat precies het probleem nu is want in heel veel rapporten lezen we dat jongeren zich niet gehoord voelen en dat ze bij de coronamaatregelen, bijvoorbeeld totaal over het hoofd gezien zijn.

Instemmend geknik van deelnemers

Onderzoeker Ja, dat daar herken je je in? En ik wil graag een manier verzinnen waarop we dat wat makkelijker kunnen maken, zodat ook in keuzes in Den Haag en keuzes die de gemeente maakt dat jullie daar allemaal veel beter in meegenomen worden, zodat de wereld een stukje leuker wordt om in te wonen. En daar heb ik een soort creatieve sessie voor voorbereid. Maar first things first, laten we elkaar even leren kennen. Zullen we een kort voorstelrondje doen?

Deelnemer 9 Ik ben *Deelnemer 9*, ik ben 18 jaar, ik kom uit Delft. Verder nog iets?

Onderzoeker Want je doet de entreeopleiding hier toch?

Deelnemer 9 Ja.

Onderzoeker En wat doe je in je vrije tijd?

Deelnemer 9 Ik, in mijn vrije tijd werk ik, en chillen meestal.

Onderzoeker Oke chillen. En wat voor werk doe je?

Deelnemer 9 Ik werk in een restaurant.

Onderzoeker Leuk! In de bediening?

Deelnemer 9 Ja.

Onderzoeker Oké dankjewel.

Deelnemer 9 Alsjeblieft.

Onderzoeker Hahah, oke en jij?

Deelnemer 10 Ik ben *Deelnemer 10*, 16 jaar oud, ik werk als bezorger en ben vaak buiten.

Onderzoeker Oké, vind je je werk leuk?

Deelnemer 10 Meh.

Onderzoeker Waarom?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 10 Ja is niet leuk, maar het levert geld op.
- Onderzoeker Duidelijk, dankjewel.
- Deelnemer 11 Ik ben *Deelnemer 11*, ik ben 19 jaar, ik kom uit Den Haag en ik werk als bezorger. Verder doe ik veel met vrienden.
- Onderzoeker Chillen ook? Oke cool.
- Deelnemer 12 Ik ben *Deelnemer 12*, ik ben 16 jaar en kom ook uit Delft. Ik werk ook en ik voetbal nu graag in mijn vrije tijd.
- Onderzoeker Oke, cool. Zal ik mezelf ook even voorstellen? Dat is misschien wel leuk toch? Ik ben Marijn, ik ben 26 en in mijn vrije tijd, ja ik studeer dus ook nog en in mijn vrije tijd zing ik in een popkoor als mijn stem niet helemaal verrot is hahah. Ik ben een beetje verkouden, ik heb geen covid, dat heb ik getest. We gaan zo met de sessie beginnen, het duurt ongeveer een uurtje.
- Deelnemer 10 Een uur?!
- Onderzoeker Ja, maar dan hoeft je een uur niet in de les te zitten! En ik hoop dat dit leuker is dan de les hahah.
- Deelnemer 10 Mag ik niet toch terug naar de les?
- Onderzoeker Ja van mij mag dat. Je hoeft niet hier te zitten nee.
- *Deelnemer loopt de klas uit**
- Onderzoeker Zou jij anders even hier kunnen komen zitten? Dat is wat makkelijker voor de uitleg, dan zitten jullie niet zo ver weg.
- *Docent komt de klas in**
- Docent Sorry voor *Deelnemer 10*, ik heb vervanging voor je geregeld.
- Onderzoeker Oh wat goed, dankjewel. Hoi, Ik ben Marijn
- Deelnemer 13 Ik ben *Deelnemer 13*.
- Onderzoeker Cool, fijn dat je wilt invallen. We gaan een klein onderzoekje doen over de participatie van mbo studenten, dus dat zijn jullie. Ten eerste is het natuurlijk heel fijn dat jullie mij willen helpen, en het is heel belangrijk om te weten dat er geen goede en foute antwoorden zijn, want Ik ben gewoon heel erg benieuwd naar jullie meningen wat jullie denken. Dus jullie zijn de experts vandaag. Zeg vooral gewoon wat je echt denkt, want we het maakt allemaal niets uit, maar omdat ik ook graag precies wil weet hoe het zit, ga ik wel ook veel doorvragen en veel vragen waarom. Het kan zijn dat ik dat echt 6 keer vraag en als je het irritant vindt, dan moet je het gewoon zeggen. Hebben jullie vragen voordat we gaan beginnen?
- Onderzoeker Het specifieke onderzoekje wat we zo gaan doen gaat over hoe jullie tegen ambtenaren aan kijken. Dus mensen die bij de gemeente werken. En wat zij anders zouden kunnen doen om

G2 - Focus Group transcripts

- jullie beter te helpen. En over wat het betekent om invloed te hebben. Is dat duidelijk?
- Deelnemer 13 Een beetje.
- Onderzoeker Een beetje. Ok dan hoop ik dat het zo nog wel duidelijker wordt als we aan de slag gaan. Hebben jullie vragen? Nee. Pak vooral een koekje als je wil trouwens of doen jullie allemaal aan de ramadan? Anders lekker toe tasten hoor!
- Onderzoeker Om eerst even in te komen, mag iedereen zo meteen een dier kiezen wat je vandaag het meeste voelt. Ik zal even een voorbeeld geven. Ik voel me de egel. Ik vind deze eigenlijk best wel nieuwsgierig uitzien, maar hij is ook wel een beetje terughoudend en ik vind het toch wel een beetje spannend om deze sessie zo te doen, dus daarom ben ik de egel vandaag. En de egel is prikkelig en mijn keel is ook prikkelig hahahah.
- Onderzoeker Hebben jullie een idee?
- Onderzoeker De krokodil? Waarom kies je de krokodil?
- Deelnemer 11 Hij ziet er gewoon goed uit, sowieso.
- Deelnemer 12 Oké, maar wacht, ik snap het niet, dat snap ik.
- Deelnemer 9 Welke past het beste bij jou?
- Onderzoeker Ja precies, welk dier voel je je vandaag? Of welke vind je het coolst?
- Deelnemer 12 Oh van hoe ik ben?
- Onderzoeker Ja precies.
- Deelnemer 12 Oh ja.
- Deelnemer 9 Ik denk dat je schaap moet nemen.
- Deelnemer 12 Ja ik ben rustig dus ik weet niet welke het is, rustig?
- Onderzoeker De goudvis misschien dan? Of de luiaard, die is echt wel heel chill natuurlijk.
- Deelnemer 12 Ik neem de vis. Omdat ik rustig ben. Ik ben altijd rustig.
- Onderzoeker En de vis, die doet gewoon ook een beetje chillen, beetje zwemmen?
- Deelnemer 12 Gewoon zwemmen ja.
- Onderzoeker Oke, en waarom kies jij de leeuw?
- Deelnemer 9 Geen reden.
- Onderzoeker Wat zou een reden kunnen zijn?
- Deelnemer 9 Jagen. Ik jaag ook altijd
- Onderzoeker Waar jaag je dan op?

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 9 Zullen we het daar maar niet over hebben?

Onderzoeker Hahah oke. Ben jij er ook al aan toe? Kan ik helpen met iets?

Deelnemer 13 Gaat u vragen stellen en zo? Over school?

Onderzoeker Nee niet over school. Wil je een dier kiezen? Waarom kies je de vlinder?

Deelnemer 13 Want Ik ben vrij en ik leef in mijn eigen wereld.

Onderzoeker Oh wat een mooi antwoord. Nou nu iedereen een dier heeft, is de volgende stap, en dit soort kleine opwarmingsoefeningetje. Als je dit dier nou echt zou zijn, wat zou je dan doen om aandacht te trekken van andere dieren? Wil jij beginnen misschien?

Deelnemer 12 Maakt niet uit welke vis, maar misschien als ze gewoon een mooie kleur heeft bijvoorbeeld die je bijna nooit ziet. Omdat je dan aandacht trekt.

Onderzoeker Omdat het er dan anders uit ziet dan andere dingen?

Deelnemer 12 Ja precies andere kleuren en zo gewoon. Dat denk ik.

Onderzoeker Oke. En wat zou jij als leeuw doen?

Deelnemer 9 Jagen of zo iets.

Onderzoeker Ja trekt dat de aandacht? Moet je als leeuw niet juist eerst heel voorzichtig sluipen als je aan het jagen bent?

Deelnemer 9 Ja klopt ja, rustig aankijken, scherp kijken en dan jagen.

Onderzoeker Oke. En, wat zou je als krokodil doen?

Deelnemer 11 Wat?

Onderzoeker Stel je zou de krokodil zijn, wat zou je dan doen om aandacht te trekken?

Deelnemer 11 Weet niet, iets wat de krokodil doet.

Onderzoeker Wat doet de krokodil dan?

Deelnemer 11 Hij zou zeg maar een beetje sneaky...

Deelnemer 12 Grote mond open doen.

Deelnemer 11 Z'n tanden laten zien.

Onderzoeker En wat zou de vlinder doen om aandacht te trekken?

Deelnemer 13 Ik weet niet.

Deelnemer 12 Groen, ik denk.

Deelnemer 11 Duurt het nog lang?

Onderzoeker Ja, oke laten we doorgaan naar het volgende onderdeel. Nou bij de gemeente daar werken natuurlijk allemaal verschillende

G2 - Focus Group transcripts

mensen en die proberen er samen voor te zorgen dat om de stad zo leuk mogelijk te maken en een prettige plek voor iedereen om te wonen en er komen heel veel verschillende dingen bij kijken om een stad leuk te maken. Dus mijn eerste vraag aan jullie is eigenlijk of jullie soort agenda zouden kunnen maken van wat zijn onderwerpen waar iemand die bij de gemeente werkt, waar denken die over na? Ik kan wel een voorbeeldje geven, dus bijvoorbeeld woningen zijn zo mee bezig of poep op straat, dat soort dingen. Dan mogen jullie als groep samen overleggen en hier een aantal dingen opschrijven. Hij hoeft niet helemaal vol

- Deelnemer 12 Gewoon naast die?
- Onderzoeker Ja, ja precies.
- Deelnemer 12 Verkeer.
- Deelnemer 9 Doe gelijk ook woning.
- Deelnemer 11 Heeft u die kaartjes nog nodig?
- Onderzoeker Nee hoor.
- Deelnemer 9 Vervoer? Of is het over.. Nee nee nee..
- Onderzoeker Ja bijvoorbeeld. Het gaat er ook niet om of dit echt waar is. Het gaat om wat jullie denken dat de gemeente doet. Dus het maakt eigenlijk niets uit, of het goed of fout is.
- Deelnemer 12 Heeft vervoer er mee te maken?
- Onderzoeker Dat kan ik ook terug aan jullie vragen, denken jullie dat? Het gebeurt in de stad dus dan moet misschien iemand er iets over vinden, toch?
- Deelnemer 12 Ja daarom.
- Onderzoeker Dus het zou wel een goede optie zijn denk ik.
- Deelnemer 11 Mevrouw, mag ik ook naar de klas?
- Onderzoeker Ja van mij wel. Je hoeft hier niet te zijn.
- Deelnemer 12 Ja ik weet niet meer dingen.
- Onderzoeker Stel, je gaat verhuizen. Wat voor aan wat voor soort dingen moet je dan denken om te doen?
- Deelnemer 12 Contract van het huis bijvoorbeeld. Belasting, toch?
- Onderzoeker Schrijf maar op.
- Deelnemer 12 Maar nee, dat is iets in de stad, dus is dat?
- Onderzoeker Ja maar de gemeente....
- Deelnemer 12 O oke oke oke.
- Onderzoeker Het gaat dus om waar de gemeente mee bezig is.

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 13 Dat moet je bij de gemeente aanvragen toch, of niet?

Onderzoeker Ja, dat kan.

Deelnemer 12 Huizen.

Onderzoeker Ja je hebt woningen al, dus at.

Deelnemer 12 Ja, ik dacht gewoon bouwen?

Onderzoeker Oh ja. Dat is wel anders inderdaad.

Deelnemer 9 Paspoort en identiteit.

Deelnemer 12 ID.

Onderzoeker Ja goeie. En is de gemeente bijvoorbeeld ook bezig met verzorgingstehuizen of bejaardentehuizen ofzo zou dat iets zijn waar ze mee bezig zijn?

Deelnemer 9 Dat weet ik eigenlijk niet.

Deelnemer 12 Nee dat is toch.. Ik denk dat.. Ziekenhuis toch, dat heeft met... Nee ik bedoel, ik weet het niet.

Onderzoeker Of scholen doen ze misschien wel wat voor? Ja ik weet het ook niet hoor.

Deelnemer 12 Scholen? Ja, dat wel. Ik denk ja wel.

Onderzoeker Als jullie op een gegeven moment zoiets hebben van, 'ik denk dat dit het wel ongeveer is', dan is dat ook goed hoor, de lijst hoeft niet helemaal vol.

Deelnemer 9 Sorry maar ik ga ook even naar de klas. Excuses.

Onderzoeker Nee dat geeft niet.

Deelnemer 9 Ik wil je helpen maar...

Onderzoeker We gaan nu het leuke deel doen.

Docent komt binnen

Docent Hoi goeiedag sorry Marijn ja, ik heb wel een goede vervanger.

Onderzoeker Dank je wel!

Docent Gaat alles goed hier voor de rest?

Onderzoeker Ja *Deelnemer 9* gaat ook weg, maar het komt goed, dat maakt niet uit.

Docent Wil je nog een vervanger?

Onderzoeker Nee, we gaan gewoon door, het is goed zo. Dankjewel dat je er bent! Ik ben Marijn.

Deelnemer 14 Ik ben *Deelnemer 14*.

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Wat een leuke naam, leuk dat je er bent. Het onderzoekje gaat over de participatie van jongeren in de gemeente, dus hoe kunnen we ervoor zorgen dat de gemeente beter luistert naar wat jongeren nodig hebben en hoe kunnen jongeren dat zelf beter aangeven? Dus we waren nu net een lijstje aan het maken van dingen waar de gemeente over aan het nadenken is en je had al opgeschreven verkeer, woningen, openbaar vervoer, belasting, ja, maar dat is wel belangrijk. Het maakt niet uit of iets waar is of niet. Het gaat gewoon wat jullie denken dat de gemeente doet dus er zijn geen foute antwoorden.
- Deelnemer 14 Nu is de vraag dus zeg maar, wat denken wij dat de gemeente over na denkt?
- Onderzoeker Ja precies.
- Deelnemer 14 Voor ons of voor gewoon voor iedereen?
- Onderzoeker In het algemeen ja voor iedereen.
- Deelnemer 14 O ja, dat is heel breed. Ook over de integratie en over het aantal woningen.
- Onderzoeker Wil je dat erbij schrijven?
- Deelnemer 14 Ik kan alleen niet zo goed spellen misschien.
- Onderzoeker Nou, maar dat geeft niet. We praten er ook over, dus dan weet ik wat je bedoelt. Heb jij nog iets bedacht wat de gemeente doet?
- Deelnemer 13 Wat hadden jullie allemaal?
- Onderzoeker Woningen, verkeer, openbaar vervoer, belastingen. Dat kan ik op zijn kop even niet lezen. Oh ID en paspoort aanvragen, scholen, integratie, bouwen.
- Deelnemer 13 Parkeerplaats?
- Onderzoeker Ja. Nou, ik vind het een hele mooie lijst zo zullen, zullen we door Nou bij de gemeente werken natuurlijk allemaal mensen, die werken bij verschillende afdelingen en dat zijn heel veel verschillende mensen. Maar wat nou als we de personen die bij de gemeente werken proberen te vangen in één persoon, hoe zou die persoon er dan uitzien? Dat is de vraag nu. En om dat even wat ja concreter te maken, heb ik wat dingetjes voorbereid die jullie kunnen gebruiken. Allemaal kleding en kapsels. Je mag er in knippen als je denkt, nou het moet eigenlijk een korte broek zijn, of het haar moet anders, dat mag allemaal. We gaan nu een ambtenaar maken, dus iemand bij de gemeente werkt, die het heel slecht doet voor jongeren, dus die houdt totaal geen rekening met jongeren en die doet gewoon lekker wat hij zelf wil.
- Deelnemer 14 Maar dat kan je toch niet echt met de uiterlijk of kleding? Dat is dan toch een beetje en vooroordeel? Of ligt dat aan mij? Ja ik

G2 - Focus Group transcripts

- kan zeggen die of die doet dat maar dat is helemaal niet onderbouwd.
- Onderzoeker Nee, dat klopt helemaal.
- Deelnemer 14 Ja ik kan wel iets doen, maar een slechte ambtenaar, hoe ziet hij eruit?
- Deelnemer 12 Ja dat weet je niet.
- Deelnemer 14 Dat weet dat weet je nooit, sommige mensen zien er heel goed uit aan de buitenkant.
- Onderzoeker We gaan zo meteen ook naar het innerlijk kijken. Dit is een soort eerste stap om er achter te komen. En wat je zegt klopt, het gaat inderdaad over vooroordelen, maar door er eentje te maken, denk ik dat daar... Daar zit iets achter. Dus zelfs als je nu het gestreepte t shirt je pakt, dan heeft dat alsnog een reden en ik ben heel benieuwd, zeg maar wat jullie vooroordelen eigenlijk zijn over ambtenaren, juist.
- Deelnemer 14 Ja, want ambtenaren is als je in de overheid zit ook? Of is dat..
- Onderzoeker Ja precies, dus dit gaat om iemand die dus bij een afdeling van de gemeente werkt, die met bijvoorbeeld dit soort onderwerpen bezig is.
- Deelnemer 14 Ja oké, niet iemand gewoon bij de gemeente receptie.
- Onderzoeker Nee nee precies, dus wel echt iemand die bezig is met het maken van de regels en het beleid. Snappen jullie het?
- Deelnemer 14 Ja nee, ik snap het wel.
- Deelnemer 12 Nou, ik heb denk ik een.
- Onderzoeker Ja, wat zou jouw eerste ingeving zijn?
- Deelnemer 14 Ik zou gewoon zeggen, iemand in pak gewoon. Omdat je dat toch het meeste ziet op tv als ze iets zeggen. Dat ze een pak aan hebben, denk ik.
- Onderzoeker Ja, en waarom denk je dat ze een pak dragen?
- Deelnemer 14 Om een bepaalde status misschien aan te tonen? Maar het kan ook gewoon zijn wat ze mooi vinden. Want bijvoorbeeld Hugo de Jonge heeft ook altijd een hele leipe schoenen aan.
- Onderzoeker Ja dat is waar.
- Deelnemer 14 Ja wat zegt dat over hem, dat hij dat gewoon mooi vind denk ik.
- Onderzoeker Maar het feit dat ie een pak aan heeft dat doet wel wat denk natuurlijk.
- Deelnemer 12 Dat zorgt wel als iemand dan in een pak binnenloopt, dan is dat heel anders dan wanneer iemand in een korte broek met sokken en sandalen binnenkomt.

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker En het gaat dus niet over hoe het nu is. Het gaat echt over het aller slechtste scenario en waar iemand totaal geen rekening houdt met jongeren. Hoe zou die ambtenaar eruitzien? Is het bijvoorbeeld de man of een vrouw?
- Deelnemer 14 Maar dat kan je niet echt weten of zo.
- Deelnemer 12 Ja precies.
- Deelnemer 12 Nou, maar doe maar gokken, gewoon een man.
- Onderzoeker Er is geen goed en fout he. Maar jullie kiezen voor een man?
- Deelnemer 12 Ja maakt me echt niet uit.
- Deelnemer 14 Ik ga gewoon zo doen en dan met gewoon dit. Ja, maar het heeft niks met huidskleur te maken. Of zo kan ik die ander nemen, of een beetje gemixt.
- Onderzoeker Ja, maar wat denk je dat de aller slechtste ambtenaar. Wat zou die?
- Deelnemer 12 Oh wat die zou doen?
- Deelnemer 14 Nou ik irriteer me meer aan mensen in pak dan mensen zonder pak.
- Onderzoeker En wat voor haar zou die hebben?
- Deelnemer 12 Gewoon een pet.
- Deelnemer 14 Zo met een vies kaal plekje. Zo met van die zijkant haren.
- Onderzoeker Hahah oke, nou dat kun je misschien wel een stukje knippen?
- Deelnemer 14 Ja, zoals zo een oude Nederlandse man, zo'n vies dingetje dat je denkt van, haal het gewoon weg.
- Deelnemer 14 Maar misschien kan 'ie toch beter heel wit zijn, of niet?
- Deelnemer 12 Ja oke is goed.
- Deelnemer 14 Als we dan toch...
- Onderzoeker Er is geen goede fout, hè, maar waarom maak je nu die keuze?
- Deelnemer 14 Ja want ja, ik weet niet.. Is toch een beetje een vooroordeel misschien.
- Onderzoeker Ja, maar dat mag. Dit gaat juist om die vooroordelen blootleggen. Wat denk jij *Deelnemer 12*?
- Deelnemer 12 In het midden gewoon, weetje we gaan nu geen ruzie maken toch.
- Deelnemer 14 Mensen met van die midden kleur, die hebben nooit zo dat kapsel ja, daardoor was het denk ik dat ik meer dat dacht. Het is gewoon zo'n oude Nederlandse mannen kapsel.
- Deelnemer 12 Oké, wat willen jullie doen? Het maakt mij niet uit.

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 14	Ja, ik zou dan hem doen en dan gewoon met die erop, en dan doe je zo dit aan de zijkant.
Onderzoeker	Het hoeft ook niet heel goed vast te zitten, hoor.
Deelnemer 12	Zo. Mooi, hè?
Onderzoeker	Prachtig.
Onderzoeker	En zou hij accessoires hebben?
Deelnemer 12	Ja een horloge of zo?
Deelnemer 14	Een duur horloge of zo.
Onderzoeker	Terwijl jij nog even aan het plakken bent, heb ik de volgende vraag voor jullie, wat voor karaktereigenschappen zou die hebben? Die hele slechte ambtenaar die totaal niet nadenkt over wat jongeren belangrijk vinden.
Deelnemer 12	Alleen over jongeren?
Onderzoeker	Ja.
Deelnemer 14	Ik ga een seconde even naar het toilet hoor.
Onderzoeker	Ja is goed.
Deelnemer 14	Ik kom echt terug hoor.
Onderzoeker	Ja geen probleem.
Deelnemer 13	Streng?
Onderzoeker	Ja streng, oke.
Deelnemer 13	Ja streng, en ook slim.
Onderzoeker	En hoe, hoe merk je dan aan die slechte ambtenaar dat 'ie streng is bijvoorbeeld, wat voor dingen doet hij dan?
Deelnemer 12	Hoe hij zeg maar zijn gezicht, zeg maar trekt, zeg maar of 'ie gewoon blij is of dat kun je ook zien aan mensen of ze gewoon blij zijn of niet, dus... Hoe noem je dat mooie Nederlandse woord, hoe hij er uit ziet?
Onderzoeker	O zijn gelaatsuitdrukkingen?
Deelnemer 12	Ja de uitdrukking, een uitdrukking dat bedoel ik.
Deelnemer 14	Ik weet ook niet goed, zijn ambtenaren mensen die gewoon in de politiek zitten, in de Tweede Kamer? Nee toch?
Onderzoeker	Officieel is iedereen die voor de overheid werkt een ambtenaar. Maar het gaat nu over binnen de gemeente.
Deelnemer 14	Ja, want die mensen ken je ook niet echt heb ik het idee.
Onderzoeker	Die bij de gemeente werken?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 14 Ja niet voor mij. Ik zou niet weten welke ambtenaren in de gemeente werken. Ook als je gaat stemmen of zo zou ik het echt niet weten wat ze ziet de naam wel, maar dat is het ook.
- Onderzoeker Heb jij gestemd voor de verkiezingen?
- Deelnemer 14 Ja.
- Deelnemer Ik niet, ik ben nog minderjarig.
- Onderzoeker Oh ja, en jij?
- Deelnemer 13 Nee ook niet.
- Onderzoeker Oké en dan het karakter, je noemde al slim en streng. Dus dan kun je in dat boxje rechtsonder of ja, voor mij voor rechts. Hier mogen jullie samen, maakt niet uit wie dat doet, karaktereigenschappen die bij de slechte ambtenaren horen opschrijven.
- Deelnemer 14 Ja dan moet je het opschrijven. Lui en agressief.
- Deelnemer 12 Dan moet moeten we eerst nog even kiezen toch?
- Deelnemer 14 Ik zou doen lui en wat jij zei.
- Deelnemer 12 Heb je een mooi handschrift?
- Deelnemer 14 Ja maar dat maakt niet zo veel uit.
- Onderzoeker Nee dat maakt niet uit. Maar jij had al heel veel geschreven net toch, dus dan kun jij nu een beetje doen.
- Deelnemer 12 Ja agressief toch zei je?
- Deelnemer 13 Nee, hij is streng.
- Deelnemer 12 Dat is hetzelfde toch.
- Onderzoeker Ja is dat het zelfde?
- Deelnemer 12 Nee agressief... Streng... Nee ehh wat? Nee nee nee is anders. Wat is het verschil precies? Agressief is dat je gewoon...
- Deelnemer 14 Agressief dat iemand vechten wilt of slaan.
- Deelnemer 12 Dat wou ik eigenlijk zeggen, maar ik dacht toch...
- Deelnemer 14 En streng is gewoon, als je... Je kan ook streng zijn tegen je kind.
- Onderzoeker En wat voor dingen zou die dan doen? Als hij dan dus streng is?
- Deelnemer 14 Het kan aan een kant ook goed zijn.
- Deelnemer 12 En aan z'n gezicht toch, z'n uitdrukking, hoe hij praat met mensen.
- Onderzoeker En hoe praat hij dan met mensen?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 12 Gewoon dat hij binnensmonds praat, gewoon een beetje pittig, hoe moet ik het zeggen... Gewoon niet diegene aankijken. En dat het lijkt alsof hij geen zin heeft om te praten.
- Onderzoeker Ongeïnteresseerd bedoel je dan?
- Deelnemer 12 Ja, precies.
- Onderzoeker Die staat ook op de lijst. Willen jullie die opschrijven? Of niet? En er staan nog meer eigenschappen. Denken jullie dat er nog een tussen zit die echt bij de slechte ambtenaar past?
- Deelnemer 14 Misschien traag.
- Deelnemer 12 Ja traag.
- Onderzoeker Waarom doet de slechte ambtenaar dat?
- Deelnemer 12 Omdat hij misschien ongeïnteresseerd is?
- Onderzoeker Ja, maar wat bedoelen jullie dan met traag?
- Deelnemer 14 Nou gewoon ieder werk wat je doet, als je dat traag doet is dat toch gewoon slecht?
- Onderzoeker Dus er moet een beetje het tempo in zitten?
- Deelnemer 14 Of je nou ambtenaar bent of kapper, iedereen die traag is, ja dan doe je het niet goed. Dat is wel je baan.
- Onderzoeker En is het dan belangrijker dat 'ie het snel doet of dat 'ie het precies doet?
- Deelnemer 12 Precies.
- Onderzoeker Dus als die heel precies is, maar ook traag, dan is dat beter dan wanneer die niet precies doet, maar wel snel?
- Deelnemer 14 Traag is denk ik sowieso niet goed denk ik in de politiek.
- Deelnemer 12 Traag dat 'ie gewoon geen zin heeft, dat is erg.
- Onderzoeker Staat er nog iets tussen waarvan je denkt nou dat hoort er echt bij?
- Deelnemer 14 Voor mij niet.
- Deelnemer 12 Nee, denk ik niet.
- Onderzoeker Nee, oke, dan is dit voor dit onderdeel. Dan gaan we door naar de volgende stap namelijk over wat voor dingen denkt de slechte ambtenaar? Nou, jullie hebben net al bedacht van, dit zijn allemaal dingen waar de gemeente eventueel mee bezig is. En van deze lijst, welke drie dingen vindt de slechte ambtenaar dan het belangrijkste? Waar denkt hij het meeste over na? Of als je nog iets anders bedenkt dan mag dat ook.
- Deelnemer 12 Hij is zeg maar, dus hij zag....

G2 - Focus Group transcripts

- Onderzoeker Ja dus de ambtenaar die helemaal geen rekening houdt met jongeren. Ja, voor welke onderwerpen is hij dan heel erg bezig?
- Deelnemer 12 Ik denk voor woning.
- Onderzoeker Nou, schrijf maar op. Zijn jullie het daar mee eens?
- Deelnemer 14 Nee ik denk het eigenlijk juist niet. Ik denk juist dat, want veel jongeren hebben juist woningen nodig nu en ik denk dat een slechte ambtenaar dan juist niet met woningbouw bezig is, maar juist eerder misschien meer met het tegenovergestelde.
- Deelnemer 12 Misschien vervoer bijvoorbeeld openbaar vervoer, dat 'ie gewoon bijvoorbeeld hier hebben we studenten OV, dat 'ie gewoon...
- Deelnemer 14 Dat 'ie daar op tegen is inderdaad.
- Deelnemer 12 Ja of bijvoorbeeld als gewone jongeren onder 18 dat ze gewoon meer moeten betalen. Dat ze moeten inchecken of zo.
- Deelnemer 14 Ik doe wel 'Geen gratis OV meer'. Geen studenten OV.
- Onderzoeker Moeten jullie zelf veel reizen met het OV?
- Deelnemer 12 Ik woon bij het ziekenhuis.
- Onderzoeker En kom je dan op de fiets of met het OV?
- Deelnemer 12 Nee, nee met het OV. Maar ik gebruik mijn OV kaart bijna nooit. Alleen voor school en naar mijn oma gaan.
- Onderzoeker Oh ja. En wat staat er nog meer hoog op zijn lijstje?
- Deelnemer 14 Ja dan zou ik ook zeggen 'geen studiefinanciering'.
- Deelnemer 12 Maar kijk, jongeren betalen geen belasting toch?
- Deelnemer 14 Maar dat valt wel daaronder...
- *Lange stilte**
- Deelnemer 14 Ja ik zou zeggen van geen hypotheek en zo? Moeilijk een hypotheek... Maar ik weet niet hoe je dat noemt. Dat hij de regels aanscherpt om hypotheek aan te vragen of zo.
- Onderzoeker Ja, nou, dat vind ik heel mooi verwoord hoor, dat kun je toch opschrijven? Als iedereen dat denkt.
- Deelnemer 12 Dat ze bijvoorbeeld die jongeren die werken in een supermarkt of zo dat ze gewoon minder verdienen.
- Deelnemer 14 Ja dat is ook een hele goede! Minimumloon omlaag.
- Deelnemer 12 En misschien op zondag geen dubbel betaalt.
- Deelnemer 14 Ja dat is ook een hele goeie.
- Onderzoeker Nou, het is een mooie lijst.
- Deelnemer 14 Moeten we nu opschrijven wat hij doet?

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	Ja dus wat voor dingen doet hij om een slechte ambtenaar te zijn.
Deelnemer 14	Ik weet echt wat dat is, want echt heel veel ambtenaren snuiven cocaïne. Ja echt. Dat vind ik echt slecht.
Onderzoeker	Oke heftig. En als we het dan wat specifiek maken op jongeren betrekken. Wat doet de slechte ambtenaar dan?
Deelnemer 14	Ja maar dat is dus echt slecht, want veel jonge mensen die dealen cocaïne en ambtenaren zitten gewoon in de gemeente ook voor jongeren en die zijn bijvoorbeeld bezig met een wijk opbouwen voor jongeren en ondertussen kopen ze bij diezelfde jongens in. Dat is echt bizar als je er over na denkt. Dus dat vind ik wel slecht voor jongeren. Want die hebben ook echt veel geld ook.
Deelnemer 14	Ik denk racistisch zijn.
Deelnemer 12	Ja ja. Egoïstisch zijn. Voor zijn eigen, 'voor mij zou dit heel chill zijn' en dan niet meer nadenken over wat jongeren willen.
Onderzoeker	En zijn er dingen die hij specifiek zou doen om met jongeren in gesprek te gaan, bijvoorbeeld. Of is dat iets wat helemaal niet zou doen?
Deelnemer 12	Nee helemaal niet. Ook niet zeg maar de mening van hun weten. Het boeit hem gewoon niks.
Deelnemer 14	Dan doe ik 'niet praten met jongeren'. Maar misschien ook niet oprecht praten met ze. Je hebt ook heel veel van die mensen die doen dan een beetje alsof ze wel geïnteresseerd zijn.
Onderzoeker	En waar zie je dan aan dat ze doen alsof?
Deelnemer 14	Ja dat weet je nooit heel erg van iemand denk ik. Misschien dat ze wel voor een video of shows op tv komt of zo dat ze dan wel met jongeren gaan praten gaan zeggen, Oh, wat vinden jullie belangrijk en dan voor de rest er gewoon precies niets mee doen.
Onderzoeker	Ja precies dus ook dat ze er dan niks mee doen, dus niet alleen dat ze dan wel luisteren, maar dan... Is het dan erger dat ze als ze wel met jullie zouden praten, maar daar niks mee doen, of is het dan erg als ze niet met jullie zouden praten?
Deelnemer 12	Als ze er niets mee gaan doen dan hoeven ze niet met ons te praten. Ik ga niet voor iets praten dat het niet gaat gebeuren.
Onderzoeker	Oké, willen jullie hier nog iets aan toevoegen of is 'ie goed zo?
Deelnemer 14	Ja, ik vind hem wel goed, eigenlijk. Maar het is wel allemaal een vooroordeel.
Onderzoeker	Maar dat is de <i>side note</i> van deze hele opdracht natuurlijk. Dan gaan we nu de positieve kant...

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 14 Krijg je gewoon die chocola?
- Onderzoeker Jullie krijgen straks chocola omdat jullie mij zo goed aan het helpen zijn!
- Deelnemer 14 Oh zo lief! Oh en zij zijn allemaal weggelopen.
- Onderzoeker Nou ja dat is hun eigen schuld, gemiste kans ahahaha.
- Deelnemer 14 Oké, dan blijf ik nog even hahah.
- Deelnemer 12 Maar ja ik mag niets eten dus ja.
- Onderzoeker Maar het zit in een verpakking dus je kunt het mee nemen!
- Deelnemer 14 Oh is het ramadan nu? Oh respect man.
- Onderzoeker Ja echt heel knap, ik zou dat echt niet kunnen. Oke, als we dan weten wat de slechte ambtenaar is, hoe zou de ideale ambtenaar er dan uitzien? Dus de ideale ambtenaar voor jongeren?
- Deelnemer 12 Wat denken jullie van die drie?
- Deelnemer 14 Ik zou dan nu een beetje de middelste doen. Maar dat is ook zo lullig en ik weet eigenlijk ook niet waarom.
- Deelnemer 12 Ik heb een mening. Mag ik mening zeggen?
- Onderzoeker Ja natuurlijk!
- Deelnemer 12 Ik vind altijd dat ik eigenlijk gewoon algemeen. Ik vind altijd, zeg maar donker mensen. Of ja, deze mensen zijn altijd gewoon aardig of zo. Iedereen is aardig, maar ik vind, wat ik mee maak gewoon, dat ze... Ik weet niet, ik kan het echt niet uitleggen.
- Onderzoeker Dus je zou liever een donkere ambtenaar hebben?
- Deelnemer 12 Ja.
- Deelnemer 14 Dan doen we dat.
- Deelnemer 12 Ik kan het echt niet uitleggen.
- Onderzoeker Nee dat geeft niet.
- Deelnemer 14 Misschien is het ook je ja je als het toch allemaal voordeel mag zijn, kan je dat gewoon zeggen. Want een vooroordeel kan ook positief zijn.
- Onderzoeker Ja precies, maar daarom gaan we nu de ideale ambtenaar maken natuurlijk.
- Deelnemer 14 En dan nog iets met de kleren?
- Onderzoeker Ik denk niet dat 'ie naakt is of wel?
- *Gelach*
- Deelnemer 14 Misschien is dat wel de ideale ambtenaar hahaha.

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	Ja, zou je hem dan serieus nemen?
Deelnemer 14	Nou ja als het warm is.
Onderzoeker	Is het een man of een vrouw?
Deelnemer 12	Zullen we deze keer een vrouw doen?
Deelnemer 14	Ja, maar nu komt... Ik vind het heel raar. Nu lijkt net alsof als of donkere vrouwen zeg maar alsof dat de ideale ambtenaar is, terwijl dat is gewoon niet door hun uiterlijk komt maar om wat ze doen en wat voor hersenen ze hebben.
Onderzoeker	Maar kunnen ook het uiterlijk deel gewoon even snel afmaken, hoor en dan gewoon over het volgende gaan hebben. Want ik heb het idee, maar dat mogen jullie verbeteren als dat niet zo is, maar dat jullie het karakter en de dingen die ze denken doen veel belangrijker vinden dan hoe iemand er uit ziet.
Deelnemer 14	Ja ik wel.
Deelnemer 12	Laten we dit maar snel afmaken dan.
Onderzoeker	Dan kunnen we hier ook gewoon snel doorheen.
Deelnemer 12	Dus dat is een meisje, of een vrouw?
Onderzoeker	Ja als jullie dat willen.
Deelnemer 14	Ik dacht, we maken gewoon nu een gender neutraal iemand.
Onderzoeker	Ja, dat kan ook.
Deelnemer 14	Kijk dan doen we zo. En dan een mannen broek.
Deelnemer 12	Oh is dat een mannen broek?
Onderzoeker	Nou, het zijn geen setjes, niet per se hoor. De broeken zijn vrij neutraal toch?
Deelnemer 14	Ja nou dan doen we het zo. Lekker genderneutraal. Ook wel leuk als ze hier op sokken komt. Dan hebben ze een geitenwollensokken team. Ja dat laten we zo. Lekker verbonden met de aarde. En dan een ik weet niet wat voor haar. Jongenshaar?
Deelnemer 12	Gewoon een muts?
Deelnemer 14	Ja, een muts kan wel.
Deelnemer 14	Ik heb me wel altijd afgevraagd of mensen in de gemeente gewoon wel mochten aan doen wat ze zelf willen.
Deelnemer 12	Dat mag toch wel? Of moeten die altijd in pakken? Beter niet...
Deelnemer 14	Maar misschien is deze persoonlijk wel ziek geweest. Heeft ze daarom haar haar niet meer.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 12 Ja nee hoor we het maakt niet uit wat ze aan doen. Ik moest vorige jaar ook naar de gemeente voor mijn paspoort en ik zag ze gewoon normale kleding, gewoon met de gekke T-shirts en zo dus.
- Onderzoeker Oké nou dan gaan we nog even het karakter doen. Dus wat zou de ideale ambtenaar voor karaktereigenschappen hebben?
- Deelnemer 12 Aardig.
- Onderzoeker Waarom is dat belangrijk?
- Deelnemer 12 Wordt gewoon bij een...
- Deelnemer 14 Hard werkend.
- Deelnemer 12 Liefdevol.
- Deelnemer 14 Sociaal.
- Deelnemer 12 Ja.
- Onderzoeker Ja, dat zeggen jullie heel instemmend dat het belangrijk is. Waarom is dat belangrijk?
- Deelnemer 14 Eerlijk gewoon.
- Deelnemer 12 Zullen we eerst opschrijven en dan vragen stellen?
- Onderzoeker Ja is ook goed, dan doen we dat. Jij zei net liefdevol ook nog?
- Deelnemer 14 Trouw.
- Deelnemer 12 Slim, dat je slim nadenkt. Dat je gewoon...
- Deelnemer 14 En begripvol.
- Deelnemer 12 Moedig. Ja er zijn nog veel meer.
- Onderzoeker Maar welke zijn het belangrijkste? Zijn datgene die er nu staan, of mis je dan nog iets?
- Deelnemer 14 Ja empathie vind ik ook wel belangrijk.
- Deelnemer 12 Wat betekent dat?
- Onderzoeker Dat je je goed kan inleven in iemand anders. Willen jullie het lijstje dan nu even toelichten, dus waarom hebben jullie deze dingen gekozen?
- Deelnemer 12 Aardig, ja dat moet bij een goede ambtenaar. Dat moet gewoon. Wat staat er verder nog?
- Deelnemer 14 Hard werkend, sociaal, eerlijk, trouw, liefdevol, slim, begripvol en empatisch. Omdat iemand zich kan inleven in andere mensen, gewoon zijn werk hard doet. Sociaal doet met andere mensen. Eerlijk dat je niet gaat liegen en trouw dat je na komt.
- Onderzoeker Oké duidelijk. Dan gaan we weer even terug naar de agenda. Welke onderwerpen zou de ideale ambtenaar mee bezig zijn?

G2 - Focus Group transcripts

Deelnemer 13	Woningbouw.
Onderzoeker	Want dat is nu niet goed geregelt?
Deelnemer 14	Vooral woningen denk ik, in het algemeen. En ook dus bouw en zo.
Deelnemer 12	Gaat het over algemeen of over alles of alleen over jongeren?
Onderzoeker	Nou de ideale ambtenaar voor jongeren, maar dat mag ook breder zijn. Maar deze ambtenaar die denkt gewoon heel erg over jullie nou, die probeert jullie heel erg te helpen zeg maar.
Deelnemer 12	Misschien over scholen.
Deelnemer 14	Ja. En ik denk gezondheid, soort van mentale gezondheid.
Deelnemer 12	Ja, ik denk het wel, het is belangrijk.
Deelnemer 14	Voor jongeren is dat wel belangrijk.
Deelnemer 12	Dat ze gewoon dat misschien, ja dat is nu wel ook. Maar dat je misschien. Nee, dat verkoop. Ik dacht over sigaretten, want als ik boven 18 ben, dan.
Deelnemer 14	Ja, maar dat hoort er ook bij dat je informatie daarover krijgt en voorlichting. Dat is ook gezondheid allemaal. En GGZ en bijvoorbeeld het JIP centrum en zo dat soort dingen dat hoor ook allemaal bij gezondheid.
Onderzoeker	Ja, dus daar zou de ideale ambtenaren veel mee bezig zijn? Oké, en wat voor dingen zou deze ideale ambtenaar dan doen om jongeren daarin te betrekken, dus om echt te weten wat jullie vinden.
Deelnemer 12	Dus bijvoorbeeld over die woning?
Onderzoeker	Ja, ja, het hoeft niet per se aan elkaar gelinkt te zijn, hoor.
Deelnemer 13	Meer activiteiten voor jongeren.
Onderzoeker	Oke, ja. Wat voor activiteiten denk je dan aan?
Deelnemer 13	Sport misschien...
Deelnemer 12	Gewoon van alles. Meer ruimte voor sport, ja hoe moet ik het zeggen.
Onderzoeker	En zou de ambtenaar dan ook daarbij aanwezig moeten zijn bijvoorbeeld? Of maakt dat niet uit?
Deelnemer 13	Maakt niet uit nee.
Onderzoeker	Oke. En, hoe zou de ambtenaar erachter komen dat jullie dat dan dus belangrijk vinden?
Deelnemer 14	Misschien kan 'ie langs gaan in buurthuizen of zo? Met kinderen praten daar.

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 12 Of Misschien.
- Deelnemer 14 Met jongeren in gesprek gaan.
- Deelnemer 12 Of een brief naar huis sturen naar iedereen en vragen bijvoorbeeld in die brief. Laat maar.
- Deelnemer 14 In gesprek gaan?
- Deelnemer 12 Ja gewoon bijvoorbeeld, je krijgt een post binnen en in de post staat bijvoorbeeld wat je van vindt of en dat je het weer terug in de brievenbus stopt en dat je het weer naar hem stuurt.
- Onderzoeker Een enquête?
- Deelnemer 14 Ja dat!
- Deelnemer 12 Ja, dan kan hij zien wat wij er van vinden.
- Deelnemer 14 En.....
- Onderzoeker Nou, als jullie denken dat het zo goed is, is het ook oke hoor, het hoeft niet helemaal vol. Zou die bijvoorbeeld ook op scholen langs gaan, of jullie uitnodigen op het gemeentehuis?
- Deelnemer 12 Wat denken jullie nog?
- Deelnemer 14 Ja, hij kan wel goed vergaderen.
- Onderzoeker Zouden jullie daar dan ook naartoe gaan?
- Deelnemer 14 Hangt ervan af.
- Deelnemer 12 Vertel, misschien is het niet belangrijk voor mij.
- Onderzoeker Oké stel, het is een onderwerp wat jullie belangrijk vinden.
- Deelnemer 12 Ja dan ga ik.
- Onderzoeker Hebben jullie zoiets wel eens gedaan?
- Deelnemer 14 Nou ik stem, dat vind ik al genoeg.
- Deelnemer 12 Ja ik ben nog jong, dus...
- Deelnemer 14 Maar mensen die bij de politie werken zijn toch ook ambtenaren?
- Onderzoeker Ja klopt.
- Deelnemer 14 Oh, dan heb ik ook, ja.
- Onderzoeker Ja, wat wilde je zeggen?
- Deelnemer 14 Ja dan heb ik wel eens met een ambtenaar gesproken. Iedere politieagent is dan een ambtenaar?
- Onderzoeker Ja officieel wel. Maar mijn onderzoek gaat specifiek over mensen die dus bij de gemeente de regels verzinnen.
- Deelnemer 14 Ja nee, daar is hij zowel goed denk ik.

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker Oke. Heb jij nog iets toe te voegen?

Deelnemer 13 Nee.

Onderzoeker Hebben jullie nog zin in een hele kleine oefening, of zijn jullie er wel klaar mee?

Deelnemer 14 Ja hoe laat is het? De les is nog niet voorbij toch?

Onderzoeker Het is 10 over.

Deelnemer 14 Oh nee dan is het prima.

Onderzoeker Dan mogen jullie je telefoon pakken.

Deelnemer 14 Oh die heb ik alleen niet.

Onderzoeker Oh dan mag je het wel op mijn telefoon doen. Dan heb ik een klein quizje voor jullie. Je mag naar test.njr.nl gaan. En dan mag je dat tasje even invullen. Dus als je klaar bent komen er drie sterke punten uit en die mag je dan hier pakken. En dan kom je er achter waar je goed in bent.

Onderzoeker Nou jullie hebben in elk geval al helemaal verschillende. Dat is interessant.

Deelnemer 12 Wat staat hier?

Deelnemer 14 Harmonieus.

Deelnemer 12 Wat betekent dat?

Onderzoeker Dat alles goed in balans is. Nou, dit zijn jullie sterke punten. En dan heb de vraag voor jullie. Stel, je kunt maar geen geschikte woning vinden, dus je hebt eigenlijk een beetje moeite met de gemeente en dat gaat eigenlijk niet zo goed. Hoe zou je dan deze sterke punten inzetten om van je te laten horen? Hoe zou je dat dan bij de gemeente aankaarten?

Deelnemer 12 Deze denk ik.

Deelnemer 13 Ik snap het niet.

Onderzoeker Nou, dit zijn dus jouw sterke punten en als ze stel je het een beetje gedoe met de gemeente, je kan er geen geschikte woning vinden. Hoe zou je deze sterke punten dan in kunnen zetten om van je te laten horen bij de gemeente en te vertellen, nou dit gaat eigenlijk niet zo goed.

Onderzoeker Dus jij kwam aan met de verkenner?

Deelnemer 12 Nee hoor wacht wacht. Ja ik denk wel de verkenner. Ik weet het echt niet.

Onderzoeker Ja, het is bedoeld om je te helpen, dus je hoeft er niet perse een in te zetten, maar stel hoe? Ja, hoe zou je, als je weet dat dit jouw sterke punten zijn, wat zou je daar dan mee kunnen?

G2 - Focus Group transcripts

- Deelnemer 14 Ja, ja, ik zou het gewoon niet zo formeel doen dan denk ik, als ik mezelf zo zie.
- Onderzoeker Wat betekend dat voor jou?
- Deelnemer 14 Ja, dat doet ook gewoon tijdens een zakelijke lunch kan ofzo dat je dingen kan zeggen of gewoon even naar iemands kantoor kan lopen en gewoon op een heel veel vriendelijke manier aankloppen. Heel laagdrempelig eigenlijk ja, heel toegankelijk opstellen, zo dan gewoon snel het regelen. Als ik vriendelijk ben en ja...
- Onderzoeker En, heb je weleens problemen gehad met de gemeente?
- Deelnemer 14 Ja, hahahah.
- Onderzoeker Wil je daar wat over vertellen? Of liever niet.
- Deelnemer 14 Ja de politie is ook gemeente, toch?
- Onderzoeker Ja. Maar hoe heb je dat doen aangepakt toen er gedoe was? Je hoeft verder niet te vertellen wat er aan de hand was hoor.
- Deelnemer 14 O nee, dat hangt ook heel erg... Dat weet ik ook niet zo goed.
- Onderzoeker En heb jij al wat bedacht?
- Deelnemer 12 Nee ik heb nog nooit problemen gehad met de gemeente.
- Onderzoeker Nee, maar ik bedoel of je al iets bedacht had voor met de kaartjes.
- Deelnemer 14 Heb je nog nooit een boete gekregen ofzo?
- Deelnemer 12 Nee.
- Deelnemer 13 Nee.
- Onderzoeker Wow, dat vind ik echt knap.
- Deelnemer 14 Maar gewoon door rood rijden of zo?
- Deelnemer 12 Nee nee nee ik heb nog nooit zwartgereden.
- Onderzoeker En, hoe zou jij bij de gemeente vertellen dat het niet goed gaat. Zou je dat vertellen?
- Deelnemer 13 Eh ja. Misschien.
- Onderzoeker Waarom misschien? Waar hangt dat dan van af?
- Deelnemer 13 Als iets slecht gaat, als ik aan gemeente zou vertellen. Ja misschien want soms als iemand niet aardig is, ga ik niet in discussie met die persoon. Of ga ik mijn mening helemaal niet geven. Soms wel soms niet.
- Onderzoeker En hoe zou je dat dan doen? Dus stel, je zit in de situatie dat je het wel gaat aankaarten, wat zou je dan doen?
- Deelnemer 13 De aanpakker.

G2 - Focus Group transcripts

Onderzoeker	En hoe ziet dat er dan uit? Wat voor dingen doe je dan?
Deelnemer 13	Ja ik zeg gewoon van die situatie.
Onderzoeker	Oke. Gezien de tijd denk ik dat we er maar mee op houden. Willen jullie nog iets kwijt? Wat vonden jullie er van? Je mag heel eerlijk zijn he, want dan kan ik het ook weer verbeteren.
Deelnemer 12	Ja het was gewoon een leuke les. Eerlijk.
Onderzoeker	Ja, voelt het als een les?
Deelnemer 12	Geen les maar, zo'n sessie vind ik leuk.
Deelnemer 13	Voor mij was het wel een beetje een les. Want ik weet niet zo veel van gemeente, ik ben pas hier gekomen. Ik ben hier misschien een jaar of zo.
Deelnemer 14	O ja, waar kom je vandaan?
Deelnemer 13	Van Curaçao.
Deelnemer 12	Zo je kan goed Nederlands praten!
Deelnemer 14	Oh dan heb je wel mooie zon achter je gelaten!
Onderzoeker	Vind je het wel leuk hier?
Deelnemer 13	Ja.
Deelnemer 12	Ik woon ook nog niet lang hier. Nee 6,5 jaar, maar ik vind ook niet echt lang.
Deelnemer 14	En waar kom jij vandaan?
Deelnemer 12	Syrië.
Deelnemer 14	Oh daar schijnt de zon ook wel.
Onderzoeker	Zeg <i>Deelnemer 14</i> mis jij de zon een beetje of zo?
Deelnemer 14	Nee maar ik ben, dat is het eerste wat ik denk van mensen als je gewoon naar Nederland verhuist, wat voor *** weer...
Deelnemer 13	Ben jij ook in Curaçao geweest?
Deelnemer 14	Nee nog nooit.
Onderzoeker	En zou ik iets anders moeten doen? Wat zou de sessie beter kunnen maken?
Deelnemer 9	Nou, die andere jongens zijn weggelopen. Ja, dat kan je beter aan hun vragen, denk ik. Als je hun aandacht erbij kan houden, dat is heel knap.
Onderzoeker	Lopen zij vaker weg uit dingen?
Deelnemer 12	Ik ken alleen die naast me zat, de rest ken ik niet.
Onderzoeker	Oke, nou heel erg bedankt voor jullie tijd. Ja, ik ga dus met deze input ga ik proberen om iets beter te kunnen verwoorden wat

G2 - Focus Group transcripts

het wat het probleem nou eigenlijk is. En dan ga ik daar dus iets voor proberen te ontwerpen. Een een oplossing en die moet dan ook weer gaan testen en dat wil ik allemaal zoveel mogelijk in samenspraak met jongeren doen omdat ik het heel belangrijk vind om het niet voor jullie in te vullen. Vinden jullie het wel leuk om daar op een ander moment nog een keertje naar terug te kijken?

Deelnemer 14 Oh op school wel hoor.

Andere deelnemers knikken instemmend

Onderzoeker Oke top. Dan stop ik nu de opname.

G3 - Generated materials

AGENDA

- ☐ verkoop
- ☐ woning
- ☐ overlastverhaal
- ☐ belasting
- ☐ huizen bouwen
- ☐ ID paspoort
- ☐ scholen
- ☐ integratie
- ☐ woningbouw
- ☐ parkeerplaatsen
- ☐
- ☐
- ☐
- ☐

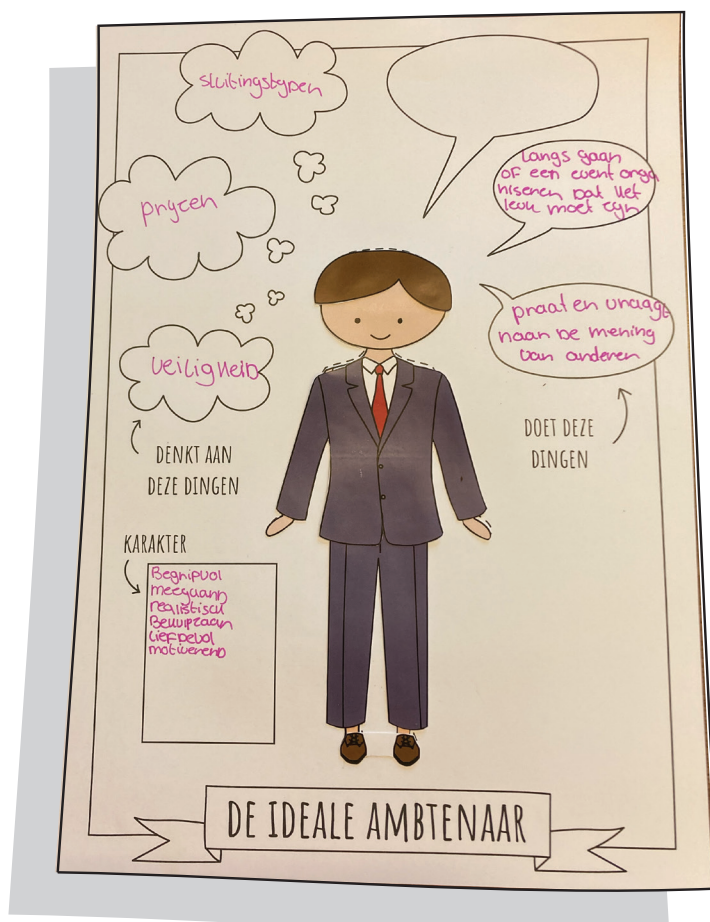
AGENDA

- ☐ FERIËKEID
- ☐ SOLIDARITEIT
- ☐ AANVRAGEN
- ☐ VRIJHEID
- ☐ GEELKE WAARDIGHEID
- ☐ VEILIGHEID
- ☐ VERANTWOORDELIJK
- ☐ ID KAART
- ☐ VERHUZEN
- ☐ PROBLEMEN
- ☐ HUWELIJK
- ☐ UITKERINGEN
- ☐ VRIJWILLIGERS WERK.
- ☐ PENSIOEN

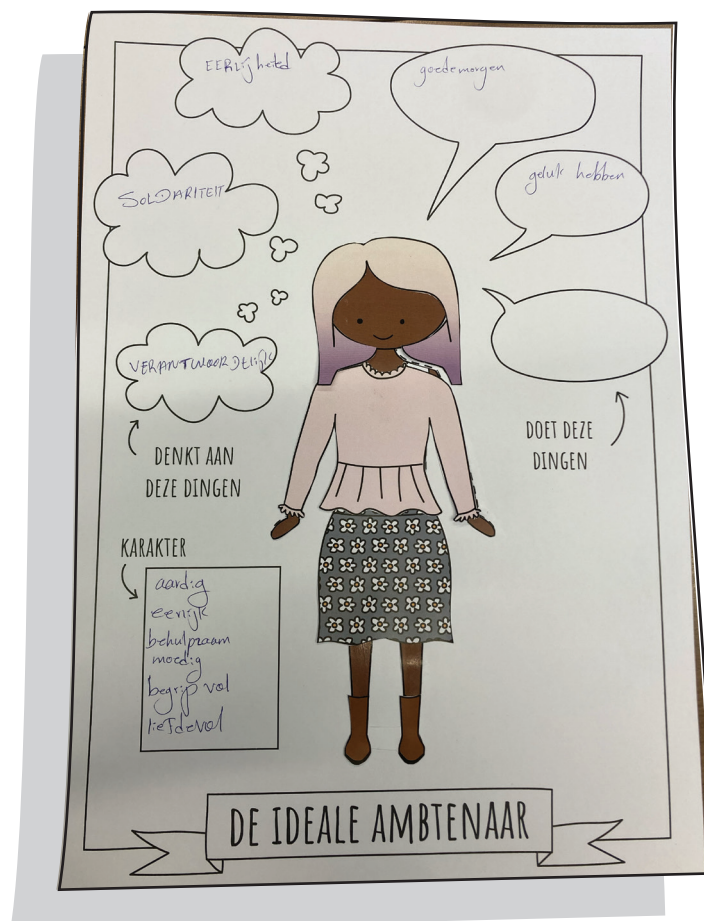
AGENDA

- ☐ VEILIGHEID
- ☐ MILIEU (AFVAL?)
- ☐ POSTBOOE
- ☐ PRIJZEN
- ☐ SLUITINGSTYPEN UITGAAN.
- ☐ INSCHRIJVINGEN GEMEENTE
- ☐
- ☐
- ☐
- ☐
- ☐
- ☐
- ☐
- ☐

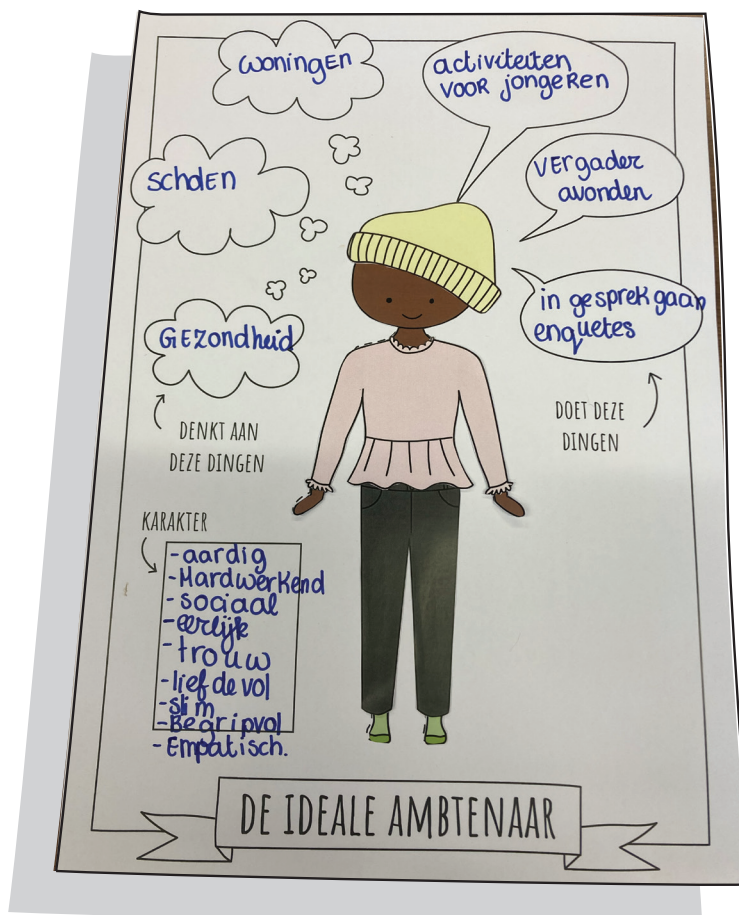
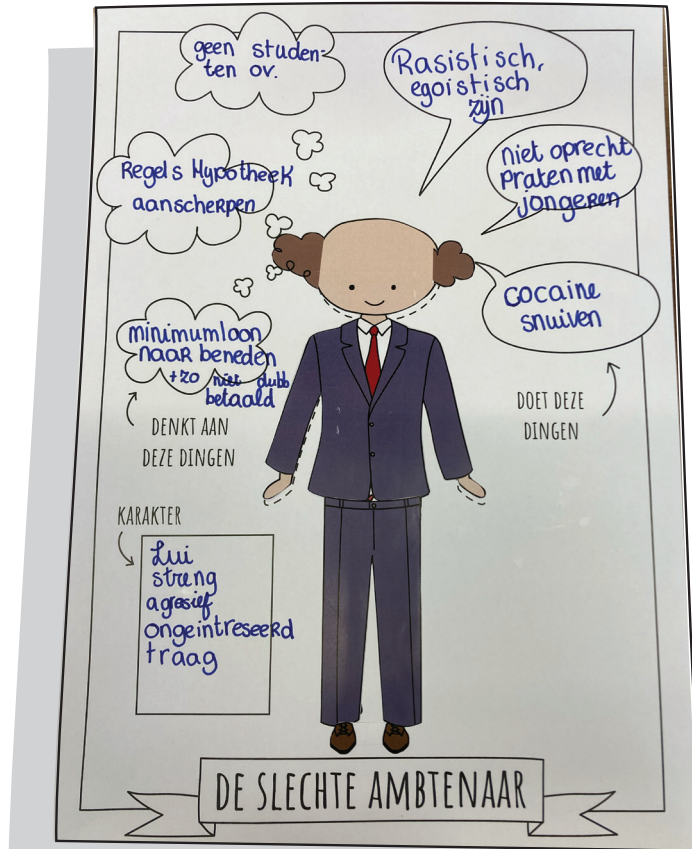
G3 - Generated materials

G3 - Generated materials

G3 - Generated materials

**Interview participation
coordinator ROC Mondriaan**

H Interview participation coordinator

Project lead student participation ROC Mondriaan since two years.

After a conversation between the student council and the executive board of the ROC Mondriaan, it was decided to redefine and restructure the student participation within the school. The motivation for this restructuring was the poor quality of feedback given by students. This should be resolved by training students in how to give feedback. As it was not clear who was responsible for supporting the medezeggenschap, nobody picked it up. Michiel Steegers was appointed to lead this project on an organizational level two years ago. At every school, a coordinator (for four hours per week) was selected as well. This coordinator is fully on the side of the students, helping them navigate through the system and keeping them sharp on e.g., executive board members who talk around things.

In Steegers' view, participation shouldn't only be about the students giving feedback. As a school it is also their responsibility to teach the students how to give good feedback. It is an opportunity to contribute to the development of their critical thinking and their ability to form their own opinions.

The restructuring concerns participation in the classroom, on a school level and Mondriaan-wide and is not limited to issues related to school. Broader societal topics, such as praying at school, being able to be who you want to be, safety and financial skills, also deserve a place if it would be up to Steegers.

A few theories Steegers has used to shape this process are Maslow's pyramid (fulfill need for recognition and appreciation), co-creation and the ladder of participation.

Students won't come if you just ask if they would like to join a panel to give input on something. By using a societal topic of their choosing, you can spark their interest in joining something like that.

Students need help in determining what they find interesting. They often get stuck at broad statements like 'Climate is quite interesting'. But using them as a starting point (Hey how are you doing? -> How is the earth doing?, How does that affect you?) helps. The more personal it is to them, the more they are willing to participate. Asking those questions and helping them to find out what they find important, is the part the ROC should facilitate according to Steegers, even though it's a very time-consuming approach.

He used this strategy when training the new student council. After they learn what they find important, they'll talk about how they can improve the situation and what steps they need to take. You must explain to them what's in it for them. (Learning skills like presenting, networking, and making a plan for something).

They are not very used to getting recognition and appreciation from experiences in the past. When they do get that, it is a strong motivator to do more. Getting applause for example, really affects them.

Steegers' approach

First, Steegers collects topics by talking to many students. The three most mentioned topics will be picked up that year. In his experience, it's better to focus on three topics than achieve a little bit of progress on ten topics, as this is less visible and noticeable to students. These three topics are discussed into more depth in a roundtable conversation with a group of students. In these conversations, they first take twenty to thirty minutes to 'chill' for a bit, have some snacks and talk about how everyone is doing, before they dive into the content. For the in-depth discussion of the three topics, about an hour is allocated.

H Interview participation coordinator

After this meeting, there are about three feedback moments every year. These can be meetings or e-mail updates. Less feedback moments would be too few and more is an overkill, as in that case, often not enough time has passed between the updates and there is not much new to tell. A WhatsApp group where more regularly updates are posted has been made by some schools, but it is not a crucial addition to the infrastructure.

His last golden tip is to not be scared to make any promises (e.g., to look into something and promise that you will really try to fix it), as long as you can explain argumentation for the final decisions.

Discussed topics

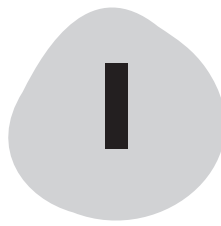
- Motivation to change the structure
- What changed?
- Michiel's role in it
- Which methods are used and how can I support with that?

Main insights

- Mbo'ers have a hard time formulating their opinions on their own (*daarom nemen ze misschien ook niet zelf initiatief in contact*).
- The content they care about is your way in.
- Personal connection with them, time to bond and genuine interest in how they are doing personally is a crucial starting point.
- Feedback/process updates once every few months is enough.

July 10th the summer break starts, and lasts till September. So testing would be done really late.

Send an email with specific request for co-creation and testing of prototypes. Mention some initial ideas and that I'm still searching and nothing is poured into concrete.

Interview policymaker culture participation

I1 - Interview protocol
I2 - Interview transcript

I1 - Interview protocol

Interview script – Expert consultation

Van tevoren: studie informatie doornemen, toestemmingsverklaring tekenen, audio opname klaar zetten en testen, telefoon op 'do not disturb' gezet, notitie materiaal klaar, tekeningen uitgeprint.

Introductie

Heel erg fijn dat je tijd voor me hebt. Ik heb voor mijn project al veel met mbo studenten gesproken en heb inmiddels wel een redelijk beeld van hun behoeften, maar de blik vanuit de overheid mist daarin nog een beetje. Daarom wil ik graag met jou in gesprek. Ik ben vooral benieuwd naar wat er al gedaan wordt aan jongerenparticipatie en hoe dat tot stand komt, en waar jullie in dat proces tegenaan lopen.

Jij bent hier de expert, en ik ben benieuwd naar jouw ideeën en ervaringen, dus er zijn geen goede of foute antwoorden. Als je een vraag liever niet beantwoordt is dat natuurlijk helemaal geen probleem, dat mag je gewoon aangeven en dan gaan we door met iets anders.

Heb je vragen voor dat we beginnen?

Interview

- Kun je jezelf even voorstellen? Wat is je functie?
- Als jullie een project opzetten, wat zijn dan de stappen die jullie nemen?
- Wat zijn de grootste beperkingen/drempels die jij ervaart in participatie opzetten en volhouden?
- Wat is jouw definitie van participatie?
- In je mail gaf je al even aan dat mbo studenten niet specifiek op jullie agenda staan, zijn jullie wel bijvoorbeeld actief bezig met het betrekken van jongeren?
- Je gaf in je mail ook al aan wel met inclusie bezig te zijn, kun je dat verder toelichten?
- Hoe zou je het aanpakken als je specifiek mbo'ers zou willen betrekken?

Tot slot

- Wil je nog iets kwijt?
- Heb je aanbevelingen voor mijn project?
- Hoe zouden we kunnen samenwerken in de toekomst? Zou ik bijvoorbeeld via jullie een pilot kunnen draaien, of zouden jullie een grotere rol willen spelen?

Algemene follow-ups

- Kun je me vertellen waarom je dat zegt?
- Waarom is dat zo?
- Kun je dat uitleggen?
- Bedoel je dan X?
- Hoe ervaar je dat?
- Hoe voel je je daar bij?

I1 - Interview protocol

Designing for the political participation of mbo students

Studie informatie – 03/06/2022

U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een onderzoek genaamd 'Designing for the political participation of mbo students'. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Marijn van Steen in het kader van haar master scriptie voor het behalen van de Master of Science 'Design for Interaction' aan de Technische Universiteit Delft.

Het doel van dit interview is het in kaart brengen van de huidige inspanningen en obstakels om MBO studenten te betrekken in (jongeren)participatie

Het interview zal ongeveer 60 minuten in beslag nemen. De ruwe data (audio opname en notities) wordt lokaal opgeslagen op de laptop en telefoon van de onderzoeker en na transcriptie vernietigd. Indien gewenst door de geïnterviewde, zal de data en het transcript geanonimiseerd worden.

De verkregen inzichten zullen gebruikt worden om een product / service / omgeving / systeem / interactie te ontwerpen die bijdraagt aan de participatie van MBO studenten. Mogelijk worden de inzichten verwerkt in tekeningen, infographics of op andere wijzen gebruikt in de publieke presentatie ter verdediging van de masterscriptie of in de scriptie zelf. Een verslag van de belangrijkste inzichten van het interview zal worden bijgesloten in de appendix van de scriptie, welke geüpload wordt in het openbare repository van de TU Delft.

Uw deelname aan dit onderzoek is volledig vrijwillig en u kunt zich elk moment terugtrekken zonder opgaaf van reden. U bent vrij om vragen niet te beantwoorden.

Het staat u vrij te specificeren welke data en persoonsgegevens u niet gepubliceerd wilt hebben en het transcript op te vragen.

I1 - Interview protocol

Toestemmingsverklaring deelname onderzoek '*Desiging for participation among practically educated adolescents*'

Gelieve aankruisen wat van toepassing is.

A	Deelname aan het onderzoek	Ja	Nee
1	Ik heb de studie informatie gedateerd 03/06/2022 gelezen en begrepen, of deze is aan mij voorgelezen. Ik heb de mogelijkheid gehad om vragen te stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.	☐	☐
2	Ik doe vrijwillig mee aan dit onderzoek, en ik begrijp dat ik kan weigeren vragen te beantwoorden en mij op elk moment kan terugtrekken uit de studie, zonder een reden op te hoeven geven.	☐	☐
3	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er een audio opname wordt gemaakt van het interview.	☐	☐
B	Privacy	Ja	Nee
4	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er persoonlijke identificeerbare informatie en onderzoeksdata worden verzameld, met het risico dat ik hieruit geïdentificeerd kan worden.	☐	☐
5	Ik begrijp dat binnen de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een deel van deze persoonlijk identificeerbare onderzoeksdata als gevoelig wordt beschouwd, bijvoorbeeld religie en politieke voorkeur.	☐	☐
C	Publicatie en verspreiding	Ja	Nee
6	Ik begrijp dat na het onderzoek de geanonimiseerde informatie gebruikt kan worden in het verslag van de masterscriptie, de publieke verdediging van de masterscriptie, een samenvattende poster over het project en een showcase (bv. een video). Ik begrijp dat deze materialen in de openbare Education Repository van de TU Delft worden geüpload.	☐	☐
7	Ik begrijp dat na het onderzoek de verkregen inzichten gebruikt zullen worden voor het ontwerpen van een product / service / omgeving / systeem / interactie.	☐	☐
8	Ik geef toestemming om mijn antwoorden, ideeën of andere bijdrages anoniem te quoten in resulterende producten.	☐	☐
9	Ik geef toestemming om mijn naam te gebruiken voor quotes in resulterende producten.	☐	☐
10	Ik geef toestemming om beeldmateriaal te gebruiken waarop ik herkenbaar in beeld ben.	☐	☐

I1 - Interview protocol

D Dataopslag, -toegang en -hergebruik		Ja	Nee
11	Ik geef toestemming om een samenvatting met de belangrijkste inzichten te archiveren in het TU Delft Education Repository opdat deze gebruikt kunnen worden voor toekomstig onderzoek en onderwijs.	☐	☐
12	Ik geef toestemming om het transcript te archiveren in het TU Delft Education Repository opdat deze gebruikt kunnen worden voor toekomstig onderzoek en onderwijs.	☐	☐
13	Ik begrijp dat deze repository open toegankelijk is.	☐	☐

Handtekeningen

Naam deelnemer

Handtekening

Datum

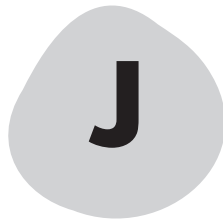
Ik, **de onderzoeker**, verklaar dat ik de informatie en de toestemmingsverklaring correct aan de potentiële deelnemer heb voorgelezen en, naar het beste van mijn vermogen, heb verzekerd dat de deelnemer begrijpt waar hij/zij vrijwillig mee instemt.

Marijn van Steen

Naam onderzoeker

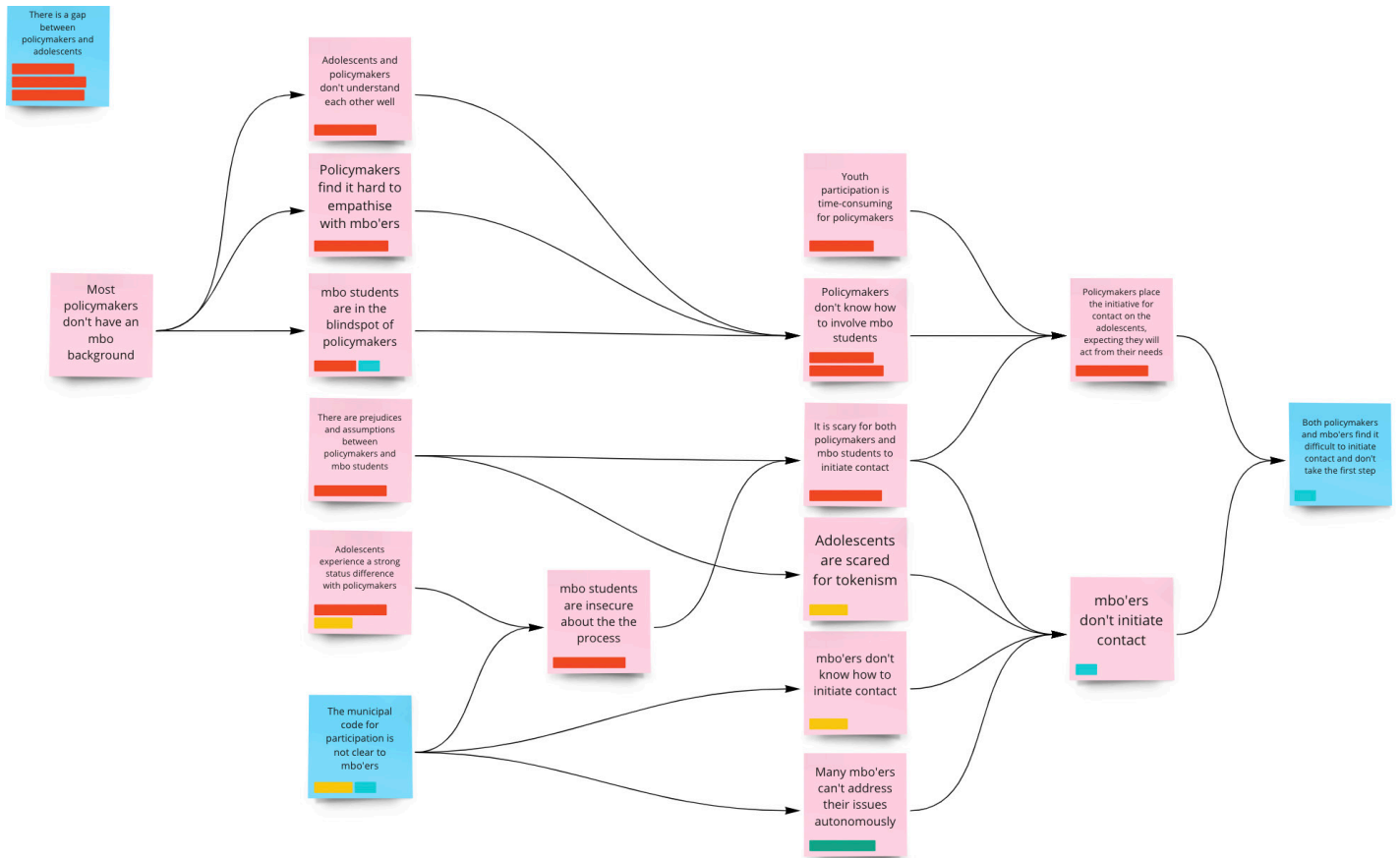
Handtekening

Datum

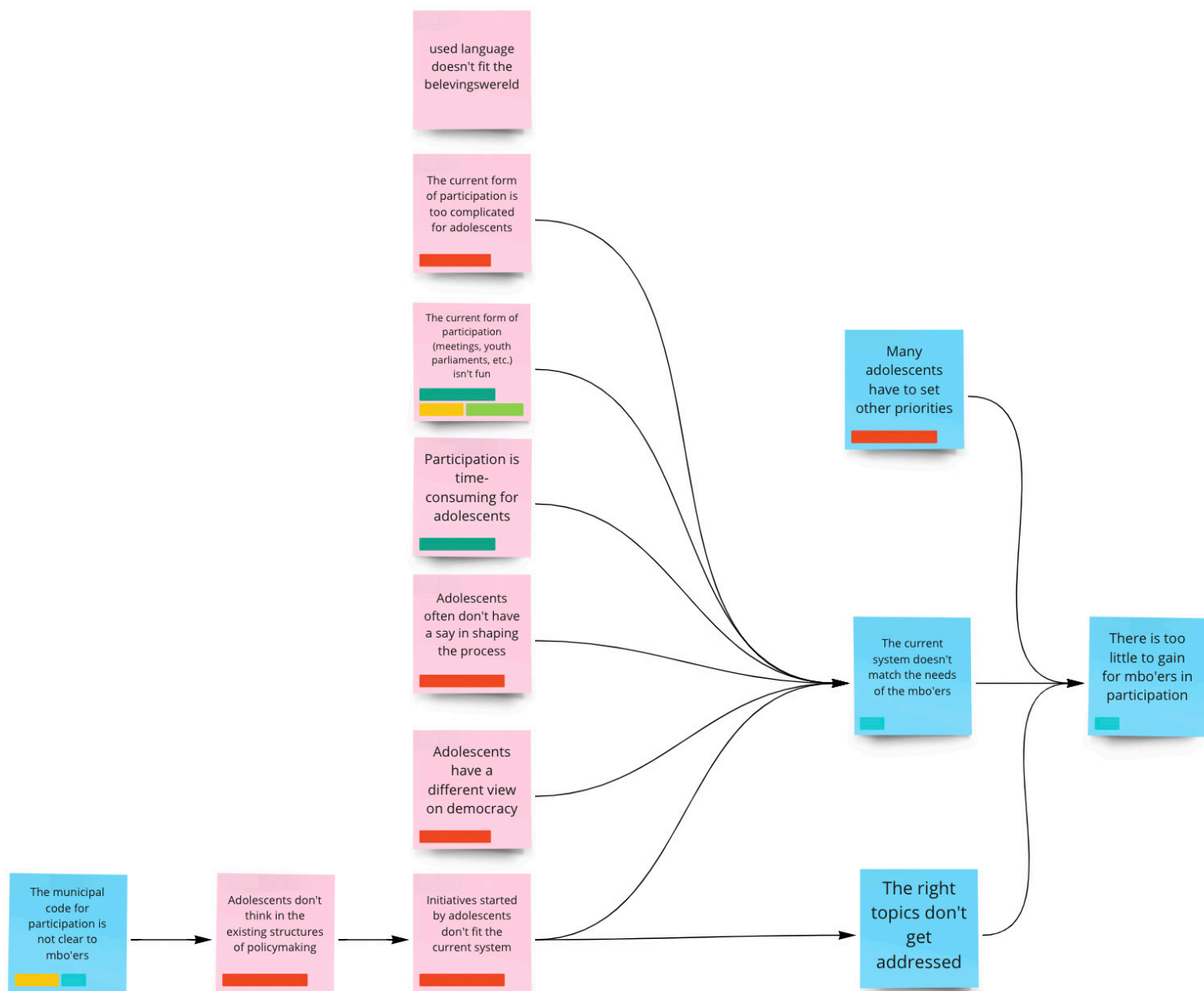
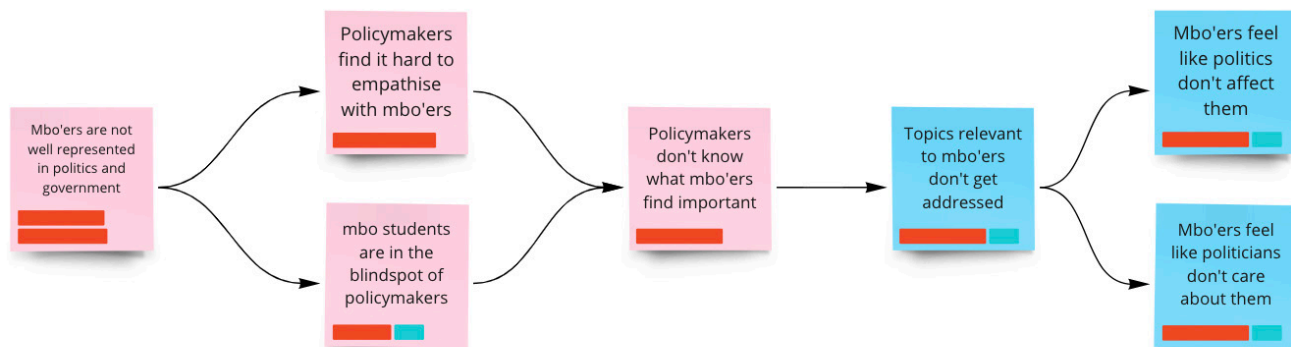

Clustering of the results

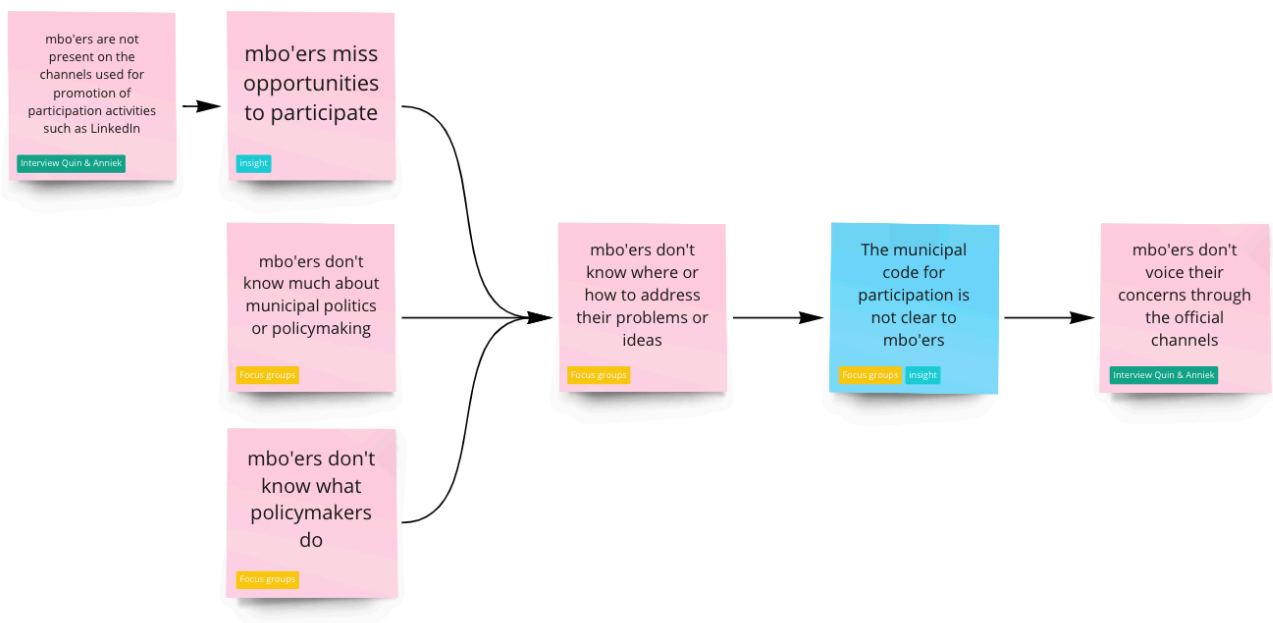
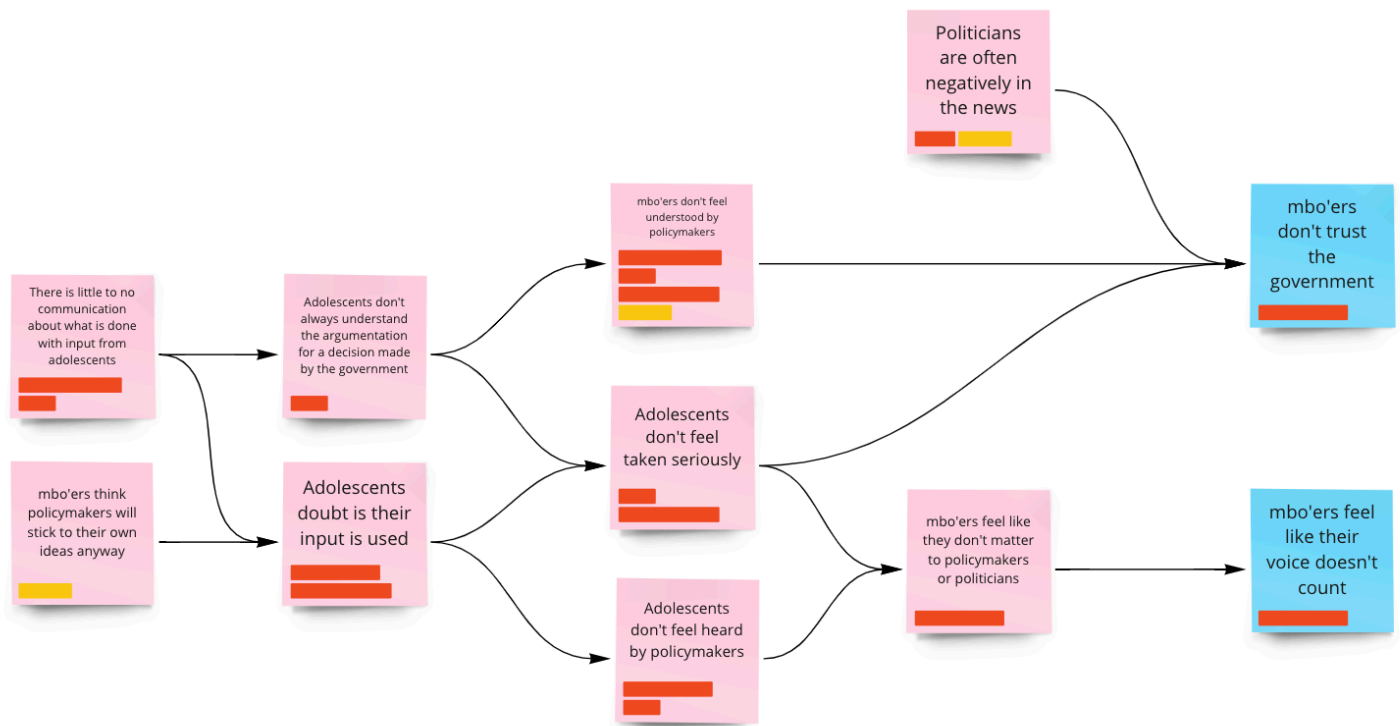
J - Clustering of the results

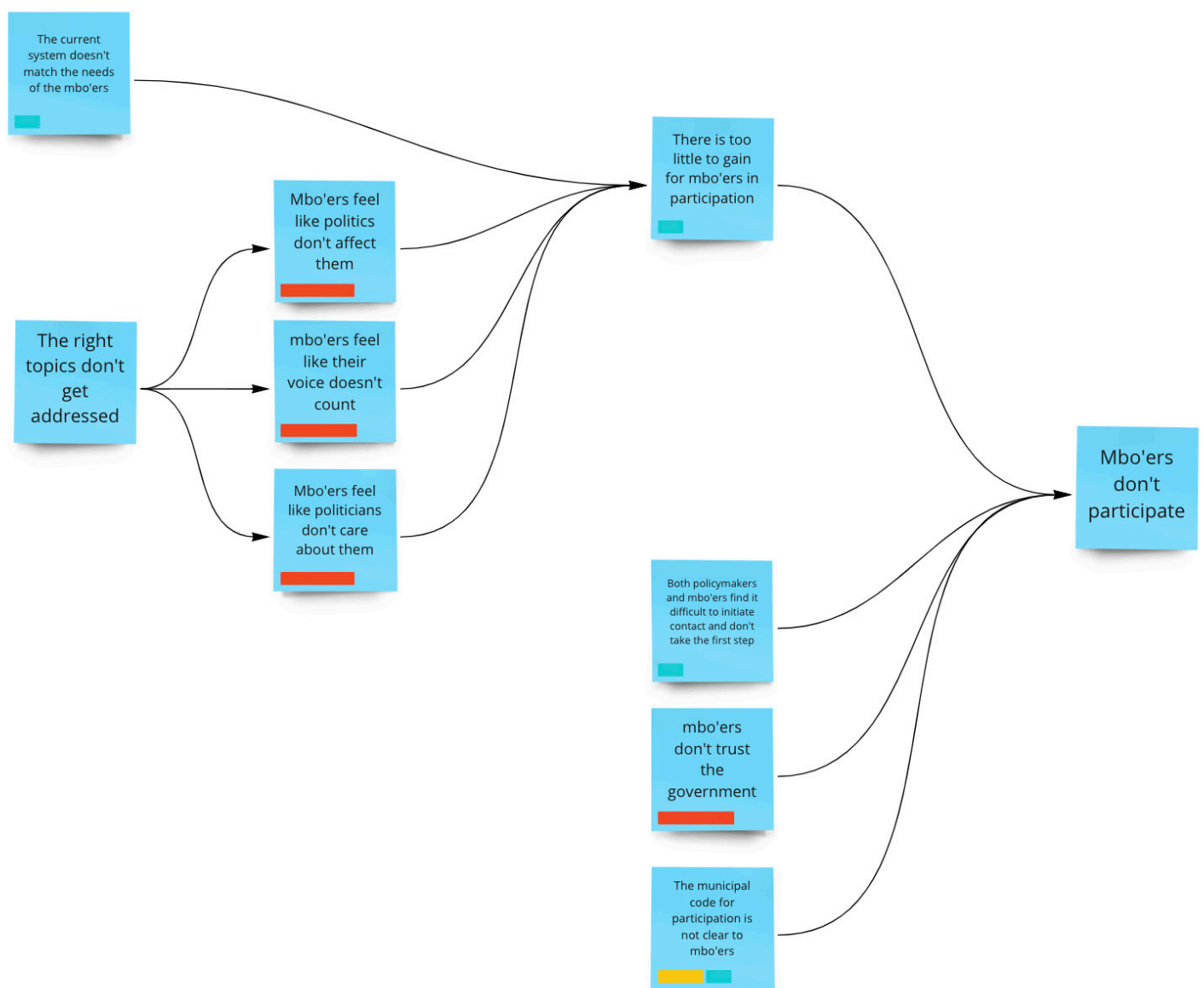
J - Clustering of the results

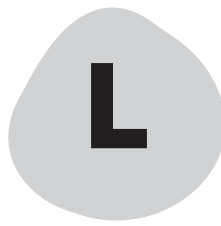

J - Clustering of the results

J - Clustering of the results

Empathise cards

L - Empathise cards

WORSTELLEN MET ONZEKERHEID

- Onzeker over hun kennis en kunde
- Bang om niet serieus genomen te worden
- Worstelen met het imago van het mbo
- Bang om dingen verkeerd te doen
- Sterke behoefte aan bevestiging

WORSTELLEN MET ONZEKERHEID

Net als alle jongeren (of misschien wel alle mensen) worstelen mbo-studenten met onzekerheden. Naast de 'gewone' onzekerheden van jongeren over hun sociale status, uiterlijk, etc., is een terugkerend thema hun intelligentie en vaardigheden. Dit is onder meer het gevolg van het feit dat zij voortdurend worden vergeleken met hbo en wo-studenten en te horen krijgen dat dingen niet voor hen zijn weggelegd. Deze onderwaardering heeft hun zelfbeeld behoorlijk aangetast.

Deze onzekerheden kunnen leiden tot aarzeling, afwachten hoe anderen iets doen of zelfs vermijding van een taak, en angst omdat ze bang zijn de stereotypen waarmee ze dagelijks worden geconfronteerd te bevestigen.

Dit leidt tot een sterkere behoefte aan bevestiging. Wanneer ze een compliment of andere bevestiging van hun werk krijgen, betekent dat veel voor hen en motiveert het hen om betrokken te blijven.

BANG OM NIET SERIEUS GENOMEN TE WORDEN

“Ze worden volgens mij niet eens serieus genomen, en anders worden hun problemen niet echt opgelost.”

BANG OM NIET SERIEUS GENOMEN TE WORDEN

DO

- Vraag ons heel open waar wij het over willen hebben, en wat wij belangrijk vinden
- Wees eerlijk over je intenties
- Laat ons zien dat je echt naar ons luistert
- Stel vervolgvragen zodat we iets beter kunnen uitleggen
- Stel je kwetsbaar op, dan is dat voor ons ook makkelijker

DON'T

- Verstop je niet achter een computer of zo om notities te maken
- Vermijd dat je een setting creëert met hiërarchie

ONZEKER OVER MIJN KENNIS EN KUNDE

“Een jongerenraad bijvoorbeeld. Daar moet je vast veel voor weten, dat kan ik vast niet.”

ONZEKER OVER MIJN KENNIS EN KUNDE

DO

- Gebruik onze sterke kanten als startpunt
- Richt je op wat we wel kunnen, in plaats van wat we niet zo goed kunnen
- Geef ons de ruimte om vragen te stellen
- Neem je tijd om het proces goed uit te leggen

DON'T

- Vergelijk ons niet met hbo of wo-studenten
- Gebruik geen moeilijke of vakspecifieke taal
- Maak het niet te abstract of vaag

BANG OM FOUTEN TE MAKEN

! Studenten kunnen terughoudend zijn om vragen te beantwoorden, en wanneer ze wel antwoord geven, spreken ze zachtjes of uiten ze twijfel.

BANG OM FOUTEN TE MAKEN

DO

- Vertel ons dat er geen goede of foute antwoorden zijn in deze situatie
- Herinner ons eraan dat proberen belangrijker is dan het gelijk goed doen

DON'T

- Neem jezelf niet te serieus

L - Empathise cards

WORSTELN MET HET IMAGO VAN HET MBO

“[...] omdat ze bijvoorbeeld nog steeds wel worden uitgesloten bij bijvoorbeeld studentenactiviteiten, studentenverenigingen, woningen, dat er bijvoorbeeld alleen hbo op de vacature staat”

WORSTELN MET HET IMAGO VAN HET MBO

DO

- Focus op wat we wel kunnen in plaats van wat we niet kunnen
- Vertel ons dat wij de experts zijn van onze eigen ervaringen
- Neem de tijd om over onze (en jouw eigen) vooroordelen te praten

DON'T

- Vergelijk ons niet met hbo of wo-studenten
- Houd niet te hard vast aan vooroordelen die je hebt over onze skills

BEHOEFTE AAN BEVESTIGING

“Als ze op het einde een applaus krijgen, ja dat doet dan zo veel met ze, dat is echt belangrijk”

BEHOEFTE AAN BEVESTIGING

DO

- Spreek je waardering uit voor ons werk en inbreng, zelfs als we het een beetje verpesten
- Compenseer ons voor onze moeite, al is het maar met een reep chocola of een kleinigheidje

DON'T

- Neem de moeite en tijd die we er in steken niet voor lief
- Laat ons werk niet ongemerkt voorbij gaan

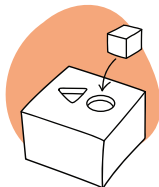
L - Empathise cards

HEBBEN NIET HET DOENVERMOGEN DAT DE OVERHEID VAN ZE VERWACHT

- (Formeel) taalgebruik kan een barrière zijn
- Hebben moeite autonoom een mening te vormen
- Denken niet in bestaande overheidsstructuren

DENKEN NIET IN BESTAANDE OVERHEIDSSTRUCTUREN

! Veel mbo-studenten kennen de gemeentelijke 'code' in relatie tot participatie niet. Omdat ze het systeem niet kennen, passen hun ideeën er niet in.

DENKEN NIET IN BESTAANDE OVERHEIDSSTRUCTUREN

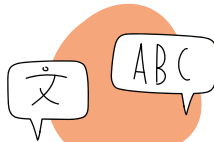
DO

- Leg de complexiteit van het systeem uit
- Probeer achter de onderliggende redenen van onze problemen of ideeën te komen

DON'T

- Wijs onze ideeën niet meteen af als het niet kan

(FORMEEL) TAALGEBRUIK KAN EEN BARRIÈRE ZIJN

⚡ maar ook het taalgebruik is mede bepalend voor of je als bestuurder aansluiting kunt vinden.

(FORMEEL) TAALGEBRUIK KAN EEN BARRIÈRE ZIJN

DO

- Creëer een veilige omgeving waarin we vragen kunnen stellen als we iets niet begrijpen
- Gebruik veel voorbeelden om je verhaal te illustreren
- Gebruik korte zinnen
- Gebruik afbeeldingen om uw gesprek te ondersteunen

DON'T

- Gebruik geen ingewikkelde of specifieke taal
- Houd dingen niet abstract of theoretisch

HEBBEN NIET HET DOENVERMOGEN DAT DE OVERHEID VAN ZE VERWACHT

De overheid heeft vaak een rationalistisch beeld van burgers, waarbij ze ervan uitgaat dat het hebben van de juiste kennis leidt tot de juiste handelingen. Het vermogen van mensen om informatie te beoordelen en rationele keuzes te maken is echter beperkt. Iets weten leidt niet altijd tot iets kunnen doen.

De overheid verwacht dat burgers zelfredzaam zijn, en van zich laten horen als er iets fout gaat of niet naar hun zin is, maar (een deel van) de mbo-studenten missen de daarvoor nodige cognitieve vermogens. Dit gecombineerd met een gebrek aan vertegenwoordiging van mensen met een mbo-achtergrond en jongeren in de overheid, leidt ertoe dat de studenten niet echt participeren en niet op de radar van de gemeente staan.

En zelfs als ze wel participeren, is er weinig ruimte voor hun eigen ideeën, omdat ze niet denken in bestaande overheidsstructuren en -processen.

HEBBEN MOEITE MET AUTONOOM EEN MENING VORMEN

“Dat is wel echt iets waar ze hulp bij nodig hebben, je moet echt doorvragen, anders blijft het oppervlakkig.”

HEBBEN MOEITE MET AUTONOOM EEN MENING VORMEN

DO

- Ondersteun ons hierin door vragen te stellen
- Gebruik de laddertechniek bij het stellen van vragen (blijf verdiepende vragen stellen)
- Maak het gespreksonderwerp specifiek in overleg met ons
- Gebruik cases, stellingen of voorbeelden om de discussie concreter te maken

DON'T

- Stel geen suggestieve vragen

L - Empathise cards

VERBONDEN MET DE MAATSCHAPPIJ

- Zien onszelf als startpunt voor participatie
- De digitale en fysieke wereld zijn versmolten
- Geven om onderwerpen die dicht bij ons staan
- Meer verbonden met NL dan met onze eigen buurt

VERBONDEN MET DE MAATSCHAPPIJ

Op hun eigen manier zijn mbo-studenten meer verbonden met de samenleving dan je zou denken. Hoewel ze het nieuws niet echt volgen, hebben actualiteiten zoals de oorlog in Oekraïne een grote impact op hun leven en welzijn.

Omdat ze zijn opgegroeid met (of in) de digitale wereld, speelt deze omgeving een grote rol in hun leven. Ze zitten veel meer op hun telefoon en in de klas is het niet ongewoon om oortjes te dragen. Voor hen is er minder onderscheid tussen de digitale en de fysieke wereld. Het kan er ook toe leiden dat iemand in bijvoorbeeld Amerika dichterbij voelt dan hun eigen buien.

Dit verklaart ook deels waarom ze meer verbonden zijn met Nederland als geheel dan met hun eigen buurt. Op sociale media en televisie etc. worden ze vaker geconfronteerd met nieuws dat op landelijk niveau speelt dan de ontwikkelingen in hun eigen gemeente of straat.

De mbo-studenten zien zichzelf echt als uitgangspunt voor participatie in plaats van de samenleving. Ze willen praten over wat ze belangrijk vinden, en blijven heel dicht bij hun leefwereld.

ZIEN ONSZELF ALS STARTPUNT VOOR PARTICIPATIE

! Aangezien jongeren meer gericht zijn op hun eigen leefwereld, zijn ze zich niet bewust van voordelen van hun participatie voor de samenleving als geheel.

ZIEN ONSZELF ALS STARTPUNT VOOR PARTICIPATIE

DO

- Leg uit wat er voor ons te halen valt
- Focus op onderwerpen dicht in onze leefwereld
- Verbind onze persoonlijke behoeften aan die van de maatschappij

DON'T

- Begin niet met te grote of abstracte onderwerpen

GEVEN OM ONDERWERPEN DIE DICHT BIJ ONS STAAN

! Als onderwerpen te ver buiten hun leefwereld liggen, lijken de studenten geen mening meer te hebben en verliezen ze interesse in het gesprek.

GEVEN OM ONDERWERPEN DIE DICHT BIJ ONS STAAN

DO

- Geef ons inspraak in de onderwerpen die we gaan bespreken
- Begin met onze agendapunten, voordat we het gaan hebben over dingen waar jij graag input op wilt
- Leg uit waarom je denkt dat de onderwerpen die je zelf aankaart relevant voor ons zijn

DON'T

- Betrek ons niet als het echt niet nodig is

MEER VERBONDEN MET NL DAT MET ONZE EIGEN BUURT

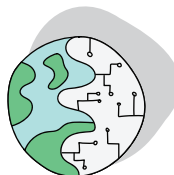
! Een op de drie jongeren zegt zich zorgen te maken over wat er beter kan in Nederland, 17% doet dat ook voor de eigen buurt.

MEER VERBONDEN MET NL DAT MET ONZE EIGEN BUURT

DO

- Als je het over onze buurt hebt, maak het dan zeer concreet of specifiek
- Vertaal nationale of grote onderwerpen naar hoe het ons dagelijks leven beïnvloedt

DE DIGITALE EN FYSIEKE WERELD ZIJN VERSMOLTEN

! Studenten zitten constant op hun telefoon, zelfs in de klas. De digitale en fysieke wereld zijn gelijkwaardig en beide even 'echt'.

DE DIGITALE EN FYSIEKE WERELD ZIJN VERSMOLTEN

DO

- Geef onze telefoons een plekje in de sessie door er bijvoorbeeld een opdrachtje mee te doen
- Gebruik sociale media ook om te weten wat er in onze leefwereld speelt, en niet alleen om te zenden

DON'T

- Probeer niet te veel onze stijl na te doen (bijv. vermijd het doen van tiktok dansen als dat niet iets is wat je normaal gesproken doet)

L - Empathise cards

HEBBEN HET GEVOEL DAT POLITIEK NIET OVER HUN GAAT

- Willen betrokken zijn in relevante discussies
- Volgen het (lokale) nieuws niet echt
- Hebben geen (politieke) rolmodellen

WILLEN BIJ RELEVANTE DISCUSSIES BETROKKEN ZIJN

“Ik ben daar wel echt zo in dat de gemeente gewoon moet open staan voor onze mening en wil er over kunnen mee discussiëren”

WILLEN BIJ RELEVANTE DISCUSSIES BETROKKEN ZIJN

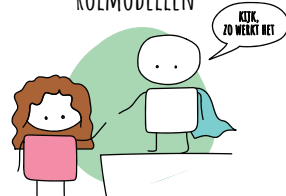
DO

- Vraag ons waar wij bij betrokken willen zijn en hoe we dat willen doen en hoe ze betrokken willen zijn
- Vraag gewoon open naar onze mening
- Als je input wilt over een specifiek onderwerp, leg dan uit waarom het voor ons relevant is om er bij betrokken te zijn

DONT

- Maak geen aannames over wat wij belangrijk vinden

HEBBEN GEEN POLITIEKE ROLMODELLEN

“Maar bij veel mbo studenten is dat niet het geval, dat zij die steun [van voorbeeldfiguren] in die omgeving hebben, wat het ook lastiger maakt om daaruit te klimmen,”

HEBBEN GEEN POLITIEK ROLMODELLEN

DO

- Deel succesverhalen van mensen met een mbo-achtergrond en van jongeren
- Wees jezelf (dit kan ons inspireren hetzelfde te doen)
- Neem de tijd om uit te leggen hoe we mee kunnen doen (of in ieder geval zelfstandiger kunnen bijdragen)

DONT

- Ga er niet van uit dat we weten hoe alles werkt

HEBBEN HET GEVOEL DAT POLITIEK NIET OVER HUN GAAT

De meeste mbo-studenten hebben het gevoel dat de politiek hen niet raakt. Dit komt vooral door de manier waarop het huidige systeem is ingericht, omdat het niet aansluit bij hun behoeften. Toch zijn er enkele relevante groepskenmerken die betrekking hebben op dit thema.

Politiek kan een vrij abstract begrip zijn, ook al worden veel aspecten van het dagelijks leven in Den Haag of in de gemeenteraad bepaald. Omdat mbo-studenten vooral gericht zijn op hun eigen leefwereld en zaken die heel dicht bij hen staan, en ze het druk genoeg hebben met hun eigen leven, willen ze niet betrokken worden bij zaken die hen niet aangaan. Het is belangrijk uit te gaan van hun belangen, in plaats van te praten over een breed en abstract begrip als "politiek". Zodra ze beseffen dat het hen wel degelijk aangaat en ze er invloed op kunnen uitoefenen, willen ze betrokken worden bij discussies.

Mensen met een mbo-achtergrond zijn zwaar ondervertegenwoordigd in de overheid. Dit leidt onder meer tot een gebrek aan politieke rolmodellen, wat het beeld versterkt dat politiek niet voor of over hen gaat. Bovendien wordt het voor hen moeilijker om zich in te zetten, omdat ze geen mensen in hun omgeving hebben die kunnen uitleggen hoe ze dat moeten aanpakken.

VOLGEN HET (LOKALE) NIEUWS NIET ECHT

! Jongeren gebruiken moderne bronnen om het nieuws te volgen, zoals sociale media. Omdat dit vaak gericht is op nationaal nieuws, wordt lokaal nieuws over het hoofd gezien.

VOLGEN HET (LOKALE) NIEUWS NIET ECHT

DO

- Gebruik voorbeelden uit onze leefwereld
- Maak ons bewust van wat er lokaal speelt in het nieuws

L - Empathise cards

HERSENEN IN ONTWIKKELING

- **Het sociale brein**
- **Het lerende brein**
- **Het emotionele brein**

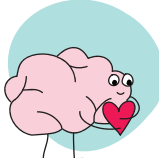

HERSENEN IN ONTWIKKELING

Tijdens de adolescentie zijn de hersenen in ontwikkeling. Veel gebruikte neurologische verbindingen worden versterkt, en verwaarloosde verbindingen worden verwijderd. Daardoor kunnen adolescenten relatief snel nieuwe vaardigheden aanleren. Door deze ontwikkelingen reageren ze ook meer vanuit emoties dan vanuit het verstand. Daardoor zijn zij gevoeliger voor beloningen dan voor straffen.

Over het algemeen zijn tieners en adolescenten op zoek naar meer autonomie, wat vaak gebeurt door zich tegen hun familie af te zetten, en zoeken zij aansluiting en saamhorigheid bij vrienden. Als gevolg daarvan zijn ze gevoeliger voor groepsdruk en hebben ze de neiging met een groep mee te bewegen in plaats van vast te houden aan hun persoonlijke overtuigingen.

HET EMOTIONELE BREIN

! De eerste reactie van jongeren is vaak eerder gebaseerd op hun emotie dan op hun rede en ze zijn gevoeliger voor impulsen.

HET EMOTIONELE BREIN

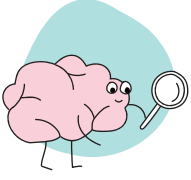
DO

- Gebruik storytelling om ons te betrekken
- Beloon ons in het hier en nu
- Geef ons de ruimte om onze emoties te ventileren

DON'T

- Straf ons niet voor fouten, dat is minder effectief dan goede dingen belonen

HET LERENDE BREIN

Jongeren zijn nieuwsgieriger en onderzoekender, maar hebben ook de neiging wat chaotischer te zijn omdat hun hersenen nog in ontwikkeling zijn.

HET LERENDE BREIN

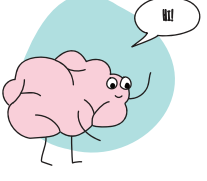
DO

- Zet duidelijke grenzen en faciliteer structuur
- Reflecteer samen op het proces en de uitkomsten
- Geef ons de kans nieuwe dingen te proberen (en accepteer dat we dan fouten kunnen maken)
- Focus op wat wel kan, in plaats van op eventuele beperkingen

DON'T

- Wees niet te resultaat-gericht

HET SOCIALE BREIN

! Een grotere behoefte aan verwantschap maakt de invloed van hun omgeving groter, waardoor zebijvoorbeeld vatbaarder zijn voor groepsdruk.

HET SOCIALE BREIN

DO

- Geef ons duidelijke instructies
- Zorg dat we het doel duidelijk voor ogen hebben
- Creëer een sociale en informele setting waarin we met anderen kunnen samenwerken

DON'T

- Zorg dat we niet te veel op onszelf aangewezen zijn

L - Empathise cards

OVERGANG VAN KIND NAAR VOLWASSENE

- Voelen ons nog een beetje kind
- Ontdekken wie we willen zijn
- Leren onze eigen keuzes te maken
- Wonen nog thuis
- Reizen met het openbaar vervoer van en naar school

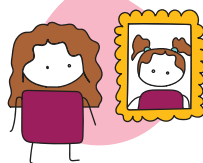
OVERGANG VAN KIND NAAR VOLWASSENE

Omdat de meeste mbo-studenten 16 tot 20 jaar oud zijn, zitten ze in een overgang van kind naar volwassene. Tijdens de middelbare school wordt er veel voor hen besloten. Maar naarmate ze opgroeien, moeten ze steeds meer beslissingen zelf nemen. Als ze 18 worden, wordt dit heel zichtbaar zodra ze stemrecht krijgen.

Vanwege deze overgang wonen de meeste mbo-studenten nog bij hun ouders. Aan de ene kant vinden ze zichzelf te jong, en denken ze te verhuizen zodra ze doorstromen naar een baan of hbo-studie, maar de motivatie is ook financieel, omdat de meeste woningen voor hen te duur zijn.

Als gevolg van deze woonsituatie reizen veel studenten met het openbaar vervoer naar school, omdat ze vaak niet in hetzelfde dorp of dezelfde stad wonen als waar ze studeren.

VOELEN ONS NOG EEN BEETJE KIND

! Studenten verwijzen vaak naar zichzelf als 'de kinderen', in plaats van als volwassenen

VOELEN ONS NOG EEN BEETJE KIND

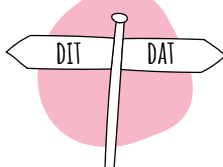
DO

- Maak ons verantwoordelijk voor (een deel van) het proces
- Maak afspraken over wat onze verantwoordelijkheden zijn en ook juist wat niet
- Benadruk het belang van participatie van alle leeftijden en bevolkingsgroepen

DON'T

- Kleineer ons niet
- Controleer ons niet te veel

LEREN ONZE EIGEN KEUZES TE MAKEN

“Omdat je als jong persoon niet echt invloed hebt, daar moet je nu [als je 18 wordt] aan wennen”

LEREN ONZE EIGEN KEUZES TE MAKEN

DO

- Ondersteun ons door veel vragen te stellen
- Geef ons de ruimte om verkeerde keuzes te maken
- Laat ons zien waar we invloed op kunnen hebben en wat de effecten daarvan kunnen zijn
- Stel reflectieve vragen om ons inzicht te geven in de gevolgen van onze keuze

REIZEN MET HET OPENBAAR VERVOER VAN EN NAAR SCHOOL

! Alle twaalf deelnemers van de focusgroep en veel studenten die ik sprak tijdens het veldonderzoek komen naar school met het openbaar vervoer

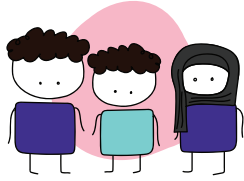
REIZEN MET HET OPENBAAR VERVOER VAN EN NAAR SCHOOL

DO

- Laat je planning aanluiten op de dienstregeling

L - Empathise cards

WONEN NOG THUIS

“Als je jong bent en opgroeit worden er al heel veel dingen voor je besloten,”

WONEN NOG THUIS

ONTDEKKEN WIE WE
WILLEN ZIJN

“Dan ben je eindelijk 18 en kun je echt jezelf gaan ontdekken, bijvoorbeeld met uitgaan,”

ONTDEKKEN WIE WE
WILLEN ZIJN

DO

- Stel open vragen om ons reflectief vermogen aan te wakkeren
- Heb een open discussie over wat wij belangrijk vinden en zouden willen veranderen
- Zorg voor structuur in deze discussies en stel een duidelijk doel

DON'T

- Beperk ons niet met verwachtingen en verantwoordelijkheden als we die niet willen

L - Empathise cards

OMGAAN MET DISCRIMINATIE EN ONDERDRUKKING

- Sterke behoefte voor respect
- Vertrouwen politici niet echt
- Zijn open-minded en oordelen niet snel
- Ervaren statusverschil met politici
- Lage tot midden SES
- Moeten andere prioriteiten stellen dan participatie

OMGAAN MET DISCRIMINATIE EN ONDERDRUKKING

Aangezien de mbo-studenten per definitie onderdrukt zijn wat betreft hun opleidingsniveau, is dit iets waar ze allemaal tot op zekere hoogte mee te maken hebben. Ze worden vaak gestereotypeerd door meer bevoorrechte groepen, bijvoorbeeld: 'Een mbo-diploma, daar kun je toch net niks mee?'

Daar komt bij dat mbo'ers etnisch diverser zijn dan het hbo of wo. Daarom heeft een groot deel van de mbo-studenten te maken met discriminatie. Hierdoor hechten zij veel waarde aan inclusie en zijn zij zelf veel minder veroordelend als het gaat om bijvoorbeeld uiterlijk.

Het merendeel van de mbo-studenten heeft een lage of midden SES. Zelfs als ze de middelen hebben om te participeren, is de kans groot dat ze andere prioriteiten moeten stellen, zoals een parttime baan om voor hun gezin te zorgen.

MOETEN ANDERE PRIORITEITEN STELLEN DAN PARTICIPATIE

"Het is ook echt een luxe als je je kan permitteren om bijvoorbeeld een dag op het malleveld te gaan staan."

MOETEN ANDERE PRIORITEITEN STELLEN DAN PARTICIPATIE

DO

- Maak participatie leuk
- Stel jezelf heel eerlijk de vraag waarom je ons wilt betrekken
- Zorg dat er iets te halen valt voor ons en communiceer dit

DON'T

- Maak het niet te tijdrovend of verwacht te intensieve betrokkenheid, zeker in het begin

ZIJN OPEN-MINDED EN OORDELEN NIET SNEL

"Ik kijk niet echt naar het uiterlijk. Dat zegt niets over hoe die persoon in elkaar zit."

ZIJN OPEN-MINDED EN OORDELEN NIET SNEL

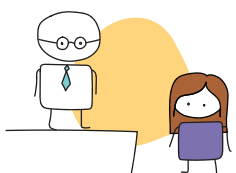
DO

- Betrek een diverse groep studenten
- Wees zelf open en kwetsbaar als je dat van ons verwacht

DON'T

- Houd niet vast aan je vooroordelen en aannames

ERVAREN EEN STATUSVERSCHIL MET POLITICI

! Een deel van de jongeren kijkt op tegen de politici of voelt zich door hen geïntimideerd en heeft het gevoel minder belangrijk te zijn dan de politici of ambtenaren.

ERVAREN EEN STATUSVERSCHIL MET POLITICI

DO

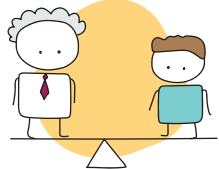
- Overbrug dit verschil door iets persoonlijks te delen
- Benadruk dat wij de experts van onze eigen ervaringen zijn
- Laat ons zien dat je oprecht geïnteresseerd in ons bent
- Onderzoek vormen van contact die buiten je comfort zone liggen

DON'T

- Ga geen straattaal praten of tiktokken als dat niet bij je past
- Klee je niet te formeel

L - Empathise cards

STERKE BEHOEFTE OM GERESPECTEERD TE WORDEN

“Ik irriteer me meestal als ik bijvoorbeeld ergens ben, die persoon kijkt alleen maar naar zijn laptop of naar zijn computer en typte wat ik zeg, kijk mij niet aan, zeg maar. Dat vind ik persoonlijk heel asociaal.”

STERKE BEHOEFTE OM GERESPECTEERD TE WORDEN

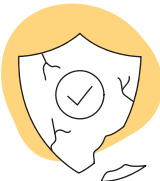
DO

- Laat ons zien dat je actief naar ons luistert
- Zoek naar overeenkomsten in plaats van verschillen
- Benoem dat onze mening waardevol voor je is

DONT

- Wuif onze ervaringen niet weg
- Maak geen veronderstellingen over waarom we een bepaalde mening hebben, maar vraag door

HEBBEN WEINIG VERTROUWEN IN POLITICI

“Als ze er niets mee gaan doen dan hoeven ze niet met ons te praten. Ik ga niet voor iets praten dat het niet gaat gebeuren.”

HEBBEN WEINIG VERTROUWEN IN POLITICI

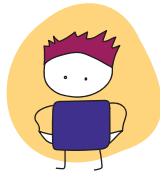
DO

- Communiqueer wat je met onze inbreng gaat doen
- Houd ons op de hoogte tijdens het hele proces
- Wees eerlijk, juist als dingen niet lopen zoals je verwacht had
- Durf je kwetsbaar op te stellen
- Doe wat je zegt en zeg wat je doet

DONT

- Onderschat ons vermogen om de waarheid aan te nemen (bijv., als je andere prioriteiten hebt moeten stellen, kunnen we dat best aan)

LAGE TOT MIDDEN SOCIAAL-ECONOMISCHE KLASSE

! Op mbo-niveau 3 & 4 komt ongeveer 80 % van de studenten uit een lage tot middelhoge SES, en op niveau 1 & 2 is dit nog vaker het geval.

LAGE TOT MIDDEN SOCIAAL-ECONOMISCHE KLASSE

DO

- Compenseer ons (financieel) voor onze tijd en moeite
- Motiveer ons door budget beschikbaar te stellen zodat onze plannen echt uitgevoerd kunnen worden

DONT

- Neem onze tijd en moeite niet voor lief

Co-creation

M1 - Session plan
M2 - Generated materials

M1 - Co-creation session plan

Agenda

	Onderwerp	Tijd	Benodigdheden
1	Introductie - Doel van de sessie - Voorstelrondje - Agenda - Code of Conduct	15 min	
2	Briefing	5 min	Tekeningen probleem
3	Purge	5 min	Sticky's + markers + hoofdvraag
4	Empathize game	10 min	
5	Idea generation met specifieke H2s + hits/dots	5 min uitleg 20 min brainstorm 10 min hits/dots	
6	Break	10 min	
7	Elevator pitch	15 min brainstorm 5 min prep 5 min presentation	
8	Blindspot check		Brainstorming outloud
9	Afronding	10 min	

M1 - Co-creation session plan

1 Introductie

Doel van de sessie:

Voorstelrondje: Naam, studie, 1 ding uniek ding van jezelf

Agenda doorlopen:

Code of conduct

- Engage in the session
- What happens here, stays here
- In de breedte nu veel ideeën generen, dan zijn een aantal dingen belangrijk:
 - o Postpone judgement, you can judge, but later
 - Quantity breeds quality
 - Hitchhike, build on each others ideas
 - Freewheel

2 Briefing

- Mbo-students don't generally participate in politics. Social justice would increase if they participate and it would make the democracy more legitimate.
- It's a very complex problem in which many factors and reasons come into play, it's a chicken and egg story and not all connections are obvious. There is not going to be a single solution that fixes everything. On top of this, the target group, mbo-students are a very diverse group (16 y/o next to a mom in class). Get tossed on one pile but the differences between individuals are huge.
- They feel overlooked and not heard, like politics is not about them. And in a way it isn't because politicians have no clue what mbo-students find important. So there is a huge gap.
- Because of the complexity, I decided to focus on two reasons: that they feel like politics isn't about them and like their voice doesn't matter.
- Therefore, a conversation with politicians has to be facilitated. That way the right topics can get addressed.
- But other problem: can't express those opinions autonomously. But if you talk to them, very opinionated but can't always express it well.
- Solution direction: confrontations to get the latent opinions up, and bigger touchpoint with the moment of conversation. Of these two things, find a bit more direction of what these touchpoints could look like.
- Questions?

3 Purge

- 1 idee per post it, duidelijk schrijven, tekenen mag ook!
- Als het stilvalt, iedereen nog 1tje op schrijven
- Include silly ones!
- Duidelijk schrijven aub
- Eerste ideeën zijn net zo belangrijk als ideeën later

4 Empathize game

- Doorlopen clusters
- Kaartjes individueel ranken relatabelijk
- Opvallende dingen bespreken

M1 - Co-creation session plan

- Blindspot definieren
- Ophangen blindspot

5 H2s over de specifieke touchpoints

- HKJ mbo-studenten ondersteunen zich bewust te worden van hun tacit/latente meningen terwijl ze in het ov zitten?
- HKJ mbo-studenten ondersteunen zich bewust te worden van hun tacit/latente meningen in een buurthuis/sportclub?
- HKJ mbo-studenten ondersteunen zich bewust te worden van hun tacit/latente meningen op het toilet?
- HKJ mbo-studenten ondersteunen zich bewust te worden van hun tacit/latente meningen in openbare ruimtes?
- HKJ mbo-studenten ondersteunen zich bewust te worden van hun tacit/latente meningen tijdens de pauze op school?
- HKJ je mening geven zo leuk mogelijk maken?
- Fluency enhancers
 - o X more ideas
 - o Give me your wildest idea
 - o Let's fill the entire flipchart with options
 - o Read out the PaP one more time

Dan met stippen wat het meest kansrijk is

Break

Korte pauze van 5 -10 min (afhankelijk van tijd om terug te zijn)

Na pauze korte samenvatting van de resultaten tot nu toe

Elevator pitch

- Kansrijke ideeën verder uitdenken
 - o Hoe komen de meningen die ze via die kansrijke ideeën geven bij de politiek terecht?
 - o In welke vorm? Hoeveel mensen zijn er bij betrokken? Waar moet het contact plaats vinden?
 - o Hoe houdt het rekening met de blindspots?
 - o Wat maakt jullie oplossing uniek?

Wrap up

- Thanks for your time, some great ideas waar ik weer mee verder kan (congratulatory speech)
- Rondje wat is het meest bij gebleven of opgevallen vandaag?
- Bedankje
- Alles op de foto zetten
- Wat vonden jullie er van? Ik heb dit nog nooit gedaan dus tips zijn welkom!

M2 - Generated materials

discussie getieed:

acropolis
us.
cct tafel(s)
Using social media to open conversations among students

hand out free stuff with quotes

kolle apparaat

interactieve schermen

Activities?

Tablets to show different personas (link them to political parties)

Disclaimer a la signaatten pakjes
• schocken

work with signs that have strong opinions that many students might not agree with

HOW TO SUPPORT MBO-STUDENTS TO BECOME AWARE OF THEIR TACIT/LATENT OPINIONS DURING THE BREAK AT SCHOOL?

Shack is connected
aan een stelling/ mening

Use stickers or small signs in the cafeteria or canteen to spark annoyance or opinions

tafel projecties
Met stellingen
sticker van een mening

Stoelen / patronen staan voor een mening

DISCUSSION TABLE

theatergroep

Samen break/pauze geven, te weten kom. Daar vragen waarom dat. Daar zeggen om voor. plukken. Waarom wilt u? (kijkend op gez.) Dan ingekomen of gez.

DISCUSSIONS WITH FRIENDS

Waarom ben ik hier? Wat is dat? Waarom om te kijken? Zo bevalt me niet van dat. re. mening/keuzen

VRAAG
SNACKIE

How?

Waarom zie je?

Quote / stelling op bier glas / plex

conversation starter

Make your rebellion. Politiek incidenten (overdag) in de club om te vragen. Lat men a van vinden of. Zo aan wild zijn. de club discuss. of dat een g. in de club

men-voer

Spel/sport combineren met (politiek) stellingen & onderwerpen

↳ of op jonge bloedjes bordspellen etc.

HOW TO SUPPORT MBO-STUDENTS TO BECOME AWARE OF THEIR TACIT/LATENT OPINIONS AT A COMMUNITY CENTER/SPORT CLUB?

↳ onbewust

soap box

inviting space

ASK Questions Everywhere
What? Why? How?

include opinions in training activities
let coach or trainer ask a question that they can think about during the training and have them do a fun cooling down if they have a well thought of answer

Encourage conversation

Discussie geïnspireerd door rolmodel

> coach
> docent
> Comm. leader

relateren aan directe gemeenschap / locatie

INSPIRING ROLE MODELS
"I think this! do you agree?"

Go Twee verschillende doch knoppen, je mening geven over de stelling die dan verborgen is aan de doch

Sportdag voor MBO HBO Universiteit studenten
↳ interactieve spellen

M2 - Generated materials

we mik stickers die van kleur veranderen.

quotes op wc papier

of de papieren doeltjes bij handen afdragen

Moment om te reflecteren op gender

gerichte vraagstukken omdat dit al een 'gendered' space is.

posters in zicht als je zit

↳ misschien meer als een soort spel zodat het int. is dan je telefoon

Stickers

Gen een experiment maken: vullen we de wc met stickers? Of alle stickers vullen? Of alle stickers vullen? Of alle stickers vullen?

tablets

of elke ledenschap raakt erin... maar niet snapt het elk zwarte humor. En dan post.

2 doortrek knoppen

Gen social media campagne? Wat vond jij van het idee?

THEY ARE ALREADY EXPRESS THEIR OPINION ON THE WALLS

Gekrasde sjit

MAYBE USE THIS?

What do you think?

yes no...

Of zeep die ze gebruiken bij het handen wassen

verschillende kleuren licht

probeer rekening te houden met de resolutie die door het niet te veranderen makkelijk te maken is zodat de 'je minder' knopjes veranderen in iets wat rustiger is

inspiring quote

hang persoonlijke verhalen van bekende mensen of die verhalen familie of die verhalen vrienden

zeep pomps

HOW TO SUPPORT MBO-STUDENTS TO BECOME AWARE OF THEIR TACIT/LATENT OPINIONS WHILE ON THE TOILET?

Na inchecken komt er op het scherm een stelling te staan

on the windows with stickers or arley & way

In stations or tunnels before entering quotes or "stellingen"

stellen gebruiken om verhoudingen aan te geven: 1 op de 5 kagge sch... "stellingen"

on the poles with stickers or buttons

Seating questions before sitting down so before sitting down you see a question

naast de stop knop ook nog een 'stemknop'

At the ticket selling things include statements on the screen regarding things like sustainability, transport, money

show videos on the screens like the #nestories but then about political things

Een ruimte creëren die omringt of een ruimte met posters of een stoel met posters zodat je weet dat het is niet in of dicht bij.

lets laten zien wat de aanpak over hebben op een te reclame board met foto's politiek... Wat raakt aan de thema's: 18+ MBO's krijgen geen binnen in kleding - dan denken ze ooooh WTF!

Verbinding via nieuwe stelling

Wat denk jij?

WAARDE TOEVOEGEN AAN WACHTTIJD

IETS om een SAAL MOMENT TE VERMINDEREN

posters achteraan die beide kanten van een stelling

podcasts / muziek

HOW TO SUPPORT MBO-STUDENTS TO BECOME AWARE OF THEIR TACIT/LATENT OPINIONS WHILE IN PUBLIC TRANSPORTATION?

M2 - Generated materials

Stroptegels

Toeloesingen:
+ met geluid?
+ trillingen?

ART

show possible
relatable stories
on eg trashbins
or windows
↳ or more meaningful
places related to
the story or politics

Walking routes (escape rooms)
that have
certain questions/quotes
to think about

Personal advertisement
@ windows when you walk by

create talking benches where
people get to sit down with
random strangers and write
some questions on the
bench

spray paint lezen op de
grond van de markt en grote
bekende plekken

Use art or to spark attention
like statues or signs. like
statues made of recycled plastic
such

**HOW TO SUPPORT MBO-STUDENTS TO BECOME AWARE OF THEIR
TACIT/LATENT OPINIONS WHILE IN PUBLIC SPACES?**

**SHOW CONSEQUENCES
OF OTHER PEOPLE'S
CHOICES**

THIS vs THAT

showing
foto van hun breiden taken
van die die niet altijd
overal mee bestaat en
dan de quote: "Kan ik dat
beter?" "Ged je mening!"

Gratis toegang
belangrijke musea

Relate locations to
political significance
e.g.

statue > racism
shop > pollution
station/airport > pollution
streetname > person
park > klimaatverandering

GAMES

Factors
opinion

gepast
taalgebruik
↳ het kut of
niet kut?

Verbinding vinden met
andere. Bisschop sluit
jouw mening niet aan bij
vrienden of fam.

Over de streep
(op groter niveau)

Waardevol krijgen van
je mening. Gevoel
wijzen dat je er toe
doet.

Contra: een actie
dat iemand zijn mening
geeft en in uit een
wijze een team
springt die het niet meten
in gang niet.

HOW TO MAKE GIVING YOUR OPINION AS FUN AS POSSIBLE?

interactief
licht
geluid
etc.
↳ beeld

Have opinions there
with just the need to
agree/disagree

low effort games
like some tennis games
(throwing balls at signs)

storieltelling

herkenning

Merken / weten
dat andere
mensen met je
mening met je
delen

Initieert gesprek
/ discussie in
individueel.

random acts like the
guy that give money if you
draw up in a lawsuit
short

Wanneer het
anoniem is

kleurrijke/
characters

"stelling"

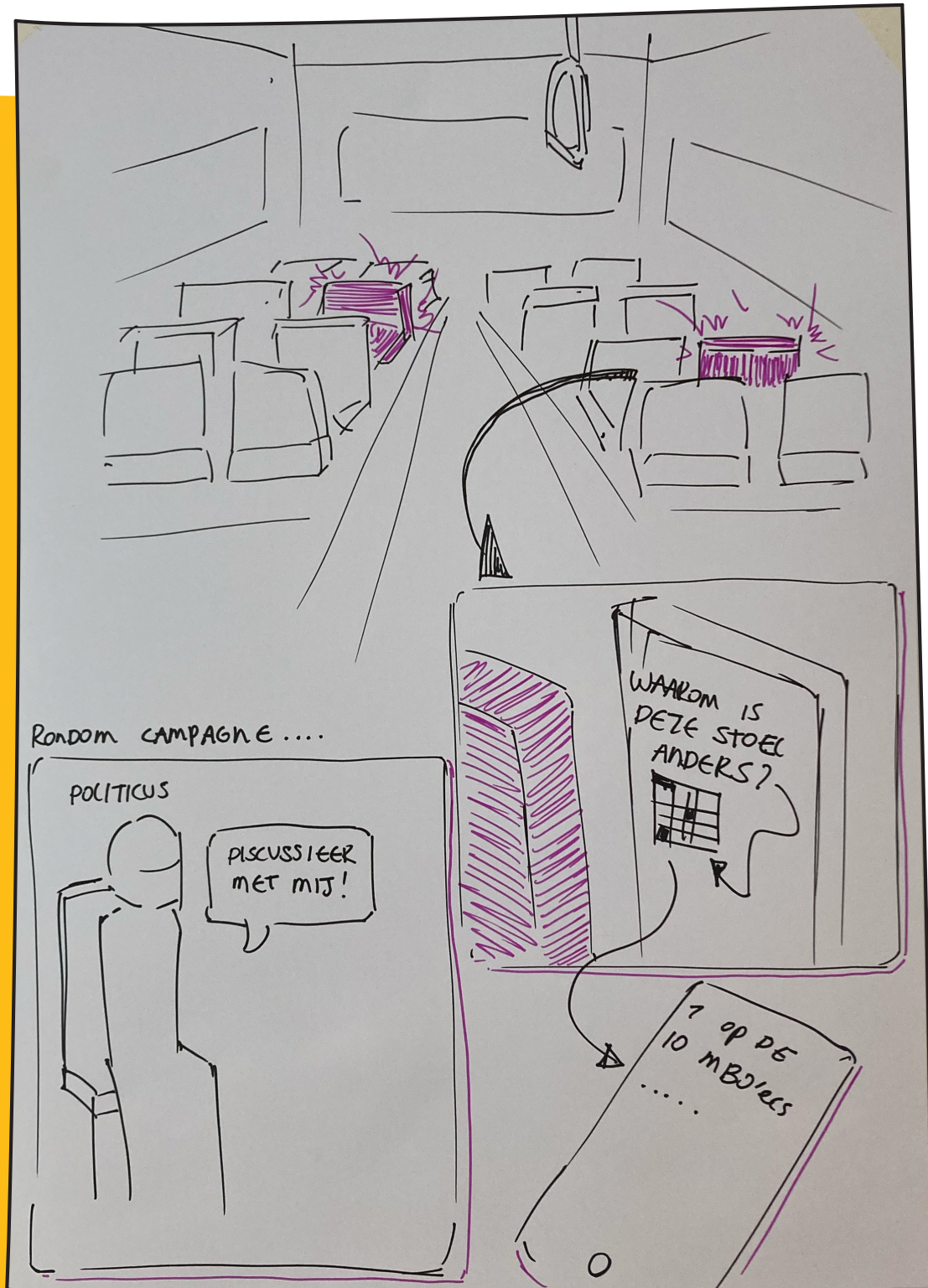
Logaritmisch
/ rekke lijn

funny
flowchart

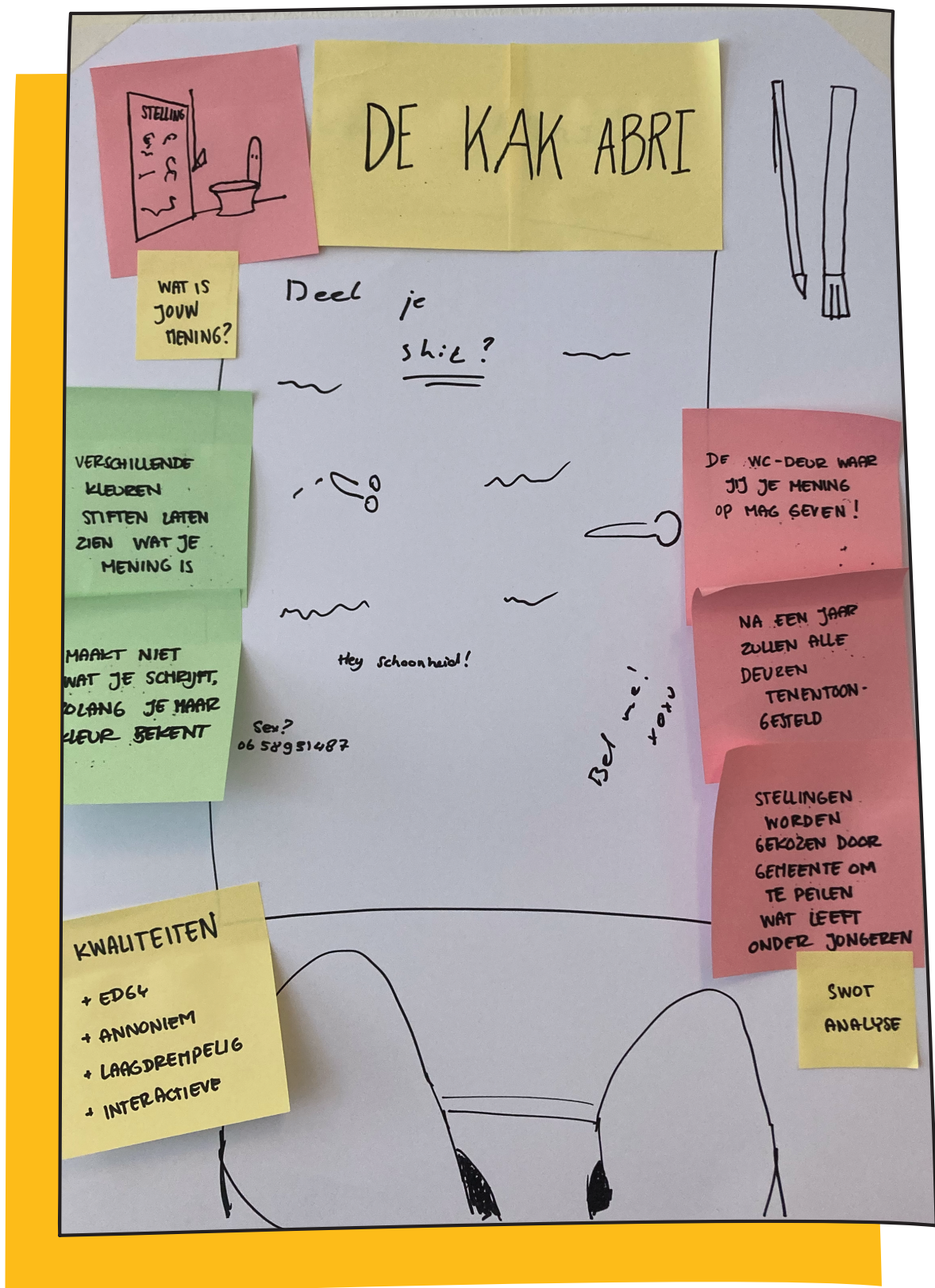
yes no

laten zien/merken
dat je er niet om
beoordeeld wordt

M2 - Generated materials

M2 - Generated materials

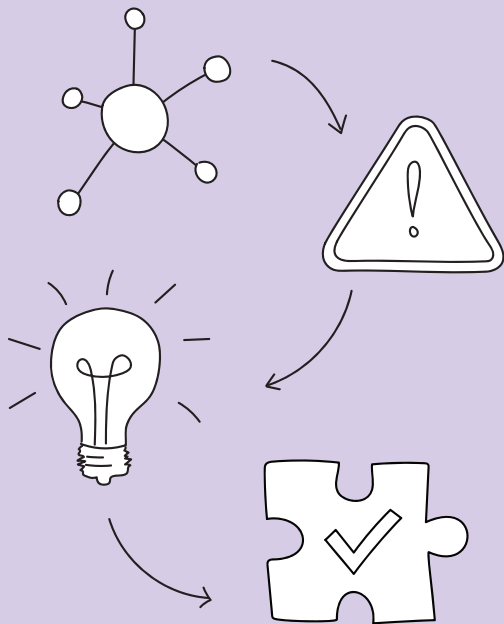

N

Rake Praat toolkit

N - Rake Praat toolkit - manual

HANDLEIDING

INTRODUCTIE

Deze toolkit biedt je handvatten om contact tussen mbo-studenten en de gemeente vorm te geven. Het proces gaat uit van een open vorm van contact, waarin de gemeente nog geen concrete plannen heeft, maar juist samen met mbo-studenten tot nieuwe projecten wilt komen. Op deze manier kunnen de behoeften en wensen van mbo-studenten echt centraal komen te staan, om zo aan ze te laten zien dat politiek ook echt over hen gaat.

Om diepere gesprekken te faciliteren wordt er gebruik gemaakt van creatieve probleemoplossingstechnieken. Deze zijn bovendien erg geschikt voor de open vraagstukken waar in dit proces mee aan de slag gegaan wordt.

In deze toolkit vind je alle materialen die je nodig hebt om de gesprekken vorm te geven en je wordt stap voor stap door het proces om deze sessies in te richten geleid.

VIER SESSIES

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen vier typen sessies met elk een eigen focus. In principe doorloop je het proces door voor elk type sessie een sessie van ongeveer twee uur te organiseren.

CONTEXT SESSIE

In de eerste sessie, staat het wegnemen van vooroordelen tussen mbo-studenten en politici centraal. Daarnaast wordt het probleem dat er weinig contact is tussen mbo'ers en politici aangekaart en worden problemen waar mbo-studenten mee te maken hebben boven water gehaald. Uit deze problemen wordt een thema gekozen waarmee jullie in de volgende sessies aan de slag gaan.

PROBLEEM SESSIE

In deze sessie gaan de studenten en politici aan de slag om de problemen in het geselecteerde thema verder te onderzoeken. Waarom is het een probleem? Wat heeft er invloed op? Wie spelen er een rol in?

Tot slot wordt het probleem opnieuw geformuleerd, zodat het de antwoorden op deze vragen reflecteert.

IDEE SESSIE

In de derde sessie wordt er toegewerkt naar ideeën die kunnen bijdragen aan een oplossing. Aan het einde van deze sessie worden veelbelovende ideeën geselecteerd (of gecombineerd als dat nodig is) zodat ze verder ontwikkeld kunnen worden.

OPLOSSING SESSIE

In de laatste sessie worden de veelbelovende ideeën uit de vorige sessie uitgewerkt tot volwaardige oplossingen. Ter afsluiting van deze sessie wordt er gestemd op de oplossingen om zo tot een selectie te komen waar de gemeente verder mee aan de slag kan.

Over iedere sessie en wat je precies moet doen kun je meer informatie vinden op de specifieke sessie kaartjes.

N - Rake Praat toolkit - manual

EEN SESSIE INRICHTEN

Elke sessie bestaat uit verschillende typen activiteiten die in vaste volgorde worden doorlopen:

Introductie – Hier leg je uit hoe de sessie eruit komt te zien.

Ijsbreker – Om te zorgen dat de groep elkaar leert kennen en iedereen vast iets gezegd heeft tijdens de sessie.

Purge – Om de eerste gedachten die de groep heeft over het onderwerp vast op te schrijven.

Maken – Zo veel mogelijk opties genereren.

Ordenen – De gegenereerde opties ordenen om zo overzicht en beter begrip te krijgen.

Selecteren – Een selectie maken van de gegenereerde opties.

Afronding – Terugkijken op wat de sessie heeft opgeleverd en afspraken maken over het vervolg van het proces.

Daarnaast is het sterk aan te raden een **pauze** gevolgd door een **energizer** in te plannen.

Om te zorgen dat alle typen activiteiten gedaan worden, maar toch een flexibel programma te hebben wat goed aansluit op jouw groep studenten, kun je de activiteiten kaartjes gebruiken om de sessies in te richten.

1. Sorteert de kaarten op kleur.
2. Haal de kaarten die niet geschikt zijn voor de sessie die je gaat organiseren er tussen uit. Dit kun je zien aan de icoontjes op de voorkant van de kaart.
3. Kies voor elk type activiteit ten minste 1 kaart. Houd hierbij de totale tijdsduur van je sessie in de gaten.
4. Vul het sessieplan inclusief de geplande tijd per activiteit in. Zorg dat je de pauze (gevolgd door de energizer) ongeveer halverwege plaatst.
5. Klik alle kaartjes in de volgorde zoals je tijdens de sessie gaat doen aan de ring, met het sessieplan bovenop. Dit setje kun je tijdens de sessie ook gebruiken als handboek.

Let op! Voor de contextsessie is een vast format, omdat de eerste ontmoeting daar centraal staat. Het sessieplan hiervoor vind je in de toolkit.

ROLLEN

In de basis zijn er twee groepen heel belangrijk voor de sessies: de mbo-studenten en de gemeenteraadsleden. Zij zijn verantwoordelijk voor het creëren van de inhoud en vormen samen de deelnemersgroep.

STUDENTEN

Om te kunnen zorgen dat iedereen goed mee kan doen en een kans krijgt om aan het woord te zijn, wordt de klas in kleinere groepjes opgedeeld. De studenten vormen de kern van de deelnemers. Hun input en ideeën staan centraal tijdens de sessies.

GEMEENTERAADSLID

De gemeenteraadsleden worden over de groepjes studenten verdeeld. Ze doen actief mee met de ijsbrekers en energizer, maar hebben meer een observerende en vragende rol tijdens de maak-, orden- en selectieactiviteiten. Ook kunnen ze vanuit hun expertise de rest van de deelnemers van informatie voorzien.

Daarnaast zijn er twee rollen met verantwoordelijkheid over het proces:

COÖRDINATOR (DOCENT EN AMBTENAAR)

- Coördinatie van het proces.
- Stellen de sessies samen (in overleg met de studenten die dat willen).
- Verzamelen de benodigde materialen.
- Zetten de ruimte klaar.
- Documenteren de resultaten (bv. foto's maken van post-its of collages).
- Introduceren de activiteiten.
- Lopen tussen de groepjes tijdens de activiteiten en helpen de deelnemers als nodig.
- Bewaakt de planning.

GROEPSFACILITEERDER (STUDENT OF GEMEENTERAADSLID)

- Er wordt een faciliteerder per sub-groep aangewezen.
- Verzamelt bv. post-its en neemt deze door met de groep zodat de opties duidelijk zijn.
- Coördineert bv. de vragen na een elevator pitch.
- Motiveren de groep om met extra opties te komen, bv. door vragen te stellen.

N - Rake Praat toolkit - manual

BENODIGDHEDEN

Altijd nodig:

klok

hapje & drankje

tape

bedankje
deelnemers

post-its

A4 & A3 papier

stiften

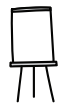
Voor sommige activiteiten nodig (zie kaartjes):

tijdschriften

lijm

flipover

bijlagen

stickers

scharen

TIPS

- Zorg dat je per groepje de benodigde materialen verzameld. Dan hoeven ze niet op elkaar te gaan zitten wachten.
- Wees alert op de energie in de groep. Als je merkt dat de creativiteit daalt, kun je ook besluiten een korte energizer te doen, of een pauze in te lassen.
- Wees flexibel met je programma en aanpak, en houd ruimte voor de inbreng van studenten. Het hoeft allemaal niet volgens het boekje, maar gaat om het contact!
- Nodig raadsleden uit verschillende partijen uit. Zo voorkom je dat de uitkomsten te veel een bepaalde politieke kleur krijgen.

LEESVOER

Voor als je meer wilt weten over creatieve sessies faciliteren, hier een paar suggesties:

- *Road map for creative problem solving techniques* van Katrina Heijne en Han van der Meer
- *Creative Facilitation* van Marc Tassoul

COLOFON

Deze toolkit is onderdeel van de master scriptie
'Designing for political participation of mbo-students'
van Marijn van Steen

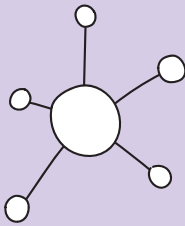
Faculteit Industrial Design Engineering - Technische
Universiteit Delft

September 2022

N - Rake Praat toolkit - activity cards

CONTEXT SESSIE: OPENING

Vertel de groep wat het plan voor de dag is, waarom jullie dit doen en leg de basisregels voor co-creatie uit.

opening

context

10-15 minuten

met de hele klas

CONTEXT SESSIE

opening

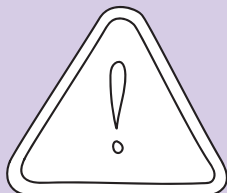
1. Zorg dat de deelnemers zich op hun gemak voelen. Zet de drankjes en snacks bijvoorbeeld vast klaar en verwelkom deelnemers als ze binnen komen.
2. Vertel waarom je vandaag samen bent en dat je het contact tussen studenten en de gemeente graag wilt verbeteren en waarom dat belangrijk is. Laat de gemeenteraadsleden zichzelf even kort (!) voorstellen.
3. Leg kort uit hoe het hele proces er uit gaat zien, de vier sessies, maar ook juist wat er daarna met de input van de studenten gaat gebeuren.
4. Licht dan het programma van vandaag toe. Je kunt bijvoorbeeld vertellen dat jullie elkaar eerst wat beter gaan leren kennen, en dan onderzoek gaan naar wat voor onderwerpen er bij de studenten spelen.
5. Verdeel de deelnemers in sub-groepjes (5-8 studenten) voor de activiteiten en zorg dat de gemeenteraadsleden hier eerlijk over verdeeld zijn. Vraag elk groepje om een faciliteerder aan te wijzen. (In deze sessie doe je de ijsbreker met de hele klas, dus je kunt ook daarna pas de groepjes maken)
- 6.

Tot slot is het belangrijk om de basis-regels van co-creatie even te benoemen:

- Jullie zijn de experts vandaag: er is geen goed of fout
- Wees open naar elkaar
- Bouw verder op elkaars ideeën
- Maak plezier!

PROBLEEM SESSIE: OPENING

Vertel de groep wat het plan voor de dag is, waarom jullie dit doen en leg de basisregels voor co-creatie uit.

opening

probleem

5-10 minuten

met de hele klas

PROBLEEM SESSIE

opening

1. Zorg dat de deelnemers zich op hun gemak voelen. Zet de drankjes en snacks bijvoorbeeld vast klaar en verwelkom deelnemers als ze binnen komen.
2. Geef een korte samenvatting van de vorige sessie. Waar zijn jullie toen mee geëindigd?
3. Licht dan het programma van vandaag toe. Vertel dat in deze sessie problemen binnen het thema van de vorige keer verder uitgepluist gaan worden.
4. Verdeel de deelnemers in sub-groepjes (5-8 studenten) voor de activiteiten en zorg dat de gemeenteraadsleden hier eerlijk over verdeeld zijn. Vraag elk groepje om een faciliteerder aan te wijzen. Je mag dezelfde groepjes als de vorige keer gebruiken, maar dat hoeft niet.
5. Tot slot is het belangrijk om de basis-regels van co-creatie even te benoemen:
 - Jullie zijn de experts vandaag: er is geen goed of fout
 - Wees open naar elkaar
 - Bouw verder op elkaars ideeën
 - Maak plezier!

N - Rake Praat toolkit - activity cards

IDEE SESSIE: OPENING

Vertel de groep wat het plan voor de dag is, waarom jullie dit doen en leg de basisregels voor co-creatie uit.

opening

idee

5-10 minuten

met de hele klas

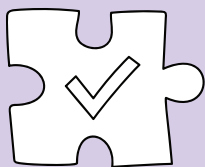
IDEE SESSIE

opening

1. Zorg dat de deelnemers zich op hun gemak voelen. Zet de drankjes en snacks bijvoorbeeld vast klaar en verwelkom deelnemers als ze binnen komen.
2. Geef een korte samenvatting van de vorige sessie. Waar zijn jullie toen mee geëindigd?
3. Licht dan het programma van vandaag toe. In deze sessie staan ideeën bedenken die het probleem (in elk geval gedeeltelijk) aanpakken centraal. Zet hier samen een doel. Hoeveel ideeën willen jullie minimaal bedenken?
4. Verdeel de deelnemers in sub-groepjes (5-8 studenten) voor de activiteiten en zorg dat de gemeenteraadsleden hier eerlijk over verdeeld zijn. Vraag elk groepje om een faciliteerder aan te wijzen. Je mag dezelfde groepjes als de vorige keer gebruiken, maar dat hoeft niet.
5. Tot slot is het belangrijk om de basis-regels van co-creatie even te benoemen:
 - Jullie zijn de experts vandaag: er is geen goed of fout
 - Wees open naar elkaar
 - Bouw verder op elkaars ideeën
 - Maak plezier!

OPLOSSING SESSIE: OPENING

Vertel de groep wat het plan voor de dag is, waarom jullie dit doen en leg de basisregels voor co-creatie uit.

opening

oplossing

5-10 minuten

met de hele klas

OPLOSSING SESSIE

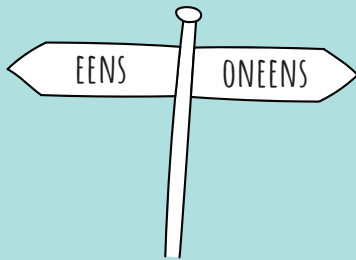
opening

1. Zorg dat de deelnemers zich op hun gemak voelen. Zet de drankjes en snacks bijvoorbeeld vast klaar en verwelkom deelnemers als ze binnen komen.
2. Geef een korte samenvatting van de vorige sessie. Waar zijn jullie toen mee geëindigd?
3. Licht dan het programma van vandaag toe. Vertel dat in deze sessie de ideeën van de vorige keer verder uitgewerkt gaan worden en dat er op het einde gestemd wordt op de favoriete oplossingen, om zo met 3-5 oplossingen te eindigen (afhankelijk van de groepsgrootte).
4. Noem de teams op die bij de vorige sessie op het einde gemaakt zijn voor het uitwerken van een idee. Verdeel de teams over de subgroepjes voor de rest van de activiteiten.
5. Tot slot is het belangrijk om de basis-regels van co-creatie even te benoemen:
 - Jullie zijn de experts vandaag: er is geen goed of fout
 - Wees open naar elkaar
 - Bouw verder op elkaars ideeën
 - Maak plezier!

N - Rake Praat toolkit - activity cards

OVER DE STREEP

Vooroordelen over mbo-studenten en politici worden als stelling gepresenteerd, waar de deelnemers op reageren door naar een kant van de zaal te lopen.

ijsbreker

context

20-30 minuten

met de hele klas

OVER DE STREEP

ijsbreker

1. Trek met tape een streep op de grond in het midden van de ruimte. De ene helft van de ruimte noem je 'eens' en de andere 'oneens'.
2. Wijs iemand aan als facilitator. Dit kan de docent of een van de studenten zijn. De rest van de deelnemers (politici en studenten) gaan rond het midden van streep staan.
3. De facilitator leest een van de vooroordelen van de lijst voor. De deelnemers kiezen dan of ze het met dat vooroordeel eens zijn of niet door naar die helft van de ruimte te lopen.
4. Als iedereen gekozen heeft, vraagt de facilitator aan een of twee deelnemers waarom ze het (on)eens zijn met het vooroordeel. Je kunt ook eventueel naar ervaringen rondom het vooroordeel vragen, bijvoorbeeld 'Is dit wel eens tegen jou gezegd?'.
5. Dit herhaal je een aantal keer, afhankelijk van de tijd.

! Dit spel kun je natuurlijk ook met zelf-bedachte vooroordelen doen, of andere stelling gebruiken.

EXPERTS & JOURNALISTEN

In groepjes gaan de deelnemers elkaar kort interviewen over gekke onderwerpen.

ijsbreker

alle sessies

5-10 minuten

in groepjes van 3-4

EXPERTS & JOURNALISTEN

ijsbreker

1. Verdeel de studenten over de ambtenaren en bestuurders. Kleinere groepjes van drie of vier personen werkt het best.
2. Wijs iemand uit de groep aan als expert. De anderen zijn journalisten die de expert gaan interviewen.
3. Als iedereen er klaar voor is, maak je de (bizarre) expertise van de expert bekend. Een paar voorbeelden:
 - de uitvinder ... van onzichtbaar behang
 - koordirigent ... van een koor voor kikkers
 - leert olifanten ... ballonnen opblazen met hun slurf
4. De interviewers krijgen dan een paar minuten om de expert te interviewen over hun expertise. Daarna kun je eventueel een nieuw expertise kiezen en de rollen doorwisselen.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

MAG IK JE EVEN VOORSTELLEN?

In duo's moeten de deelnemers zo veel mogelijk van elkaar te weten komen. Daarna stellen ze de ander voor aan de rest van de groep.

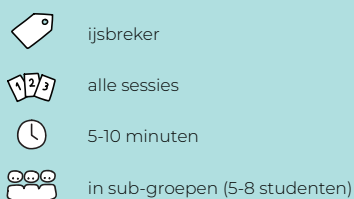
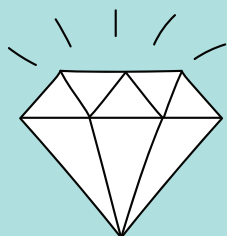
MAG IK JE EVEN VOORSTELLEN?

ijsbreker

1. Verdeel de deelnemers in duo's. Het liefst mix je studenten en politici/ambtenaren met elkaar.
2. De duo's krijgen vijf minuten om zo veel mogelijk van elkaar te weten te komen.
3. Als de tijd om is, mogen de duo's elkaar voorstellen aan de rest van de groep.

1 UNIEK DING

Alle deelnemers bedenken iets waarvan ze denken dat ze het met niemand uit de groep het met ze gemeen heeft.

1 UNIEK DING

ijsbreker

1. Vraag aan de deelnemers om 1 ding aan zichzelf te benoemen waarvan ze denken dat niemand uit de groep het met ze gemeen heeft.
2. Als iemand anders dezelfde ervaring of eigenschap heeft, is het niet goed en moet de deelnemer iets nieuws bedenken.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

KLASSIKAAL BRAINSTORMEN

Deelnemers roepen de ideeën die ze hebben en de facilitator schrijft ze op een flip-over op.

purge

alle sessies (vooral geschikt voor idee)

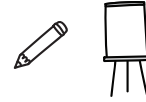
5-10 minuten

in sub-groepen (5-8 studenten)

KLASSIKAAL BRAINSTORMEN

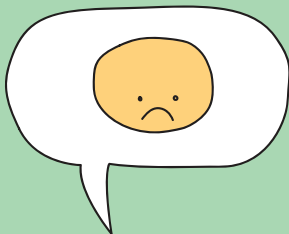
purge

1. Schrijf de probleemstelling of open vraag waar je over na wilt denken op een zichtbare plek op.
2. De deelnemers delen de ideeën die in ze op komen door ze hard op te zeggen. De facilitator schrijft deze vervolgens op een flip-over.
3. Als de groep stil begint te vallen na een paar minuten en geen ideeën meer lijkt te hebben, kun je ze nog 1 laatste optie laten bedenken. Op het einde komen vaak de beste ideeën!

KLAAGMUUR

De studenten mogen even lekker over alles klagen wat ze maar willen. Elke klacht wordt op een post-it geschreven en op de muur geplakt.

purge

context

5-10 minuten

individueel

KLAAGMUUR

purge

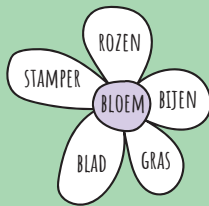

1. Om vast een beetje in de 'brainstorm-stemming' te komen, mogen de studenten eerst even lekker klagen. Dit geeft ook goed inzicht in wat er belangrijk is voor de studenten.
2. Geef iedereen een setje post-its en een stift om mee te schrijven. Ze mogen alles opschrijven wat ze maar willen, als het maar een klacht is over iets.
3. Elke klacht wordt hardop uitgesproken en op de muur geplakt. De facilitator clustert de klachten terwijl de studenten bezig zijn.
4. Na 5 minuten, kunnen de veelvoorkomende klachten even kort besproken worden.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

ASSOCIATIE BLOEM

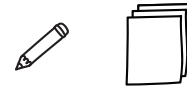
Een woord gerelateerd aan het probleem staat in het midden van een vel.
Deelnemers schrijven al hun associaties met dit begrip op in 'bloemblaadjes'.

- purge
- probleem
- 10-15 minuten
- in groepjes van 3-4

ASSOCIATIE BLOEM

purge

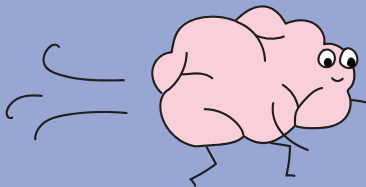

1. Kies een kernwoord (X) om mee te beginnen en schrijf deze in het midden van een groot vel op. Omcirkel het woord. Het kernwoord is meestal gelinkt aan het probleem.
2. Start de associatie bloem door vragen te stellen als:
 - Wat associeer je met X?
 - Waar herinnerd X je aan?
 - Wat voor elementen bestaat X uit?
3. De deelnemers schrijven iedere associatie op in een 'bloemblad' rondom het centrale woord. Ze er kunnen allemaal tegelijk aan werken.
4. Als de deelnemers door hun associaties heen zijn, vraag ze dan om nog één optie op te schrijven. Loop met de groep even langs alle opgeschreven associaties. Mist er nog iets? Schrijf dat er dan nog bij.

! In plaats van dat een groepje aan dezelfde associatie werkt, verdeel je de deelnemers over verschillende associaties. Na een paar minuten schuift iedereen de vellen door. Dit herhaal je tot iedereen aan alle bloemen gewerkt heeft.

BRAINSTORMEN MET POST-ITS

Deelnemers genereren ideeën en schrijven deze op post-its.

- maken
- probleem, idee & oplossing
- 20-45 minuten
- individueel

BRAINSTORMEN MET POST-ITS

maken

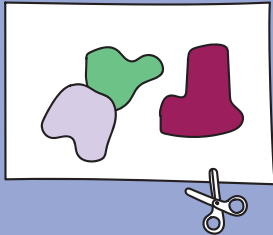
1. Schrijf de vraag waar je opties voor wilt genereren op een zichtbare plek op. Dit kan bijvoorbeeld je probleemstelling zijn, of een specifiekere deelvraag.
2. Zet een doel voor dit deel van de sessie. Hoeveel opties willen jullie minimaal genereren? Om de groep aan te moedigen, kun je dit doel op een zichtbare plek opschrijven.
3. De deelnemers mogen nu opties gaan genereren. Elke optie die ze bedenken, schrijven ze op een losse post-it (dus 1 optie per post-it). Dit doen ze in stilte. De post-its geven ze aan de facilitator, die ze op de muur of flip-over plaatst.

! Tip: Je kunt deze methode ook gebruiken om vragen te genereren. Het helpt dan om te beginnen met 'Hoe kun je...' en daar dan zo veel mogelijk opties voor te bedenken die over het thema gaan. Deze vragen kun je vervolgens in een andere brainstorm beantwoorden.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

COLLAGE: DROOM ...

De studenten gaan een collage maken waarin ze hun droom ... (vul een thema in, bv. droombuurt) visualiseren.

maken

idee

20-30 minuten

individueel

COLLAGE: DROOM ...

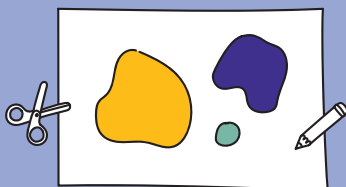
maken

1. Leg uit dat deze oefening er om gaat om tot nieuwe ideeën te komen.
2. De studenten gaan straks hun droom versie rondom het gekozen thema maken. Wat zit er allemaal in die ideale versie? Laat ze dit op post-its opschrijven. Na 5 minuten vraag je ze nog 1 extra optie op te schrijven.
3. Nu mogen ze hun droom ... in een collage gaan visualiseren. Benadruk dat het belangrijk is de collage niet te veel te plannen, het gaat om spontaniteit en ze hoeven hun keuzes niet uit te kunnen leggen.
4. Geef ze minimaal 15 minuten de tijd om hun collage te maken. Een paar minuten voor het einde geef je aan dat ze moeten gaan afronden.
5. Zorg dat iedereen een naam voor diens collage heeft bedacht. Vraag de studenten de inzichten of ideeën die ze tijdens het maken hebben gekregen op te schrijven op post-its.
6. Laat iedereen diens collage presenteren en reflecteer op het proces. (zie het kaartje 'Elevator Pitch' voor inspiratie)

COLLAGE: POLITEKE PARTIJ

De studenten gaan een collage maken over een zelf-bedachte politieke partij die voor hun belangen op komt.

maken

context

20-30 minuten

individueel

COLLAGE: POLITIEK PARTIJ

maken

1. Leg uit dat deze oefening er om gaat er achter te komen wat de studenten belangrijk vinden.
2. De studenten gaan een eigen politieke partij bedenken. Als ze hun eigen partij zouden oprichten, waar zou die partij zich dan mee bezig houden? Laat ze dit op post-its opschrijven. Na 5 minuten vraag je ze nog 1 extra optie op te schrijven.
3. Nu mogen ze een collage over hun zelfbedachte partij maken. Benadruk dat het belangrijk is de collage niet te veel te plannen, het gaat om spontaniteit en ze hoeven hun keuzes niet uit te kunnen leggen.
4. Geef ze minimaal 15 minuten de tijd om hun collage te maken. Een paar minuten voor het einde geef je aan dat ze moeten gaan afronden.
5. Zorg dat iedereen een naam voor diens collage/partij heeft bedacht. Vraag de studenten de inzichten of ideeën die ze tijdens het maken hebben gekregen op te schrijven op post-its.
6. Laat iedereen diens collage presenteren en reflecteer op het proces. (zie het kaartje 'Elevator Pitch' voor inspiratie)

N - Rake Praat toolkit - activity cards

PAUZE!

Plan een pauze in in je sessie, zodat deelnemers even tot rust kunnen komen en bijvoorbeeld even naar het toilet kunnen.

pauze

alle sessies

5-15 minuten

met de hele klas

PAUZE!

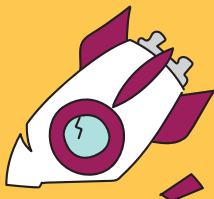
pauze

1. Blik even terug op alles wat jullie al gedaan hebben in het eerste deel van de sessie en spreek je waardering uit voor de deelnemers. Dit mag super kort zijn (bv. 'We hebben al super veel ideeën bedacht, dus hebben wel even pauze verdient!')
2. Vertel iedereen hoe laat ze terug moeten zijn in de ruimte en wat je na de pauze nog gaat doen.
3. Zorg dat er wat drankjes en eventueel hapjes klaar staan voor de deelnemers.

GEFLOPTE UITVINDINGEN

De facilitator laat een foto van een geflopte uitvinding zien en de deelnemers benoemen wat er allemaal wél goed aan is.

energiser

alle sessies

5-10 minuten

in sub-groepen (5-8 studenten)

GEFLOPTE UITVINDINGEN

energiser

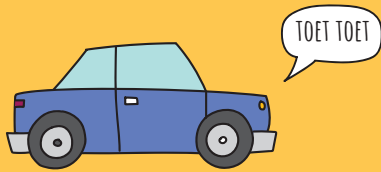

1. Kies een van de geflopte uitvindingen uit de toolkit en laat de foto zien aan deelnemers. Eventueel kun je kort uitleggen waar de uitvinding voor bedoeld is.
2. De deelnemers gaan met elkaar in gesprek over wat er allemaal wél goed is aan de uitvinding. Zorg dat ze in elk geval vijf dingen benoemen.
3. Herhaal dit een paar keer met verschillende uitvindingen.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

BESTUURDERS & VOERTUIGEN

Deelnemers worden in duo's verdeeld: een bestuurder en een voertuig. Samen moeten ze door de ruimte bewegen terwijl het voertuig gesloten ogen heeft.

- energiser
- alle sessies
- 5-10 minuten
- in duo's

BESTUURDERS & VOERTUIGEN

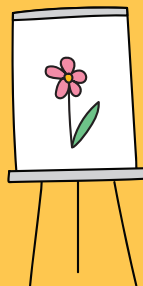
energiser

1. Verdeel de groep in duo's. In ieder duo wordt een iemand aangewezen als de bestuurder, en een als het voertuig.
2. Voertuigen moeten een geluid voor hun toeter bedenken. (Laat ze dit hardop oefenen!).
3. Bestuurders gaan achter hun voertuig staan, met hun handen op de schouders van het voertuig.
4. Voertuigen sluiten dan hun ogen. De bestuurders moeten ze vervolgens door de ruimte navigeren.
5. Iedere keer als ze dicht in de buurt van een ander duo komen, knijpt de bestuurder zachtjes in de schouders van het voertuig en maakt het voertuig hun toeter-geluid.

Je haalt je rijbewijs als je botsingen weet te voorkomen!

PICTIONARY

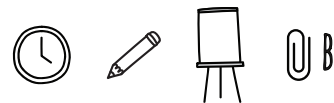
De groep wordt in twee teams verdeeld. Een speler per team moet iets tekenen, terwijl de rest het probeert te raden.

- energiser
- alle sessies
- 5-10 minuten
- in sub-groepen (5-8 studenten)

PICTIONARY

energiser

1. Verdeel de groep in twee teams. Ze spelen om-en-om.
2. Leg de stapel met kaartjes uit de toolkit naast een flip-over waar ze op kunnen tekenen.
3. Het team dat aan de beurt is, kiest een tekenaar. Deze neemt een kaartje van de stapel en tekent wat er op staat. De rest van het team krijgt 30 seconden om te raden wat er getekend is.
4. Het team dat de meeste goede antwoorden heeft gegeven als iedereen een keer getekend heeft, wint.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

MENSELIJKE CLUSTERS

Iedereen schrijft een voorwerp gerelateerd aan hun favoriete liedje op een post-it. Loop door de ruimte en vorm een groep met vergelijkbare objecten.

energiser

alle sessies

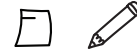
5-10 minuten

met de hele klas

MENSELIJKE CLUSTERS

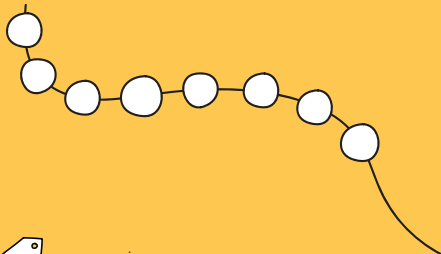
energiser

1. Geef iedereen een post-it en laat ze aan hun favoriete liedje denken.
2. Vraag iedereen om een voorwerp dat relateert aan dat liedje op te schrijven.
3. Plaats de post-it op een zichtbare plek, zoals je voorhoofd.
4. Loop door de ruimte en ga opzoek naar mensen met een voorwerp dat gerelateerd is aan het jouwe. Zo worden er menselijke clusters gemaakt!

ASSOCIATIE KETTING

Begin met een willekeurig woord. Om de beurt zegt iedereen een woord dat te maken heeft met het vorige woord.

energiser

alle sessies

5-10 minuten

in sub-groepen (5-8 studenten)

ASSOCIATIE KETTING

energiser

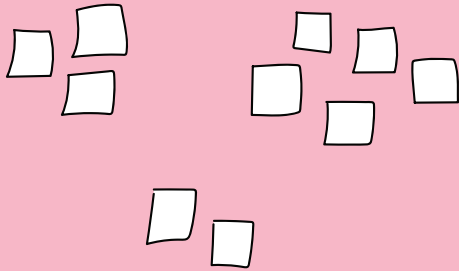
1. Vraag de deelnemers om in een cirkel te gaan staan. De facilitator noemt een willekeurig woord, zoals 'olifant'.
2. Nu mag de persoon naast de facilitator een woord noemen dat in hen op komt (bijvoorbeeld 'slurf').
3. Dit gaat zo een paar keer de hele groep rond. Moedig de groep aan om het tempo er in te houden.

! *Variant: de anti-associatie
Alleen woorden die helemaal niets met het vorige woord te maken hebben mogen genoemd worden.*

N - Rake Praat toolkit - activity cards

CLUSTEREN

Er worden verbanden gelegd tussen alle gevonden opties, door ze samen te brengen in clusters (groepen met vergelijkbare opties).

ordenen

alle sessies

30-60 minuten (hangt af hoeveel opties)

in sub-groepen (5-8 studenten)

CLUSTEREN

ordenen

1. Verzamel alle gegenereerde opties op een plek, bijvoorbeeld een muur. Zorg dat iedereen het goed kan zien.
2. Leg uit dat om overzicht van alle opties te krijgen, jullie ze nu gaan groeperen, om te kijken of er samenhang tussen ideeën zit.
3. Clusteren kan best overweldigend zijn als er veel opties zijn. Je kunt de deelnemers geruststellen door te benadrukken dat het gaat om spontaniteit: er zijn geen vaste categorieën en hun gevoel en intuïtie zijn leidend.
4. Begin met een random optie, en vraag de groep welke daar bij past. Plak die twee opties vervolgens naast elkaar op de muur. Zo ga je door tot er duidelijke groepen (clusters) van opties ontstaan.
5. Geef elk cluster een naam, schrijf die op een post-it en plak 'm bij het cluster. Als een optie echt nergens bij past, kun je een cluster met de naam 'overig' maken.
6. Vraag of een vrijwilliger de gevormde clusters wilt presenteren en reflecteer met de groep of er nog iets mist of er nog andere opmerkingen zijn.

ELEVATOR PITCH

Oplossingen worden in een heel korte presentatie gepitcht zodat iedereen een goed beeld van de oplossingen heeft.

TADA!

ordenen

oplossing

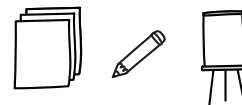
10-20 minuten

met de hele klas

ELEVATOR PITCH

ordenen

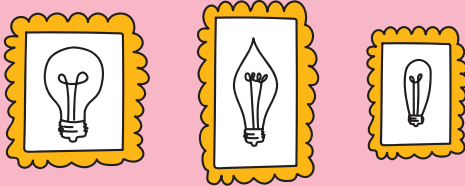

1. Leg uit dat om overzicht van alle oplossingen te krijgen, mag elk groepje kort presenteren wat ze bedacht hebben. Zorg dat je een plek in de ruimte hebt waar de presentators kunnen gaan staan.
2. Schrijf de basis voor een elevator pitch op een flipover:
 - +/- 1 minuut
 - Wat is het probleem?
 - Wat is de oplossing?
 - Wat maakt de oplossing uniek?
3. Vraag ieder groepje een elevator pitch voor te bereiden. Geef ze hier ongeveer 10 minuten voor.
4. Als iedereen klaar is, ga dan in een halve cirkel rondom het 'podium' staan. De eerste groep mag naar voren komen voor hun pitch. Na de pitch, kun je kort (max. 1 minuut) de tijd nemen voor vragen of reacties uit het publiek. Herhaal dit tot iedereen gepitcht heeft.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

IDEEËN GALERIJ

Hang alle verzamelde ideeën op een zichtbare plek op, en bespreek ze een voor een.

ordenen

alle sessies

10-60 minuten (hangt af hoeveel opties)

in sub-groepen (5-8 studenten)

IDEEËN GALLERIJ

ordenen

1. Leg uit dat om overzicht van alle opties te krijgen, jullie ze nu allemaal gaan bespreken.
2. Hang alle opties in willekeurige volgorde op een zichtbare plek, zodat alle deelnemers ze goed kunnen zien, bijvoorbeeld op een muur of flipover. Het kan hierbij handig zijn ze in kolommen en rijen op te hangen. Zorg dat je naast iedere optie wat ruimte over houdt.
3. Lees de eerste optie voor. Vraag of er opmerkingen of vragen over zijn. Je kunt bijvoorbeeld vragen of de optie duidelijk voor ze is, of of iemand de optie kan toelichten. Op deze manier ga je alle opties langs.
4. Als je alle opties gehad hebt, check dan bij de deelnemers of ze tevreden zijn met de opties, of dat er nog iets mist wat toegevoegd moet worden.

! Tip: maak een foto van alle opties voordat je ze op hangt in de galerij. Zo kun je later verbanden nog terug zien.

POSTER MAKEN

Studenten maken een poster van een van de geselecteerde ideeën, om het zo verder uit te werken.

selecteren

oplossing

15-30 minuten

in groepjes van 2-3

POSTER MAKEN

selecteren

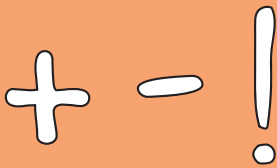
1. Vorm groepjes van 2-3 studenten en laat ze een aantal opties kiezen waar ze mee aan de slag zouden willen.
2. Deel de materialen uit en vraag de groepjes om de gekozen opties samen te voegen tot een nieuw idee.
3. Dit nieuwe idee presenteren ze via een poster. Het idee moet in elk geval een naam hebben en de poster moet het idee goed uitleggen. Geef ze ongeveer 20 minuten om de poster te maken.
4. De politici/ambtenaren lopen rond tussen de groepjes en kunnen vragen stellen of tips geven om de studenten te helpen met het uitwerken.
 - 'Maak anders eerst een schets op een los vel'
 - 'Begin gewoon, dan komen er vanzelf ideeën'
 - 'Heeft jullie oplossing al een naam?'
5. Als de posters af zijn, laat de studenten hun idee dan presenteren, bijvoorbeeld met een elevator pitch.

! Om de drempel om iets te tekenen te verlagen, kun je van te voren een ronde pictonary spelen.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

PLUS, MIN & INTERESSANT

Bedenk van iedere oplossing wat er goed, slecht en interessant aan is.

selecteren

oplossing

20-40 minuten

in groepjes van 2-3

PLUS, MIN & INTERESSANT

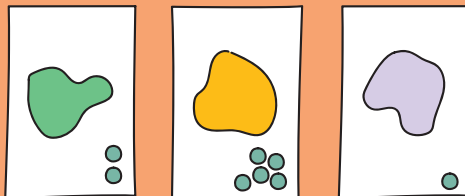
selecteren

1. Vorm groepjes van 2-3 studenten en laat ze een aantal opties kiezen waar ze mee aan de slag zouden willen.
2. Deel de sjablonen voor deze oefening uit aan de groepjes. Hiermee kunnen ze voor de gekozen optie invullen wat de plussen, minnen en interessante punten van dit idee zijn.
3. Herhaal dit voor alle opties en maak een top 3 op basis van de scores.
4. Deel de uitkomsten in een plenaire sessie.

STICKER STEMMEN

De problemen/ideeën die de studenten het meest aanspreken worden door met stickers te stemmen geselecteerd.

selecteren

alle sessies

10-30 minuten

individueel

STICKER STEMMEN

selecteren

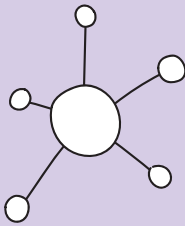

1. Hang alle opties op een zichtbare plek, waar de deelnemers goed langs kunnen lopen.
2. Geef elke deelnemer een stickervel. Het aantal stickers hangt af van het aantal opties waar ze uit moeten kiezen. Meestal ligt dit tussen de 3 en 10 stickers.
3. Bij de opties (problemen, ideeën of oplossingen) die ze het leukst/interessants/origineels/duidelijkst/... etc. zijn, plakken ze een stickertje. Deelnemers mogen zelf bepalen of ze al hun stickers bij een optie plakken, of het verdelen over meerdere opties.
4. De opties die de meeste stickers hebben, worden geselecteerd om verder mee aan de slag te gaan. Let hierbij op het gestelde doel. Wilden jullie bijvoorbeeld eindigen met drie oplossingen? Dan selecteer je de top drie.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

CONTEXT SESSIE: AFSLUITING

Blik terug op wat jullie vandaag gedaan hebben, vat de resultaten samen en maak afspraken over vervolgstappen.

afsluiting

context

10-15 minuten

met de hele klas

CONTEXT SESSIE

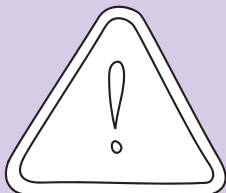
afsluiting

1. Geef een korte recap van de resultaten van de sessie. Laat deelnemers kort hun ervaringen van de sessie delen. Wat is ze bijvoorbeeld het meest bijgebleven, of wat heeft ze verrast?
2. Bespreek de vervolgstappen. Wat gaan jullie de volgende sessie doen? Beslis samen met welk thema jullie aan de slag willen. En zijn er al actiepunten uitgekomen voor de gemeente (of studenten!)?
3. Vraag of er studenten zijn die bij het inrichten van de rest van de sessie betrokken willen zijn of op een andere manier een rol willen spelen bij de rest van het proces.
4. Bedank de deelnemers voor hun input en tijd en geef ze het bedankje.

! Zorg dat je voor dat je alles gaat opruimen foto's maakt van alle gegenereerde materialen.

PROBLEEM SESSIE: AFSLUITING

Blik terug op wat jullie vandaag gedaan hebben, vat de resultaten samen en maak afspraken over vervolgstappen.

afsluiting

probleem

20-25 minuten

met de hele klas

PROBLEEM SESSIE

afsluiting

1. Geef een korte samenvatting van de sessie.
2. Herformuleer het probleem waar jullie in de volgende sessie mee aan de slag gaan. Gebruik hier de criteria uit bijlage E voor.
3. Laat deelnemers kort hun ervaringen van de sessie delen. Wat is ze bijvoorbeeld het meest bijgebleven, of wat heeft ze verrast?
4. Bespreek de vervolgstappen. Wat gaan jullie de volgende sessie doen? En zijn er al actiepunten uitgekomen voor de gemeente (of studenten!)?
5. Vraag of er studenten zijn die op een of andere manier een rol willen spelen bij de rest van het proces.
6. Bedank de deelnemers voor hun input en tijd en geef ze het bedankje.

! Zorg dat je voor dat je alles gaat opruimen foto's maakt van alle gegenereerde materialen.

N - Rake Praat toolkit - activity cards

IDEE SESSIE: AFSLUITING

Blik terug op wat jullie vandaag gedaan hebben, vat de resultaten samen en maak afspraken over vervolgstappen.

afsluiting

idee

10-15 minuten

met de hele klas

IDEE SESSIE

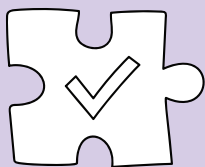
afsluiting

1. Geef een korte samenvatting van de sessie. Laat deelnemers kort hun ervaringen van de sessie delen. Wat is ze bijvoorbeeld het meest bijgebleven, of wat heeft ze verrast?
2. Bespreek de vervolgstappen. Wat gaan jullie de volgende sessie doen? Is het duidelijk met welke ideeën jullie verder gaan? En zijn er al actiepunten uitgekomen voor de gemeente (of studenten!)?
3. Maak vast teams voor de volgende sessie. Wie gaat welk idee uitwerken? Zorg dat een team uit 2-3 studenten bestaat. De raadsleden zijn hier vliegende keep, en ondersteunen de teams uit hun subgroepje.
4. Vraag of er studenten zijn die op een of andere manier een rol willen spelen bij de rest van het proces.
5. Bedank de deelnemers voor hun input en tijd en geef ze het bedankje.

! Zorg dat je voor dat je alles gaat opruimen foto's maakt van alle gegenereerde materialen.

OPLOSSING SESSIE: AFSLUITING

Blik terug op wat jullie vandaag gedaan hebben, stem op de oplossingen die jullie verder willen uitwerken en maak afspraken over vervolgstappen.

afsluiting

oplossing

15 - 30 minuten

met de hele klas

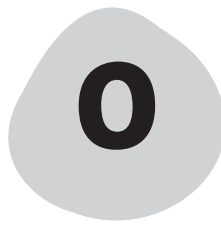
OPLOSSING SESSIE

afsluiting

1. Maak van de selectiestap een officieel stem-moment. Hiervoor kun je de stembiljetten van bijlage F gebruiken. Het is wenselijk om 3-5 projecten te selecteren die door de gemeente tot voorstellen uitgewerkt gaan worden.
2. Geef een korte samenvatting van de sessie en blik terug op het proces tot nu toe.
3. Laat deelnemers kort hun ervaringen van de sessie delen. Wat is ze bijvoorbeeld het meest bijgebleven, of wat heeft ze verrast?
4. Bespreek de vervolgstappen. Nu er oplossingen zijn geselecteerd, gaat de gemeente dit verder uitwerken. Wie is waarvoor verantwoordelijk? Hoe willen de studenten betrokken blijven? Hoe gaat de gemeente om input blijven vragen? En hoe kunnen jullie het beste contact onderhouden?
5. Bedank de deelnemers voor hun input en tijd en geef ze het bedankje. Geef de gemeenteraadsleden ook even de kans hun dankbaarheid uit te spreken.

! Zorg dat je voor dat je alles gaat opruimen foto's maakt van alle gegenereerde materialen.

Evaluation with government

- O1 - Protocol
- O2 - Results council member 1
- O3 - Results council member 2
- O4 - Results policymaker

01 - Protocol

Evaluatie protocol Overheid

Korte presentatie van het concept

Eerste reactie:

- Wat vinden jij en je collega's ervan?
- Heb je zelf al op/aanmerkingen?

Zou dit aansluiten bij de huidige manier van werken?

Wat zijn eventuele drempels voor beleidsmakers en raadsleden of andere stakeholders vanuit de overheid om dit concept door te voeren?

Welke elementen van de toolkit spreken je aan? Welke het minst?

Over de process cards specifiek:

- Vind je de kaarten duidelijk? Weet je wat ze zou moeten doen bij de opdrachtjes?
- Hebben fysieke kaarten een meerwaarde voor jou, of zou een digitaal alternatief beter zijn?
- Spreekt de grafische stijl je aan?
- Mis je informatie op de kaarten?

Zouden de sessies je helpen mbo-studenten beter te begrijpen?

Zou de toolkit het makkelijker maken om mbo-studenten aan te haken voor jullie?

Welke stappen zie jij nog om dit concept te verwezenlijken?

Hoeveel budget zou redelijk zijn voor gemeenten om vrij te maken hiervoor?

Hoeveel manuren zouden er, zodra het proces helemaal is uitgewerkt, in een cyclus gaan zitten bij een middelgrote gemeente?

Tot slot:

- Nog laatste op- of aanmerkingen die je nog kwijt wilt?

01 - Protocol

Designing for political participation of mbo-students

Studie informatie – 01/09/2022

U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan een onderzoek genaamd 'Designing for political participation of mbo-students'. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Marijn van Steen in het kader van haar master scriptie voor het behalen van de Master of Science 'Design for Interaction' aan de Technische Universiteit Delft.

Het doel van dit interview is:

- a) Het evalueren van de ontworpen interventies en de aansluiting daarvan op de vaardigheden en behoeften van gemeenteraadsleden.

Het interview zal ongeveer 60 minuten in beslag nemen. De ruwe data (audio opname en notities) wordt lokaal opgeslagen op de laptop en telefoon van de onderzoeker en na transcriptie vernietigd. Indien gewenst door de geïnterviewde, zal de data en het transcript geanonimiseerd worden.

De verkregen inzichten zullen gebruikt worden om het ontworpen participatieproces en de bijbehorende toolkit verder te ontwikkelen. Mogelijk worden de inzichten verwerkt in tekeningen, infographics of op andere wijzen gebruikt in de publieke presentatie ter verdediging van de masterscriptie of in de scriptie zelf. Een verslag van de belangrijkste inzichten van het interview zal worden bijgesloten in de appendix van de scriptie, welke geüpload wordt in het openbare repository van de TU Delft.

Uw deelname aan dit onderzoek is volledig vrijwillig en u kunt zich elk moment terugtrekken zonder opgaaf van reden. U bent vrij om vragen niet te beantwoorden.

Het staat u vrij te specificeren welke data en persoonsgegevens u niet gepubliceerd wilt hebben en het transcript op te vragen.

01 - Protocol

Toestemmingsverklaring deelname onderzoek '*Designing for the political participation of mbo-students*'

Gelieve aankruisen wat van toepassing is.

A	Deelname aan het onderzoek	Ja	Nee
1	Ik heb de studie informatie gedateerd 01/09/2022 gelezen en begrepen, of deze is aan mij voorgelezen. Ik heb de mogelijkheid gehad om vragen te stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.	☐	☐
2	Ik doe vrijwillig mee aan dit onderzoek, en ik begrijp dat ik kan weigeren vragen te beantwoorden en mij op elk moment kan terugtrekken uit de studie, zonder een reden op te hoeven geven.	☐	☐
3	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er een audio opname wordt gemaakt van het interview.	☐	☐
B	Privacy	Ja	Nee
4	Ik begrijp dat mijn deelname betekent dat er persoonlijke identificeerbare informatie en onderzoeksdata worden verzameld, met het risico dat ik hieruit geïdentificeerd kan worden.	☐	☐
5	Ik begrijp dat binnen de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een deel van deze persoonlijk identificeerbare onderzoeksdata als gevoelig wordt beschouwd, bijvoorbeeld religie en politieke voorkeur.	☐	☐
C	Publicatie en verspreiding	Ja	Nee
6	Ik begrijp dat na het onderzoek de geanonimiseerde informatie gebruikt kan worden in het verslag van de masterscriptie, de publieke verdediging van de masterscriptie, een samenvattende poster over het project en een showcase (bv. een video). Ik begrijp dat deze materialen in de openbare Education Repository van de TU Delft worden geüpload.	☐	☐
7	Ik begrijp dat na het onderzoek de verkregen inzichten gebruikt zullen worden om het ontworpen participatieproces en de bijbehorende toolkit verder te ontwikkelen.	☐	☐
8	Ik geef toestemming om mijn antwoorden, ideeën of andere bijdrages anoniem te quoten in resulterende producten.	☐	☐
9	Ik geef toestemming om mijn naam te gebruiken voor quotes in resulterende producten.	☐	☐
10	Ik geef toestemming om beeldmateriaal te gebruiken waarop ik herkenbaar in beeld ben.	☐	☐

01 - Protocol

D Dataopslag, -toegang en -hergebruik		Ja	Nee
11	Ik geef toestemming om een samenvatting met de belangrijkste inzichten te archiveren in het TU Delft Education Repository opdat deze gebruikt kunnen worden voor toekomstig onderzoek en onderwijs.	☐	☐
12	Ik geef toestemming om het transcript te archiveren in het TU Delft Education Repository opdat deze gebruikt kunnen worden voor toekomstig onderzoek en onderwijs.	☐	☐
13	Ik begrijp dat deze repository open toegankelijk is.	☐	☐

Handtekeningen

Naam deelnemer

Handtekening

Datum

Ik, **de onderzoeker**, verklaar dat ik de informatie en de toestemmingsverklaring correct aan de potentiële deelnemer heb voorgelezen en, naar het beste van mijn vermogen, heb verzekerd dat de deelnemer begrijpt waar hij/zij vrijwillig mee instemt.

Naam onderzoeker

Handtekening

Datum

02 - Results council member 1

Evaluation 1 – City Council member of a small municipality

Na een korte uitleg van het ontwerp, worden het proces overzicht en de toolkit besproken aan de hand

Proces overzicht:

Als overzicht is de lineaire met korte informatie het meest geschikt, al wil je later wel meer over iedere stap kunnen lezen:

- *'De circulaire bevat te weinig informatie. De lineaire bevat iets meer informatie over wat je dan gaat doen. Zeker iets als co-creatie is vrij nietszeggend. En dan helpen die twee zinnen tenminste om iets dieper erop in te gaan wat je dan bedoeld.'*
- *'De derde bevat net iets te veel tekst. Alleen wat betreft de co-creatie biedt deze wel iets meer de manier waarop je dat gaat doen. Die andere vijf stappen die spreken redelijk voor zich dus dat is oke in de eerste lineaire.'*
- *'Dus een combinatie tussen de twee lineaire. De extra stukjes tekst voegen niet per se wat toe maar je wilt wel die stappen weten van de co-creatie.'*
- *'Je hebt dan een groep studenten en een groep politici, en dan is de vraag 'Hoe ga je tot iets komen?' Juist omdat dat onbegrip er zit is het belangrijk dat je een gestroomlijnd proces hebt. En dat heb je. Alleen dat wordt niet duidelijk uit dit [lineair 1] ding en ik denk dat je hiermee [lineair 2] van tevoren in elk geval weet waar je aan toe bent, dat je weet welke stappen je gaat volgen. En daar zou dan in elk geval bij mij wel behoefte aan zijn dat je weet wat je ongeveer gaat doen en dat het niet een 'we gaan even wat doen samen'. Dat dat gestructureerd is en dat daar een plan voor is.'*
- *'Voor mij is 'ie lineair logischer denk ik. Omdat het van begin tot eind per project een afgezet proces is en als gemeenteraadslid denk je sowieso wel circulair want je weet dat je elk jaar alles opnieuw doet.'*

Voeg tijdsindicaties toe aan de stappen.

Toolkit

In het algemeen is de reactie heel positief:

- *'Ik word echt heel nieuwsgierig van al die leuke dingetjes.'*
- *'Ik vind het heel cool hoe je dit soort dingen zo structureel kunt vormgeven.'*
- *'Het is vrij duidelijk en vrij gestroomlijnd met die vier processen en daar binnen alle activiteiten.'*

Het is duidelijk wat de bedoeling is:

- *'Maar voor de rest is het dan wel duidelijk dat je gewoon zo'n boekje als deze moet maken alleen dan voor die andere sessies.'*
- *'Ja volgens mij wel, ik pak dit lijstje erbij, zorg dat ik van elke kaart er een heb en lees het kaartje en ga dat uitvoeren. Per sessie weet ik dan waar dat naar toe leidt, naar een set ideeën of een set oplossingen of tot een set problemen of dat je elkaar begrijpt. Dus op zich vind ik dat heel helder en gestructureerd.'*

Het is handig dat er al een voorbeeld boekje bij zit:

02 - Results council member 1

- *'Deze is dus al gemaakt, maar dat is dus ook een voorbeeld. Je weet gelijk het moet er zo uit zien, op deze volgorde, deze kleuren dus dat is ongeveer hoe het er uit gaat zien. Dat zou je misschien nog kunnen benadrukken in de handleiding.'*
- *'Dat er maar 1 ring bij zit maakt wel dat je ook maar 1 boekje tegelijk zou maken. Dat is misschien ook wel leuk of juist goed want daardoor als je dingen tegenkomt die je heel erg leuk of juist niet leuk vindt dan ga je die dus niet nog een keer doen.'*

De informatiedichtheid van de handleiding is goed:

- *'Het is niet veel dus dat is juist goed. Ik heb zeker niet het idee dat het te veel is.'*

Enkele verbeterpunten:

De namen van de typen activiteiten zeggen niet zo veel:

- *'Ik moet zeggen dat ik de namen van de activiteiten, ik zou me kunnen voorstellen dat mensen daar niet per se een associatie mee hebben. Zeker ironisch genoeg als je het met mbo-studenten gaat doen. Dan denk ik dat de termen divergeren en convergeren ze niet per se heel veel zeggen.'*

De link tussen de handleiding en kaartjes mist een beetje maar kan versterkt worden door de volgorde aan te passen in de handleiding:

- *'Het duurde even tot ik doorhad dat de kleuren matchen met de kleuren van de kaartjes. Dus dat dit een manier is om dit type modus te gaan vormgeven. Want toen ik het eerst las dacht ik dat ga je gewoon zelf doen. Dus dat divergeren dat ga je gewoon zelf zeggen ga maar opschrijven.'* Dus de link tussen de handleiding en die kaartjes mist een beetje.
- *'Pas toen ik de pagina omsloeg had ik door oh die kaartjes gebruik je daar kennelijk voor.'*
- *'Als je geduldig de instructies leest, kom je er wel uit. Maar ik weet uit ervaring dat mensen heel slecht zijn in geduldig instructies lezen. Dus die gaan gelijk al kaartjes pakken en zo.'*
- *'Toen ik het zag dacht ik oke kleuren, dat zullen wel categorieën zijn. En toen ik het omsloeg toen zag ik 'sorteer de kaarten op kleur' dus toen maakte ik de deductie dat deze kaarten hierbij hoorden alleen toen ik dat de eerste keer deed dacht ik wel is dat wel zo, waar slaat dat op? En dat had weer te maken met het feit dat ik dus niet doorhad dat deze kaarten een manier zijn om dit proces te doen. Dus op het moment dat je dat eerder hebt uitgelegd, komt het goed.'*

Het taalgebruik moet consequenter en beter aansluiten op mbo-studenten:

- *'De toon is vrij formeel eigenlijk. Misschien wel te formeel. Je gebruikt hier bijvoorbeeld ook het woord gedestilleerd. Ja zelf begrijp ik die woorden allemaal wel maar op het moment dat je het idee hebt dat je een low level samen ding gaat doen. Dat het hier heel formeel staat opgeschreven, dat zou je iets kunnen afzwakken.'*

Activiteitenkaartjes

De informatie op de activiteitenkaartje is over het algemeen heel duidelijk en de participant weet wat er zou moeten gebeuren:

02 - Results council member 1

- *'Ja zeker nu ik er een tweede keer naar kijk, zijn die echt perfect qua hoeveelheid informatie. De naam spreekt al redelijk voor zich, ik denk dat we dit ongeveer gaan doen en dan een zin met uitleg van dit is wat we daadwerkelijk gaan doen. Ik zou echt niets meer aan informatie willen. Al die informatie op de achterkant die zou ik dan nog lezen als ik ga beginnen maar de voorkant is al zo self-explanatory dat ik me afvraag of je de achterkant wel nodig hebt.'*

De vormgeving ondersteund de informatie op de kaartjes:

- *'Verder vind ik de kleuren heel handig omdat je daardoor gelijk associatief weet 'dit is een ijsbreker, dit is een purge' dus dat was juist heel logisch en vond ik heel prettig.'*

De informatie op de kaartjes kan een betere hiërarchie gebruiken:

- *'Waar ik dan een beetje mee zou zitten qua ontwerp is dat het een beetje een mix zou zijn tussen welke dingen op de voor- en achterkant staan. Dus de materialen staan dan weer op de achterkant. En de rest van de categorieën staan dan weer op de voorkant. Dus daar was ik een beetje zoekende.'*
- *'Ik heb het idee dat die dingen die je nodig hebt, te laat ziet. Ik zou graag in een oogopslag kunnen zien wat ik kan verwachten van dit kaartje en dat staat op zich voor die andere categorieën wel.'*

Niet alle iconografie is duidelijk:

- *'Het symbooltje van de activiteit die zegt mij niet echt wat. Daardoor las ik er ook overheen dat op de voorkant naast de kleur dus ook al de categorie staat.'*
- *'Ik heb alleen geen idee wat voor bolletje dit is [checkt manual] Werkbladen? Wat zijn die logo's na die paperclip?'*

Het is onduidelijk welke bijlage waarbij hoort. Een wikkel om de kaartjes heel helpt om aan te geven over welke bijlage het gaat:

- *'Dat zou ik wel doen. Dan zou ik wel doorhebben dat dit een categorie bijlage is en in de stapels opzoek gaan naar die bijlage. Dat is goed intuïtief denk ik.'*

Het is belangrijk in typen stellingen (sommige zijn genuanceerder dan anderen) af te wisselen bij Over de Streep:

- *'Ik denk dat als je drie van deze hebt gehad dat je dan denkt nu snap ik de vooroordelen wel.'*

Voor een eerste sessie is er minder behoefte om zelf met stellingen aan de slag te gaan:

- *'Omdat alles zo goed georganiseerd is zou ik helemaal niet de neiging voelen om de vrijheid te nemen om het zelf te gaan doen met zelfbedachte stellingen.'*

Implementatie

Tijd blijft de grootste drempel:

- *'Vier momenten is voor gemeenteraadsleden wel echt veel.'*
- *'Ik zit wel in een dusdanig kleine gemeente dat het wel een heel andere context is dan bijvoorbeeld Rotterdam of zo. Daar zijn zo veel gemeenteraadsleden dat je*

02 - Results council member 1

gewoon diegenen kunt pakken die onderwijs in hun portefeuille hebben en ga het maar doen, die maken hier tijd voor. Maar bij ons heb ik dan ook nog 10 andere portefeuilles dus als ik hier dan vier dagdelen aan kwijt ben, dat zou ik niet voor elk onderwerp kunnen doen. Dus dan voelt de hoeveelheid momenten wel als veel. Maar toen ik dit zag had ik wel gelijk de neiging oh dat lijkt me wel cool om te doen want dan krijg je weer wat ander perspectief. Dus ik denk zeker dat er wel binnen gemeenteraden interesse is om zoiets te doen. Ook om actief dat contact op te zoeken met inwoners.'

Het aantal momenten is daarin een grotere factor dan de totale hoeveelheid tijd:

- *'Nee het gaat wel echt om de momenten. Dus meestal als ik zo'n werkbezoek of werksessie zou hebben dan is dat vaak wel een dagdeel. En op het moment dat je die vier keer zou moeten doen, en dat elk jaar zou doen, dat weegt wel zwaar op de agenda. Vooral in vergelijking met anderen, elke inwoner wil met de gemeente praten dus dan voelt het wel als veel tijd voor een groep waar andere groepen zich natuurlijk altijd achtergesteld gaan voelen.'*

De vorm sluit goed aan op de behoeften vanuit de gemeente:

- *'Naar zo'n school gaan, dat wil je. 'De raad in de straat' dat is wel wenselijk.'*
- *'Een klas is niet zo groot dus dat is low-level genoeg'*
- *'We zijn bij ons in de gemeente wel veel met participatie bezig en dit is weer een totaal andere manier van dat vormgeven.'*
- *'Als wij een werkbezoek willen doen, dan willen we ook wel echt wat te doen hebben. [...] En dit is een hele duidelijke activiteit. Dus het is niet even aandacht geven aan mbo'ers, zo van hallo we zien jullie ook hoor. Je bent echt wat met ze aan het doen.'*
- *'Nou kan ik me voorstellen dat in wat plattere boeren gemeentes zoals die van mij, dit heel zweverig en abstract voelt voor ze, en dat ze zoiets hebben van gaan we dit dan ook echt doen, wat komt hieruit. Dus op het moment dat je er echt concrete plannen aan hangt en concreet budget aan hangt dan is het gelijk heel serieus.'*
- *'Ik vind het heel concreet en leuk opgezet. Dat helpt om dit soort dingen echt te gaan doen.'*

De toolkit verlaagt wel drempels voor de gemeente:

- *'Voor mij zou het die drempel wel verlagen. Ik krijg de neiging er iets mee te gaan doen omdat het interessant is. Het wakkert ideeën aan en ik hou er wel van om dat dan binnen een frame te doen. En nu heeft er iemand hier een half jaar over na gedacht. Dus dan weet ik ook wel dat het echt iets gaat worden, dat we niet gewoon maar gaan praten en dan doe je daar uiteindelijk niets mee. Dus drempelverlagend is het zeker.'*

Geld vrij maken voor een specifieke doelgroep is erg lastig, vooral in kleinere gemeenten:

- *'Je moet er eerst als gemeenteraad uit zijn met zn elkaar dat je dit wilt gaan doen en dat je hier geld voor wilt gaan vrijmaken. Wij hebben al jaren geleden over inwoner budgetten gepraat en dat we vinden dat we dat meer willen neerleggen bij inwoners*

02 - Results council member 1

maar daar is al heel veel weerstand tegen, dat is al best ingewikkeld om te doen. En dat is wel nodig om dit te doen. Dus dat is al een drempel. En vervolgens ga je dat bij een hele specifieke groep neerleggen en niet bij de rest. Het is al moeilijk het aan inwoners te geven maar het aan een specifieke groep te geven, dat is best wel een grote drempel. Ik kan me wel voorstellen dat ze in grotere gemeenten zoiets hebben van oh ja, hier zijn we al mee bezig en deze groep hebben we nog niet gedaan.'

Facilitation

- Ambtenaar/policymaker trekt organisatorisch gezien de kar

Een ambtenaar (in samenwerking met de school) moet de organisatie op zich nemen en dat niet bij gemeenteraadsleden neerleggen:

- *'Als gemeenteraadslid voelt het alsof ik dit niet ga leiden, ik ga niet de tijd nemen om alles te lezen en te begrijpen. Ik ga niet het proces coördineren. Dat voelt wel als een ambtenaren ding.'*
- *'Ik denk dat er dan ook wel binnen de gemeente genoeg medewerkers zijn die daar oren naar zouden hebben, die dit dan zouden willen gaan doen. Dit is een interessant proces voor ons.'*
- *'Ik zou wel een beleidsmedewerker meenemen vanuit de gemeente als de leider vanuit de gemeente. Dat je de docent hebt vanuit de studenten en een beleidsmedewerker vanuit de gemeente en dat de gemeenteraadsleden en studenten de resource group zijn.'*

In sub-groepjes kunnen gemeenteraadsleden wel de facilitator zijn:

- *'De intuïtie zegt gemeenteraadslid omdat je dan meestal een gemeenteraadslid per groepje hebt en meerdere studenten. Ik weet niet hoe prettig mbo-studenten het vinden om zo'n verantwoordelijkheid op zich gelegd te krijgen. Ik kan me heel goed voorstellen dat je een groepje hebt waar iedereen heel erg gaat zitten afwachten en dat niemand het leuk vindt om daar dan de leiding over te nemen en dat is dan voor zo'n groepje voor dat proces niet zo chill. En gemeenteraadsleden hebben van nature die eigenschap, daar zit je in de gemeenteraad voor. Maar dan wordt het misschien wel te gekleurd of weer autoritair.'* -> dit kan worden afgevangen door raadleden uit verschillende partijen mee te nemen.

Houd rekening met de diversiteit van de doelgroep door het flexibel te maken:

- *'Laat het van de context afhangen. Dat je ook gewoon dat voor die sessie openlaat en dan bij het verdelen van die groepjes hebt wie wil het en dat je dat dan kunt aangeven.'*

Overige opmerkingen

Fysieke kaarten hebben echte meerwaarde over een digitale set:

- *'Het feit dat het een fysieke set is heeft sowieso meerwaarde. Het is gewoon duidelijk, het spreekt aan, de kleurtjes maken het wel echt leuker allemaal. Dit is iets*

02 - Results council member 1

wat best wel saai zou kunnen zijn maar door de vormgeving denk ik dat het een stuk minder zo ervaren wordt.'

Normaliter worden er voor burgerinitiatieven budgetten tussen de 10.000-50.000 euro vrijgemaakt. De gemeente heeft lang niet op al het geld wat ze uitgeven goed zicht omdat veel wordt uitbesteed, bijvoorbeeld aan de jeugdzorg.

De timing van de sessies moet wel aansluiten op de begrotingscyclus en er moet ruimte zijn alles op je in te laten werken:

- *'Je zou het wel echt binnen een cyclus willen en dan in een specifiek deel van de cyclus. Dus zeg je gaat hier in februari mee beginnen en dan in mei of juni voor het reces liggen er plannen.'*
- *'Na de eerste fase, nadat de problemen zijn uitgelegd wil je daar gewoon wel even over na kunnen denken. Dat zou ik dan wel even willen laten sudderen. Dat maakt die ideeën fase wat interessanter. Dus daarvan zou ik dan niet zeggen dat er maar een week tussen moet zitten.'*

Een aandachtspunt dat nog opgebracht werd door het gemeenteraadslid is de eventuele herhaling voor gemeenteraadsliden. Als zij dit proces voor een tweede keer doorlopen hebben ze hopelijk minder last van vooroordelen en meer begrip voor de studenten. Daardoor zijn sommige elementen misschien minder interessant voor ze en hebben ze een informatievoorsprong op de studenten. Dit kan eventueel de hiërarchie versterken, wat je eigenlijk wilt voorkomen. Bijvoorbeeld ieder jaar nieuwe gemeenteraadsliden laten aansluiten kan een oplossing zijn.

03 - Results council member 2

Notes evaluation city council member 2

Handleiding

'Deze [context sessieplan] pak je er ook wel direct bij, omdat je zo'n helder overzicht hebt. Daar ging m'n oog ook wel direct naar. Dan heb je toch wel gelijk een beetje een idee wat zo'n context sessie zou kunnen inhouden.'

'Ik herken heel erg wat er staat over dat politici vaak slecht contact hebben met mbo-studenten, omdat het toch een groep is die naar ons idee minder snel ui zichzelf op politieke partijen af stapt om mee te denken.'

Het is niet duidelijk dat alle sessies doorlopen moeten worden tijdens het proces:
'Bijvoorbeeld hier bovenaan bij 'De vier sessies' staat niet expliciet dat je ze allemaal moet doen. [...] Je zou misschien nog een nummertje er bij kunnen zetten dat het duidelijk is dat je ze moet aflopen.'

De verschillende rollen zijn duidelijk en logisch:
'Dit was heel helder, hoe je zeg maar de rollen hebt en zo. Dat voelt ook heel natuurlijk.'

Nog niet helemaal duidelijk dat het boekje van het contextsessie plan 1 sessie is, maar na uitleg wel:
'Misschien inderdaad nog dit meer met dit ding linken [sessieplan en handleiding]. Want dit is dus het sessieplan, maar dat was niet gelijk duidelijk.'

Toepassingen

Het komt eigenlijk alleen bij heel afgebakende projecten voor dat een specifieke doelgroep zo benaderd wordt (bijv. bij de aanpak van een straat):

'Zo'n soort proces zie je nog niet, dat het ook op zo'n doelgroep gericht is. Dat zie je niet vaak in de gemeenteraad.'

Meerwaarde ligt op de wat vrijere projecten, zoals omgevingsvisies en partijprogramma's:

'Voor de omgevingsvisie hebben we een heel groot onderzoek laten doen waarbij heel veel input vanuit de stad is verzameld, dan zou zoiets ook heel goed kunnen.'

'Ik denk dat dit voor politieke partijen best wel heel waardevol kan zijn om op zo'n manier aan nieuwe ideeën te komen. Wanneer je je verkiezingsprogramma aan het schrijven bent of opzoek bent naar nieuwe ideeën of dingen die je op wilt pakken in de gemeenteraad of proactief politiek wilt maken, dan is het hele speelveld nog heel erg open. Dus dan is er heel veel ruimte denk ik om zo'n heel open proces te doorlopen.'

Over de Streep

De stellingen van Over de Streep zijn wellicht te polariserend:
'Oke, confronterend. Dat is wel een heftige ijsbreker. Wel cool.'

'Ik vind dit wel heftig hoor.'

03 - Results council member 2

‘Door het gesprek hierover aan te gaan, plaats je mensen ook al in een hokje. Want mensen moeten gelijk bewijzen dat ze niet dom zijn, of bewijzen dat ze wel betrouwbaar zijn. Daarom schrok ik een beetje in het begin.’

‘Ik twijfel daar echt over of je dat moet doen. Als je daar een gesprek over gaat hebben, dan moet iemand gaan verdedigen of ie zich wel of niet schaamt [om mbo te doen].’

Het doel is wel duidelijk en de genuanceerdere stellingen spreken wel aan:
‘Stereotypen doorbreken en het creëert wel een hele open sfeer als je dit soort taboes kan bespreken.’

‘[De stelling] ‘Politiek zou meer over mbo’ers moeten gaan’, dat zou best wel grappig zijn.’

Het is wel een fijne balans:
‘Je wilt niet dat het saai wordt, iets dat een beetje prikkelt.’

‘Ik zie de twee kanten er wel heel erg van. Misschien ook als een van de eerste dingen die je doet is ie ook heel erg heftig. Want je kent elkaar niet. Je hebt nog niet een soort vertrouwensband, mensen vinden elkaar nog niet leuk. Dan is het eerste waar je een gesprek over aan gaat of mensen wel of niet dom zijn, dat is wel lastig.’

Het zou misschien beter in een van de latere sessie kunnen:
‘Dan kun je hopelijk ook meer terugvallen op voorbeelden uit die sessie. ‘We luisteren overduidelijk wel’ of ‘We hebben supermooie ideeën samen gemaakt’. Ik kan me voorstellen dat dat dan wel meer een positieve afsluiter is.’

De klaagmuur kan misschien ook wel dienen als manier om de stereotypen bespreekbaar te maken:
‘Wanneer je zelf op schrijft waar je mee zit, dat is heel anders dan wanneer je in de positie wordt gebracht waarin je jezelf moet verdedigen.’

Activiteiten kaartjes

De meeste activiteit kaartjes zijn duidelijk:
‘Dit is ook heel erg helder.’
‘Ik denk dat het wel werkt.’

‘Ik denk dat het wel korter kan dan twee uur.’

‘Ik denk dat de pauze ook wel op de goede plek zit.’

‘Ik vind het wel heel tof klinken.’
‘Ik vond wat er op de voorkant staat heel duidelijk. Ik kan me voorstellen dat dit soms te veel is, wat er op de achterkant staat. [...] Het is wel fijn dat het er is, die informatie.’

03 - Results council member 2

Misschien dat je nog dingen zou kunnen highlighten of zo, om een beetje nadruk te leggen op bepaalde dingen. Ik kan me voorstellen dat dat fijn is.'

'Het ziet er sowieso leuk uit. Dat is al een heel prettig ding. Ik denk dat in elk geval al deze icoontjes, die helpen met het onderscheiden van welke informatie er staat. Daardoor kun je gewoon sneller navigeren.'

'Met 'Over de Streep' en dit [afbeelding] weet je eigenlijk al bijna wat je gaat doen.'

'Ik vind het heel leuk klinken, al helemaal omdat het een groep is waarmee we niet veel in contact komen. En dat is wel echt iets wat we ook wel zoeken. Dus als zoiets ons aangeboden zou worden, zouden we wel ja zeggen.'

Als het vanuit een ambtenaar of vanuit de wethouder zou komen, zou dat wel extra motiveren voor raadsleden: 'Vaak maakt dat wel verschil. Als deze wens heel duidelijk is vanuit de raadsleden, en het wordt actief opgepakt en de tijd die het kost is beperkt, dan willen mensen dit wel doen.'

Vier sessies van 2 uur zijn echt te veel: 'Het verschilt wel een beetje per gemeenteraad maar in Delft zou het zo zijn dat je het of in een avondje moet kunnen doen, of in een uurtje, aan het einde van de dag of zo. Heel veel mensen hebben gewoon een fulltimebaan. Dus in een lunch of een momentje tussendoor. Sessie overdag zijn vaak heel lastig.'

Implementatieobstakels

'Tijd en capaciteit. De hoeveelheid mensen die je nodig hebt om dit te organiseren is volgens mij heel beperkt, dus ik denk dat dat wel te overzien is.'

'Ik ben wel heel benieuwd wat je ophaalt uiteindelijk. Hoe actief mensen meedoen, of ze een beetje concrete ideeën hebben. Daar heb ik echt geen idee van.'

'Je hebt wel heel beperkt de tijd als raadslid. Dus je moet wel heel strak prioriteren in wat je doet. Dus meestal zijn we wel heel erg gefocust op dingen die heel snel bijna ook politiek een resultaat leveren. Maar al helemaal richting de verkiezingen proberen we wel meer dit soort dingen op te halen. En het is heel fijn als je dan bij zo'n omgevingsvisie of iets dergelijks deze input krijgt.'

Drempelverlagend

'Ja sowieso, het is heel prettig denk ik. Toen we begonnen dacht ik ook gelijk, als we weer aan de slag gaan met verkiezingsprogramma's is het best wel tof om zoiets te organiseren en dan heb je gewoon gelijk allemaal handvatten van hoe je dat zou doen.'

'Ik denk dat het op partijniveau heel waardevol kan zijn.'

'Dit soort dingen zitten niet in de standaardprocessen, zeker omdat het om een specifieke doelgroep gaat.'

'Ik denk dat ik het wel zou doen.'

03 - Results council member 2

‘Ik vind het echt leuk bedacht. Het is echt wel heel cool. En het is echt wel goed gelukt, ook qua hoe het er uit ziet en zo. Je wordt er wel meteen vrolijk van, en dat hoort ook wel bij zo’n sessie.’

04 - Results policymaker

‘Oh cool, het ziet er allemaal echt heel leuk uit.’

‘Op een gegeven moment moeten er ook afspraken gepland worden en dat doen dan de ambtenaren, dat gaan gemeenteraadsleden niet zelf doen.’

‘Die combinatie dat werkt, anders kom je er niet. Je hebt die ambtenaren juist nodig voor het proces, daar zijn ze voor.’

‘Als je ze alleen maar met ambtenaren laat praten is het lastig om het echt een podium geven.’

‘Die combinatie dat werkt, anders kom je er niet. Je hebt die ambtenaren juist nodig voor het proces, daar zijn ze voor.’

‘Als je iets wilt veranderen, dan gaat de wethouder er over. Dus dat is wel iets waar je nog over na kunt denken. Ik zou dus wel dat bestuurlijke niveau meenemen.’

‘Ik zou wel ergens die wethouders mee nemen. Die stellen uiteindelijk het geld beschikbaar. Het moet ofwel binnen het programma passen, of er moet echt apart geld beschikbaar komen maar dat is veel ingewikkelder. Dus eigenlijk moet er gewoon in het collegeprogramma geld voor zoiets zijn.’

‘De middelen moeten wel beschikbaar gesteld worden door het college van B&W’

‘Al gaat het geld op aan iets waar ze niet voor kiezen, het feit dat je gaat kijken hoe kunnen we de participatie vergroten onder deze doelgroep, dat is ook al een doel op zich wat hiermee wordt vervuld. En daarmee krijg je ook wel geld vrij.’

‘Echt te gek, het ziet er echt top uit. Ik ben echt onder de indruk.’

‘De basis is heel goed. Ik vind het echt heel leuk dat dat participatory budgeting, waar wereldwijd ook al veel ervaring mee is, daarvan denk ik dan daar zou toch iets mee moeten kunnen. En jij hebt nu zoiets ontwikkeld, dat is echt gaaf. Dus ik vind het echt te gek en hoop dat het ergens een plek vindt.’

‘Hierdoor komen de mbo-studenten echt met een plan van wat ze willen. Ik denk dat dat heel erg helpt bij het begrip.’

‘Mensen bij elkaar brengen is al stap 1. En beter als je die mbo-studenten vanuit hun passie hoort praten over wat zij willen of belangrijk vinden. [...] Ik denk dat als je mensen met elkaar in contact brengt, en je hoort vanuit de mbo-studenten wat hen beweegt, wat ze belangrijk vinden dat dat zeker helpt voor meer begrip.’

Aansluiting op huidige manier van werken vanuit overheid:

04 - Results policymaker

‘Ik denk dat dat een uitdaging is. Maar dat maakt niet uit. Want er is nu niets voor en je wilt ergens doorheen prikken. Dus ik denk dat je het moet formuleren als een pilot, en uitproberen en experimenteren. Want er is hier weinig voor. Dus dat is voordeel. Dus ook al moeten gemeenten een beetje zoeken van hoe of wat, ik denk wel dat je die aansluiting gaat vinden. Maar het is niet hoe gemeenten nu werken.

Ik denk dat je hier een voet mee tussen de deur kan krijgen en dat ze geïnteresseerd zijn en dat best wel uit willen proberen omdat het voor hun ook een grote uitdaging is.

‘Ik denk wel dat je een externe procesbegeleider moet hebben.’

‘Ik denk dat het echt heel belangrijk is. Want ze zoeken gewoon praktische handvatten, hoe begin je anders. Je moet gewoon iets gaan doen. Want door mensen bij elkaar te brengen krijg je dat contact en dat maakt het wederzijds begrip. Maar wat ga je dan samendoen? En daar handvatten voor, die ontbreken gewoon en dan blijft het steken. Zo’n toolkit is heel erg nodig, omdat je anders gewoon niet weet hoe je daar vorm aan moet geven, omdat ze nu geen contact hebben. Dus ik denk dat praktische handvatten enorm helpen.’

Evaluation context session

P1 - Survey for students

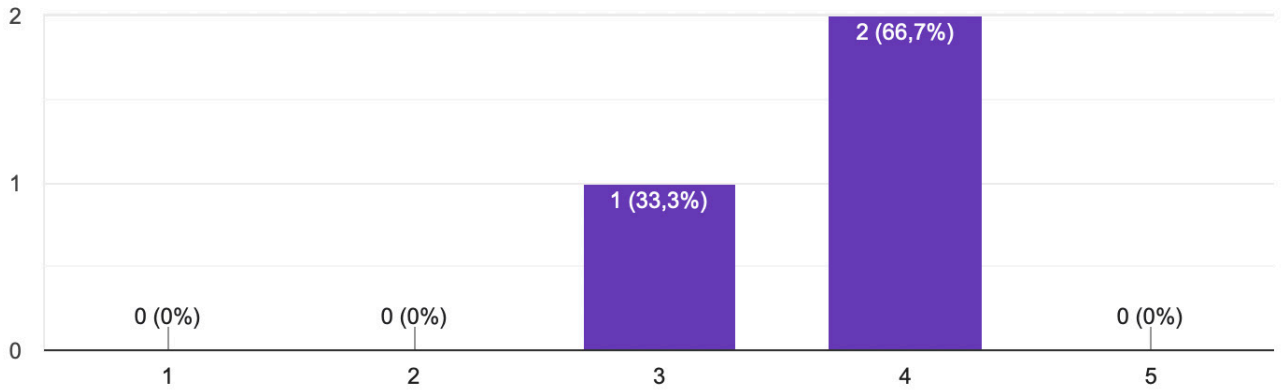
P2 - Interview with council members

P1 - Survey for students

De mensen van de gemeente luisterden goed naar mijn mening

 [Kopiëren](#)

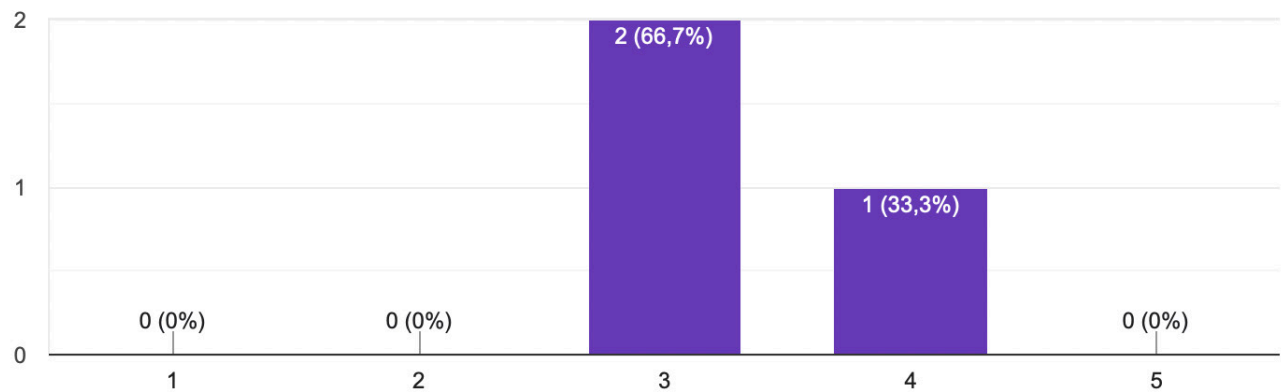
3 antwoorden

Ik zou vaker mijn mening willen geven aan de gemeente in zo'n les

 [Kopiëren](#)

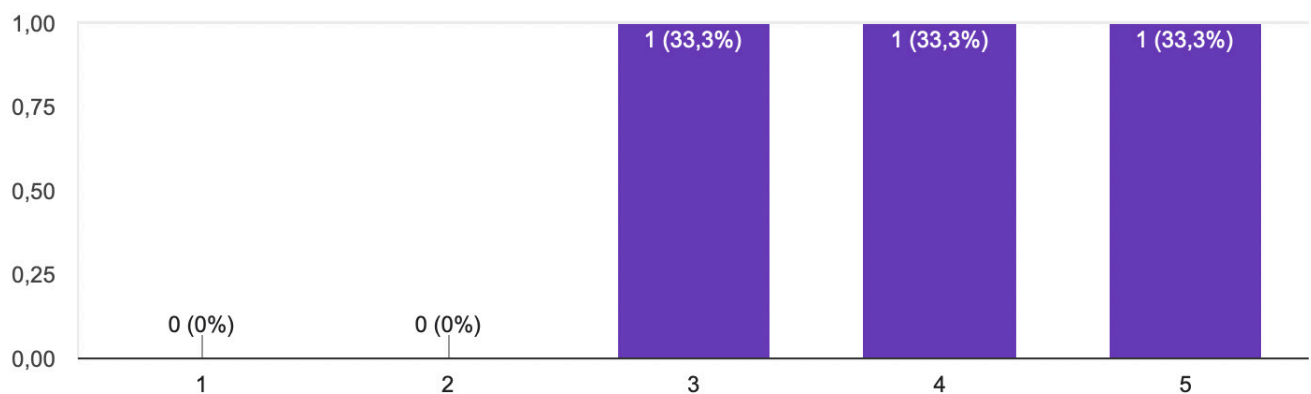
3 antwoorden

Ik snapte de opdrachtjes

 [Kopiëren](#)

3 antwoorden

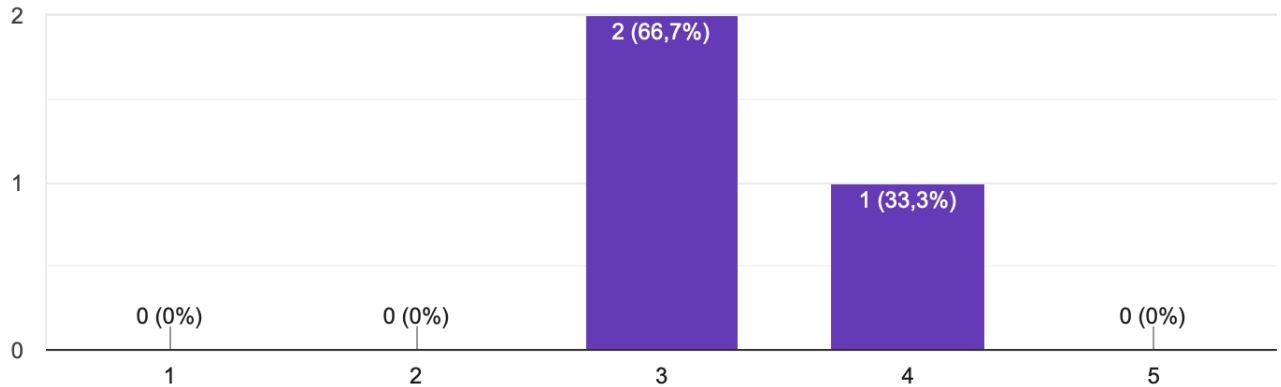

P1 - Survey for students

De opdrachtjes hielpen mij om om mijn mening te geven

 Kopiëren

3 antwoorden

Dit vond ik heel leuk aan de les:

3 antwoorden

Niets

Samen je mening geven

de streepjes spel

Bij de volgende les zou ik dit anders doen:

3 antwoorden

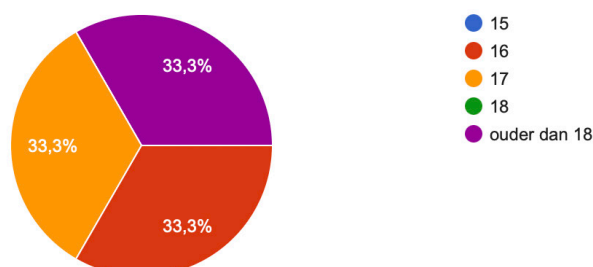
Niets

Meer praten of meer informatie geven

meer over mijn mening praten

Leeftijd

3 antwoorden

P2 - Interview with council members

Evaluatie protocol raadsleden

Na de pilot sessie

Plenaire evaluatie met alle betrokken raadsleden (30 minuten)

Eerste reactie, wat vonden jullie er van?

Wat heeft de meeste indruk op je gemaakt?

Wat heb je geleerd dat je het meest verraste?

Hebben jullie het idee dat je meer begrip hebt voor mbo-studenten? Welk onderdeel van de sessie heeft daaraan bijgedragen?

Welke verbeterpunten voor deze sessie zien jullie?

Welke obstakels hebben jullie ervaren rondom de participatie van mbo-studenten voor deze sessie? Zou dit proces die obstakels verminderen?

Heeft de sessie een toegevoegde meerwaarde?

Zouden jullie hier als gemeente tijd voor vrij maken?

Wat vonden jullie van de sessie handleiding?

- Waren alle opdrachten duidelijk?
- Miste er informatie?
- Spreekt de grafische stijl je aan?

Nog laatste op- of aanmerkingen?

P2 - Interview with council members

Eerste reactie:

R3: 'Ik merkte dat ik in die groep wel even aan het zoeken was welke rol ik moest pakken.'

R3: 'Er kwamen wel heel boeiende gesprekken uit. Je moet wel echt doorvragen. Als je ze serieus neemt kom je wel meer bij die onderlaag.'

R3: 'Het werkte wel om het gesprek te voeren.'

R3: 'Sommigen wisten echt niet wat ze met die tijdschriften moesten.'

R4: 'Ik had aan het begin gewoon hun namen gevraagd, dus dan kon ik ook van 'he Mo' of 'he Rutger' en dat hielp wel.'

R4: 'Het is wel belangrijk dat je echt makkelijke woorden gebruikt.'

R4: 'Na vijf minuten was het ook wel gewoon klaar.'

R4: 'Groot leeftijdsverschil ook. Er zat een jongen van 19 bij mij in de groep en een van 15. Ja die hebben totaal andere levens. Dat ontdekte ik hier.'

R4: 'Over dat knippen bijvoorbeeld: 'Wollah ik ben geen kleuter' hoorde je dan zeggen.'

R3: 'Ik denk wel dat het goed voor ze is om een keertje na te denken over dingen. Dat je een vraag stelt die verder gaat dan je eigen overlevingsmodus.'

Wat heeft de meeste indruk op jullie gemaakt of het meeste verrast?

R4: 'Dat er überhaupt wat uitkomt, dat vind ik heel tof.'

R3: 'En ook over best wel essentiële onderwerpen.'

R3: 'Aan deze tafel was er heel veel boosheid naar Wilders toe. Maar ook wel zo genuanceerd over zijn discriminerende kant, terwijl ze aan de andere kant wel heel erg zijn programma ondersteunen. Dat vond ik heel boeiend. Dus van een persoon wel kunnen zien 'hij discrimineert, dat vinden we niet goed. Maar waar hij voor staat verder, dat vinden we wel goed' Dat vind ik best een nuance waarvan ik dacht 'Wauw'.'

Hebben jullie het idee dat je na deze sessie meer begrip hebt voor deze groep studenten?

R3: Ik denk dat het heel goed is dat veel meer verschillende soorten mensen elkaar blijven ontmoeten. Dus dit is heel belangrijk. Om je te kunnen voorstellen hoe het leven er ook uit kan zien. Ik vond het heel interessant dat de kortingsbonnen die in de tijdschriften zitten, die werden er uitgetrokken en verdeeld. Dat zijn van die subtiele dingen die er onder zitten, dat betekent ook iets.

R4: Geld is zo belangrijk voor ze. Geld is alles voor ze. Daarom doen ze er ook alles voor. Die boetes zijn gewoon een grote bron van stress.

R4: 'Dat meisje wat hier zat, vond ik wel heel genuanceerd praten. Dat was wel mooi om te zien.'

Zijn er bepaalde onderdelen van de sessie die aan dat begrip hebben bijgedragen?

R3: Dit is wel een aanleiding waarom je zelfs op deze plek komt. Je komt niet zomaar een mbo binnen lopen en met mensen in gesprek. Dus ik denk dat dat heel goed is.

R3: Dat je eventjes met iedereen echt kennis kunt maken dat is wel heel belangrijk, dat heb ik eigenlijk niet gedaan. Maar dat maakt wel het verschil met hoe je een band kunt opbouwen. Ik denk dat dat wel echt belangrijk is, ook als onderdeel van zo'n programma.

P2 - Interview with council members

Toolkit kaartjes

R4: Het zijn wel ingewikkelde woorden, 'associatie ketting' bijvoorbeeld.

R4: Die energizers zijn wel heel goed voor deze groep. Die zie ik heel erg zitten.

R4: Het lijkt mij erg ambitieus er zo veel te doen. Ik denk dat twee of drie kaartjes echt al voldoende is.

Over de streep

R4: Eerlijk gezegd stond ik in het begin helemaal verkeerd. Want ik had niet begrepen wat voor en tegen was. [...] Desnoods met een rode stip voor 'tegen' en een groene stip voor 'voor'. Dan was het voor mij duidelijker geweest.

R4: Dat hoorde je de mensen ook een paar keer tegen elkaar zeggen, 'waar moet ik nou staan.'

R4: Ik vind het misschien een beetje moeilijk geformuleerd voor je doelgroep.

R4: Misschien moet je het nog concreter maken. 'Wil je meer OV?'. Echt inhoudelijke stellingen. -> Dichter in hun leefwereld ipv over vooroordelen

Obstakels voor het betrekken van mbo-studenten

R3 -> nu niet echt vanuit een vraag gehandeld

R3: De opzet is super interessant, het gesprek is goed. Maar als ik kijk naar onze raad dan hebben we hartstikke veel te doen. Dan denk ik niet dat dit iets is wat wij als raadsleden zouden doen. Ik denk dat het heel goed is om dit soort gesprekken te voeren, maar ik zie niet zo dit in een programma vanuit raadsleden zelf opgepakt zou worden.

R4: Volgende week gaan we op wijkscouw. En dan heb ik al heel snel zoiets van aapjes kijken. Ik vind dat altijd heel geforceerd. Dus om een gesprek aan te gaan en zelf ergens heen te gaan en te praten over een onderwerp wat dan in de raad speelt, dat zou ik wel leuk vinden.

R3: Wij werken volgens het 'Beeldvormen, oordeelvormen, besluitvormen'. Het beeldvormen, dat zijn we volgens mij nog heel erg aan het leren hoe we dat kunnen doen. En die menukaart zoals dat dan heet, die is nu nog heel erg traditioneel. Dit zou echt een hele andere kant op zijn. Maar volgens mij vraagt dat nog iets tussen dit [het ontwerp] en dat in om die brug te slaan.

R3: Kijk wat hier op tafel kwam. We zijn nu bezig met het opstellen van een inclusie agenda. Nou dan zou je best kunnen zeggen dat het heel boeiend is om met deze groep over die partij voor vrijheid eens te onderzoeken en te kijken wat daaruit komt wat je mee kunt nemen in zo'n inclusie agenda. Maar om dit product en die vraag aan elkaar te koppelen, daar mis ik iets om het toegankelijker te maken.

R4: Dan moet je misschien noemen 'stappenplan voor beeldvorming'. Dat is het mooie, het is een soort stappenplan. En dan kun je met welke groep dan ook in aanraking komen.

-> De framing moet misschien dus anders

P2 - Interview with council members

R3: Ik denk dat dit bijna nog een training vraagt om dit gesprek ook goed te kunnen doen. Ik merk dat ik denk dat als je echt wilt dat dit landt, dan vraagt dit ook nog om tussen dit product en de werkelijkheid iets te ontwikkelen. En wat dat dan precies moet zijn, daar heb ik niet een oplossing voor.

R3: Raadswerk doe je echt in de avonduren, erbij.

R4: Ik had ook even vrij van mijn werk genomen.

R3: Er ligt zo veel op de agenda, om dit op te pakken en verder te brengen, het sluit nog niet helemaal aan in de mechanieken van al die dingen. Dat maakt me een beetje terughoudend.

R3: Sluit het aan bij een vraag die er al ligt. Want als ik om me heen kijk zit iedereen super vol. En ik herken hier heel veel dingen, en het is heel fijn om zo'n overzicht te hebben maar het vraag wel: Welk probleem los je op? En waar sluit het op aan. En daar zit een stukje in, daar zie ik niet een, twee, drie, dat dit als broodjes over de toonbank gaat.

R4: Aan de andere kant vind ik het ook weer leuk dat het tastbaar is. Af en toe wordt ik helemaal gek van alles moet maar digitaal. Daar vind ik het aansluiten. En ik vind het in de beeldvormende fase wel in te passen.

R4: 'Wat voor probleem het ook is, het is een alternatieve manier om directer met de doelgroep in contact te komen en direct hun zorgen op te halen.'

Waar is het bruikbaar voor en hoe?

R3: Ik denk dat je iets in handen hebt waar je zeker ook na je afstuderen mee verder zou kunnen.

R4: Dus ik denk dat ambtenaren die zich bezighouden met jeugdbeleid, jongerenbeleid, politie, er zijn genoeg doelgroepen die met mbo-studenten op een positieve manier in contact komen op deze manier. Dat je politici en ambtenaren op een ROC uitnodigt om in gesprek te gaan vind ik wel een leuk concept.

R4: Ik vind het ook echt mooie kaartjes, mooi formaat en ook leuk vormgegeven.

Er zit potentie voor meerwaarde, maar er is behoefte aan een concreet startpunt en een duidelijke vraag.